http://www.dhammadownload.com

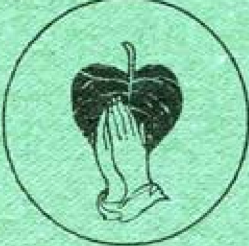

ပါရာဇိကကဏ်(၇)နံ့ပါတ်

အရှင်ပညာသီဟာဘိဝံသ
(သ·စ·သ·အ ဓမ္မာစရိယ၊ -
ဝိနယပါဠိပါရဂူ)

ကန့်သတ်-စာလိုက်သံဃာများအတွက်သာ။

ပါရာဇိကကဏ်(၇)နံ့ပါတ်

http://www.dhammadownload.com

ဤစာအုပ်တွင်...

ပါရာဇိကဏ်စာစဉ်၌ ရေးသားအပ်သော ပါဌ်အဆုံးအဖြတ်များကို ထုတ်နုတ်ရေးသားထားပါသည်။

၁။ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ၊ ဂဏ္ဌိ၊ ယောဇနာ၊ နိသျများ...

၂။ ရူပသိဒ္ဓိ၊ ရူပသိဒ္ဓိဋီကာ၊ ကစ္စည်း...

၃။ ဓာတွတ္ထသင်္ဂဟ၊ သဒ္ဒနီတိ၊ မောဂ္ဂလာန်၊ နိရုတ္တိဒီပနီ...

၄။ အဘိဓာန်၊ အဘိဓာန်ဋီကာ၊ အဘိဓာန်သူစိ...တို့ကို အမှီ ပြု၍ ဆုံးဖြတ်ထားပါသည်။

တစ်အုပ်တည်းဖြင့် ပေါ့ပါးစွာလေ့လာနိုင်ရန်ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ဤစာအုပ်တွင်...

ပါရာဇိကဏ်စာစဥ်၌ ရေးသားအပ်သော ပါဠိအဆုံးအဖြတ်များ ကို ထုတ်နုတ်ရေးသားထားပါသည်။

၁။အဋ္ဌကထာ၊ဋီကာ၊ဂဏ္ဌိ၊ယောဇနာ၊နိသျများ...

၂။ရူပသိဒ္ဓိ၊ရူပသိဒ္ဓိဋီကာ၊ကစ္စည်း...

၃။ဓာတွတ္ထသင်္ဂဟ၊သဒ္ဒနီတိ၊မောဂ္ဂလာန်နိရုတ္တိဒီပနီ...

၄။အဘိဓာန်၊အဘိဓာန်ဋီကာ၊အဘိဓာန်သူစိ...တို့ကို အမှီ ပြု၍ ဆုံးဖြတ်ထားပါသည်။

တစ်အုပ်တည်းဖြင့် ပေါ့ပါးစွာလေ့လာနိုင်ရန်ဖြစ်ပါသည်။

ပါရာဇိကဏ်(၇)နိပါတ်

ပါရာဇိကဏ်(၇)နိပါတ်

အရှင်ပညာသီဟာဘိဝံသ

(သ·စ·သ·အ ဓမ္မာစရိယ၊ ဝိနယပါဠိပါရဂူ)

ကန့်သတ်-စာလိုက်သံဃာများအတွက်သာ။

http://www.dhammadownload.com

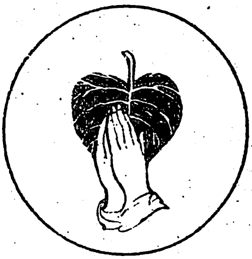

ပါရာဇိကကဏ်(၇)နံပါတ်

အရှင်ပညာသီဟာဘိဝံသ
(သ·စ·သ·အ ဓမ္မာစရိယ၊
ဝိနယပါဠိပါရဂူ)

ကန့်သတ်–စာလိုက်သံဃာများအတွက်သာ။

http://www.dhammadownload.com

http://www.dhammadownload.com

ဝေရဥ္စာစာစဉ်
နံပါတ်(၇)

ဝါကျစဉ်(၁) ဧဝမေတ္တ/ဧဝမွေတ္တ

ဤ၌ ပိသဒ္ဒါဖြင့် ဆည်းအပ်သောအနက်မရှိသောကြောင့် ဧဝမေတ္တ-ပါဌ်သာသင့်။

အဝုတ္တေနာပိ/အဝုတ္တေန

ပါဠိတော်၌ တိုက်ရိုက်မဟောအပ်သော်လည်း သိအပ်သေး၏။ဟော်တော်မူအပ်သော်ကား ဆိုဖွယ်မရှိဟု သမ္ဘာဝနာအနက်ကိုပြသောကြောင့် အပိသဒ္ဒါ ပါမှသင့်။ (ဘာသာဋီကာ၌ အပိသဒ္ဒါ အရစျတ္တဇောတကဟု ဆိုသည်။

မှတ်ချက်။ ။ဤကဲ့သို့ အပိသဒ္ဒါ ပါသင့်/မပါသင့် မေးလာခဲ့သော်ယင်းအပိသဒ္ဒါဖြင့် ဟောအပ်သောအနက် ရှိ/မရှိ ရှုလျက် ဖြေရပါမည်။

ဝါကျစဉ်(၂) တတ္ထ/တသ္မိံ

တတ္ထာတိ တေသု သုတ္တာဘိဓမ္မေသု–ဟု ဋီကာ၌ဖွင့်ဆိုအပ်သောကြောင့် တတ္ထပါဌ်သာသင့်။

ကရဏာဝိဟာရေန/ကရဏဝိဟာရေန

သမာသ်လယ်မှာ၊ထီမြဲအာ၊ရဿာမပြုရာ-ဟူသော နိယံအရ ကရဏာပုဒ်သည် နိစ္စကူတ္တိလိင်ပုဒ်ဖြစ်ပြီး၊အာ-သည် သမာသ်အလယ်ရောက်နေရကား ရဿအပြုမရှိနိုင်သောကြောင့် ကရဏာဝိဟာရေန ပါဌ်သာသင့်ပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ဋီကာဖွင့်ကို ထောက်၍လည်းကောင်း၊သမာသ်အလယ်ရောက် အာကာရန္တ ဣတ္ထိလိင်တို့၌ အထက်ပါ နိယံကိုသာ ပုံသေဖြေရမည်ကိုလည်းကောင်း မှတ်သား ကြရပါမည်။

တိန္ဒုကာစီရေ/တိန္ဒုကစီရေ

စီယတေတိ စီရံ။ တိန္ဒုကာနံ စီရံ တိန္ဒုကစီရံ။ တိန္ဒုကစီရံ အဿ အတ္ထီတိ တိန္ဒုကစီရော-ဟု ဝစနတ္ထပြု၍ တည်ပင်အနက်ဟောတိန္ဒုကပုဒ်နှင့်အစဉ်အတန်းအနက်ဟော စီရပုဒ်တို့ဖြင့် ပြီးသောကြောင့် တိန္ဒုကစီရေ ပါဌ်သင့်။

စီဓာတ်သည် အာစယပုဒ်ကဲ့သို့ စီခြင်းအနက်ဟောရာ၌ အာဥပသာရ ရှေး၌ ရှိတတ်သောကြောင့် တိန္ဒုကပုဒ်၊အာစီရပုဒ်တို့ဖြင့် တိန္ဒုကာနံ အာစိရံ ယဿာတိ တိန္ဒုကာ

http://www.dhammadownload.com

စီရော-ဟု ဝစနတ္ထပြု၍ ပြီးရကား တိန္တကာစီရေ ပါ၌လည်းသင့်။

မှတ်ချက်။ ။ဤကဲ့သို့ သဒ္ဒါဟောနက်နှင့်ဝိဂြိုဟ်တို့ကို ထောက်ဆလျှက်လည်း ဖြေတတ်ရပါမည်။

ဝါကျစဉ်(၃) ဣရိယာပထ/ဣရိယပထ

သမာသ်လယ်မှာ၊ထီမြဲအာ၊ရဿာမပြုရာ-နိယံအရ ဣရိယာပထ ပါ၌သင့်။

မှတ်ချက်။ ။နိယတဣတ္ထိလိင် အာ-ဖြစ်၍ ကရဏာဝိဟာရ အဖြေအတိုင်းဖြေ တတ်ကြရပါမည်။

ဝိဟာရသမင်္ဂီပရိဒီပနံ/ဝိဟာရသမင်္ဂီပရိဒီပနံ

သမာသ်အလယ်၌ ရောက်သော ဤ/ဦတို့သည် ရဿပြုရမြဲဖြစ်ရကား ဤ၌ သမာသ်အလယ်ဖြစ်သောကြောင့် ဝိဟာရသမင်္ဂိပိရိဒီပနံဟု ရဿဖြင့်ရှိသော ပါ၌သာသင့်။

မှတ်ချက်။ ။သမာသ်အလယ်၌ ဤ/ဦ ဒီဃတို့ဖြင့် ပါ၌မရှိအပ်။

အပရိပရန္တံ/အပတန္တံ

အပရိပတန္တန္တိ အပတန္တံ ဟု သာရတ္ထ၌ ဖွင့်ဆိုသောကြောင့် အနက်မထူးရကား နှစ်ပါ၌သင့်။

ဝါကျစဉ်(၄) ပုစိမန္ဒ/ပုစိမန္တ

ဂဏ္ဍိဟောင်း၌ ပုစိမန္ဒောဟု ရှိသော်လည်း၊ပုစိ ဝုစ္စတေ ကုဋ္ဌာ၊တေ မန္ဒယတိ နာသယတီတိ ပုစိမန္ဒော။[ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာ]

ပုစိံ ကုဋ္ဌံ မဒ္ဒတီတိ ပုစိမန္ဒော။ဣတ္တံ ဗိန္ဒာဂမော[အဘိဓာန် ဋီကာ]တို့ကို ထောက်၍ ပုစိပုဒ်+မန္ဒ ပုဒ်တို့ဖြင့် ပြီးသောကြောင့် ပုစိမန္ဒော ပါ၌သာသင့်။

မှတ်ချက်။ ။ဤကဲ့သို့သော အကိုးသာဓကတို့ကို ကျက်မှတ်ထားရပါမည်။

နိမ္ဗရုက္ခ/နိမ္ဗရုက္ခ

နိ-နယေ။ဗော၊မော န္တောစ။[ဓာန်ဋီ နီဓာတ်+ဗပစ္စည်း၊မ-လာ၍ ပြီးသော ကြောင့်လည်းကောင်း။နမိဿ အဿိနမတိ ဖလဘာရေနာတိ နိမ္ဗော။[မောဂ်၊၇။၁၂၂။]နမုဓာတ်+ ဗပစ္စည်း၊နၢ၏အကို ဣပြုပြီးသောကြောင့်လည်းကောင်း နိမ္ဗရုက္ခ ပါ၌သာသင့်။

မှတ်ချက်။ ။အကိုးပါဠိများကို မကျက်နိုင်ပါက ဓာတ်+ပစ္စည်း၊ပုဒ်+ပစ္စည်း၊ရုပ် ပြီးတို့ဖြင့် ဖြေဆိုကလည်း အမှတ်ရနိုင်၍ ဓာတ်+ပစ္စည်းစသည်တို့ကို သတိပြုရပါမည်။

http://www.dhammadownload.com

မဇ္ဈန္ဟိကေ/မဇ္ဈန္တိကေ

မဇ္ဈန္ဟိကန္တိ အဟဿ မဇ္ဈံ မဇ္ဈန္ဟံ၊အဟဿဒ္ဒဿ နာဒေသော၊မဇ္ဈန္ဟံ ဧဝ မဇ္ဈန္ဟိကံ။ ပေါတ္ထကေသု ပန မဇ္ဈန္တိကန္တိ ပါဠော အတ္ထိ၊သော အပါဠော ယေဝ[ပါစိတ်ယောဇနာ] အဟဿ မဇ္ဈော မဇ္ဈဟော၊သော ယေဝ မဇ္ဈန္ဟိကော၊အဟဿ နှော။[ဓာန်၊ဋီ]တို့ကို ထောက်၍ မဇ္ဈပုဒ်+အဟပုဒ်၊အဟကို နှပြု၊ကကပစ္စည်းသက် ပြီးသောကြောင့် မဇ္ဈန္ဟိကေ ပါဠ်သာသင့်။

ပတန္တိ/နိပတန္တိ

ပတန္တီတိ နိပတန္တိ အယမေဝ ဝါ ပါဠော။[သာရတ္ထဋီကာ]ထောက်၍ အနက်မထူးသောကြောင့် နှစ်ပါဠ်သင့်။

ဝါကျစဉ်(၅) ဒိဋ္ဌိသီလသာမညသင်္ခါတသင်္ဃာတေန/ သင်္ဃာတသင်္ခါတေန

ဒိဋ္ဌိသီလသာမညသင်္ဃာတသင်္ခါတေနာတိ ဝါ ပါဌေ့နေတ္ထ ဘဝိတဗ္ဗံ။[ဝိမတိဋီကာ]နှင့် သီလက္ခန်အဋ္ဌကထာ၊ယင်းဋီကာသစ်တို့၌လည်း ပါဌန္တရအဖြစ်ဖြင့် မူကွဲပြဆိုသောကြောင့် ဒိဋ္ဌိသီလသာမညသင်္ဃာတသင်္ခါတေန ပါဠ်သင့်။

ဒိဋ္ဌိယာ ဓေဝ ဝုတ္တာနဥ္စ သီလာနံ သာမညသင်္ခါတေန သံဃာတော သံဃဋ္ဋိတော သမေတောဟု [သာရတ္ထ]၌ ဖွင့်ဆိုသောကြောင့် ထိုအလို ဒိဋ္ဌိသီလသာမညသင်္ခါတသင်္ဃာတေန ပါဠ်လည်းသင့်။

မှတ်ချက်။ ။အချို့နေရာတို့၌ သင်္ခါတသဒ္ဒါမပါမူ၍ ဒိဋ္ဌိသီလသာမညသင်္ဃာတေန ဟု သာရှိ၏။ထိုတို့ကိုထောက်ဆလျှက် မသင့်။

ဝါကျစဉ်(၆) ပဒပူရဏေန/ပဒပူရဏတ္ထေန

ပဒဿ ပူရဏံ ပဒပူရဏံ၊ပဒပူရဏမေဝ အတ္ထော ပဒပူရဏတ္ထော ယဿာတိ ပဒပူရဏတ္ထောဟု ဆိုလိုလျှက် အတ္ထပဒသော နောက်ပုဒ် ကျေ၍ပြီးသောကြောင့် ပဒပူရဏေန-ပါဠ်သာသင့်(ဂဏ္ဌိသစ်)

ပန ဗျဉ္ဇနသိလိဋ္ဌတာမတ္တမေဝ/ပဒဗျဉ္ဇနသိလိဋ္ဌတာမတ္တမေဝ

ပဒဗျဉ္ဇနာနံ သိလိဋ္ဌော ပဒဗျဉ္ဇနသိလိဋ္ဌော၊တဿ ဘာဝေါ ပဒဗျဉ္ဇနသိလိဋ္ဌတာ- ဟု ဝစနတ္ထပြု၍ ပြီးသောကြောင့် ပဒဗျဉ္ဇနသိလိဋ္ဌတာမတ္တမေဝ ပါဠ်သင့်။

ဋီကာယံ ပန "ပဒပူရဏေန ပန ဗျဉ္ဇနသိလိဋ္ဌတာမတ္တမေဝါ"တိ ပါဠော ။

http://www.dhammadownload.com

ဒိဿတိ-တစ်ဖန်ဖွင့်ဆိုသောကြောင့် ပန ဗျဉ္ဇနသိလိဋ္ဌတာမတ္တမေဝ-ပါဌ်လည်းသင့်။

ဝါကျ(၇) ဗြာဟ္မဏာ/ဗြဟ္မဏာ

ဗြဟ္မုနော အပစ္စံ ဗြာဟ္မဏောၤနာဂမော ဏတ္တံ ဒီဃာဒိ(ဓာန်-ဋီ)ဖွင့်ဆိုသောကြောင့် န-လာၤဏပြုၤအာဒီဃပြု၍ ပြီးရကား ဗြာဟ္မဏော-ဟု ဒီဃဖြင့်ရှိသောပါဌ်သင့်။

[သံယောဂေ ပရေ ရဿတ္တံဟူသော ပရိဘာသာအရ သံယုတ်နှောင်းသောကြောင့် ဗြ-၌ ဒီဃမရှိသင့်ဟု ဆရာတော်ဦးဇုမ် ရူပသိဒ္ဓိနိသျှ၌ ဆုံးဖြတ်တော်မူသည်။]

ဗာဟိတပါပံတ္တာ/ဗာဟိရပါပတ္တာ

ဗာဟိတပါပေါတိ ဗြာဟ္မဏော-ဗြာဟ္မဏဝဂ် ဓမ္မပဒ၌ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဗာဓိယိတ္တာတိ ဗာဟိတံၤဗာဟိတံ ပါပံ ယေဟီတိ ဗာဟိတပါပါ။တေသံ ဘာဝေါ ဗာဟိတပါပတ္တံ-ဝစနတ္ထပြုအပ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဗာဟိတပါပတ္တာ ပါဌ်သာသင့်။

ဗာဟိရပါပတ္တာတိပိ အတ္ထိၤဗာဟိရေ ကတပါပံတ္တာတိ အတ္ထော(ယောဇနာ)၌ ဆိုသောကြောင့် ယင်းအလို ဗာဟိရပါပတ္တာလည်းသင့်။

သဠျာယတိ/သဇ္ဈာယတိ

သံ+အဓိ+ဣဓာတ်၊အဓိကို အဇ္ဈ၊ဣကို ဧ၊ဧကို အယပြု၍ပြီးသောကြောင့် ဒီဃမရှိသင့်၊ထိုကြောင့် သဇ္ဈာယတိ သင့်။

တစ်နည်း-အဃ-၏ အကို အာဒီဃပြု၍လည်း ပြီးနိုင်သောကြောင့် သဠျာယတိ ပါဌ်လည်းသင့်။

ဝါကျစဉ်(၈) အနုဿဝနတ္ထေ/အနုသဝနတ္ထေ

သုဓာတ်သည် အပွားသုတော စသည်ကဲ့သို့ ဒွေဘော်၌ဒနဖြစ်သောကြောင့်အနုဿဝနတ္ထေ-ဟု ဒွေဘော်ဖြင့် ရှိသောပါဌ်သင့်။

မှတ်ချက်။ ။ဂဏ္ဌိဟောင်း အနုသဝနတ္ထေ-ဟု ဒွေဘော်မဲ့ရှိ၏၊ဒွေဘော်သည် အနိစ္စဝိဓိ ဖြစ်သည်ဟု ပေါက်မြိုင်ဆရာတော် ပြောလေ့ရှိပါသည်။ထို့ကြောင့် ဒွေဘော်ရှိ/မရှိ ဆုံးဖြတ်ကြရာ၌ နှစ်ပါဌ်မှန် ဆုံးဖြတ်ကြရပါမည်။

ဝါကျ(၉) အာလပနမတ္တံ/အာလပနမတ္တံ

မတ္တသဒ္ဒါကား အဝဓာရဏတ္ထ၊ယင်းဖြင့် ပုဏ္ဏားဇာတ်ရှိသူတို့၏ ဇာတ်အားဖြင့် ပြီးသော အာလုပ်ပုဒ်သာ။ယင်းဖြင့် အနက်ထူးရှိသည်မဟုတ်-ဟု ဂဏ္ဌိသစ်၌ ဆိုသောကြောင့်

http://www.dhammadownload.com

အာလပနမတ္တံ-ဟု ပထမက္ခရာဖြင့် ရှိသောပါဠိသာသင့်။

ဝုတ္တာဒ္ဓေတံ/ဝုတ္တမ္ပိ ဟေတံ

ဝုတ္တမ္ပိ ဟေတန္တိ ဟိ သစ္စံ၊တော် ဝစနံ ဓမ္မပဒေ ဝုတ္တမ္ပိ။အပိသဒ္ဒေါ အတ္တနော ဝုတ္တဝစနံ အပေက္ခတိ-ယောဇနာကို ထောက်၍ ဝုတ္တမ္ပိဟေတံ ပါဠိသာသင့်။

ဘောဝါဒီနာမ/ဘောဝါဒီနာမ

ဘောက္ကတိ ဝဒတိ သီလေနာတိ ဘောဝါဒီဟု ဤကာရန္တဖြင့် ဖြစ်သော်လည်း ဝါစာသီလိဋ္ဌအကျိုးငှါ ရဿပြု၍ ပြီးသောကြောင့် ဘောဝါဒီ နာမ-ဟု ရဿဖြင့် ရှိသော ပါဠိသင့်။(ဘာ+ဋီ)

ဂါထာပါဒ၏ အစတစ်လုံးနောင်ဖြစ်၍ သဂိုဏ်း/နဂိုဏ်း လွတ်ရာကား ဆန္ဒာနုရက္ခဏ အကျိုးငှါလည်းကောင်း၊ဝါစာသိလိဋ္ဌအကျိုးငှါလည်းကောင်း ရဿပြုဖွယ်မလို။ ထို့ကြောင့် ပဒမာတ် ဏီပစ္စည်း ဖြစ်၍ ဘောဝါဒီ နာမ-ဟု ဒီဃဖြင့်ရှိသော ပါဠိလည်းသင့်။ (စာချ)

ဝါကျစဉ်(၁၀) ဥစ္စာကုလ/ဥစ္စကုလ

ဥစ္စပုဒ်၊ကုလပုဒ်နှင့်စပ်၍ သမာသ်ပြီးသော်လည်း သုခုစ္စာရဏအကျိုးငှါ အ-ကို အာ-ဒီဃပြု၍ ပြီးသောကြောင့် ဥစ္စာကုလ ပါဠိသာသင့်။

ပါရိဇုညေန/ပါရိဇုညေန

ပရိရှေးရှိသော ဟာဓာတ်+တိပစ္စည်း တိကိုနိပြု၊ဟာ၏ အာကို ဥပြု၊ဟ-ကိုဇပြု၊နိ၌ ဣကို ယပြု၊ဏျကိုညပြု၍ပြီးသောကြောင့် ပါရိဇုညေန ပါဠိသင့်။

ဟာ၏အာကို၊ဥ-မပြုသော် ပါရိဇညေနပါဠိသင့်။

[ပါရိဇညပတ္တဿာတိ ပရိဟာယတီတိ ပရိဇာနိ၊ဣဿရိယဘောဂါဒိ၊တဿ ဘာဝေါ ပါရိဇညံ၊ဣဿရိယဘောဂါဒိက္ခယော။တံ ပတ္တောတိ ပါရိဇညပတ္တော၊တဿ။ ပါရိဇုညပတ္တဿာတိပိ ဥကာရေန သဟ ပါဌော အတ္ထိ။]ပါစိတ်ယော၊၂၅၈။

ဝါကျစဉ်(၁၁) သမန္နာဂတ/သမန္နာဂတ/သမ္မန္နာဂတ

သံ+အနု+အာ+ဂမု+တ ပစ္စည်းဖြင့်ပြီးသောကြောင့် သမန္နာဂတပါဠိသာသင့်။

အနု၏ဥကို ဝပြု၍ပြီးနိုင်သောကြောင့် သမန္နာဂတပါဠိလည်းသင့်။

ဝါကျစဉ်(၁၂) စေဒိတဗ္ဗော/စေဒိတဗ္ဗံ

ကိတကာ အဘိဓေယျလိင်္ဂါ-ဟူသည်နှင့်အညီ သောဘဂဝါ-ဟူသော ပုံလိင်

http://www.dhammadownload.com

ပုဒ်တို့နှင့် အရတူကောက်ယူအပ်သောကြောင့် ဝေဒိတဗ္ဗော-ဟု ပုံလိပ်ဖြင့် ရှိသောပါဌ်သင့်။

ပစ္စယာဒီနံ/ပစ္စယာနံ

အာဒိဖြင့် ပူဇာဝိသေသကိုယူအပ်သောကြောင့် ပစ္စယာဒီနံပါဌ်သင့်။

ပစ္စယာဒီနန္တိ စီဝရာဒိပစ္စယာနဉ္စေဝ ပူဇာဝိသေသာနဉ္စ(သာရတ္ထ၊၁။၂၁၆။

ဝါကျစဉ်(၁၃) စတုရာသီတိ/စတုရာသီတိ

ဒသရုစ်ခုကို အာသ+ဤတပြု၍ ပြီးသောကြောင့် စတုရာသီတိ ပါဌ်သာသင့်။

ဆန္နဝုတိကောဋိဓနံ/ဆနဝုတိကောဋိဓနံ

ဆသင်္ချာနောင် ဒွေဘော်အမြဲဆောင်အပ်သောကြောင့် ဆန္နဝုတိကောဋိဓနံ-ဟု ဒွေဘော်ဖြင့်ရှိသော ပါဌ်သင့်။

ဝါကျစဉ်(၁၄) သဗ္ဗဓမ္မာနံ/သဗ္ဗဓမ္မေ

သဗ္ဗဓမ္မာနန္တိ အနဝသေသာနံ နေယျဓမ္မာနံ-ဟု သာရတ္ထ၌ ဆိုသောကြောင့် သဗ္ဗဓမ္မာနံ-ဟု ဆဋ္ဌီဖြင့် ရှိသောပါဌ်သင့်။

သစ္စိကာတဗ္ဗေ/သစ္စိကာတဗ္ဗော

အပစ္စယာဓမ္မာ၊အသင်္ခတာ ဓမ္မာ တို့ကဲ့သို့ အပရိစ္ဆေဒတ္ထ(မည်သည့်တရားဟုမပိုင်းဖြတ်အပ်သေးသောအနက်)ရှိသောကြောင့်လည်းကြောင်း၊သဥပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်၊အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်ဟု နှစ်မျိုးရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ နိဗ္ဗာန်ကိုသာမက ဖိုလ်ကိုပါယူအပ်သောကြောင့်လည်းကောင်း သစ္စိကာတဗ္ဗေ-ဟု ဗဟုဝုစ်ဖြင့်ရှိသော ပါဌ်သင့်။

ဝါကျစဉ်(၁၅) သမ္ပန္နတ္တာ/သမန္နာဂတတ္တာ

သမ္ပန္နတ္တာတိ သမန္နာဂတတ္တာ ပရိပုဏ္ဏတ္တာ ဝါ-ဟု သာရတ္ထ၌ ဖွင့်ဆိုသောကြောင့် သမန္နာဂတတ္တာဖြင့် သမင်္ဂီသမ္ပန္နကို ပြ၏။ပရိပုဏ္ဏတ္တာဖြင့် ပရိပုဏ္ဏသမ္ပန္နကို ပြ၏။ထို့ကြောင့် သမ္ပန္နတ္တာ ပါဌ်သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၁၆) မတ္တညုတာ/မတ္တညူတာ

တာပစ္စယေ ရဿတ္တံ-ဟု ဆိုသောကြောင့် တာပစ္စည်းနှောင်းရာ၌ သုတ်ကြီးဖြင့် ရဿပြု၍ ပြီးသောကြောင့် မတ္တညုတာ-ဟု ရဿဖြင့်ရှိသော ပါဌ်သင့်။

ယထာ တံ/ယထာ ယံ

ယထာ တံ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နောတိ ဧတ္ထ တန္တိ နိပါတမတ္တံ-ဟု သာရတ္ထ၌ ဆိုသောကြောင့် ယထာ တံ ပါဌ်သာသင့်။

http://www.dhammadownload.com

ဝါကျစဉ်(၁၇) **သောဘဏ/သောဘန**

သုဘဓာတ်+ယုပစ္စည်း၊ယုကိုအနပြု၊သုဘ-ဓာတ်နောင် ဏ-ပြန်မှု မရှိသောကြောင့် သောဘန-ဟု ရှိသောပါဠ်သာသင့်။

မှတ်ချက်။ ။ယောဇနာ၌ သောဘဏ-ဟု ဏဖြင့်ရှိ၏။

ပဟီဏော/ပဟီနေ

ပပုဗ္ဗ၊ဟာဓာတ်+တပစ္စည်း၊ဘိဒါဒိတော ဣန္နအနဥ္ဏာဝါ-သုတ်ဖြင့် တပစ္စည်း ကို ဥဏပြု၊ကွစိဓာတု-သုတ်ကြီးဖြင့် ဏကိုနပြု၍ ပြီးသောကြောင့် ပဟီနေ-ဟူသော ပါဠ်သာသင့်။

ဂမနမ္ဗိ/ဂမနံ

ဂတ၌ တပစ္စည်းသည် ကတ္တု၊ကမ္မ၌သာဖြစ်သည်မဟုတ်၊ဘောအနက်၌လည်း ဖြစ်၏-ဟု သမ္ဗိဏ္ဍာနအနက်ပြဆိုသောကြောင့် အပိသဒ္ဒါဖြင့် ဂမနမ္ဗိပါဠ်သင့်။

ဝါကျစဉ်(၁၈) **ဉာတေယျံ/ဉာတာယံ**

ဉာဓာတ်+တေယျပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသောကြောင်လည်းကောင်း၊ငြိကာ၌ ဓာနိတဗ္ဗံ- ဟု တေယျ၏ပရိယာယ်ဖြစ်သော ကဗ္ဗပစ္စည်းဖြင့် ဖွင့်ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း-ဉာတေ ယျံ ပါဠ်သင့်။

ဉာတာယံပုဒ်ကို ဉာတ+အယံ-ဟု ပဒစ္ဆေဒပြု၍ ဉာတ၌ ဉာဓာတ်+တပစ္စည်း ဖြင့် ပြီးသောကြောင့်လည်းကောင်း၊အယံ-ဤနိဗ္ဗာန်ကို အလိုရှိသူသည်။ဉာတ-သိ၏။ ဒိဋ္ဌ-မြင်၏။ပတ္တ-ရောက်၏။ဣတိ န ဝဒါမိ-ဟု အတ္ထယုတ္တိရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း ဉာတာယံ ပါဠ်လည်းသင့်။

[ဉာတာယံ ဒိဋ္ဌာယံ ပတ္တာယန္တိ ပါဠော-သာရတ္ထ၊၁။၂၄၀။]

ဒဋ္ဌေယျံ/ဒိဋ္ဌေယျံ

ဒိဋ္ဌေယျံ၌ ဒိသဓာတ်+တေယျပစ္စည်း၊တေယျ၌ တကို ဋ္ဌပြု၍ ပြီးသောကြောင့် ဒိဋ္ဌေယျံ သင့်။(ဘာဋီ)

ဒဋ္ဌေယျန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ-ဟု ဖွင့်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊တေယျ၌ တကိုရဋ္ဌပြု၍ ဓာတွန်နှင့်တကွ ရအနုဗဏ်ကိုချေ၊ဒိ၌ဣကို ချေ၍ပြီးသောကြောင့်လည်းကောင်း ဒဋ္ဌေယျံ- ပါဠ်လည်းသင့်။

http://www.dhammadownload.com

ဝါကျစဉ်(၁၉) အတ္တနော/အတ္တနာ

အတ္တနောတိ နိဿက္ကေ သာမိဝစနမေတံ။အတ္တတောတိ အတ္တော။-ဟု ဋီကာ၌ ဖွင့်သောကြောင့် အပါဒါန်အနက်၌ သာမီဝိဘတ်သက်၍ ပြီးသောကြောင့် အတ္တနော ပါ၍ သာသင့်။

လောကမဘိဘဝတိ/လောကမဘိဘုယျတိ

သေ သဗ္ဗံဟူသော ကတ္တာနှင့်ဝိသေသနပုဒ်တို့ထောက်၍ လောကမဘိဘဝတိဟူသော ကတ္တားဟော ပါ၍သာသင့်။

ရှင်းချက်။ ။သေ ကတ္တားသည် ပထမာဝိဘတ်ဖြင့်ရှိနေခြင်း၊သဗ္ဗံ ဝိသေသနသည် သဗ္ဗော-ဟု ပထမာဝိဘတ်မရှိမူ၍ သဗ္ဗံ-ဟု အဝုတ္တကံ ဝိသေသနဖြင့် ရှိနေခြင်းတို့ကြောင့် တည်း။

ဝါကျစဉ်(၂၀) ဒမ္မေတိ/ဒမေတိ

ဒမုဓာတ်သည် ဘူဝါဒိ၊ဒိဝါဒိ၊စုရာဒိ-တဂဏိကဓာတ်ဖြစ်၍ ဒမတိ/ဒမ္မတိ/ ဒမေတိ-ဟုသာ ရုပ်ထင်နိုင်သည်။ဒမ္မေရုပ်မထင်နိုင်။ထို့ကြောင့် ဒမေတိ ပါ၍သာသင့်၊ဒမ္မေတိပါ၍ မသင့်။(ဂဏ္ဌိဟောင်း၌ ဒမ္မေတိဟု ရှိနေပါသည်။

ဝါကျစဉ်(၂၁) ပထမ/ပဌမ

ပဌ-ဝိယတ္တိယံဝါစာယံ အမော၊ပထ သင်္ချာနေဝါ အမော၊ဝဏ္ဏဝိကာရော ပဌမံ ပထမန္တိပိ (ဓာန်+ဋီ၊၇၁၅။)ကို ထောက်၍ နှစ်ပါ၌သင့်။

(က)အထဝါ/အပိစ

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်, ပထမအုပ် ဗုဒ္ဓါနုဿတိအဖွင့်၌ အပိစ ဘဂဝါ ဝိသုဒ္ဓသီလာနံ-ဟု ရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း၊အကြောင်းဖြစ်စေ,အကျိုးဖြစ်စေ,သဒ္ဒါဖြစ်စေ,အနက်ဖြစ်စေ တစ်ခုခုပြောင်းလွဲဆိုရာ၌သာ အထဝါ-ထိုပြင်တစ်နည်းကား-ဟုထားလေ့ရှိ၏။ဆိုခဲ့ပြီးသော နည်းမှမပြောင်းလဲ၊ထပ်လောင်းထည့်စွက်ရာ၌ကား အပိစ-သည်သာမကသေး-ဟု ထားလေ့ရှိ၏။ဤ၌ အဒန္တတို့ကို ယဉ်ကျေးစေပုံကို ပြပြီး၍၊တစ်ချို့တစ်ဝက် ဒန္တဖြစ်ပြီးသူတို့ကို ယဉ်ကျေးစေပုံကို ထပ်လောင်းဖွင့်ပြသောကြောင့် အပိစ-ဟု ရှိခြင်းသည် ကောင်း၏။

ဝါကျစဉ်(၂၂) (ဃ)သဗ္ဗေ ကန္တာရံ/သဗ္ဗေ ကန္တာရံ

ဥပမေယျ-ဝါကျ၌ သဗ္ဗေတိ ဝေနေယျသဗ္ဗေ-ဟု ဖွင့်သောကြောင့်လည်း ကောင်း၊ဥပမာနဝါကျ၌ သဗ္ဗေတိ သတ္တိကေ ဇနေ-ဟု ဖွင့်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊

http://www.dhammadownload.com

ဥပမာ၌ သတ္တေ ကန္တာရံ ပါဌ်သင့်။

ဥပမေယျ၌ သတ္တေ ကန္တာရံ ပါဌ်သင့်။(ဘာဋီ၌ သတ္တေ ပါဌ်သာ သင့်ကြောင်း ရေးသားပါသည်။)

(ခ)အပိစ သတ္ထာဝိယာတိ သတ္ထာ/အပိစ သတ္ထာ

သော ဝိယ ဘဂဝါတိ အာဟ "သတ္ထာ ဘဂဝါ သတ္ထဝါဟောတိ" -ဟု ဝိမတိ၌ ဖွင့်သောကြောင့် ယင်းအလို အပိစ သတ္ထာဝိယာတိ သတ္ထာ-ပါဌ်သင့်။

ဝါကျစဉ်(၂၃) မဂ္ဂဖလဘာဂိနော/မဂ္ဂဖလလာဘိနော

အနက်အဓိပ္ပါယ် မထူးခြားသော်လည်း နိဿယ,ဂဏ္ဌိ တို့၌ မဂ္ဂဖလဘာဂိနော- မဂ်ဖိုလ်ဟူသော အဖို့ရှိကုန်သည်။-ဟု ယောဇနာသောကြောင့် မဂ္ဂဖလဘာဂိနော-ပါဌ်သင့်။

မဂ္ဂဖလမေဝ ဘာဂေါ မဂ္ဂဖလဘာဂေါ၊မဂ္ဂဖလဘာဂေါ ဧတေသံ အတ္ထီတိ မဂ္ဂ ဖလဘာဂိနော။

ဒုတိယ/ဒုတီယ(တတိယ/တတီယ-နည်းတူ)

တိယပစ္စည်း/တီယပစ္စည်း နှစ်မျိုးဖြစ်သည်ကို သဒ္ဒါကျမ်းများ၌ ဆိုအပ်သော ကြောင့် နှစ်ပါဌ်သင့်။

ဝါကျစဉ်(၂၄) ဗုဒ္ဓေါ/ဗောဒ္ဓေါ

ဟေတုကတ္တုသာဓ်၌ ကာရိတ်ပစ္စည်းကျေ၊ထိုဏအနုဗန်၊ကာရိတ်ကြောင့် ဗော ဒ္ဓေါဟု ဝုဒ္ဓိမပြုခြင်းမှာ ဝုဒ္ဓိအပြုမခံသောကြောင့်ဖြစ်၏။

ဥပမာ-ပဏ္ဏသောသာ-သစ်ရွက်တို့ကို ခြောက်သွေ့စေနိုင်သောလေ-တို့ဟူရာ၌ ဝုဒ္ဓိမပြုမူ၍ ပဏ္ဏသုသာ-ဟုလည်း ရှိနိုင်သကဲ့သို့၊ဤ၌လည်း ဝုဒ္ဓိမပြုမူ၍ ဗုဒ္ဓေါ-ဟု ရှိ သော ပါဌ်သာသင့်။

နိဒ္ဒေသနယော ပဋိသမ္ဘိဒါနယော ဝါ/နိဒ္ဒေသနယောဝါ ပဋိသမ္ဘိဒါနယော ဝါ

နိဒ္ဒေသနည်း၏ ပဋိသမ္ဘိဒါနည်းနှင့် အထူးမရှိသောကြောင့် တစ်နည်းနည်း ယူလျှင် ပြီးနိုင်ရကား ဝါသဒ္ဒါနှစ်လုံးမလိုအပ်၊ထိုကြောင့် နိဒ္ဒေသနယော ပဋိသမ္ဘိဒါနယော ဝါ-ပါဌ်သာသင့်။

[ယသ္မာ စေတ္ထ တဿ ပဋိသမ္ဘိဒါပါဠိယာ ဘေဒေါ နတ္ထိ၊တသ္မာ ဒွိသု ဧကေနာပိ အတ္ထသိဒ္ဓီတိ ဒဿနတ္ထံ ပဋိသမ္ဘိဒါနယောဝါတိ အနိယမတ္ထော ဝါသဒ္ဒေါ ဝုတ္တော။သာရတ္ထ၊]

http://www.dhammadownload.com

ဝါကျစဉ်(၂၅) ဗလိဗဒ္ဓေါ/ဗလိဗဒ္ဓေါ/ဗလီဗဒ္ဓေါ/ဗလီဗဒ္ဓေါ

ဤ၍ ဝရော ဤ၍ဝရောဗလံ အဿ အတ္ထီတိ ဗလီ၊ဤ၍ဝရေ ဒဒါတီတိ ဤ၍ဗဒ္ဓေါ၊ ဗလီ စ သော ဤ၍ဗဒ္ဓေါစာတိ ဗလီဗဒ္ဓေါ။(သက္ကတ)ဤအလို ဗလီဗဒ္ဓေါ-ဟု ရှိသောပါဠ်သင့်။

ဗလိနာ ထာမဝန္တေန ဗဒ္ဓတိ အပာမီတိ ကရောတီတိ ဗလိဗဒ္ဓေါ။(အဉ္ဇကျောင်း) ဗလံ ဝဒ္ဓယတီတိ ဗလိဗဒ္ဓေါ(မန်+ဋီ)တို့ကို ထောက်သော် ဗလိဗဒ္ဓ ပါဠ်လည်းသင့်။

ဂရု/ဂုရု

ဂါရဝေါ-ဟူသော တဒ္ဓိတ်ရုပ်ပြီးကိုထောက်၍ ဂရုပါဠ်သာသင့်။

ရှင်းချက်။ ။ဂရုနော ဘာဝေါ ဂါရဝေါ-ဟုသာ ပိဋကတ်တော်၌ရှိ၏။ဂုရုနော ဘာဝေါ ဂေါရဝေါ-ဟု ပိဋကတ်တော်၌ မရှိ။

ဝါကျစဉ်(၂၆) သတ္တလောကဂ္ဂဟဏံ/သတ္တလောကဂဟဏံ

ဂဟဓာတ်၏ အာဒိဗျည်းသည် ဒွေဘော်ဌာနဖြစ်သောကြောင့် သတ္တလော ကဂ္ဂဟဏံ ပါဠ်သာသင့်။

ပစ္စတ္တိက/ပစ္စတ္ထိက

ပဋိပက္ခံ အတ္ထယန္တိ ဣစ္ဆန္တီတိ ပစ္စတ္ထာ၊ပစ္စတ္ထာဧဝ ပစ္စတ္ထိကာ-ဟု ဝစနတ္ထပြု၍ ပဋိ+အတ္ထဓာတ်+အ+ဣကပစ္စည်းတို့ဖြင့် ပြီးသောကြောင့် ပစ္စတ္ထိကာ ပါဠ်သင့်။

ဝါကျစဉ်(၂၇) ဟိတ္တာပိ/ဟိတ္တာ

ပိသဒ္ဒေါ အဇဟိတွာတိ ဉာပေတိ-ဟု ယောဇနာ၌ ဖွင့်ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ဖလသမာပတ်ချမ်းသာနှင့်ရောလျှက် မြတ်စွာဘုရား၏ ဒေသနာတော်သည် တစ်ရံတစ်ခါ၌လည်း ဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း ဟိတ္တာပိ-ဟု အပိသဒ္ဒါဖြင့်ရှိသောပါဠ်သင့်။

အပိစေတ္ထ။ပ။သာဝေန္တော/အပိစေတ္ထ။ပ။သာဝေန္တော

ကိတ္တိသဒ္ဒေါ သယံ အဝယဝဘူတေန သဒ္ဒေဝကဝစနေန တံ သုဏန္တာနံ-ဟူသော သမ္ပဒါန်ကိုဆိုသောကြောင့် သာဝေန္တော-ဟု သမ္ပဒါန်ရှိသော ပါဠ်သင့်။(ဝိမတိ)

ဝါကျစဉ်(၂၈) သိက္ခတ္တယ/သိက္ခတယ

တယသဒ္ဒါ၏ အာဒိဗျည်းသည် ဒွေဘော်ဌာနဖြစ်သောကြောင့် သိက္ခတ္တယ-ဟု ဒွေဘော်ဖြင့်ရှိသောပါဠ်သင့်။

အဝိပရီတတ္တာယ/အဝိပရီတတ္တာယ

အ+ဝိ+ပရီ+ဣ+တ။ပရီ၏ဣကိုချေ၊နောက်ဣကိုဤဒီဃပြု၍ ပြီးသောကြောင့်

http://www.dhammadownload.com

အဝိပရီတတာယ-ဟု ဒီဃဖြင့်ရှိသော ပါဠ်သင့်။

ဝါကျစဉ်(၂၉) လဒ္ဓသဒ္ဒါနံ/လဒ္ဓသဒ္ဒါနံ

လဒ္ဓသဒ္ဒါနန္တိ လဒ္ဓသဒ္ဒဟာနံ၊ပရဇနေသ သဒ္ဒံ ပတိလာဘန္တာနန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ လဒ္ဓသဒ္ဒါနန္တိ ဝါ ပတိလဒ္ဓကိတ္တိသဒ္ဒါနံ-အဖွင့်တို့ကို ထောက်၍ နှစ်ပါဠ်သင့်။

လဒ္ဓါ သဒ္ဒါ ယေဟီတိ လဒ္ဓသဒ္ဒါ။

လဒ္ဓေါ သဒ္ဒေါ ယေဟီတိ လဒ္ဓသဒ္ဒါ။

ဥမ္မီလိတွာ/ဥမ္မီလေတွာ

မီလဓာတ်သည် ဘူဝါဒိဂိုဏ်းဖြစ်က ဥမ္မီလိတွာ- ပါဠ်သင့်။စုရာဒိဂိုဏ်းဖြစ်က ဥမ္မီလေတွာ-ပါဠ်သင့်။

ဝါကျစဉ်(၃၀) (က) ဓဝမေတ္တ/ဓဝမ္မေတ္တ

အပိသဒ္ဒါ၏ သမုစ္စည်းအနက်ကို နယန္တဝါဖြင့် ပေါင်းဆည်းအပ်ပြီးဖြစ်သောကြောင့် အပိသဒ္ဒါ၏ သမုစ္စည်းအနက်ကို ဤ၌ မလိုအပ်ရကား ဇဝမေတ္တ-ပါဠ်သာသင့်။

မှတ်ချက်။ ။ဝါကျတွင် နယန္တရ-ဝါ(ဝါ-တစ်နည်းကား) ပါရှိသော် ထိုဝါကျ အဆုံး၌ အပိသဒ္ဒါမလိုအပ်။

သာဒုဖလူပဘောဂါမိပွါယ/သာဓုဖလူပဘောဂါမိပွါယ

သာဓေတိ အတ္တဟိတံ ပရဟိတန္တိ သာဓု၊ဤသာဓုကား ပြီးစေတတ်၏-ဟူသော အနက်ကိုဟောသော သာဓ-ဓာတ်ဖြင့် ပြီး၏။ဤ၌ သာဒု-ကား သာဒဓာတ်၊အဿာဒ-သာယာခြင်းအနက်ဟော ဖြစ်၏။ဖလပုဒ်ကိုထောက်၍ ဤ၌ သာယာခြင်းအနက်ကို လိုအပ်သောကြောင့် သာဒဓာတ်ဖြင့်ပြီးသော သာဒုဖလူပဘောဂါမိပွါယ ပါဠ်သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၃၁) သမ္မောဒနီယံ/သမ္မောဒနိယံ

သံရှေးရှိသော မုဒဓာတ်+အနီယပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသောကြောင့် သမ္မောဒနီယံ-ဟု ဒီဃဖြင့်ရှိသော ပါဠ်သင့်။

သမ္မောဒပုဒ်+ဣကပစ္စည်း၊က-ကိုယ-ပြုန-အာဂုံလာ၍ပြီးသောကြောင့် သမ္မောဒနိယံ-ဟု ရဿဖြင့်ရှိသော ပါဠ်သင့်။

[သမ္မောဒီယတေတိသမ္မောဒနီယံ=ကိတ်][သမ္မောဒံ ဇနေတီတိသမ္မောဒနိယံ=ဇနေတိတဒ္ဓိတ်]

သာရဏီယံ/သရဏီယံ

သရဏီယန္တိ ဝတ္တဗ္ဗေ ဒီဃံ ကတွာ သာရဏီယန္တိ ဝုတ္တံ-ဟု သာရတ္ထ၌ ဖွင့်ဆို

http://www.dhammadownload.com

သောကြောင့် ဒီဃဖြင့် သာရဏီယံ ပါဌ်သာသင့်။

ဧကီဘာဝံ/ဧကီဘာဂံ

စီ ကြိယတ္ထေပဟိ၊မောဂ်၊၃။၁၄။သုတ်အရ ကြိယာအနက်ဟောသော သဒ္ဒါအယှဉ် စီ-ပစ္စည်းသက်၍ ပြီးနိုင်သောကြောင့် ဧကီဘာဝံ-ဟု ဒီဃဖြင့်ရှိသောပါဌ်သင့်။

မှတ်ချက်။ ။ဘူကရာ သဗ္ဗဓာတွတ္ထဗျာကရာ-ပရိဘာသာအရ ဘူဓာတ်၊ကရဓာတ် အယှဉ်၌ စီ-ပစ္စည်းသက်နိုင်သည်။

တစ်နည်း-ယထာရဟမိဝဏ္ဏာဂမော ဘူကရေသု-သဒ္ဒနီတိသုတ္တမာလာကို ထောက်၍ ဘူ-ဓာတ်၊ကရ-ဓာတ် အယှဉ်၌ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ ဣ,ဤ-လာနိုင်သော ကြောင့် ဣလာသော် ဧကိဘာဝံ-ပါဌ်သင့်။ဤလာသော် ဧကီဘာဝံ-ပါဌ်သင့်။

ဇဇ္ဇရီဘူတာ/ဇဇ္ဇရီဘူတ။ဗျန္တီဘာဝ/ဗျန္တီဘာဝ။အန္တိဘူတော/အန္တီဘူတော။ စသည် တို့၌လည်း ထိုနည်းကိုမှီး၍ တစ်ပါဌ်မှန်။တစ်နည်း-နှစ်ပါဌ်မှန် ဖြေတတ်ပါစေ။

ဝါကျစဉ်(၃၂) ယတ္ထ နိသိန္နော။ပ။တတ္ထ နိသီဒိ/ယထာ နိသိန္နော။ပ။တထာ နိသီဒိ

ဤဋ္ဌကြိယာဝိသေသနအဖြစ်ကို ဆိုရခြင်း၏ အကျိုးကိုပြသောကြောင့် ယထာ နိသိန္နော။ပ။တထာ နိသီဒိ-ပါဌ်သာသင့်။

သူရိယော/သုရိယော

ပထမပါရိဇိကဏ်စာစဉ် ဝါကျစဉ်(၇၇) ကြည့်ပါ။

ဝါကျစဉ်(၃၃) ဒွေတယော/ဒွတ္တယော

ဋီကာများ၌ ဒွိန္နံ တိဏ္ဏံ ရာစူနံ-ဟု ရာဇပုဒ်၏ဝိသေသန ပုဒ်အဖြစ်ဖြစ်ဖြင့် ဖွင့် ဆိုသောကြောင့် ဒွေတယော ဘိက္ခူ စသည်တို့ကဲ့သို့ ဝါကျအနေဖြင့်ရှိသော (ဝါ)အလုတ္တ သမာသ်အနေဖြင့်သာရှိသော ဒွေတယော ပါဌ်သာသင့်။

ဝယ အနုပ္ပတ္တော/ဝယော အနုပ္ပတ္တော

ဝယံ အနုပ္ပတ္တာ ဝယောအနုပ္ပတ္တာ-ဟု ဝစနတ္ထပြု၍ ဝယသဒ္ဒါမနောဂဏာဒိဂိုဏ်း ဖြစ်ရကား သမာသ်အလယ် ဩလာ၍ပြီး၏။ထိုကြောင့် ဝယောအနုပ္ပတ္တော ပါဌ်သင့်။

ဝါကျစဉ်(၃၄) ဝိဘာဝမဟတ္တတာယ/ဝိဘာဝမဟန္တတာယ

တစ်ခုသောဘာဝပစ္စည်း၏အစွမ်းဖြင့် ဋီကာဆရာတို့ဖွင့်ဆိုအပ်သောကြောင့် ဝိဘာဝ မဟန္တတာယ-ပါဌ်သာသင့်။

http://www.dhammadownload.com

ဝိဘာဝါနံ မဟန္တတ္တံ လာတိ ဂဏှာတီတိ မဟလ္လကော။(ဝိမတိ)
မဟတ္တံ လာတိ ဂဏှာတီတိ မဟလ္လကော။(သာရတ္ထ)

ဝါကျစဉ်(၃၅) ပစ္စနီက/ပစ္စနိက

နတ္ထိ ဧတေသံ ဣတိ ဥပဒ္ဒဝေါတိ အနီတော။(မိတ္တော)တပ္ပဋိပက္ခော ပစ္စနီတော သော ယေဝ ပစ္စနီကော၊တဿ ကော။(ဓာန်+ဋီ)ကို ထောက်၍ ဒီဃဖြင့်ရှိသော ပစ္စနီကော ပါဌ်သာသင့်။

သာမိစီ/သာမီစိ/သာမိစိ/သာမီစီ

သမ္မာ ဘာဝေါ သာမိစီ၊သမ္မာပုဒ်နောင် ဏပစ္စည်းသက်၊ "တဒမိနာဒိ" သုတ်ဖြင့် စလာ၊အာကိုဣပြု၊မသံယုတ်ကိုချေ၊ဝုဒ္ဓိပြု၊ဝီပစ္စည်းသက်[မောဂ်၊နိသျ၊၂။၁၀၃။]ကိုထောက်၍ သာမိစီ-ပါဌ်သင့်။

သမ္မာ=သံ+အဉ္စ+ကွိ၊သာမျဉ္စ+ဏ= သံ+ဣဥ္စ=သမိစ၊သာမိစ+ဤ+သာမိစီ။ ပဋိကရဏ-အစားပေးရသောနည်းဖြင့် သံဣဥ=သမိစ-ဟု ဒီဃနှင့်ဖြစ်သည်။

ထိုပါဌ်ပဒပိဋကတ်ကျမ်းညွှန်း အပိုင်း၄။၇၇ ကို ထောက်၍သာမိစီပါဌ်လည်းသင့်။

ဝါကျစဉ်(၃၆) ဧဝမေတ္တ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ပ။သ၀ိ ဂဠ္ဌေယျ/ဂဠ္ဌေယျာတိ

ဧဝမေတ္တ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၌ ဧဝံသဒ္ဒါ၏ နိဒဿေတဗ္ဗ၊ဒဋ္ဌဗ္ဗော-၏ အာကာရကား ဂဠ္ဌေယျ တွင် ဆုံး၏။ကတမော ပနစသည်ဖြင့် ပါဠိ၌ ယေတေ သမဏဗြာဟ္မဏ-စသောဝါကျသည် အတ္တိခွေသ စသော ရှေးဝါကျ၏ သရုပ်ပြဝါကျ၏အဖြစ်ကို ဝက်ဝုတ္တိအားဖြင့်ပြသည်။ ထို့ကြောင့် ဣတိသဒ္ဒါရှိသောပါဌ်သင့်။

ဂဏ္ဌိသစ်၌လည်း သမ္မာသဒ္ဒါ၏ အဝိပရီတအနက်ကိုပြလိုရကား အဝိတထဝါဒီတိ သ၀ိ ဂဠ္ဌေယျာမိန္န်။ဣတိကို ဧဝမေတ္တောသို့ ပြန်၏ဟုဆို၏။ထို့ကြောင့်လည်း ဣတိသဒ္ဒါ ရှိသောပါဌ်သင့်။

ဝါကျစဉ်(၃၇) တာလာဝတ္ထုကတာ/တာလဝတ္ထုကတာ

တာလဝတ္ထု ဝတ္ထု ကတာတိ ဝတ္ထုဗ္ဗေ ဩဠ္ဌမုခေါတိအာဒိသုဝိယ မဇ္ဈေပဒလောပံ ကတွာ အကာရဿ ဒီဃံ ကတွာ တာလာဝတ္ထုကတာတိ ဝုတ္တံ ဟူသော သာရတ္ထကို ထောက်၍ တာလာဝတ္ထုကတာ-ဟူသော ပါဌ်သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၃၈) အာယတိံ/အာယတိ

အာယတိ အာယတိန္တိစ ဒွေ ပါဌာ ဒဿန္တိ-ဟူသော ယောဇနာကို ထောက်၍

http://www.dhammadownload.com

နှစ်ပါဌ်သင့်။

ကစ်နည်း-အာဂမိကာလေ ဒီဃတ္တော၊ဟဿဝေစ မတာယတိ-ဟူသော အဘိဓာန် အရ အနာဂါတ်အနက် အာယတိသဒ္ဒါနောင် ဒုတိယာဝိဘတ်သည် သတ္တမီအနက်၌ သက်၍ ဗာရာဏသီ အဟု ရာဇာ-ကဲ့သို့ပြီးရကား အာယတိ ပါဌ်သာသင့်။ (ဂဏ္ဌိသစ်)

ဝါကျစဉ်(၃၉) ဟိရီယတိ/ဟိရာယတိ/ဟာရာယတိ

ဟိရေဓာတ်၏ ဓာတွန်မကျေသော ဓာတ်ဖြစ်သောကြောင့် ဟိရာယတိ ပါဌ်သင့်။ ဟာရေဓာတ်ဖြစ်က ဟာရာယတိ ပါဌ်သင့်။ဤကား ဂဏ္ဌိသစ်အလိုတည်း။

ဟိရီ ဒိ လဇ္ဇနေ ဟောတိ-ဟု ဓာတွတ္ထသင်္ဂဟ၌ဆိုသောကြောင့် ဟိရီယတိပါဌ် သင့်။

ဝါကျစဉ်(၄၀) သွာယံ/သွာဟံ

အနုဓာနာတိ-ဟူသော ပဋ္ဌမပုရိသ် တိဝိဘတ်ကို ထောက်၍ သွာယံပါဌ်သာသင့်။

ရာဂါဒီနံ/ရာဂါဒယော

ဝိနယာယ ဂူပသမာယတို့၌ ဘောဟော ဏပစ္စည်းရှိသောကြောင့် ယင်း၏ ကံသည် ဒုတိယာကံမဖြစ်နိုင်၊ဆဋ္ဌီကံ ဖြစ်သင့်ရကား ရာဂါဒီနံ ပါဌ်သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၄၁) ရောသေတိ/ဒေါသေတိ

ဒေါမနဿံ နေသံ ဥပ္ပါဒေန္တိ-အဖွင့်ကို ထောက်၍ ဒုသ-ဓာတ်ဖြင့် ပြီးသော ကြောင့် ဒေါသေတိ ပါဌ်သင့်။

ရုသ-ဓာတ်သည်လည်း ညှင်းဆဲခြင်း ဟိံသနအနက်ကို ဟောနိုင်သောကြောင့် ရောသေတိ-ညှင်းဆဲဖျက်ဆီး၏-ဤသို့ အဓိပ္ပါယ်မဲ့ပျက်သော အနက်ရနိုင်ရကား ရောသေတိ ပါဌ်လည်းသင့်။

တပဿီ/တပဿီ

တပဿီ ယသဿီ တေဇဿီတိ ဧတ္ထစ ပုရိမေသု ဒွီသု သုခုစ္စာရဏတ္ထံသဿ ဒွိတ္တံ၊ပစ္ဆိမေန ပနသုဒ္ဓေါ သကာရော-ဟူသော သဒ္ဒနီတိကို ထောက်၍ တပဿီ-ဟု ဒွေ ဘော်ဖြင့် ရှိသောပါဌ်သင့်။

ရှင်းချက်။ ။တပဿီ,ယသဿီ-ဟူသော ရှေးနှစ်ပုဒ်၌ သဒွေဘော်နှင့်ရှိရပြီး၊ တေဇဿီ,ယသဿီ-ဟူသော နောက်ပုဒ်၌ သသည် ဒွေဘော်မဲ့ရှိရမည်။

http://www.dhammadownload.com

ကပဏ္ဏပုရိသ/ကပနပုရိသ

ကုစ္ဆိတော ပဏ္ဏော ယဿာတိ ကပဏ္ဏော။(ခန်+ဠ)ပဏာတိ ဗျဝဟာရတိ ဓောန္နာတိ ပဏ္ဏော။ကပိတဗ္ဗော ဒယိတဗ္ဗောတိ ကပဏ္ဏော။ကပဏ္ဏော စသော ပုရိသော စာတိ ကပဏပုရိသော-ဟူသော ဝစနတ္ထတို့ကို ထောက်၍ ကပဏပုရိသော-ပါဌ်သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၄၂) **အဿိ/အဿီ**

အဿ-ဓာတ်၊ ခေပနအနက်ဟော၊ ဤဝိဘတ်၊ ဒိဝါဒိယပစ္စည်း၊ ဤကို ဣ-ရဿပြု၍ ပြီးသောကြောင့် အဿိ ပါဌ်သာသင့်။(အာချာတ်ပုဒ်)

ကိတ်ပုဒ်ဟူ၍ ယူဆသော် အဿဓာတ်၊ဏီပစ္စည်း၊ပုံလိင်၊ရတ္တာဒိဂိုဏ်၊ယင်းအလို အဿီ-ပါဌ်သင့်။

နိရဿိ/နိဥဿိ/နိခဿိ

ဂဏ္ဍိဟောင်းအလို နိဥဿိ၊ယောဇနာအလို နိခဿိ-ဟု ရှိကြသော်လည်း ဤ၌ အဿ-ဓာတ် ခေပနတ္ထ နိဥပသာရပုဒ်နှောင် ရ-လာ၍ပြီးသောကြောင့် နိရဿိ ပါဌ်သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၄၃) **ဒသေယန္တောပိ/ဒသေယန္တော**

အပိ-သဒ္ဒေါ ပုစ္ဆနယေ ဝုတ္တံ မညနံ့ အပေက္ခတိ-ဟူသော ယောဇနာကို ထောက်၍ ဒသေယန္တောပိ-ဟု အပိ သဒ္ဒါဖြင့်ရှိသော ပါဌ်သင့်။

အပဂတ္တော/အပ္ပဂတ္တော

အပ-သဒ္ဒါ၏ ဟိနဝါစကအဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ဟီနော ဂတ္တော အဿာတိ အပဂတ္တော-ဟု ဗဟုဗ္ဗီဟိသမာသ် ဝစနတ္ထပြု၍ အပဥပသာရပုဒ်ဖြစ်သောကြောင့် အပဂတ္တော ပါဌ်သာသင့်။(ဂဏ္ဍိဟောင်း၌ အပ္ပဂတ္တော-ဟုရှိ၏။ဋီကာနှင့်မညီ။)

ပုနဗ္ဘဝေစ/ပုနဗ္ဘဝေ

စသဒ္ဒေါ ဝါကျာရမ္ဘော၊စသဒ္ဒေါ ဂဗ္ဘသေယျာစ အဘိနိဗ္ဗတ္တိစာတိ ယောဇေတဗ္ဗော ဟူသော ယောဇနာကို ထောက်၍ ပုနဗ္ဘဝေစ ပါဌ်သာသင့်။

ပုနဗ္ဘဝေ/ပုနဘဝေ

ပုနရ်-ဟု သက္ကတ၌ ရှိသောကြောင့် ပါဠိ၌ပျောက်သွားသော ရ်အစား နောက်ပုဒ်၌ ဒွေဘော်လာရသည်။ထိုကြောင့် ပုနဗ္ဘဝေ ပါဌ်သာသင့်။(ဘာဋီ)

ဝါကျစဉ်(၄၅) **ဓဝမေတ္တ/ဓဝမ္မေတ္တ**

အပိစ-ဟူသော နယန္တရဓောတကာ နိပါတ်ပုဒ်ပါပြီးဖြစ်၍ သီးခြားဆည်းအပ်သော

http://www.dhammadownload.com

အနက် ကြွင်းကျန်မရှိသောကြောင့် ဓဝမေတ္တ-ပါ၌သာသင့်။
[အပိ နယပန္တရဖြင့် အထက်ပါအနက်တို့ကို ပေါင်းဆည်း၏။ဓဝမေတ္တ-ရှိကလည်း အမှားဟူ၍ မဆိုသာ။]

ဝါကျစဉ်(၄၆) (ခ)ပီတိ/အပီတိ

အပီတိ အဝတ္တာ ပီတိ ဝဒန္တော ပိ-သဒ္ဒေါပိ ပိသုံ အတ္တိ နိပါတောတိ ဒသေတိ ဟူသော ဋီကာကို ထောက်၍ ဤ၌ အပိဥပသာရကို အလိုမရှိအပ်၊သီးခြားသော ပိနိပါတ်ကိုသာ အလိုရှိအပ်သောကြောင့် ပီတို ပါ၌သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၄၇) သော ဟိ နေသံ ဇေဋ္ဌော တဿာ/သော ဟိ နေသံ ဇေဋ္ဌောတိ ယဿာ

သော ဟိ နေသံ ဇေဋ္ဌောတိ ယဿာ-ဟု အံ၄၊၃။၂၀၃-၌ ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း၊သော ဟိ နေသံ ဇေဋ္ဌော ဟောတီတိ-ဟု ပါဠိတော်၌ ဣတိသဒ္ဒါ တိုက်ရိုက်ပါသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ထိုဣတိကြောင့်ပင် ကဿာတိစေ-ဟု ပုစ္ဆာဝါကျထုတ်နိုင်သောကြောင့်လည်းကောင်း သော ဟိ နေသံ ဇေဋ္ဌောတိ ယဿာ ပါ၌သာသင့်။

သော နေသံ ဝုမှတရေသည် သော နေသံ ဇေဋ္ဌော၏ အဖွင့်သံဝဏ္ဏနာဖြစ်ကြောင်း သာ၍ ထင်ရှားအောင် ဣတိအတွေဟု ထည့်ထားသောကြောင့် သော ဟိ-၌ ဟိအတွက် ယဿာ-ဟုသာ ဖွင့်သင့်ရကား ဤအဋ္ဌကထာ၌ တဿာသည် ပါ၌ပျက်။ယဿာပါ၌သာ အမှန်တည်း။(ဘာဋီ)

ဝါကျစဉ်(၄၈) ဝေဠီတာယ/ဝေဓိတာယ

ဝေဌ-ဝေဌနေ၊ဝေဌတိ နိဗ္ဗေဌတိ ဝေဌနံ နိဗ္ဗေဌနံ။နိုဟ်ဓာ-(၅၇)၌ လာသောကြောင့် ဗန္ဓနအနက်ဟော ဝေဌဓာတ်ဖြင့် ပြီးရကား မုဒ္ဓဇဒုတိယက္ခရာဖြင့်ရှိသော ဝေဠီတာယ ပါ၌ သာသင့်။

ဩနဒ္ဓါယ/ဩနန္ဓာယ

အဝပုဗ္ဗ နဟဓာတ်၊တပစ္စည်း၊တကိုဓပြု၊ဟကိုဒပြု၍ ပြီးသောကြောင့် ဩနဒ္ဓါယ ပါ၌သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၄၉) ထပိတံ/ဌပိတံ

ထပေါ် စ ထပနေ သိယာ၊ဓာတွတ္ထအလိုအားဖြင့် ထားခြင်းအနက်ကို ထပဓာတ်ကသာ ဟောနိုင်သောကြောင့် ထပ-ဓာတ်၊တပစ္စည်း၊ဣအာဂုံဖြင့်ပြီးသော ထပိတံ ပါ၌သင့်။

http://www.dhammadownload.com

ပိဋကတ်ကျမ်းတို့၌ ဠပေတိ ဠပေတွာ-ဟု ဠဖြင့်ရှိသည်ကားပါဠ်ပျက်၍သို့ ဓာတွတ္တ၌ ဆိုးဖြတ်သည်။

ဌာဓာတ်၊ဏာပေ-ပစ္စည်း၊တ-ပစ္စည်းတို့ဖြင့် ပြီးသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ထပ ဓာတ်၏ထကို ဌ-ပြု၍ ပြီးသောကြောင့်လည်းကောင်း မုဒ္ဓဇ ဌဖြင့်ရှိသော ဌပိတံပါဠ်သင့်။

ဝါကျစဉ်(၅၀) အပသက္ကေတွာ/အပသက္ကိတွာ/အပသက္ကတွာ/ အပသက္ကမိတွာ

အပပုဗ္ဗ သက္ကဓာတ်+အပစ္စည်း+တွာ ပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဝိနာပုဒ်၏ အဖွင့်ဖြစ်၍ ကရ-ဓာတ်မဖြစ်သင့်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊အပစ္စည်းကို ဧပြု၍ ပြီးသောကြောင့်လည်းကောင်း အပသက္ကေတွာပါဠ်သင့်။

အပပုဗ္ဗ သက္ကဓာတ်+အပစ္စည်း+တွာ ပစ္စည်း+ဣအာဂုံ လာ၍ ပြီးသောကြောင့် အပသက္ကိတွာ ပါဠ်သင့်။

အပပုဗ္ဗ+သံ ပုဗ္ဗ+ကရဓာတ်မဟုတ်သောကြောင့် အပသက္ကတွာ ပါဠ်မသင့်။

ပဓဟာနဝသေန အပက္ကမိတွာ-ဟု ဋီကာ၌ဖွင့်သောကြောင့် အပက္ကမိတွာသည် အဋ္ဌကထာပါဠ်မဟုတ်၊သံဝဏ္ဏနာဋီကာပါဠ်အဖွင့်ဖြစ်သောကြောင့် အပသက္ကမိတွာ ပါဠ် မသင့်။

နုန္နိမသ္သ/နုန္နမသ္သ/နန္ဒိမသ္သ

နုန္နိမသ္သကား နုန္န+ဣမသ္သ-ဟု ပဒစ္ဆေဒပြုလျက် ဣကိုချေလျှင် နုန္နမသ္သ၊ဣ ကိုမချေလျှင် နုန္နိမသ္သ-ဟု ရုပ်ပြီးသောကြောင့် နုန္နိမသ္သ,နုန္နမသ္သ ပါဠ်သင့်။

နန္ဒိမသ္သ-ဟုရှိသော် နုန္န+ဣမသ္သ -ဟု ပဒစ္ဆေဒပြု၍ ဥ-ကို ဝ-ပြု၍ ပြီး သောကြောင့် နန္ဒိမသ္သ ပါဠ်လည်းသင့်။

ဝါကျစဉ်(၅၁) တံနိဿရဏာတော/တန္နိဿရဏာတော/ တနိဿရဏာတော

"ယ,တသဒ္ဒါ ရှေးရှိရာဝယ်၊နောက်၌ဒွေဘော်လာသော်လည်းရှိ၊မလာဘိမူ၊ယ,တ ၏နောက်၊ဗိန္ဒုရောက်သည် မှတ်လောက်ထိုးစံ အမြဲတည်း" ဟူသောနိယံအရ ဗိန္ဒုနှင့် ဖြစ်သော တံနိဿရဏာတော ပါဠ်နှင့် ဒွေဘော်နှင့်ရှိသော တန္နိဿရဏာတော ပါဠ်တို့သင့်၏။

နေက္ခမ/နေက္ခမ္မ

နိပုဗ္ဗ+ကမုဓာတ်+ဏျပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသောကြောင့်လည်းကောင်း၊နေက္ခမ္မန္တိ ပထမ

http://www.dhammadownload.com

ဩနံ-ဟု သာရတ္ထ၊၁။၃၅၆။-၌ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း နေကွမ္မ-ဟုရှိသောပါဠ်သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၅၂) သေ ဒဋ္ဌဗ္ဗော/ဓေကာရော ဒဋ္ဌဗ္ဗော

သေ ဒဋ္ဌဗ္ဗောတိ သေနိယမော ဒဋ္ဌဗ္ဗော-ဟု ဋီကာ၌ ဖွင့်ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ဓေသဒ္ဒါကို ဆောင်၍ဆိုခြင်း၌ ရအပ်သောအကျိုးပြ ဝါကျဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း သေဒဋ္ဌဗ္ဗော ပါဠ်သာသင့်။

ပဌမော သမဏော/သမဏော

မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်စသောပါဠိတော်များ၌လည်းကောင်း၊ဣဓေဝ ဘိက္ခဝေ သမဏော,ဣဓ ဒုတိယော သမဏောတိ-ဟု ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၊၁။၁၃၆။-၌ ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း ပဌမော သဒ္ဒါမပါ၊ထို့ကြောင့် သမဏော ပါဠ်သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၅၃) ပစ္စနီက/ပစ္စနီက ဝါကျစဉ်(၃၅)၌ ပါပြီး။

ဥပရိဈာနင်္ပစ္စနီကပဋိပက္ခဘာဝဒဿနတော/

ဥပရိဈာနင်္ဂါနံ ပစ္စနီကဘာဝဒဿနတော/

ဥပရိ ဝုစ္စမာနာနိ ဈာနင်္ဂါနိ ဥပရိဈာနင်္ဂါနိ၊ပစ္စနီကာနံ ပဋိပက္ခာနိ ပစ္စနီကပဋိပက္ခာနိ၊တေသံ ဘာဝေါ ပစ္စနီကပဋိပက္ခဘာဝေါ၊ဥပရိဈာနင်္ဂါနံ ပစ္စနီကပဋိပက္ခဘာဝေါ ဥပရိဈာနင်္ပစ္စနီကပဋိပက္ခဘာဝေါ၊တဿ ဒဿနံ-ဟု ဂဏ္ဌိသစ်၌ ဆိုသောကြောင့် သမာသ်ဖြင့်ရှိသော ဥပရိဈာနင်္ပစ္စနီကပဋိပက္ခဘာဝဒဿနတော ပါဠ်သင့်။

ဥပရိဈာနင်္ပစ္စနီကဘာဝဒဿနတောတိပိ ပါဠော-ဟု သာရတ္ထ၌ ဆိုသောကြောင့် ဝါကျဖြင့်ရှိသော ဥပရိဈာနင်္ဂါနံ ပစ္စနီကဘာဝဒဿနတော ပါဠ်လည်းသင့်။

ဝါကျစဉ်(၅၄) အာနယနပစ္စုပဋ္ဌာနော/အာဟာနနပစ္စုပဋ္ဌာနော

အာနယနပစ္စုပဋ္ဌာနောတိ ဧတ္ထ အာနယနံ စိတ္တေအာရမ္မဏဿ ဉပနယနံ အာကဍ္ဎနံ ဝါ-ဟု သာရတ္ထ၊၁။၃၅၉။-၌ ဖွင့်ဆိုသောကြောင့် အာနယနပစ္စုပဋ္ဌာနော ပါဠ်သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၅၅) တတြာပိ/တတြ

တတြာပီတိ ဝိဘင်္ဂေ အပိသဒ္ဒေါ ဣမံ ဌာနံ အပေက္ခတိ-ယောဇနာကို ထောက်၍ အပေက္ခအနက်ရှိသော အပိသဒ္ဒါပါသော တတြာပိ ပါဠ်သင့်။

ဝါကျစဉ်(၅၆) နီဝရဏဝိဝိတ္တော/နီဝရဏာ ဝိဝိတ္တော

တေဟိ ဝိဝေစိတော-ဟု ဋီကာ၌ ဗဟုဝုစ်ဖြင့် နီဝရဏကို ညွှန်ပြသောကြောင့် ဝါကျမရှိသင့်၊သမာသ်သာဖြစ်သင့်သောကြောင့် နီဝရဏဝိဝိတ္တောပါဠ်သာသင့်။

http://www.dhammadownload.com

သာတလက္ခဏံ/သာဒလက္ခဏံ

သာတလက္ခဏန္တိ ဣဋ္ဌသဘာဝတ္တာ တံ သမ်င်္ဂီပုဂ္ဂလံ သမ္ပယုတ္တဓမ္မေ ဝါအတ္တနိ သာဒယတီတိ သာတံ၊ဒကာရဿ တကာရံ ကတွာ။သာတံ လက္ခဏံ ဧတဿာတိ သာတလက္ခဏံ-ဟု သာရတ္ထ၊၁၊၃၆၁။-၌ ဆိုသောကြောင့် သာကလက္ခဏံ ရှိသောပါဌ် သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၅၇)　ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ/ဝိဝေကဇပီတိသုခံ

ဒုတိယေ ပီတိသုခမေဝ ဝိဝေကဇံ၊ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခန္တိစ အညပဒတ္ထသမာသော ပစ္စတ္တနိဒ္ဒေသဿစ အလောပေါ ကတော။လောပေါ် သတိ ဝိဝေကဇပီတိသုခန္တိ ပါဌောတိအယံ ဝိသေသော-ဟူသော သာရတ္ထ၊၁၊၃၆၃။-ကို ထောက်၍ (ခ)ဝါကျ ဒုတိယဝိကပ်၌ ဝိဝေကဇံပုဒ်၌ ပထမာဝိဘတ် မကျေလျှင် ဝိဝေကဇံပီတိသုခံပါဌ်သင့်။ပထမာဝိဘတ်ကျေလျှင် ဝိဝေကဇပီတိသုခံ-ပါဌ်လည်းသင့်။

ဝါကျစဉ်(၅၈)　ဂဏနာနုပုဗ္ဗတော/ဂဏနာနုပုဗ္ဗတာ

ဂဏနာနုပုဗ္ဗတော ပဌမန္တိ ဣမိနာ ဒေသနက္ကမံ ဥလ္လိင်္ဂေတိ ဂဏနာနုပုဗ္ဗတာ ပဌမန္တိပိ ပါဌော။တတ္ထာပိ ဂဏနာနုပုဗ္ဗတာယာတိ အတ္ထော-ဟု သာရတ္ထ၊၁၊၃၆၃။-၌ ဆိုသောကြောင့် (၂)ပါဌ်သင့်။ဂဏနာနုပုဗ္ဗတောတိပိ အတ္ထိ။ယောဇနာ။

အာရမ္မဏူ/အာရမဏူ

ဒွေဘော်ဆောင်နိုင်သော သဒ္ဒယုတ္တိမရှိသောကြောင့် အာရမဏူ-ဟူသော ဒွေဘော်မဲ့ ပါဌ်သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၅၉)　တထလက္ခဏံ/တထာလက္ခဏံ

တထာကား ပရိဘာဂတ္ထ နိပါတ်၊ဤ၌ အနုကပုနတ္ထစသော အနက်မသင့်၊နိရောဓဿ-ဟူသော သမ္ဗန်ကိုထောက်၍ မဖေါက်မပြန်မှန်သော လက္ခဏတ္ထသာသင့်၊ထိုကြောင့် တထလက္ခဏံ ပါဌ်သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၆၀)　သာပိ/သာ

အပိသဒ္ဒေါ ဝိတက္ကာဒယော အပေက္ခတိ-ယောဇနာကို ထောက်၍ အပိသဒ္ဒါ နှင့်ရှိသော သာပိ ပါဌ်သင့်။

(ခ)စိတ္တဿေကဂ္ဂတာ/စိတ္တေကဂ္ဂတာ

ဈာနဝိဘင်းပါဠိ၌ စိတ္တဿေကဂ္ဂတာဟု ဝါကျဖြင့် ဟောအပ်သောကြောင့်

http://www.dhammadownload.com

စိတ္တာသေ ကဂ္ဂတာ ပါဌ်သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၆၁) နိသဇ္ဇာသနိ်ါတေန/နိသဇ္ဇသနိ်ါတေန

နိသီဒန် နိသဇ္ဇာ-ဟူသော ကစ္စည်း၊ရူပသိဒ္ဓိတို့ကိုထောက်လျှင် နိသဇ္ဇာသဒ္ဒါသည် အာကာရန္တ ဣတ္ထိလိင်ဖြစ်ကြောင်းထင်ရှားသည်။အာကာရန္တ ဣတ္ထိလိင်မြဲသောပုဒ်များကို သမာသ်အလယ်၌ ရဿမပြုအပ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ဤအင္ဂုကထာ နှာ(၈၁)ဝိဟာရတိအဖွင့် ဌာနဂမနနိသဇ္ဇာသယနပ္ပဘေဒေသု-ဟု သမာသ်အလယ်၌ အာကာရန္တနှင့်ပင်ရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း နိသဇ္ဇာသနိ်ါတေန ပါဌ်သာသင့်။

ပါပုဏိတွာ/ပါပုနိတွာ

ပပုဗ္ဗ+အပဓာတ်+ဥဏာပစ္စည်း+တွာပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသောကြောင့် ပါပုဏိတွာ ပါဌ်သာသင့်။(ဂဏ္ဍိဟောင်း၌ ပါပုနိတွာ-ဟု ရှိသည်။)

ဝါကျစဉ်(၆၂) ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ/ဝိတက္ကဝိစာရာဒီနံ ဝူပသမာ

ဩဠာရိကဿ ပန ဩဠာရိကဿ အင်္ဂဿ သမတိက္ကမာစသည်ဖြင့် ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း၊အာဒိဖြင့် ဆည်းစရာအနက်မရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ-ပါဌ်သာသင့်။

ဝိဘင်္ဂေ ပန/ဝိဘင်္ဂေပိ

ပနသဒ္ဒေါပိ အပိသဒ္ဒတ္ထော ဝိဘင်္ဂေပိတိ အတ္ထော၊အယမေဝ ဝါ ပါဠောကို ထောက်၍ နှစ်ပါဌ်သင့်။(သာရတ္ထ၊၁။၃၆၆။)

ဝါကျစဉ်(၆၃) နီလဝဏ္ဏံ/နီလံဝဏ္ဏံ

နီလယောဂတော ဝဏ္ဏံ နီလံဝိယ-ဟု သာရတ္ထ၌ ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ဥပမေယျပက္ခ၌ ဈာနမ္ပိ သမ္ပဒန်-ဟု ဝါကျအနေဖြင့် ဖွင့်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ဝါကျ/သမာသ် အနက်ထူးမရှိနိုင်သောကြောင့် နှစ်ပါဌ်သင့်။(နီလော ပဋော-သတိပြု။)

ဝါကျစဉ်(၆၄) သေဋ္ဌတ္တေန/သေဋ္ဌဋ္ဌေန

တထနလာနံ ဋ္ဌဋ္ဌဏဋ္ဌာ-ဟူစာသော မောဂ္ဂလာန်။တထာနံ ဋ္ဌယုဂံ-ဟူသော နီတိသုတ်တို့အရ တ္တကို ဋ္ဌပြုလျှင် သေဋ္ဌဋ္ဌေနဟုလည်းကောင်း၊မပြုလျှင် သေဋ္ဌတ္တေန-ဟု ပြီးနိုင်ရကား နှစ်ပါဌ်သင့်။

ဣတိ ဣမံ/ဣတိ ဧဝံ

ဣတီတိ ဧဝံ ဣတီတိ တသ္မာ-ဟု ယောဇနာ၌ ရှိသောကြောင့် ဣတိ ဣမံ

http://www.dhammadownload.com

ပါဠိသာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၆၅) သတိယာပိ သဒ္ဒါယ/ သတိပိ သဒ္ဒါ/သတိပိ သဒ္ဒါယ

သဒ္ဒါ သတိပိ-ဟု ယောနောဒ္ဒ် ပထမာဝိဘတ်ဖြင့်ရှိသော်လည်း လက္ခဏ/လက္ခဏဝန္တပုဒ်ဖြစ်ရကား သတ္တမီဝိဘတ်အဆုံးရှိသော သတိပိ သဒ္ဒါယ သင့်။
(သန္တ+သ္မိံ။န္တနှင့်တကွ သ္မိံကို တိပြု)

သဒ္ဒါသည် ဣတ္ထိလိင်ဖြစ်၍ ယင်းနှင့်အရတူ သတိသည် ဣတ္ထိလိင်ဖြစ်နိုင်ရကား သန္တပုဒ် ဤပစ္စည်း နချေ၊သ္မိံဝိဘတ်သက်၊ယာပြု၍ ပြီးနိုင်သောကြောင့် သတိယာပိ သဒ္ဒါယ-ပါဠိလည်းသင့်။(ပါဠိသဒ္ဒါကျမ်းညွှန်း။)

ဝါကျစဉ်(၆၆) ဗျတ္တိကတာ/ဗျတ္တိကတာ

ဝါကျစဉ်(၃၁) ကောဘာဝ ပါဠိဝိနိစ္ဆယ ပြန်ကြည့်ပါ။တစ်ပါဠိမှန်(သို့)နှစ်ပါဠိမှန် ဖြေထားပါသည်။

ဗျတ္တိကတာ/ဗျတ္တိဂတာ

အချို့ပေ၌ ဗျတ္တိဂတာ-ဟု ဒုန္တဇတတိယက္ခရာဖြင့် ရှိ၏။ဣအက္ခရာနှင့်ယှဉ်ရကား မသင့်။(ပါရာ ဂံသစ်၊၁။၁၉၂။)၌ ဆိုသောကြောင့် ထိုအလို ဗျတ္တိဂတာ မသင့်။

အထက်နီတိသုတ် ယထာရဟာမိဝဏ္ဏာဂမော ဘူကရေသု ကိုထောက်၍ ဗျတ္တိကတာ ပါဠိသာသင့်။

မှတ်ချက်။ ။ဗျတ္တိဂတာ-ကင်းခြင်းသို့ရောက်ကုန်သည်။ပထမက္ခရာနှင့် ကတာရှိမူ ကင်းခြင်းကို ပြုအပ်ကုန်သည်။ဟောန္တိ-ဟု ဂဏ္ဌိဟောင်း၌ ဆိုသည်ကို တွေ့ရသည်။ ထိုအလို နှစ်ပါဠိသင့်။

ဝါကျစဉ်(၆၇) အယမေဝ သမာဓီတိ/ဣမေဝ သမာဓိဇတ္တိ

စေတသော ဧကောဒိဘာဝံ-ဟူသော ပါဠိတော်နှင့်ဆန့်ကျင်သောကြောင့် ဣမေဝ သမာဓိဇတ္တိ-ဟူသော ပါဠိမသင့်။အယမေဝသမာဓီတိ ပါဠိသာသင့်။(ဂဏ္ဌိသစ်)

ဝတ္တဗ္ဗတံ/ဝတ္တဗ္ဗံ

ဘာဝပ္ပဓာန ဘာဝလောပပုဒ်ဖြစ်သောကြောင့် ဘာဝပစ္စည်း မရှိသော ဝတ္တဗ္ဗံ ပါဠိသင့်။ဘာဝပစ္စည်းရှိသော် ဝတ္တဗ္ဗတံ ပါဠိလည်းသင့်။

ဝုတ္တနယေနေဝ/ဝုတ္တနယမေဝ

ဝုတ္တော နယော ယဿ ပီတိသုခဿ ပဒဿာတိ ဝုတ္တနယံ-ဟု ဗဟုဗ္ဗီဟိသမာသ်

http://www.dhammadownload.com

ဝစနတ္ထပြု၍၊ ပီတိသုခန္တိက္က ဒံပဒံ-ပီတိသုခံ-ဟူသော ဤပုဒ်သည်။ဝုတ္တနယမေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းရှိသည်သာလျှင်ကည်း-ဟု အနက်ယောဇနာ၍ သဒ္ဒယုတ္တိ အတ္ထယုတ္တိ ရှိသဖြင့် ယင်းဝုတ္တနယမေဝ ပါ၌သင့်။

ဝုတ္တော နယော ဝုတ္တနယော-ဟု ကမ္မဓာရည်းသမာသ်ဝစနတ္ထပြု၍ ပီတိသုခန္တိပဒံ- ပီတိသုခ ဟူသောပုဒ်ကို။ဝုတ္တနယေနေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ-သိအပ်၏-ဟု အနက်ယောဇနာ၍ သဒ္ဒယုတ္တိ အတ္ထယုတ္တိ ရှိသဖြင့် ယင်းဝုတ္တနယေနေဝ ပါ၌လည်းသင့်။

ဝါကျစဉ်(၆၈) ဥဘိန္နမန္တရာ/ဥဘိန္နမန္တရေ

အန္တရာဟု ရှိသော် သတ္တမျန္တနိပါတ်ဟု ရူပသိဒ္ဓိ၌ ဆိုသည်။ယင်းအန္တရာနိပါတ်ပုဒ်ကိုပင် ရူပသိဒ္ဓိဋီကာ၌ အန္တရာ ဝေမဇ္ဈေ-ဟု ဖွင့်ဆိုထားရကား အန္တရာဟူသော သတ္တမျန္တနိပါတ်ပုဒ်သည် အလယ်အကြားဟူသော အနက်ကိုဟောနိုင်သောကြောင့် ဥဘိန္နမန္တရာရှိသော ပါ၌သင့်။

အန္တရေ-ဟု ရှိသော် အန္တရနာမ်ပုဒ်နောင် သတ္တမီဝိဘတ်သက်၍ ရုပ်ပြီးသည်၊အန္တရံ မဇ္ဈေဝတ္ထည္စခဏောကာသောဓိဟေတုသု-ဟူသော အဘိဓာန်ဂါထာ အနေကတ္ထဝဂ်အရ အန္တရနာမ်ပုဒ်သည် အလယ်အကြားဟူသော အနက်ကိုပင်ဟောနိုင်သောကြောင့် ဥဘိန္နမန္တရေ-ဟူသော ပါ၌လည်းသင့်။

ဘိယျော/ဘိယျောသော

ဘိယျော/ဘိယျောသော တို့ကား အတိရေကတ္ထ နိပါတ်ပုဒ်များဖြစ်သော်လည်း ကိစ္စ ဘိယျောတိ၊ကိစ္စ ဝိရာဂတော-ဘိယျော ဗဟုလော အတ္ထိ-ဟု ယောဇနာ၌ ဆိုသောကြောင့် ဘိယျော ပါ၌သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၆၉) ဥဿုက္ကာနံ ဥဿာဟဇနနတ္ထံ/ဥဿုက္ကာနံ ဥဿာဟဇနကံ

နိဿယဟောင်းနှင့် အဋ္ဌသာလိနီတို့၌ ဥဿုက္ကာနံ ဥဿာဟဇနကံ-ဟုရှိသည်။ ထိုတို့ အလို ဥဿုက္ကာနံ ဥဿာဟဇနကံ ပါ၌သင့်။

သို့သော်လည်း ဥဿုက္ကာနံ ဥဿာဟဇနနတ္ထန္တိ ပဒံ ဘဏာန္တိ ပဒေ သမ္ပဒါနံ-ဟု ယောဇနာ ၌ ရှိသောကြောင့် ဥဿုက္ကာနံ ဥဿာဟဇနနတ္ထံ ပါ၌လည်းသင့်။

ဧဝမေဝ/ ဧဝမေဝံ

ဥပမေယျဇောတက နိဒဿနအနက်ဟော ဧဝံနိပါတ်နှင့် အဝဓာရဏတ္ထဧဝသဒ္ဒါ

http://www.dhammadownload.com

ကို စပ်ထားသောကြောင့် ဧဝမေဝပါဠိသာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၇၀) ဥပေက္ခာ/ဥပေခါ

ဤနှစ်ပါဠိတို့တွင် သံယုတ် က-အက္ခရာကိုချေသော် ဥပေခါ ပါဠိသင့်။က-အက္ခရာမကျေသော် ဥပေက္ခာ ပါဠိသင့်။

သေက္ခာ/သေခါ (နည်းတူသိပါ။)

တတိယဈာနသမင်္ဂီ/တတိယဈာနသမင်္ဂိ

ဤ၌ တတိယဈာန်နှင့်ပြည့်စုံသော စိတ်ကိုအလိုမရှိအပ်၊တတိယဈာန် စိတ္တုပ္ပါဒ်နှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုသာ အလိုရှိအပ်သောကြောင့် နပုံလိင်မဟုတ်၊ပုံလိင်သာဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် တတိယဈာနသမင်္ဂီ-ဟု ဒီဃဖြင့် ရှိသောပါဠိသာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၇၁) အပရိဗျတ္တကိစ္စတော/အပရိဗျတ္တကိစ္စတာ

ယောဇနာ၌ အပရိဗျတ္တကိစ္စတ္တာ-ဟု ဘာဝပစ္စည်းနှင့်တိုက်ရိုက်ဆိုသော်လည်း ဤ၌ ဘာဝပ္ပဓာန ဘာဝလောပပုဒ် ဖြစ်နိုင်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ကဒဘာဝတော ဤ ပရိဗျတ္တန္တိ အာဟ ''အပရိဗျတ္တကိစ္စတော''တိ(သာရတ္ထ၁၊၃၇၄။)၌ ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း အပရိဗျတ္တကိစ္စတော ပါဠိသာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၇၂) ဣမဿ ဈာနဿ/ဣမသ္မိံ ဈာနေ

သဿာရိကဂ်ပဟာနေနပုဒ်၊သုခမတ္တာပုဒ်တို့၏ သမ္ဗန်ဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဥပမေယျပေက္ခာ၌လည်း ဣမသ္မိံ ဈာနေ-ဟု ပြင်လျှက် လိုက်နိုင်သောကြောင့်လည်းကောင်း ဣမဿ ဈာနဿ ပါဠိသာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၇၃) ဓေနုပဂေါ/ဓေနုပကော

ဓေနုသဒ္ဒါပုဗ္ဗပဒ၊ဥပပုဗ္ဗ၊ဂမုဓာတ်+ကွိပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသောကြောင့် ဓေနုပဂေါ ပါဠိသင့်။ဓေနုသဒ္ဒါပုဗ္ဗပဒ၊ပါ+ဓာတ်+ဏ္ဍုပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသောကြောင့် ဓေနုပကောပါဠိလည်းသင့်။

သုခေဝါဗိ/သုခေဝါ ဟိ

ရှေးဝါကျ၌ လောကဝိရောဓိဒေါသ ရောက်နေ၍ ယင်းကိုပယ်ရန်အကျိုးငှါဆိုသောကြောင့် ဒဠှီဝါကျမှတ်သားနိုင်ရကား သုခေဝါ ဟိ ပါဠိရှိကလည်းသင့်မည်ပင်။သို့သော် ဝါသဒ္ဒါသည် သတိသမ္ပဇဉ်ဖြင့် မစောင့်ရောက်လျှင် ပီတိသို့ပြန်ရောက်နိုင်၍ ဟာနဘာဂိယ ဒုတိယဈာန် ပြန်ဖြစ်ရာ၏-ဟူသော အနက်မှအခြား၊အနက်တစ်မျိုးကို ပြလို၍ တက်လာသော

http://www.dhammadownload.com

အတ္ထန္တရဝိကပ္ပနတ္ထတည်း။ပိကား သမုစ္စယတ္ထ လင်္ကာရုံ၌သာ ကပ်ငြိသည်မဟုတ်သေး၊သုခ၌လည်း ကပ်ငြိသေး၏-ဟု ပြလိုရကား သုခေဝါပိ ဖါင့်သင့်။

အတိမဓုရသုခံ/အတိမဓုရံ သုခံ

အနက်မထူး၊ဝါကျနှင့် သမာသ်သာထူး၏။ထို့ကြောင့် နှစ်ပါင့်သင့်။နောက်စာမျက်နှာ(၁၂၂) အဋ္ဌကထာတွင် "အတိမဓုရသုခေ" ဟု သမာသ်ဖြင့်ရှိသည်။

ဝါကျစဉ်(၇၄) ဖုဋ္ဌော/ဖုဋ္ဌော/ဖုဋ္ဌတ္တာ/ဖုဋ္ဌတ္တာ

ဖုဋ္ဌတ္တာတိ ဗျာပိတတ္တာတိ အတ္ထော။[သာရတ္ထ၊၁၊၃၇၆။]ဖုဋ္ဌတ္တာတိ အတိပဏီတေန ရူပေန ဖုဋ္ဌတ္တာ။[ဝိမတိ၊၁၊၇၆။]တို့၌ ဖွင့်ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ဖရဓာတ်+တပစ္စည်း၊ဖရဓာတ်၏ ဗျာပနအနက် ဟောနိုင်သောကြောင့်လည်းကောင်း ဖုဋ္ဌော/ဖုဋ္ဌတ္တာ ပါင့်တို့သင့်။

မှတ်ချက်။ ။ဘာဠီနှင့်ယောဇနာတို့၌ ဖုဋ္ဌော/ဖုဋ္ဌတ္တာ ပါင့်တို့ သင့်ကြောင်းဖွင့်ဆိုထား၏။

ဝါကျစဉ်(၇၅) အရိယဇနသေဝိတံ/အရိယာဇနသေဝိတမေဝစ

ဇဝဖြင့် အသေဝိတာကိုကန့်၊စသဒ္ဒါဖြင့် ဈာနသုခကို ဆည်းသောကြောင့် အရိယာဇနသေဝိတမေဝစ ပါင့်သာသင့်။

သုခပါရမိပ္ပတ္တော/သုခပါရမိပတ္တော

ပတ္တော၌ ပ-ပုဗ္ဗ၊အပဓာတ်၊ပ-ဥပသာရသည် ဒွေဘော်ဠာနဖြစ်သောကြောင့် သုခပါရမိပ္ပတ္တော ပါင့်သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၇၆) ပဟာနက္ကမေန/ပဟာနကမေန

ရသနောက်ရှိ ကမုဓာတ်သည် ဒွေဘော်ဠာနဖြစ်သောကြောင့် ပဟာနက္ကမေန ပါင့်သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၇၇) ခုံသမကသာဒိသမ္ဘဿေန/ခုံသမသကာဒိသမ္ဘဿေန

မက-ပါဠိ၊အသော၊ပကိလောဟိတံ ပိဝတီတိ မကသော။မသကောပိ မသ၊ဟိံသာယံ၊မသကောတိ မကသောတိ သဒ္ဒနီတိ။အဘိဓာန်သူစိတို့ကို ထောက်၍ မကသာဟုရှိလျှင် မကဓာတ်၊အသပစ္စည်း။မသကဟုရှိလျှင် မသဓာတ်၊ဏွု ပစ္စည်းဖြင့် ရုပ်ပြီးသောကြောင့် နှစ်ပါင့်သင့်။

http://www.dhammadownload.com

ဝါကျစဉ်(၇၈) ဒုဗ္ဗိညေယျာ/ဒုဗ္ဗညေယျံ/အတိဒုဗ္ဗညေယျာ/ဒုဝိညေယျာ

အဋ္ဌသာလိနီအဋ္ဌကထာ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၊၁။၁၆၁။၌ဒုဝိညေယျာ/ဒုဗ္ဗိညေယျာ-ဟု ရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း၊တတော ဓဝ အနိမိတ္တဘာဝတ္တာ ဒုဗ္ဗိညေယျာ။သာရတ္ထ၊၁။၃၇၈။၌ဖွင့်ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း ဒုဗ္ဗိညေယျာပါဌ်သင့်ပါသည်။

ဒုနောင် ဝိကို ဗပြု၊ဗဒွေဘော်လာ၊ဒုဗ္ဗိညေယျာ။ဗဒွေဘော်မလာသော် ဒုဝိညေယျာ ပါဌ်လည်းသင့်။

ဂဏ္ဌိသစ်၌ ဒုဗ္ဗိညေယျံ-ဟု ဆိုသော်လည်း သာ-ပုဒ်နှင့်လိင်ကွဲပြားသောကြောင့် ဒုဗ္ဗိညေယျံ ပါဌ်မသင့်။

လက်ရှိအဋ္ဌကထာ၌မူ အတိဒုဗ္ဗိညေယျာ-ဟု ရှိနေသည်။နိဿယတို့၌ ယင်းပါဌ်ကိုပင် အနက်ယောဇနာတော်မူကြသည်။

နီဟရန္တော/နီဟရန္တော

ဟရ-အပနယနေ၊အပနယနံ နီဟရဏံ၊နီဟရတိ နီဟာရော။နီတိဓာတုမာလာ ၁၅၃-ကို ထောက်၍ နိပုဗ္ဗ ဟရဓာတ်ဖြင့်ပြီးသောကြောင့် နီဟရန္တော ပါဌ်သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၇၉) သုခါဒိယာ တေနစ/သုခါဒိယာ တေနစဿ

သုခါဒိယာတေနာတိ သုခါဒီနံ ပဟာနေန။အဿ ဈာနဿ။(ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မဟာဋီကာ၊၁။၁၉၁။)၌ ဖွင့်ဆိုသောကြောင့် သုခါဒိယာတေနစဿ ပါဌ်သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၈၀) ဝိဝဋ္ဋာ/ဝိသဒါ

ဈာနဝိဘင်းပါဠိတော် အာလောကသညီပုဒ်၏ ယဒဘာဇနီ၌ ဝိဝဋ္ဋာ ပရိသုဒ္ဓါ ပရိယောဒါတာ-ဟု (နှာ-၂၆၄)၌ ရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း၊သမ္မောဒနီယအဋ္ဌကထာ မူလဋီကာ၊အနုဋီကာတို့၌ နီဝရဏဌေန ဝိဝဋ္ဋာ တံသဘာဝတ္တာ ဝိဝဋ္ဋာ၊ဝိဝဋ္ဋာ အပဋိစ္ဆန္နာဒနာ ဟု အဖွင့်ရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း ဝိဝဋ္ဋာ ပါဌ်သင့်။

သမ္ပဟံသနပညာဝိယ သုပရိသုဒ္ဓါ သုဝိသဒါစ ဟောတိ။သာရတ္ထ၊၁။၃၇၉။၌ ဖွင့်ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ဝိသဒါစသည်မှာ ဟိတ်စပ်၏ဟု ဂဏ္ဌိသစ်၌ဆိုသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ဝိသဒါ-သန့်ရှင်းသည်-ဟူ၍ နိဿယများ၌ ယောဇနာသောကြောင့်လည်း ကောင်း ပရိသုဒ္ဓါပါဌ်တို့နှင့် လျော်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊သန့်ရှင်းခြင်းအနက်သည်လည်း အပြစ်မတင်၍ ဝိသဒါ ပါဌ်လည်းသင့်နိုင်ပါသည်။(ထိုနှစ်အစိုးရအဖြေမှန်)

ဝါကျစဉ်(၈၁) ဥပေက္ခာယ/ဥပေခါယ(ဝါကျ ၇၀-ရှု)

http://www.dhammadownload.com

ဝါကျစဉ်(၈၂) စိတ္တေကဂ္ဂတတ္တာနိ/စိတ္တေကဂ္ဂတ္တာနိ

စိတ္တေကဂ္ဂံ အတ္တော ပယောဇနံ ဧတေသန္တိ စိတ္တေကဂ္ဂတ္တာနိ-ဟု ယောဇနာ၌ ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ဘာဋီ၌ ယင်းပါဌ်ကိုပင် အနက်ယောဇနာသောကြောင့်လည်း ကောင်း-ယင်းတို့အလို စိတ္တေကဂ္ဂတ္တာနိ ပါဌ်သင့်။

စိတ္တေကဂ္ဂတတ္တာနီတိ စိတ္တသမာဓတ္တာနိ-ဟု သာရတ္ထ၌ ဧကဂ္ဂတာပုဒ်၏ ပရိယာယ် သမာဓိပုဒ်ကို ဖွင့်ဆိုသောကြောင့် ယင်းအလို စိတ္တေကဂ္ဂတတ္တာနိ-ပါဌ်သင့်။

မှတ်ချက်။ ။ဋီကာအဖွင့်သည် ခိုင်လုံသည်၏ဟု ယူဆကြ၍ ယုတ္တတရမေးပါက စိတ္တေကဂ္ဂတတ္တာနိ ပါဌ်ကိုဖြေ။

က္လစ္ဆဝံ/က္လစ္ဆဝ

က္လစ္ဆဝါတိ ဧဝမေဝ မနသိကတွာ၊ဧဝသဒ္ဒေါ န အညံ မနသိကတွာတိ ဉာပေတိ-ဟု ယောဇနာ၌ ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ဘာဋီ၌လည်း ဤက္လစ္ဆဝပါဌ်ကိုသာ အတ္ထယောဇနာသောကြောင့်လည်းကောင်း က္လစ္ဆဝ ပါဌ်သာသင့်။

ဘဝေါက္ကမနတ္တာနိ/ဘဝေါကမနတ္တာနိ

ဘဝေါက္ကမနတ္တာနီတိ ဘဝေသု နိဗ္ဗတ္တိ အတ္တာနိ-ဟု သာရတ္ထ၌ ဆိုသောကြောင့် လည်းကောင်း၊အဝ-ဥပသာရနောင် ကမုဓာတ်၏ အာဒိဗျည်းသည် ဒွေဘော်ဌာနဖြစ်သော ကြောင့်လည်းကောင်း ဘဝေါက္ကမနတ္တာနိ ပါဌ်သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၈၃) နိရောဓပါဒကဋ္ဌ/သနိရောဓပါဒကဋ္ဌ

ဝိပဿနာပါဒကဋ္ဌေဝ အဘိညာပါဒကဋ္ဌ စသည်တို့၌ သသဒ္ဒါမပါရှိခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ပါရာ ဂံသစ်၂။၂၂၈။၌လည်း များစွာသောပေတို့၌ ဤသို့ပါဌ်ရှိ၏၊ယောဇနာ၌ကား သနိရောဓပါဒကံ-ဟု ရှိလိုရိပ်ထင်၏။သင့်အံ့မထင်ဟု ဆိုအပ်သောကြောင့်လည်း ကောင်း နိရောဓပါဒကဋ္ဌ ပါဌ်သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၈၄) (ဃ)ပဘဿရေ/ပဘာသရေ

ပဘာပုဒ်+သရပုဒ် နှစ်ပုဒ်ကို သမာသ်တွဲစပ်၍ ပြီးသောအခါ အာဒိဃနောက် ရောက်သော သရဓာတ်၏ အာဒိဗျည်းသည် ဒွေဘော်ဌာနဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ သံယုက်ကြောင့် အာကို ရဿပြု၍ ပြီးသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ပဘဿရောတိ ပဘဿရ သီလော။(သာရတ္ထ၊၁။၄၅၁။)၌ ဖွင့်ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း ပဘဿရေ-ပါဌ်သင့်။

http://www.dhammadownload.com

ဝါကျစဉ်(၈၅) **ဝသီဘာဝပ္ပတ္တော/ဝသီဘာဝပ္ပတ္တော**

ဝါကျစဉ်(၃၁) ဇေကိဘာဝ ပါဌ်ဝိနိစ္ဆယ ပြန်ကြည့်ပါ။တစ်ပါဌ်မှန်(သို့)နှစ်ပါဌ်မှန် ဖြေထားပါသည်။

(စ)ဝသေ/ဝသီဝသေန

သာမညသုဘာဝိတစိတ်ပင်ဖြစ်သော်လည်း မုဒုဘာဝဖြစ်အံ့အသို့မူ၍ ဝသီဘာဝ ပ္ပတ္တောဟု ဆိုသင့်အံ့နည်း စောဒနာဖွယ်ရှိ၍ ဝသီဝသေန စသည်မိန့်-ဟုဂဏ္ဌိပောင်း၌ ဆိုသောကြောင့် ဝသီဝသေန ပါဌ်သင့်။

ဂမနအနက်ရှိသော ဓာတ်အယှဉ်၌ ကံအာဓာရနှစ်ပါးတွင် တစ်ပါးပါးရှိမြဲ(ဝါ) ကံအနက်၌ သတ္တမီရှိမြဲ။ထို့ကြောင့် ဝသေဟုရှိသင့်၏။ဤသို့ ဂဏ္ဌိသစ်၌ဆိုသောကြောင့် ယင်းအလို ဝသေ ပါဌ်သင့်။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မဟာဋီကာ၊သရတ္ထဋီကာတို့၌ ဝသေဟူ၍သာ သံဝဏ္ဏောတဖွဲ့ရှိသော ကြောင့် ဝသေပါဌ်သာ ယုတ္တတရဖြစ်ပါသည်။

ဝါကျစဉ်(၈၆) **သုဒန္တ/သုဓန္တ/သုဒ္ဓန္တ**

ဓမောသဒ္ဒဂ္ဂိ သံယောဂေ၊ဒမော ဂတေ ဒမု ဘူဒိ ဒမနေ-ဟူသော ဓာတွတ္ထသင်္ဂဟ-အရသွားခြင်း,ဆုံးမခြင်းဟူသော ဒမုဓာတ်ကို အလိုမရှိအပ်၊သဒ္ဒဂ္ဂိသံယောဂ-မီးကိုမှုတ် ခြင်း ဓမု ဓာတ်ကိုသာ် အလိုရှိအပ်သောကြောင့် တဝဂ် စတုတ္ထက္ခရာဖြင့်ရှိသော သုဓန္တ ပါဌ်သင့်။

သုဥပသာနှောင် အသဒိသဒွေဘော်ရောက်က သုဒ္ဓန္တပါဌ်လည်းသင့်။

မှတ်ချက်။ ။ဂဏ္ဌိသစ်၌ သုဒ္ဓန္တ-ဟု ဒွေဘော်ဖြင့်ရှိ၏။

ဗဟုလီကတံ/ဗဟုလိကတံ

အဗ္ဘုတတဗ္ဘာဝေ ကရာသဘူယောဂေ ဝိကာရ စီ-သုတ်အရ ကရဓာတ်အယှဉ် အဗ္ဘုတဗ္ဘောအနက်၌ စီ(ဤ)ပစ္စည်း သက်၍ ပြီးသောကြောင့် ဗဟုလီကတံပါဌ်သင့်။

မှတ်ချက်။ ။ဝါကျစဉ်(၃၁) ဇေကိဘာဝ ပါဌ်ဝိနိစ္ဆယ ပြန်ကြည့်ပါ။တစ်ပါဌ်မှန် (သို့)နှစ်ပါဌ်မှန် ဖြေထားပါသည်။ထိုအတိုင်းလည်း တစ်နည်းဖြေပါ။

ဝါကျစဉ်(၈၇) **သဒ္ဓါပရိဂ္ဂဟိတံ/သဒ္ဓပရိဂ္ဂဟိတံ**

" သာမသ်လယ်မှာ၊ထီမြဲအာ၊ရဿမပြုရာ " နိယံ ထောက်၍ သဒ္ဓါပရိဂ္ဂဟိတံ သင့်။ရှေး ကရဏာဝိဟာရ၌ ဖြေပြီးဖြစ်၏။

http://www.dhammadownload.com

အာဏာဥ္ပပ္ပတ္တ/အာနေဥ္ပပ္ပတ္တ

ဆင်တဲဂဏ္ဍိပေါင်း၌ အာဏာဥ္ပပ္ပတ္တ-ဟုရှိ၏။သို့သော်လည်း န ဣဉ္ဇတီတိ အနိဉ္ဇံ၊အနိဉ္ဇသာ ဘာဝေါ အာနေဥ္ဇံ၊တံ ပတ္တံ အာနေဥ္ဇပ္ပတ္တံ။

မဇ္ဈေဝုဒ္ဓိရောက်ရကာ သေရပဋိသေဖြစ်ရကာ ဒန္တဇ နအကန္တရာ၊ဣဉ္ဇစေတ်ဖြင့် ပြီးရကား စဝဂ် တတိယက္ခရာလိုသည်-ဟု ဂဏ္ဌသစ်၌ ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း အာနေဥ္ဇပ္ပတ္တော ပါဠ်သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၈၈) ဈာနပ္ပဋိလာဘပစ္စယာနံ/ဈာနပဋိလာဘပစ္စနီကာနံ

ဈာနပဋိလာဘပစ္စယာနန္တိ ဈာနပဋိလာဘဟေတုကာနံ-ဟု ဝိမတိဋီကာ၌ ဖွင့်ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ယင်းဋီကာ၌ ဈာနပဋိလာဘပစ္စနီကာနန္တိပိ ပါဌံ လိခန္တိ ၊သော ပမာဒပါဌောတိ ဂဟေတဗ္ဗော-ဟုဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း ထိုအလို ဈာနပ္ပဋိလာဘ ပစ္စယာနံ ပါဠ်သာသင့်။

ကတ္ထစိ ပန ဈာနပဋိလာဘပစ္စယာနံ ဣစ္ဆာဂစရာနန္တိ ပေါတ္ထကေသု ပါဌော ဒိဿတိ၊သော ပမာဒလေခေါစ့သဖြင့် ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာ၌ ဆိုသောကြောင့် ထိုအလို ဈာနပဋိ လာဘပစ္စနီကာနံပါဠ်သင့်။ဈာနပ္ပဋိလာဘပစ္စယာနံကို အမှားဟူ၍ ဆိုထားပါသည်။

ဝါကျစဉ်(၈၉) နိဝုတ္ထာတိ/နိဝုတ္ထ

နိဝုတ္ထာတိ နိဝုတ္ထာ နာမ-ဟု ယောဇနာ၌ ဣတိနိပါတ်ကို နာမဝါစကကြံ၍ ဖွင့်ဆိုသောကြောင့် ယင်းအလို နိဝုတ္ထာတိ ပါဠ်သင့်။

သာရတ္ထ၌ ဣဒါနိ အဝိသေသေန ဝတ္တုံ "နိဝုတ္ထမေဝ ဝါ နိဝုတ္ထာ"တိ ဟူ၍လည်း ကောင်း၊ဝိမတိ၌ နိဝါသသဒ္ဒဿ အတ္ထံ ဒဿေတုံ "နိဝုတ္ထမေဝ ဝါ နိဝုတ္ထာ"တိ ဟူ၍လည်း ကောင်း ဖွင့်ဆိုရကား ယင်းတို့ကိုထောက်၍ သုတ်ကို ဝုဒ္ဓိဖွင့်သကဲ့သို့ ဖွင့်ဆိုသောကြောင့် ဣတိ နိပါတ်မပါသော နိဝုတ္ထပါဠ်သာသင့်။

ယင်းနှစ်ပါဠ်တို့တွင် ဋီကာနှစ်စောင်လုံး၌ ဣတိသဒ္ဒါမပါမူ၍ ဖွင့်ဆိုသောကြောင့် နိဝုတ္ထပါဠ်သည် ယုတ္တတရ။

ဝါကျစဉ်(၉၀) အာဒိံ ကတွာ/အာဒိ ကတွာ

အာဒိန္တိပဒံ ကတွာတိ ပဒေ ဝိကတိကမ္မံ၊ ကြိယာဝိသေသနံဝါ-ဟု ယောဇနာ၌ ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ "မာနုအန္တ တုံ တုနနှင့်၊တွာနနှင့်တွာ၊နောက်ပုဒ်ပါမူ၊ဝါကျ သာမှတ် သမာသ်မဖြစ် ဆိုတုံလှစ်၏" နီယံ၌ ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း သမာသ်အ

http://www.dhammadownload.com

နေဖြင့်မရှိသင့်။ဝါကျအဖြစ်သာ ရှိသင့်သောကြောင့် အာဒိ ကတ္တာ ပါင်္ဂသင့်။

ဝါကျစဉ်(၉၁) ပူရိတပါရမီနှ်ဝိ/ပူရိတပါရမီနံ ဟိ

ဧဟော၌ သုတ်သည် ဝေနိပါတ်,ဟိနိပါတ်တို့ နှောင်းရာ၌ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဥပြုရာဝယ် လိုက်လာသောဝါသဒ္ဒါ၏ ဝဝတ္တိတဝိဘာသာအနက်ရှိရကား ဥအပြု မပြု၊ထိုကြောင့် နှစ်ပါင်္ဂသင့်။

(ခ)အဘိနိန္နာမိတမတ္တေ/အဘိနိန္နာမိတမတ္တေ ဧဝ

မတ္တကားသန္ဓိဠာန်၊ဧဝဖြင့် ပရိကံကို ကန့်သည်ဟု မအူ၊ဂံ-သစ်တို့၌ ဆိုသောကြောင့် အဘိနိန္နာမိတမတ္တေ ဧဝ ပါင်္ဂသာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၉၂) ဧသော ဝ နယော/ဧသနယော

အာခါရပုဒ် နောက်၌ရှိကြောင့် ပါဠိဂတိ(ပါဠိရေးထုံး)အရ ဧဝသဒ္ဒါမပါအပ်ရကား ဧသနယော ပါင်္ဂသင့်။

မှတ်ချက်။ ။အာခါရပုဒ်ရေးရှိလျှင် ဧသောဝနယော-ဟု ဧဝသဒ္ဒါဖြင့်ရှိရမည်။
[နိယံနှင့်ရှင်းချက်အကျယ်ကို ပထမပါရာဇိကဏ်စာစဉ် ရှု]

(ခ) တတ္ထစ/တတ္ထ

တတ္ထ တေသု သံဝဏ္ဏဝိဝဏ္ဏကပ္ပေသု-တို့တွင်။ စ-ကားဝါကျာရမ္ဘ။ဤသို့ ဂံ၊သစ်၌ ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း၊အကယ်၍ စသဒ္ဒါမပါလျှင် ဝိတ္တာရဝါကျနှင့် ယုံမှား ဖွယ်ရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း တတ္ထနောင် စသဒ္ဒါပါမှသင့်၏။

သံဝဏ္ဏ/သံဝတ္တ

ဝဏ္ဏသဒ္ဒေါ ဝိနာသဝါစီ-ဟုလည်းကောင်း၊ဝတ္တသဒ္ဒေါ ဝါ ဂတိကမေဝ တက္ကာရသာ ဓေတ္တ ဌက္ကာကာရာဒေသော-ဟုလည်းကောင်း၊[သီ၊ဋီ၊သစ်၊ ၁၊၄၃၄။]ဤဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ဝဏ္ဏဓာတ်(တစ်နည်း)ဝတ္တဓာတ်၏တကို ဋပြု၍ပြီးသောကြောင့်လည်းကောင်း သံဝဏ္ဏ ပါင်္ဂသာသင့်ပါသည်။

တံ မူလကတ္တာ/တမ္မူလကတ္တာ

"ယ,တသဒ္ဒါ ရှေးရှိရာဝယ်၊နောက်၌ဒွေဘော် လာသော်လည်းရှိ၊မလာဘိမူ ယ, တ-၏နောက်၊ဗိန္ဒုရောက်သည် မှတ်လောက်ထုံးစံ ကေန်ထည်း"ဟူသော နိယံနှင့်အညီ တ-နောင် ဒွေဘော်ရောက်၍လည်းကောင်း၊(တစ်နည်း)နိဂ္ဂဟိတ်လာ၍လည်းကောင်း ပြီးနိုင်သောကြောင့် နှစ်ပါင်္ဂသင့်။

http://www.dhammadownload.com

ဝါကျစဉ်(၉၃) ဂေါတ္တ/ဂေါတြ

ဂေါ ဝုစ္စတိ အဘိဓာနံ ဗုဒ္ဓိစ၊တေ တာယတီတိ ဂေါတ္တံ၊ဂေါတြမ္မိ-ဟု မူကွဲနှင့် တကွ အဘိဓာန်ဋီကာ၌ ဆိုသောကြောင့် နှစ်ပါဌ်သင့်။

ဥဒ္ဒိသိယတိ/ဥဒ္ဒိသီယတိ

"ဣဝဏ္ဏာဂမောဝါ" သုတ်အရ ဘော,ကံ ပစ္စည်းနောင်းရာ၌ ဣ,ဤလာသော ကြောင့် နှစ်ပါဌ်သင့်။

ဩဒါတသာမောတိ နာနတ္တတော/
ဩဒါတသာမော နာနတ္တတော

သာမောတိ ဧတ္တ ဣတိသဒ္ဒေါ အာဒိအတ္ထော ပကာရတ္ထော ဝါ-ဟု သာရတ္ထ၊ ၁။၃၉၂။၌ဆိုသောကြောင့် ဩဒါတသာမောတိ နာနတ္တတော-ပါဌ်သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၉၄) စတ္တာလီသံ/စတ္တာရီသံ

ဒသလေးခု ပေါင်း၍ပြုအပ်သော ဒသသဒ္ဒါကို စတ္တာရပြု၊ယော်ဝိဘတ်ကို ဤသံ ပြု၊လဒရာန်သုတ်ဖြင့် ရကိုလပြု၍ ပြီးသောကြောင့် စတ္တာလီသံ ပါဌ်သင့်။

ထိုရကိုလပြုခြင်းသည် နိစ္စဝိဓိမဟုတ်၊အနိစ္စဝိဓိဖြစ်သောကြောင့် လမပြုသော် စတ္တာရီသံ-ပါဌ်သင့်။

တိတ္ထိယာ/ဒိဋ္ဌိယာ

တရုန္တိ ကြိယာ၏ ကတ္တားသည် ပုဂ္ဂိုလ်ကတ္တားသာဖြစ်သင့်သောကြောင့် တိတ္ထိယာ ပါဌ်သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၉၅) ဉာဏာယ/ဉာနာယ

ရဟာဒိတော ဏ-သုတ်၌ အာဒိအရ ဉာခာတ်ကိုယူအပ်သောကြောင့် ယင်းဉာ ခာတ်နောင်ရှိသော ယုပစ္စည်း၏ကာရိယအနကို ဏပြု၍ပြီးသောကြောင့် ဉာဏာယ-ဟု ဋ္ဌဝဂ် ပဥ္စမက္ခရာဖြင့် ရှိသော ပါဌ်သင့်။

မှတ်ချက်။ ။အချို့သောဆရာတော်ကြီးများသည် ဉာခာတ်နောင် နကိုပြုသည်ကို လိုးလားတော်မမူကြပါသည်။

နီဟာရိ/အဘိနီဟာရိ

ရှေးပုဗ္ဗေနိဝါသကထာ၊နောက် အာသဝက္ခယဉာဏကထာတို့၌ အဘိနိန္နာမေသိ ကို အဘိနီဟာရိ ဟု အဖွင့်ရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ဋီကာ၌လည်း အဘိနီဟာရိကို

http://www.dhammadownload.com

အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း အဘိနိဗ္ဗာမေသိ ဟူ၍ပင် သံဝဏ္ဏနာခြင်းတူသောကြောင့်လည်းကောင်း အဘိနီဟာရီ-ဟု အဘိဥပသာရဖြင့်ရှိသော ပါဌ်သင့်။

ဥပသာရပုဒ်ပါခြင်း/မပါခြင်းသာထူး၍ အနက်အဓိပ္ပါယ်မထူးသောကြောင့် နီဟာရီ ပါဌ်လည်းသင့်။

ဝါကျစဉ်(၉၆) ပါလိမေဝ/ပါဠိမေဝ

ဗုဒ္ဓါဒီဟိ ဘာသိတတ္တာ ပကဋ္ဌာနံ ဝစနံ ပဗန္ဓာနံ အာလိတိ ပါဠိ။(ပရိယတ္တိဓမ္မော) သာရတ္ထဋီကာ၌ ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ပါ-ရက္ခဏေ၊ဠိ-ဟု ဓာန်ဋီ၌ ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း ပါဠိ-ပါဌ်သာသင့်။

ဝုတ္တနယေန/ဝုတ္တနယေနေဝ

ရှေးပုဗ္ဗေနိဝါသကထာ၌ ဝုတ္တနယေနေဝဟု ဧဝသဒ္ဒါဖြင့်ရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း၊အဘိညာဉ်အရာ ပရိကမ်ပြုပုံအစီအရင်သည် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌သာရှိ၍ အခြားသောအရာတို့၌မရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း နိဝတ္တေတဗ္ဗတ္ထအနက်ရှိသော ဧဝသဒ္ဒါပါသော ဝုတ္တနယေနေဝ ပါဌ်သင့်။

သဗ္ဗပဒံ သာဝဓာရဏံ-ဟူသော ပရိဘာသာအရ ပုဒ်တိုင်းပုဒ်တိုင်း၌ ဧဝသဒ္ဒါအနက် ရနိုင်သောကြောင့်လည်းကောင်း ဝုတ္တနယေန ပါဌ်လည်းသင့်။

ပါဠိဂတိအားဖြင့် အာဓာရပုဒ်ရှေးကရှိသော် ဧဝဖြင့်ရေးထုံးရှိရကား ဝုတ္တနယေနေဝ-ပါဌ်သည် ယုတ္တတရ။

ဝါကျစဉ်(၉၇) ဒူရေပိ/ထူရမ္ပိ

ဒူရေပီတိ ပိသဒ္ဒေန သုခုမသာပိ အာရမ္မဏဿ သမ္ပဋိစ္ဆနသမတ္ထကံ သင်္ဂဏှာတိ-ဟု သာရတ္ထဋီကာ၊ဝိမတိဋီကာ၊ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မဟာဋီကာတို့၌ တညီတညွတ်တည်းဆိုသောကြောင့် ဒူရေပိ ပါဌ်သာသင့်။

အပလိဗုဒ္ဓ/အပလိဗုန္ဓ

န+ပရိ+ဗုဓိဓာတ်၊ကံဟော တပစ္စည်း၊တကို ဓ၊ဓာတွန်ဓကိုဒပြု၍ ပြီးသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ပိတ္တသေမှရုဟိရာဒီဟိ ဟူသော အဝုတ္တကတ္တားကို ထောက်၍လည်းကောင်း ကံဟော တပစ္စည်းဖြင့်ပြီးသော အပလိဗုဒ္ဓပါဌ်သင့်။

န+ပရိ+ဗုဓိ+အပစ္စည်း၊ဣကာရန္တ အဆုံးရှိသောဓာတ်များနောင် ဗိန္ဒုလာရိုး ထုံးစံရှိ၍ ဝဂ္ဂန္တကို နပြု၍ ပြီးသောကြောင့် အပလိဗုန္ဓ ပါဌ်လည်းသင့်။

http://www.dhammadownload.com

ရုဟိရာ/ရုဓိရာ

ရုဟာဓာတ်/ရုဓိဓာတ် ဣရပစ္စည်းတို့ဖြင့် ပြီးသောကြောင့် နှစ်ပါဌ်သင့်။

ရုန္ဓတေ ဓမ္မေနာတိ ရုဓိရံ။(ဓာန်+ဋီ)ရုဟတိ ပဝတ္တတီတိ ရုဟိရံ။(မောဂ်)

ဝါကျစဉ်(၉၈) စက္ခုကိစ္စကရဏောန/စက္ခုကိစ္စကရဏောနစ

စသဒ္ဒေါ ဝါသဒ္ဒသ္မာ အတ္ထေ ဝတ္တတီတိ ဟူသော ယောဇနာကိုထောက်၍ ယင်းအလို စက္ခုကိစ္စကရဏောနစ ပါဌ်သင့်။

အချို့ပေတို့၌ စက္ခုကိစ္စကရဏောနစ-ဟုရှိ၏။များစွာသော ပေတို့၌ကားမရှိ၊ယော ဇနာ၌ စသဒ္ဒေါ ဝါသဒ္ဒသ္မာ အတ္ထေ ဝတ္တတီတိ ဟူ၍ ဝိကပ်အနက်ရှိ၏ဟူလို။ယင်းအတ္တန္တ ရ ဝိကပ်အနက်သည် ဣတိပိတွင် အတ္တန္တရဝိကပ္ပတ္ထ သမ္ပိဏ္ဍနအနက်ရှိသော ပိသဒ္ဒါဖြင့်ပင် ပြီးသောကြောင့် မရှိသင့်၊ဋီကာများ၌လည်း အရိပ်မထင်၊ဤသို့ ဂဏ္ဌိသစ်၌ ဆိုသောကြောင့် စ မပါသော စက္ခုကိစ္စကရဏောန ပါဌ်သင့်။

သို့သော်လည်း ယင်းအဋ္ဌကထာ၌ပင် အတ္တနာစ ဒိဗ္ဗဝိဟာရေသန္နိဿိတတ္တာပိ ဟု စသဒ္ဒါ/ပိသဒ္ဒါတို့ဖြင့် ရေးသားထားသည်ကို တွေ့ရသောကြောင့် စ-ကား အတ္တန္တရဝိကပ်၊ ပိကား သမ္ပိဏ္ဍနတ္ထ-ဟူ၍ကြံဆသော် နှစ်ပါဌ်မှန်။

ဝါကျစဉ်(၉၉) မနုဿမံသစက္ခုနာ/မနုဿော မံသစက္ခုနာ
မနုဿာ မံသစက္ခုနာ/မနုဿာနံ မံသစက္ခုနာ

မနုဿော မံသစက္ခုနာ၊မနုဿာ မံသစက္ခုနာတို့ဖြင့် မနုဿော-လူသည်။(တစ်နည်း)မနုဿာ လူတို့သည်။မံသစက္ခုနာ-ဖြင့်။သတ္တေ-တို့ကို။ပဿတိ ဝိယ-၊ပဿန္တိ ဝိယ-ဟူ၍ အနက်ယောဇနာက လိုအပ်သောအနက်/အဓိပ္ပါယ် မပျက်ကြောင့် မနုဿော မံသစက္ခုနာ/မနုဿာ မံသစက္ခုနာ ပါဌ်တို့သင့်။

မနုဿမံသစက္ခုနာ/မနုဿာနံ မံသစက္ခုနာတို့ဖြင့် မနုဿမံသစက္ခုနာ-လူတို့၏ မံသစက္ခုဖြင့်။(တစ်နည်း)မနုဿာနံ-တို့၏။မံသစက္ခုနာ-ဖြင့်။ဟူ၍ အနက်ယောဇနာအပ် သောကြောင့်လည်း၊အနိစ္စသမာသ်ဖြစ်၍ ဝါကျ/သမာသ် နှစ်ဌာနရှိနိုင်သောကြောင့်လည်း ကောင်း မနုဿမံသစက္ခုနာ/မနုဿာနံ မံသစက္ခုနာ ပါဌ်တို့လည်းသင့်။

(ခ)အတိက္ကန္တတ္ထာ/အတိက္ကန္တတ္ထာ တံ

တန္တိ ပဒံ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ ပဒဿ ဝိသေသနံ-ဟု ယောဇနာ၌ဆိုသောကြောင့် တံ ရှိသော ပါဌ်သင့်။

http://www.dhammadownload.com

ထိုသို့ယောဇနာ၌ ဆိုသော်လည်း ဤကဲ့သို့သော သံဝဏ္ဏနာမျိုးတို့၌ အဋ္ဌကထာဆရာတို့ ရေးထုံးမရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း၊များစွာသောအဋ္ဌကထာတို့၌လည်း မရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း၊တံ ရှိနေခြင်းသည် အလျဉ်းမသင့်။

ဝါကျစဉ်(၁၀၀) (ခ)စဝိဿန္တိ/စဝိဿန္တီတိ

ဣတိသဒ္ဒေါ အာသန္နောပဒေ အာကာရော-ဟု ယောဇနာ၌ဖွင့်၍ ယင်းအလို-ဣတိ နှင့်ယှဉ်သော စဝိဿန္တီတိ ပါဌ်သင့်။

အာသန္နသဒ္ဒါသည် အာကာရကိုမငဲ့သောကြောင့်လည်းကောင်း၊များစွာပေတို့၌လည်း ဣတိသဒ္ဒါမရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ဝိသုဒ္ဓိမဂ်/ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်အဋ္ဌကထာတို့၌လည်း ဣတိသဒ္ဒါမရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း၊မသင့်သည်သာဟု ဂဏ္ဌိသစ်၌ ဆိုသောကြောင့် ယင်းအလို စဝိဿန္တိ-ဟု ဣတိမရှိသောပါဌ်သင့်။

ဣဒါနိ စဝိဿန္တီတိသည် အာသန္နစုတိကာ-၏ အနုသံဝဏ္ဏနာဖြစ်သောကြောင့် ဣတိသဒ္ဒါ မရှိသင့်ကြောင်းမှာ ထင်ရှားလှတော့၏။

သမ္ဘတိနိဗ္ဗတ္တာ/သမ္ဘတိ နိဗ္ဗတ္တာဝါ

သမ္ဘတိနိဗ္ဗတ္တာသည် နယန္တရမဟုတ်မူ၍ ဣဒါနိ စဝိဿန္တိကဲ့သို့ ဂဟိတပဋိသန္ဓိကာ၏ အနုသံဝဏ္ဏနာအဖွင့်မျှသာဖြစ်သောကြောင့် ဝါသဒ္ဒါမရှိသင့်၊ထိုအလို သမ္ဘတိနိဗ္ဗတ္တာ ပါဌ်သင့်။

ဘာသာဋီကာ၌ ဂဟိတပဋိသန္ဓိကာဖြင့် ဂဗ္ဘသေယျကသတ္တဝါတို့ကို သမ္ဘတိနိဗ္ဗတ္တာဖြင့် သံသေဒဇ/ဩပပါတိကက သတ္တဝါတို့ကို ပြ၏-ဟု ခွဲခြားမှုကို ဆိုသောကြောင့် နယန္တရဖြစ်သင့်ရကား ဝါသဒ္ဒါဖြင့်ရှိသော သမ္ဘတိနိဗ္ဗတ္တာ ဝါ ပါဌ်သင့်။

ဝါကျစဉ်(၁၀၁) ဒလိဒ္ဒ/ဒလိဒ္ဒ

ဒလိဒ္ဒ-ဒုဂ္ဂတိယံ အာဒလ ဝိဒါရဏေဝါ ဣဒေါ-ဟု အဘိဓာန်ဋီကာ၌ ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ဂရု ပန ကစ္စာယနမတိဝသေန ဒလ ဒုဂ္ဂတိမှိ ဒုဂ္ဂတိဝါစကာ၊ဒလဓာတုကော ဣဒ္ဒပစ္စယံ ကတွာ ဒလိဒ္ဒေါတိ နာမပဒံ ဒသေတုံ-ဤသို့သဒ္ဒနီတိ၌ ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း ဒလိဒ္ဒ ပါဌ်သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၁၀၂) ဒုန္နံ ဝါ စရိတံ/ဒုဋ္ဌုံ ဝါ စရိတံ/ဒုဋ္ဌု ဝါ စရိတံ

ကာယတော ဝါ ဥပ္ပန္နံ ကိလေသပူတိကတ္တာ,ဒုဋ္ဌု စရိတံ ကာယဒုစ္စရိတံ-ဟု သာရတ္ထ၌ ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ဒုဋ္ဌုသဒ္ဒါသည် ကုစ္ဆိတတ္ထ ဒုဋ္ဌု ကု ဣစ္စေတေ

http://www.dhammadownload.com

ကုစ္ဆိတဗ္ဗော-ဟု သဒ္ဒနီတိ၌ ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ဒုဋ္ဌု-ဟု နိဂ္ဂဟိတန္တနှင့်ရှိတတ်၏၊နိပါတ်ပုဒ်ဖြစ်သောကြောင့် မသင့်-ဟု ဂဏ္ဌိသစ်၌ ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဒုဋ္ဌု ဝါ-ဟုရှိသည်ကား မကောင်းဟု ဘာသာဋီကာ၌ ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း ဒုဋ္ဌု ဝါ စရိတံ-ပါဌ်သာသင့်။

ဒု ဥပသာရပုဒ်ကို ဒုဋ္ဌဟူသောနာမ်ပုဒ်ဖြင့် ဖလှယ်၍ ဝိဂ္ဂဟပြုအပ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ယင်းပုဒ်နောင်စရိတံနှင့်အရတူစွာ သိဝိဘတ်ကိုအံပြု၍ပြီးသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ဒု-ဥပသာရပုဒ် ဒုဋ္ဌအနက်ကိုသိနိုင်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ဒုဋ္ဌံ ဝါ စရိတံ ပါဌ်လည်းသင့်။

မှတ်ချက်။ ။ဒုဋ္ဌုနိပါတ်ပုဒ်နောင် နိဂ္ဂဟိတာဂမကြံ၍လည်းကောင်း၊ဝိဘတ္တိယုတ္တနိပါတ်ကြံ၍လည်းကောင်း ပြီးနိုင်သောကြောင့် ဒုဋ္ဌုံ ဝါ ပါဌ်လည်း သင့်နိုင်ပါသည်။

ဝါကျစဉ်(၁၀၃) တတ္ထ/တတ္ထစ

ယောဇနာ၌ စသဒ္ဒေါ ဝါကျာရမ္ဘော-ဟု ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ဤကဲ့သို့သောအရာ၌ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်တွင် ဇတ္ထစ ဝစီဒုစ္စရိတဂ္ဂဟဏေန စသဖြင့်ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ဝါကျာရမ္ဘဖြစ်၍ ထိုကိုထွန်းပြသော နိပါတ်ပုဒ်လိုအပ်သောကြောင့်လည်းကောင်း စ-နိပါတ်ပါသော တတ္ထ စ ပါဌ်သာသင့်။

အဒ္ဓေဝိ/အဒ္ဓေဟိဝိ/အဒ္ဓေသမ္ဘိ

"ကာရိတ်ကံမှာ ဒုတိယာနှင့် တတိယာဆဋ္ဌီ သုံးလီဝိဘတ် သက်တုံလတ်ဟု ကျမ်းမြတ်ဉာ်သို့ မိန့်သတည်း" နိယံကို ထောက်၍ သုံးလုံးပါဌ်သင့်။

ဝါကျစဉ်(၁၀၄) တဒနန္တရံ/တမနန္တရံ

တဿ ပရိစ္စာဂဿ အနန္တရံ တဒနန္တံ-ဟု သမာသ်ဖြစ်သည်ကို ယောဇနာ၌ ဖွင့်ဆိုသောကြောင့် "သမာသေ ဒေါ တိလိင်ေ"ဟူသော နီတိအရ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ယင်းနိဂ္ဂဟိတ်ကို ဒပြု၍ ပြီးသောကြောင့် တဒနန္တရံ ပါဌ်သာသင့်။

ဝါကျမဟုတ်သောကြောင့် နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ-မပြုနိုင်။

ဥပါဒိန္န/ဥပါဒိဏ္ဏ

ဥပ္ပန္နစသည်၌ကဲ့သို့ တ-ပစ္စည်းကို န္နပြု၍လည်းကောင်း၊ယင်းန္နကို ဏ္ဏပြု၍လည်းကောင်း ပြီးနိုင်သောကြောင့် နှစ်ပါဌ်သင့်။

http://www.dhammadownload.com

အဘိနိဗ္ဗတ္တကၡန္ဓဂ္ဂဟဏေ/အဘိနိဗ္ဗတ္တကၡန္ဓဂ္ဂဟဏာ

အဘိနိဗ္ဗတ္တာ ခန္ဓာ အဘိနိဗ္ဗတ္တကၡန္ဓာ၊အဘိနိဗ္ဗတ္တကၡန္ဓာနံ ဂဟဏံ အဘိနိဗ္ဗတ္တကၡန္ဓဂ္ဂဟဏံ။တသ္မိံ ဟု မအုန္ဒ၍ ဝိဘတ္တျန္တခံပြထားသောကြောင့်လည်းကောင်း၊သာရတ္ထ၊ဂံ-သစ်၊ဘာဋီတို့၌လည်း သတ္တမျန္တဖြင့် ရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း အဘိနိဗ္ဗတ္တကၡန္ဓဂ္ဂဟဏေ-ပါဌ်သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၁၀၅) နာဂရာဇာဒီနံ/နာဂရာဇာနံ

နာဂရာဇာဒီနန္တိ အာဒိသဒ္ဒေန သုပဏ္ဏာဒီနံ သင်္ဂဟော-သာရတ္ထ၊၁။၄၀၇။ကို ထောက်၍ အာဒိဖြင့် ဂဠုန်စသည်ကို ယူသောကြောင့် အာဒိပါသော နာဂါရာဇာဒီနံ ပါဌ်သင့်။ ဤသို့ အာဒိပါ,မပါမေးသော် အာဒိဖြင့် ယူအပ်သော အာဒိဝန် ရှိ/မရှိ ရှုဖြေပါ။

ဝါကျစဉ်(၁၀၆) ဝုတ္တပရိယာယေန/ဝုတ္တပရိယယေန

ဝိ+ပရိ+ဣ+အပစ္စည်း ဣကို ပြေဧကိုအယ်ပြု၊အယမှ အကို အာဒီဃပြု၊ယ-လာ၍ ပြီးသောကြောင့် ဝုတ္တပရိယာယေန ပါဌ်သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၁၀၇) ဝိပဿနာပါဒကံ/ဝိပဿနပါဒကံ

သမာသ်လယ်မှာ ထီမြဲအာစသော နိယံထောက်ဖြေပါ။(ရှေး၌အလားတူများကြည့်)

အာသဝဝိနာသနတော/အာသဝါနံ ဝိနာသနတော

နိစ္စသမာသ်ပုဒ်ဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊သမာသ် ဝါကျ အနက်ထူးမရှိသော ကြောင့်လည်းကောင်း နှစ်ပါဌ်သင့်။

သို့သော် အာသဝါနံ ခေပနတော ဟူသောဋီကာကို ထောက်၍လည်းကောင်း၊အာသဝါနံခယညာဏာယ-ဟူသော သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပါဠိကို ထောက်၍လည်းကောင်း အာသဝါနံ ဝိနာသနတော ဟူသော ဝါကျသည်သာ ယုတ္တတရ။

တပ္ပရိယာပန္နတ္တာ/တပရိယာပန္နတ္တာ

တသ္မိံ ပရိယာပန္နံ တပ္ပရိယာပန္နံ-ဟုပြု၊"ယ,တ,နှင့်စပ်၊ထိုသမာသ်မှာ၊ဗိန္ဒုလာ ရံခါ ဒွေဘော်ဆင့်"ဟူသော သဒ္ဒါစည်းကမ်းနှင့်အညီ သဒ်ိသဒ္ဒေဘော်ပ-လာ၍ ရုပ်ပြီးသော ကြောင့် တပ္ပရိယာပန္နတ္တာ ပါဌ်သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၁၀၈) နိဗ္ဗတ္တိကံ/နိဗ္ဗတ္တကံ

ဣတ္ထိလိင်တွင်၊အကမြင်၊အလျှင် ဣဖြစ်မြဲ-ဟူသောနိယံအရ တဏှာ၏ဝိသေသန ဣတ္ထိလိင်ဟောပုဒ်ဖြစ်ရကား ဏျကိုအကပြု၊အကမှအကို ဣပြု၍ပြီးသောကြောင့်လည်း

http://www.dhammadownload.com

ကောင်း၊နိဗ္ဗတ္တိကန္တိ နိပ္ဖာဒေန္တိ ဟု သာရတ္ထ၊၁၊၄၀၈။၌ ဖွင့်ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း နိဗ္ဗတ္တိကံ ပါဌ်သာသင့်။

မှတ်ချက်။ ။ဂဏ္ဌိဟောင်း၌ နိဗ္ဗတ္တကံ-ဟု ပါဌ်ပျက်ရှိနေသည်။

ဝါကျစဉ်(၁၀၉) ဝိမုတ္တမိတိ/ဝိမုတ္တမှိတိ

စိတ္တေ-သည်။ဝိမုတ္တသိ-အာသဝတို့မှလွတ်ပြီးလတ်သော်။ဝိမုတ္တံ-ငါ၏စိတ်သည် အာသဝတို့မှလွတ်ပြီ-ဟု အာသဝတို့မှလွတ်သော အရဟတ္တဖိုလ်စိတ်ကို အာရုံပြု၍သာ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ဖြစ်နိုင်၏။

ဝိမုတ္တမှိ-ဝိမုတ္တော+အမှိ-ငါသည် အာသဝတို့မှ လွတ်ပြီဟု မိမိကိုယ်ကိုအာရုံပြု၍ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်မဖြစ်နိုင်ရကား ဝိမုတ္တမိတိ ပါဌ်သာသင့်။

ဝိမုစ္စတိ/ဝိမုစ္စတိ

ရခဒိရုပ်သည် မိဂံ ဇန္တုနာ မုစ္စတိကဲ့သို့ ကံကိုငဲ့၏။ဒိဝါဒိရုပ်ကား မငဲ့၊အပါဒါန်နှင့် ကတ္တားကိုသာငဲ့ရကား ဤ၌ ကာမာသဝါ-ဟူသောအပါဒါန်၊စိတ္တံ ဟူသော ကတ္တားတို့ကို ထောက်၍ ဒိဝါဒိရုပ်ဖြင့်ရှိသော ဝိမုစ္စတိ ပါဌ်သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၁၁၀) အဗ္ဘညာသိ/အဗ္ဘညာသိံ

ဘဂဝါဟူသော ကတ္တားကို ထောက်၍ အဗ္ဘညာသိ ပါဌ်သင့်။ဂဏ္ဌိသစ်၌ ဟိ-ယသ္မာ အဗ္ဘညာသိံ-တသ္မာ ဘူမိံ ဒဿေန္တိ-ဟုဆိုသောကြောင့် ထိုအလို အဗ္ဘညာသိံ ပါဌ်လည်းသင့်။

နိဋ္ဌိတံ/နိဋ္ဌာပိတံ

သကမ္မကဓာတ်ကို အကမ္မကဓာတ်ဖြင့်ဖွင့်လျှင် ကာရိတ်ဝင်စေမှ မူလအနက်ကို မှီသည်။ထိုကြောင့် ကတံ စရိတံနှင့် ညီမျှစေရန် နိဋ္ဌာပိတံ-ဟုရှိသင့်၏-ဟု ဘာဋီ၌ ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ယင်းကတံ အဖွင့်ကိုပင် နောက်၌ ကိစ္စံ နိဋ္ဌာပိတန္တိ အတ္ထော ဟု အဋ္ဌကထာဆရာကိုယ်တိုင်ပင် ဖွင့်ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း နိဋ္ဌာပိတံပါဌ်သာသင့်။

ဝုတ္တံ/ဝုန္ဒံ

မောဂ္ဂလာန် နိဿယသစ်အလို ဋဝဂ် ဒုတိယက္ခရာဖြင့် ဝုဋ္ဌံ-ဟုရှိ၏။ရူပသိဒ္ဓိအလို မူ သာဒိသန္တပုစ္ဆဘန္ဇဟံသာဒိဟိဋ္ဌော၊သာသဒိသတော တဿ ရိဋ္ဌော၊စ သုတ်တို့ဖြင့်ပင် ဋဝဂ် ဒုတိယက္ခရာ ဋ္ဌအပြု ထင်ရှားပြီးဖြစ်၏။ထိုသို့ဖြစ်လျက် ဝသတော ဥတ္တ သုတ်ကို ဆက်လက်အားထုတ်သည်ကား ဝသဓာတ်နောင် တပစ္စည်းကို တဝဂ် ထအဖြစ်ဖြင့်သာ

http://www.dhammadownload.com

ရှိစေလိုသည်ကို သိသာနိုင်သောကြောင့် ဝုတ္တံ-ဟု တဝဂ် ဒုတိယက္ခရာဖြင့် ရှိသောပါဠ်သာ သင့်။

ဝါကျစဉ်(၁၁၂) ပုထုဇ္ဇနကလျာဏကေန/ပုထုဇ္ဇနကလျာဏေန

ယာဏလာဏာ သုတ်ဖြင့် ကလဓာတ်နောင် ယာဏပစ္စည်းသက်၍ ကလျာဏ ဟု ရုပ်ပြီးသော ကိတ်နာမ်ပုဒ်သာ ဤနေရာ၌သင့်လျော်သည်၊ကလျာဏပုဒ်နောင် ဘာဝ တဒ္ဓိတ်အနက်၌ ကဏ်ပစ္စည်းသက်၍ ရူပသိဒ္ဓိ(၂၄၀)ကလျာဏက-ဟု ရုပ်ပြီးသော ဘာဝ တဒ္ဓိတ်ကား ဤနေရာမသင့်လျော်၊ထိုကြောင့် ပုထုဇ္ဇနကလျာဏေန ရှိသောပါဠ်သာသင့်။

မှတ်ချက်။ ။ကလျာဏော စသော ပုထုဇ္ဇနော စာတိ ပုထုဇ္ဇနကလျာဏကော- ဟု ဝိသေသနုတ္တရပဒ ကမ္မဓာရည်းသမာသ်ပုဒ်နောင် သမာသန္တ ကပစ္စည်းသက်၍ ပြီးက ပုထုဇ္ဇနကလျာဏကေန ပါဠ်လည်းသင့်နိုင်၏။

ကုတ္တဘာဝါယ/ကုတ္တံ ဘာဝါယ

ကုတ္တတ္တာယ၌ ဒွေဘော်ရှိသောကြောင့် နိဂ္ဂဟိတ်မရှိသင့်သော်လည်းကုတ္တဘာဝါယ ၌ ဒွေဘော်မရှိ၍ ထံပစ္စည်း၏ မူရင်းဖြစ်သော နိဂ္ဂဟိတ်မကျေနိုင်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဋီကာဒုတိယနည်းအဖွင့်၌လည်း ကုတ္တံ ဘာဝေကောဟု နိဂ္ဂဟိတ်ကာရိယနှင့်အဖွင့်ရှိသော ကြောင့်လည်းကောင်း ကုတ္တံ ဘာဝါယ ဟု နိဂ္ဂဟိတ်ဖြင့်ရှိသော ပါဠ်သင့်။

သီလက္ခန္ဓဋီကာသစ်၌ ကုမေ ပကာရာ ကုတ္တံ၊တဗ္ဘာဝေါ ကုတ္တတ္တံ ဒသေတိ ကုတ္တဘာဝါယာတိ ကုမိနာ-ဟု ဖွင့်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊အချို့နေရာ၌ အနက်အဓိပ္ပါယ် မပျက်က နိဂ္ဂဟိတ်ကို ချေနိုင်သောကြောင့်လည်းကောင်း ကုတ္တဘာဝါ ပါဠ်လည်းသင့်။

အဗ္ဘညာသိ/အဗ္ဘညာသိံ

ရှေးဝါကျရှိ ဘဂဝါကတ္တားလိုက်လာ၍ အဗ္ဘညာသိ-ဟုပါဠ်ရှိစေ။ဤသို့ ဘာဋီ ၌ မှတ်ချက်ပြုသောကြောင့် ထိုအလို အဗ္ဘညာသိ ပါဠ်သင့်။

ဘဂဝါကတ္တားလိုက်သည်ဟု မယူဆမူ၍ မူရင်းပါဠိတော်ရှိ နာဟံ ကုတ္တတ္တာယာ ကို အဗ္ဘညာသိံ၌ အဗ္ဘညာသိံ ကြိယာကို စပ်ဟပ်လျှက် ထည့်ဖွင့်သည်ဟု ယူဆသော် အဗ္ဘညာသိံ ပါဠ်လည်းသင့်။

ဝါကျစဉ်(၁၁၃) အဘိက္ကန္တာ/အဘိက္ကန္တံ

ဝစနသဒ္ဒါကို ငဲ့၍ နပုံလိင်၏ အစွမ်းဖြင့်ဆိုရကား နိဂ္ဂဟိတန္တဖြင့် ရှိသောအဘိက္ကန္တံ ပါဠ်သင့်။

http://www.dhammadownload.com

အဘိက္ကန္တံ့ ဝဏ္ဏံ အပေက္ခိတ္ဗာ နပုံသကလိင်္ဂသေန ဝုတ္တံ။[သာရတ္ထ၊၁။ ၂၂]
လိင်္ဂဝိပ္ပလ္လာသနည်း ရနိုင်။

ဝါကျစဉ်(၁၁၄)　　အဃဿ တာတာ / အဃဿ ဓာတာ / အဃဿ ပဘာဝ

တာတာ ဟိ ပဒံ အပေက္ခိတ္ဗာ နိဿက္ကဿေဝ ယုတ္တတ္တာ-ဟု ဝိမတိ၌ ဆိုသောကြောင့် ယင်းအလို အဃဿ တာတာ ပါဌ်သင့်။

အဃဿာတိ ပဒံ တာတာတိ ပဒေ အပါဒါနံ၊ဓာတာတိပိ ပါဌော-ဟု ယောဇနာ၌ ဆိုသောကြောင့် ယင်းအလို အဃဿ တာတာ အဃဿ ဓာတာ ပါဌ်တို့သင့်။ အဃဿ-အကျိုးမဲ့ကို၊ဝါ-ဆင်းရဲကို၊ပဘာဝ-မြစ်တတ်၏။ဝါ-ပယ်တတ်၏။-ဟု အတ္ထယောဇနာပုံကို ပြသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ယင်းပါဌ်ကိုရည်ရွယ်၍ အနတ္ထနိသေဓနေန-ဟု ဋီကာမိန့်သည်ကို ထောက်၍လည်းကောင်း၊အရမှာအတူတူ ဖြစ်သင့်သည်ချည်း-ဟု ဂဏ္ဌိပေါင်း၌ဆိုသောကြောင့် အဃဿ တာတာ /အဃဿ ပဘာဝ-နှစ်ပါဌ်သင့်။

မှတ်ချက်။　　။ဆရာများကား ဝိမတိစသောဋီကာတို့၏ အဖွင့်ကိုရှု၍ အဃဿ တာတာကို ယုတ္တတရ အသင့်လျော်ဆုံးဟု ဆိုကြ၏။

ပသန္နာကာရံ/ပသန္နကာရံ

ပသန္နေဟိ ကတ္တဗ္ဗံ သက္ကာရံ-ဟု ဋီကာ၌ ဖွင့်၍ အာကာရသဒ္ဒါ သက္ကာရအနက်ကို မဟော၊ကရောဂဘေဒေ သက္ကာရေ-အဘိဓာန်(၁၀၁၁)အရ ကာရသဒ္ဒါသည်သာ သက္ကာရအနက် ဟောသောကြောင့် ပသန္နကာရံ ပါဌ်သင့်။

ပသန္နကာရံ-ဟု ဆိုလိုလျှက် ဝါစာသိလိဋ္ဌအကျိုးငှါ ဒီဃပြုထားသောကြောင့် ပသန္နာကာရံ ပါဌ်လည်းသင့်။

ဝါကျစဉ်(၁၁၅)　　အပတမာနေ/အပတမာနေ ကတ္တာ

အပတမာနေကား ဓာရဏာကာရ၊ထို့ကြောင့် အပတမာနေ-မကျသည်တို့ကို။ ကတ္တာ-၍။ဟု ထည့်သမ္ဗန်။ဤသို့ ဂဏ္ဌိသစ်၊၂။၃၂၄။၌ ဆိုသောကြောင့် ကတ္တာ မပါသော အပတမာနေ ပါဌ်သာသင့်။

မှတ်ချက်။　　။ဘာဋီ၌ အပတမာနေ(ကတ္တာ)ဟု သီဟိုဠ်မူရှိ၏။ကြိယာဝိသေသန-ပေးရမည်ဖြစ်၍ ကောင်းသကဲ့သို့ ထင်၏-ဟု မှာထား၏။

အဂ္ဂမက္ခာယတိ/အဂ္ဂေါ အက္ခာယတိ

အဂ္ဂေါ+အဂ္ဂါယတိ-ဟု ပဒစ္ဆေဒပြုလျှက် ဩကိုအမ-လာ၍ ပြီးသောကြောင့် အဂ္ဂမက္ခာယတိ ပါဌ်သာသင့်။

http://www.dhammadownload.com

အင်္ဂေါ် အက္ခာယတီတိ ဝတ္တဗ္ဗေ ဩကာရဿ အကာရံ မကာရာဂမဉ္စ ကတွာ ""အင်္ဂ မက္ခာယတီ""တိ ဝုတ္တံ။[သီ၊ဋီ၊သစ်၊၂။၁၇၂။]

ဝါကျစဉ်(၁၁၆) သရဏတ္ထံ/သရဏတ္တံ

သရဏတ္တံ သရဏာယ ပရာယဏာယ အပါယဒုက္ခဝဋ္ဋဒုက္ခပရိတာဏာယ-ဟု [သီ၊ဋီ၊သစ်၊၂။၁၇၅။]၌ ဆိုသောကြောင့် သဝိဘတ်၏ကာရိယကို အာယဖြင့် လဲလှယ်ဖွင့်ပြသောကြောင့် သရဏတ္တံ ပါဌ်သာသင့်။

ဓမ္မဒသာ/ဓမ္မရသာ

အရိယဓမ္မဿ ပစ္စက္ခဒဿာဝိတာယ ဓမ္မဒသာ-ဟု[သာရတ္ထ၊၁။၄၁၅။]၌ ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း၊အရိယာဓမ္မဿ ဒိဋ္ဌတ္တာ ဓမ္မဒသာ-ဟု ဝိမတိ၊၁။၈၇။၌ ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း ဒိသဓာတ်ဖြင့်ရှိသော ဓမ္မဒသာ ပါဌ်သာသင့်။(ဒိသဓာတ်ကိုဒသပြု)

ဝါကျစဉ်(၁၁၇) အဇ္ဈဘာဝံ/အဇ္ဈဘဝံ

ဘာဝတ္ထေ တာသဒ္ဒေါတိ ဒဿေတိ""အဇ္ဈဘာဝ""န္တိ ဣမိနာ ဟူသော(သီ၊ဋီ၊သစ်၊ ၂။၂၉၁။)ကို ထောက်၍ အဇ္ဈဘာဝံ-ဟု ရှိသော ပါဌ်သာသင့်။

မှတ်ချက်။ ။ဘာဋီ၌ အဇ္ဈတတ္တိ အဇ္ဈဇ္ဈက္ကစ္စေ အတ္တော။(သာရတ္ထ)အဇ္ဈဘာဝန္တိ အသ္မိ အဟနိ ပဝတ္တံ ပဿာဒါဒီ (ဝိမတိ)အဖွင့်ကိုထောက်၍ ပဝတ္တ၏ပရိယာယ် ဘဝံပုဒ်နှင့်အဇ္ဈဘဝံရှိမှ သင့်မည်ဟု ဆို၏။

အစ္ဆအင်္ဂံ ကတွာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ/အစ္ဆအင်္ဂံ ကတွာတိ အတ္ထော

ဝုတ္တံ ဟောတိနှင့်အတ္ထောသည် ဝုဋ္ဌတ္ထကို ဖေါ်ထုတ်သောဥဇုကတ္ထပြ ဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ပါရာဇိကဏ်အဋ္ဌကထာ၌ ဝုတ္တံ ဟောတိရှိပြီး၊သီလက္ခန်အဋ္ဌကထာ၌ အတ္ထော ရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း နှစ်ပါဌ်သင့်

မှတ်ချက်။ ။ဤဝါကျ၌ ကတွာပါဌ်မပါမှသင့်ပါသည်။(တေနာဟ ""အစ္ဆအင်္ဂန္တိ အတ္ထော""တိ-ဟု သီ၊ဋီ၊သစ်။)၌ ဆိုသောကြောင့်တည်း။

ဝါကျစဉ်(၁၁၈) အတ္တသန္နိယျာတနံ/အတ္တသန္နိယျာဒနံ

နိယျာတေတိ နိယျာတယတိ တကာရဿ ပန ဒကာရတ္တေ ကတေ နိယျာဒေတိ နိယျာဒယတိ-ဟူသော နီတိဓာတု(၃၀၉)ကိုထောက်၍ သန္နိယျာတနကား သံ+နိ+ယတဓာတ်+ယုပစ္စည်း၊တကိုဒမပြုလျှင် အတ္တသန္နိယျာတနသင့်၊ဒပြုလျှင် အတ္တသန္နိယျာဒနသင့်။

http://www.dhammadownload.com

ဝါကျစဉ်(၁၁၉) ခန္တိ စာရေတ္တာ/ခန္တိ ဓာရေတ္တာ

ခန္တိ စာရေတ္တာတိ ခန္တိ ပဝတ္တေတ္တာ ရုစိ ဥပ္ပါဒေတ္တာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ''ခန္တိ ဓာရေတ္တာ''တိပိ ပါဌော။ဥပ္ပန္နံ ရုစိ အဝ္ပတ္တံရေယေဝ ဓာရေတ္တာ ဝဗိဘောဒေန အပကာသေတ္တာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။-ဟူသော သာရတ္ထ၊၁။၄၂၅။-ကိုထောက်၍ နှစ်ပါဌ်သင့်။

ဝါသံ /ဝဿဝါသံ

ဝဿဝါသံ-ဟူသော သံဝဏ္ဏနာတဖွင့်၌ ဝဿကို တယောမာသေဟုဖွင့်ဆိုပြီး ဖြစ်သောကြောင့် နှစ်ပါဌ်သင့်။

ဝါကျစဉ်(၁၂၀) အပရန္တံ/အပရဏ္ဏံ

ပုဗ္ဗဏ္ဏတော အပရဘာဂေ ပဝတ္တံ အန္နံ အပရန္နံ။အပရဏ္ဏဥ္စ။ဓာန်ဋီ၊၄၅၀။ဂါထာ၌ ဆိုသောကြောင့် နှစ်ပါဌ်သင့်။

ဝါကျစဉ်(၁၂၁) ဒွိဟိတိကာ/ဒွဟိတိကာ

ဒွိဓာ ပဝတ္တာ ဤဟိတိကာ ဟူသောအဋ္ဌကထာနှင့်''ဒွဟိတိကာ''တိပိ ပါဌော။ ဟတ္တာပိ ဝုတ္တနယေနေဝတ္တော ဝေဒိတဗ္ဗော-ဟူသော သာရတ္ထ၊၁။၄၂၆။ကိုထောက်၍ ဒွိဟိတိကာ/ဒွဟိတိကာတို့ကား အနက်တူပင်ဖြစ်သောကြောင့် နှစ်ပါဌ်သင့်။

ပဝတ္တဤဟိတိကာ/ပဝတ္တာ ဤဟိတိကာ

ပဝတ္တာသည် ဤဟိတ၌သာ စပ်၏၊ဏိကပစ္စည်းနှင့်မစပ်သောကြောင့် ပဝတ္တဤဟိတိကာ-ဟူသော ပါဌ်သာသင့်။ပဝတ္တာ ဤဟိတိကာ-ဟု ဝါကျနှင့်ရှိသောပါဌ်မသင့်။

ဝါကျစဉ်(၁၂၂) သေတဋ္ဌိကာ/သေတဋ္ဌကာ

သေတာဝဏ္ဏံ ကရဏဝသေန အဋ္ဌတိ ဟိံသတီတိ သေဋ္ဌိကာ၊သာဧဝ သေဋ္ဌိကာ -ဟု အဘိဓာန်ဋီကာ(၄၅၄)ကို ထောက်၍ နှစ်ပါဌ်သင့်။

အဟိစ္ဆတ္တက/အဟိဆတ္တက

ရဿာကာရတော ပရံ ဝဂ္ဂေ ဒုတိယေသု-ဟူသောရူပသိဒ္ဓိကို ထောက်၍၊ရဿ အက္ခရာနောက်ရှိ ဝဂ်ဒုတိယက္ခရာသည် ဒွေဘော်ဌာနာဖြစ်သောကြောင့် အဟိစ္ဆတ္တကာ-ဟုဒွေဘော်ဖြင့် ရှိသောပါဌ်သင့်။

ဝါကျစဉ်(၁၂၃) ဇီဝိက/ဇီဝိတ

ဒွိဟိတိကာတိ ဒုဇ္ဇီဝိကာ၊ဤဟိတံ ဤဟာ၊ဣရိယနံ ပဝတ္တနံ ဇီဝိတံ-ဟူ၍ ဤအဋ္ဌကထာ၌ ဇီဝိကနှင့်ဇီဝိတတို့ကို ပရိယာယ်အဖြစ်ဖွင့်ပြထားသောကြောင့်လည်းကောင်း၊

http://www.dhammadownload.com

ဓိဝိတ/ဓိဝိတနှစ်ပုဒ်လုံး အသက်မွေးခြင်းဟူသော အနက်ကိုဟောနိုင်သောကြောင့်လည်း ကောင်း၊ဓိဝ+ဏျ၊ဓိဝ+တ-ပစ္စည်းဖြင့် အသီးသီးရုပ်ပြီးနိုင်သောကြောင့်လည်းကောင်း နှစ်ပါဌ် သင့်။

ဥဋ္ဌေန/ဥဋ္ဌေန

ဥဆိ-ဥဋ္ဌေ။ဥဋ္ဌော ပရိယေသနံ-ဟု နီတိဓာတု(၃၉)အရ ဥဆိဓာတ်+အ- ပစ္စည်း ဖြင့် ရုပ်ပြီးသောကြောင့် ဥဋ္ဌေန ပါဌ်သာသင့်။

ဝါကျစဥ်(၁၂၄) ပတ္တကပတ္တပုလကံ/ပတ္တပတ္တမူလကံ

ထောမနီတိ၌ နပုံးလိင်ပုလကနှင့်ပုံလိင်ပုလကကို ဆန်ဟောပရိယာယ်အဖြစ် ဖြင့် ဖွင့်ပြကြသည်။ယင်းအဘိဓာန်ဖွင့်ပြချက်သည် ပုလကံနာမ ယဝတဏ္ဍုလာ-ဟု ဆိုသော ဤအဋ္ဌကထာစကားရပ်နှင့် တထပ်ထည်းကြသည်၊ထို့ကြောင့် ထောမနီတိအလို ပတ္တပတ္တ ပုလကံ-ပါဌ်သင့်။

(ပုလ-မဟတ္တေ-ဓာတ်နောင် ကပစ္စည်း က်အနုဗန်ရှိသော အပစ္စည်းသက်၍ သွတ္တာ၌ ကဏ်ပစ္စည်းထပ်သည်-ဟုဆိုသည်။မူလကံ-ဟုရှိသောပါဌ်ကား ပါဌ်ပျက်၊အနက် ပျက်ဖြစ်သည်။)ဘာဋ္ဌီ။

ဂဏ္ဍိသစ်၌ မူလံ ဘော သန္တိကေ မူလ၊မူလေ ဝဟတုမိ ပါဘတော။-ဟူသော အ ဘိဓာန်အရ လောက၌ ဖွဲ ဆန်ကွဲမရှိသော ဆန်သာမန်ကို ခိုင်ခံ့ရကား အရင်းအမြစ်ကဲ့သို့ ဖြစ်သောကြောင့် ဆန်ရင်းဟူသည် ဤ၌ မြင်းကျွေးရန်ဖြစ်သောကြောင့် ဖွဲမရှိသောမုယော ဆန်ကိုယူသည်။ထို့ကြောင့် မူလကံနာမ စသည်မိန့်။နိဋ္ဌုသံ ကတွာ ဂဟိတံဖြင့် မူလံ ကတွာ ဂဟိတံ မူလကံကိုပြသည်။ယင်းဂဏ္ဍိအလို ပတ္တပတ္တမူလကံ ပါဌ်သင့်။

မှတ်ချက်။ ။ဂဏ္ဍိသစ်အလို မူလသဒ္ဒါ အရင်းအမြစ်ဟော၊သဒိသူပစာအားဖြင့် ဆန်ရင်းကို ဟောသည်ဟုမှတ်ပါ။

ပဏ္ဍောဒနော နာလ မယံ ဒုဝိန္နံ/ပဏ္ဍောဒနော နာဠိ မယံ ဒုဝိန္နံ

ဒွါဒသနိပါတ်၊သတ္တမ၊ကောသိယဇာတ်။အသီတိနိပါတ်၊တတိယ၊သုဓာဘောဇန ဇာတ်တော်များ၌ ပဏ္ဍောဒနော နာလံ မယံ-ဟု ရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ဇာတ်သွား ဇာတ်လာအရ ဤတစ်ကွမ်းစားချက်ထမင်းသည် သင်နှင့်ငါ နှစ်ယောက်အတွက်မလောက်၊ (တစ်ယောက်အတွက်သာဖြစ်သည်)ဟူသော နာလံ န+အလံအနက် ဖြစ်သင့်သောကြောင့်

http://www.dhammadownload.com

လည်းကောင်း၊ ပဏ္ဍောဒနော နာလံ မယံ ဒုဝိန္နံ-ပါဌ်သင့်။

ပဏ္ဍောဒနော နာဠိ မယံ ဒုဝိန္နံ-ဟု ရှိသောပါဌ်ကား မူလဇာတ်ပါဠိနှင့် ဆန့်ကျင်ရုံမက ပဏ္ဍောဒနောဟူသော ပုံလိင်နှင့်အရတူ ပုဒ်များကို နာဠိမယံ ဒုဝိန္နံ-ဟု နပုံလိင်ထား ခြင်းကစ၍ အားလုံးအမှားချည်းသာတည်း။(ဘာဋီ)

ဥသဘေဒိတ္ဗာ/ဥသဘေဒေတ္ဗာ

ဥပုဗ္ဗ+သိဒ ဓာတ်သည် ချက်ခြင်း,ပြုတ်ခြင်း,ပေါင်းတင်ခြင်းအနက်ဟောရာ၌ ဘူဝါဒိဓာတ်ဖြစ်သောကြောင့် ဥသဘေဒိတ္ဗာ ပါဌ်သင့်။(ဘာဋီ)

ဂဟေတွာ၌ ဂဟ+တွာ၊ယထာဂမမိကာရော သုတ်ဖြင့် လာသောဣကို တေသု ဝုဒ္ဓိသုတ်ကြီးဖြင့် ဧပြု၍ ဂဟေတွာဟုပြီးသကဲ့သို့ ဥသဘေဒေတ္ဗာလည်း ထိုအတူပြီးနိုင်သော ကြောင့် ဥသဘေဒေတ္ဗာ ပါဌ်လည်းသင့်။

ဝါကျစဉ်(၁၂၅) ပုဗ္ဗန္ဟ/ပုဗ္ဗဏှ

အဟာဿ ပုဗ္ဗံ ပုဗ္ဗန္နံ၊ဧဝံ သာယန္နံ၊တေသု ဝုဒ္ဓိတိ အာဒိနာ အဟာဿ အန္ဟာဒေ သော-ဟူသော ရူ(၁၈၉)ကို ထောက်၍ ပုဗ္ဗန္ဟ ပါဌ်သင့်။

ပုဗ္ဗာပရဇ္ဇသာယ မဇ္ဈေ ဟာ၊ဟာဿ ဏှော။(မောဂ်၊၃။၁၁၀။)ထောက်၍ အဟကို ဏှပြု၍ ပြီးရကားပုဗ္ဗဏှ ပါဌ်သင့်။

ဝါကျစဉ်(၁၂၆) သမ္ပဋိစ္ဆေတ္ဗာ/သမ္ပဋိစ္ဆာဒေတ္ဗာ/သမ္ပဋိစ္ဆိတ္ဗာ

သံ+ပဋိ+ဆေ ဓာတ်+တွာ ပစ္စည်း၊ပဋိဂ္ဂဟဏတ္ထ-ခံယူ၍အနက်ပေး။ပဋိစ္ဆန္တိ တမေဝ ရူပံ ပဋိဂ္ဂဏှန္တိ ဝိယ(ဋီကာကျော်)ယင်းအလို သမ္ပဋိစ္ဆေတ္ဗာ ပါဌ်သင့်။

ဆဒ-သံဝရဏေ၊ပဋိစ္ဆာဒေတိ။(နိတိဓာတု ၁၂)ကိုထောက်၍ သံ+ပဋိ+ဆဒဓာတ် ဏေ ပစ္စည်း၊တွာ ပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသည်။ယင်းအလို သမ္ပဋိစ္ဆာဒေတ္ဗာ ပါဌ်သင့်။ဖုံးလွှမ်း၍-ဟု အနက်ပေး။ယင်းနှစ်ပါဌ်လုံး သဒ္ဒယုတ္တိ၊အတ္ထယုတ္တိရှိသောကြောင့် သင့်၏။

ပါရာဇိကသစ်(၃၄၃)၌ သမ္ပဋိစ္ဆာဒေတ္ဗာဟု ရှိသောပါဌ်မသင့်-ဟု မှာထား၏။ သံ+ပဋိ+ဣသုဓာတ်+တွာ ပစ္စည်း၊ဣ အာဂုံဖြင့် ပြီးသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ယင်း သံ+ပဋိ+ဣသုဓာတ်သည် သမ္ပဋိစ္ဆနအနက် ပေးနိုင်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊သမ္ပဋိစ္ဆိတ္ဗာ သင့်သည်ဟု ဆိုပြန်ပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။အချို့ပါဌ်အဆုံးအဖြတ်သည် ပုစ္ဆကာ၏ ငဲ့ညှာမှုအပေါ်တွင်တည်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ဝါကျစဉ်(၁၂၇) အတ္တသဥ္စိတံ/အတ္တသံဟိတံ

ဇေယျာဉ် သုတ်၌ လိုက်လာသော ဝါသဒ္ဒါသည် အနိစ္စဝိမိ အစီအရင်ဖြစ်သော ကြောင့် ဟ-အက္ခရာနှောင်းရာ၌ ဥ အပြု/မပြု ရှိသောကြောင့် နှစ်ပါး၌သင့်။

ဝါကျစဉ်(၁၂၈) အဋ္ဌုပ္ပတ္တိယုတ္တံ/အတ္ထုပ္ပတ္တိယုတ္တံ

အရဏိယတော အဝဂန္တဗ္ဗတော အတ္ထော ဝုစ္စတိ သုတ္တဒေသနာယ ဝတ္ထု တဿ ဥပ္ပတ္တိ အတ္ထုပ္ပတ္တိ၊သော ဧဝ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိ၊ထ္ထကာရဿ ဋ္ဌကာရံ ကတ္ဝာဟူသော (သီ၊ဋီ၊သစ်၊၁။၂၁၆။)ကိုထောက်၍ အတ္ထ+ဥပ္ပတ္တိ၊ထ္ထကို ဋ္ဌပြုလျှင် အဋ္ဌုပ္ပတ္တိ၊မပြုလျှင် အတ္ထုပ္ပတ္တိ-ဟု ရုပ်ပြီးနိုင်သောကြောင့် နှစ်ပါး၌သင့်။

ထပေဿာမ/ဌပေဿာမ

ဝါကျစဉ်(၄၉)ဌပိတံ/ထပိတံ အဆုံးအဖြတ် ပြန်ကြည့်။

ဝါကျစဉ်(၁၂၉) သာခုရသံ/သာဒုရသံ

မခုရံ ပုဒ်၏ သံဝဏ္ဏနာဖြစ်၍ "သာဒုမှိ မခုရော ပိယေ" ဟူသော အဘိဓာန် (၁၀၆၇)ကို ထောက်၍"သာဒု"သာဖြစ်သင့်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ရသဟူသော နောက် ပုဒ်နှင့်ယှဉ်တွဲနေသဖြင့် သုန္ဒရအနက်ဟော "သာခု" ကို ဤ၌ အလိုမရှိအပ်၊သဒ-အဿာ ဒနေ အဿာဒီယတီတိ သာဒု ဟူသော ရူပသိဒ္ဓိ(၆၃၅)ကိုထောက်၍ သဒဓာတ်+ဏုပစ္စည်း ဖြင့် ရုပ်ပြီးသော အရသာဟော သာဒုသဒ္ဒါသာဖြစ်သင့်သောကြောင့်လည်းကောင်း"သာဒု ရသံ" ဟုရှိသော ပါဌ်သာသင့်။

အနီဠကာ/အနေဠကာ

ဧဠာ ဝုစ္စတိ ဒေါသော-အပြစ်ကို "ဧဠာ" ဟု ဆိုအပ်၊နတ္ထိ ဧဠာ ယဿာတိ အနေဠကံ။(သမာသန္တ ကပစ္စည်းသက်)"နိဒ္ဒေါသံ" ဟု ဋီကာဖွင့်သည်။ထိုသို့ အပြစ်မရှိ ၍ သန့်ရှင်းသောကြောင့် "ပရိသုဒ္ဓံ"ဟု အဋ္ဌကထာ ဖွင့်သည်။ထိုအပြစ်ဟူသည် ပျားရည် ၌ ပါတတ်သော "ပျားကောင်၊ပျားဥတည်း" ဟု သိစေလို၍"နိမ္မက္ခိကံ နိမ္မက္ခိကဏ္ဍကံ" ဟု မိန့်သည်။ဤပုဒ် ပြီးပုံ အလိုအားဖြင့်"အနေဠကံ"ရှိလျှင်ကောင်း၏။ယခု စာအုပ်များ၌ "အနီဠကံ" ဟု ရှိသောကြောင့် ဇကိုသုတ်ကြီးဖြင့် ဤပြု။(ဘာဋီ)

ဝါကျစဉ်(၁၃၀) ပထဝီပရိဝတ္တနံ/ပထဝီပရိဝတ္တနံ

ပထဝီပုဒ်၊ပရိဝတ္တနပုဒ်တို့ဖြင့် ပြီးသောကြောင့်လည်းကောင်း၊သမာသ်အလယ်၌ ရောက်သော ဤကိုရဿပြု၍ ပြီးသောကြောင့်လည်းကောင်း ပထဝိပရိဝတ္တနံ ပါဌ်သင့်။

http://www.dhammadownload.com

ပထဝီပရိဝတ္တာနန္တိပိ အတ္ထိ ဟု ယောဇနာ၌ ဆိုသောကြောင့် ယင်းအလို ပထဝီပရိဝတ္တာနံ ပါဌ်သင့်။

ပထဝီနိဿိတာ/ပုထဝီနိဿိတာ

ပထဝီ/ပုထဝီပုဒ်တို့သည် မြေဟောပရိယာယ် ပုဒ်များဖြစ်သောကြောင့် နှစ်ပါဌ်လုံးသင့်။

ဝါကျစဉ်(၁၃၁) ပဋိသလ္လီန/ပဋိသလ္လီဏာ

ပဋိ+သံ+လီ+တပစ္စည်း၊ဘိဒါဒိတော နော တ္တက္တ ဝဏ္ဏနုံ(မောဂ်-၅။၁၅၀။)သုတ်ဖြင့် တကိုနပြု၊ပဋိသလ္လီန-ဟု ရုပ်ပြီးသည်။နိရုတ္တိဒီပနီ၌လည်း ပဋိသလ္လိယိတ္ထာတိ ပဋိသလ္လီနော-ဟုပြုသည်။ထိုကြောင့် ဒန္တဇ န-နှင့်ရှိသော ပဋိသလ္လီနော ပါဌ်သာသင့်။

မှတ်ချက်။ ။ခန္ဓဝဂ္ဂသံယုတ်(နှာ၁၃၄။)၌ ပဋိသလ္လီဏော ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ-ဟူ၍မုဒ္ဓဇ ဏ-နှင့် တွေ့ရသည်၊သို့ရာတွင် အထက်ပါသဒ္ဒါသုတ်စည်းကမ်းနှင့် မညီ၊ဝါကျစဉ် (၁၃၂) ကာရဏာဂ္ဂိ ယသ္မာ/ကာရဏံ ဟိ ယသ္မာ၊ဟိနိပါတ်နောင်းရာ၌ နိဂ္ဂဟိတ်၏ ဥ အပြုသည် အနိစ္စဝိဓိဖြစ်သောကြောင့် နှစ်ပါဌ်သင့်။

(ဝိ၊ဋ္ဌ၊၁။၁၈၄။)၌ ကာရဏာဂ္ဂိ ယသ္မာ-ဟု ရှိသည်။ဟိနောက်၌ ယသ္မာ-ဟု စာအုပ်များ၌ တွေ့ရပါသည်။သို့သော် ဟိနိပါတ် သည်ပင် ရှေ့ကိုထောက်လျှင် ဒဠှီဇောတက တသ္မာပါသော နောက်ဝါကျထောက်လျှင် ကာရဏဇောတက ဖြစ်နိုင်သောကြောင့် ယသ္မာသည် အပိုဖြစ်ဟန်တူပါသည်။(ဘာဋီ)

ဝါကျစဉ်(၁၃၃) ဩသနဝီရိယတာ/ဩသက္ကဝီရိယတာ

ဩသန္နဝီရိယာတိ ဩဟီနဝီရိယာ အပ္ပသုက္ကာတိ အတ္ထော။[သာရတ္ထ၊၁။၄၄၀] ၌ ဖွင့်သောကြောင့် ဩသန္နဝီရိယတာ ပါဌ်သင့်။

ဩသက္ကဝီရိယာတိပိ အတ္ထိ ဩသက္ကံ ဝီရိယံ ယေသန္တိ ဩသက္ကဝီရိယာ၊ ဩသက္ကဝီရိယာနံ ဘာဝေါ ဩသက္ကဝီရိယတာ-ဟု ယောဇနာ၌ ဆိုသောကြောင့် ဩသက္ကဝီရိယတာ ပါဌ်သင့်။

ကိလာသုနော/ဂိလာသုနော

သက္ကတအဘိဓာန်၌ "ဂ္လါသ္နု-မကျန်းမာသောပုဂ္ဂိုလ်"ဟု ရှိ၏။ဂ္လဲ-ဓာတ်+သ္နု ပစ္စည်းဟူ၏။ထိုကို ပါဠိပြန်လျှင် ဂိလေဓာတ်+သုပစ္စည်းဖြင့် "ဂိလာသု" ဖြစ်ဖွယ်ရှိ၏။ဂိလေ-ဓာတ်ကား ကိလမန-ပင်ပန်းခြင်းအနက်ဟောတည်း။ထို့ကြောင့် ကိလာသုနော-၏ ဆိုင်ရာ

ခါတ်ပစ္စည်းကို မတွေ့ရကား "ဂိလာသုနော" ကိုသာ ပါဠိရင်းဟု ဆရာတို့ယူဆတော်မူကြသည်။(အချို့ကား အပွက်-အနည်းငယ်ကို။လသန္တိ-အလိုရှိကြကုန်၏။ဣတိ ကိလာသုနော ဟု ကြံကြသေး၏။ထိုအကြံ၌ အခြေအမြစ်ကိုသာ ရှာသင့်။(ဘာဋီ)

ကိလာသုနော အဟေသုန္တိ အပ္ပေါသုက္ကာ အဟေသုံ။နိရုဿာဟာ အဟေသုန္တိ အတ္ထော။[သာရတ္ထ၊၁။၄၄၀။]တို့ကို ထောက်၍ နှစ်ပါဌ်သင့်။

ဝါကျစဉ်(၁၃၄) နိဒ္ဒေါသတာယ/နိဒ္ဒေါသတာယ

ဂဏ္ဌိဟောင်း၌ နိဒ္ဒေါသတာယ-ဟု ရှိသော်လည်း နိဒ္ဒေါသတာယ ဝီတိက္ကမဒေါသဿ အဘာဝတော။[သာရတ္ထ၊၁။၄၄၀။]၌ ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်းနိပုဒ်နောင် ဒေါသသဒ္ဒါ၏ ဒွေဘော်ဌာနဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း နိဒ္ဒေါသတာယ-ပါဠ်သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၁၃၅) ဝိဟေဌယန္တော/ဝိဟေဌယန္တော

နိုတိ၊၁၅၇။၌ ဌေ ဟေဌ ဝိဗာဓယံ-ဟု ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ဤ၌လည်း ဝိ+ဟေဌ+ဏာယ-ပစ္စည်း+အန္တ ပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသောကြောင့်လည်းကောင်း ဝိဟေဌယန္တော ပါဠ်သာသင့်။

ဗုဒ္ဓါန သာသနံ/ ဗုဒ္ဓါနံ သာသနံ

ဆန္ဒာနုရက္ခဏာအကျိုးငှါ နိဂ္ဂဟိတ်ချေ၍ ပြီးသောကြောင့် ဗုဒ္ဓါနသာသနံ ပါဠ်သင့်။ (အစလေးလုံးနောင် ဓဂိုဏ်းဖြစ်စေလိုသောကြောင့်တည်း။)

ပရိယောဒပနံ/ပရိယောဒါပနံ

ပရိ+အဝ+ဒါ+ဏာပေ+ယု ပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသောကြောင့် ပရိယောဒါပနံ-ဟု ရှိသင့်၏။သို့သော် တတိယပါဒ၌ ဘဂိုဏ်းရှိစေလိုသောကြောင့် ဒါ၌အာကို ဆန္ဒာနုရက္ခဏာ အကျိုးငှါ အ-ရဿပြု၍ပြီးသောကြောင့် ပရိယောဒပနံ-ဟု ရှိသောပါဠ်သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၁၃၆) ယာဝ သာသနပရိယန္တာ/ယာဝ သာသနပရိယန္တံ

ယာဝ သာသနပရိယန္တာကား အပသာလာယ အာယန္တိ ကဲ့သို့ ဝါကျသာ၊ယာဝ ဇီဝံ ကဲ့သို့ သမာသ်မဟုတ်၊အဝဓိအနက်ရှိသော အာ,ယာဝ၊ အပ၌ သမာသ်သည် အရအားလျော်စွာ သဗ္ဗဝိဘတျန္တ၊(တစ်နည်း)နိဂ္ဂဟိတန္တဝါကျကား အရာတိုင်း၌ ပဉ္စမျန္တ ဖြစ်ရကား ဤ၌ဝါကျဖြစ်၍ ပဉ္စမျန္တဖြစ်သော ယာဝ သာသနပရိယန္တာ ပါဠ်သာသင့်။

ပုဗ္ဗာရာမေ/ပုပ္ဖာရာမေ

သာဝတ္ထိမြို့၏ အရှေ့ဘက်၌ ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းအပ်သော ကျောင်းဖြစ်သေ

http://www.dhammadownload.com

ကြောင့် ပုဗ္ဗာရာမေပါဠိသာသင့်။ပုဗ္ဗေ ကတော အာရာမော ပုဗ္ဗာရာမော။

ပုဗ္ဗာရာမေတိ သာဝတ္ထိယာ ပါစီနဒွါရသာဘာဂေ ကတတ္တာ ဇဝံ လဒ္ဓဝေါဟာရေ မဟာဝိဟာရေ။[သာရတ္ထ၊၁။၁၄၅။]

ဝါကျစဉ်(၁၃၇) န တာနိ တေ/န တေ တာနိ

တေကို တေ အာသဝါ-ဟုဖွင့်၍လည်းကောင်း၊တာနိကို တာနိ စိတ္တာနိ-ဟု ဖွင့်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊(တစ်နည်း)ဝိမုစ္စိံသူတိ တေ အာသဝါ တာနိ စိတ္တာနိ အာရမ္မဏကရဏဝသေန န ဂဟေတွာ -ဟု သာရတ္ထ၌ ဖွင့်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ တေသည် ဂဟေတွာပုဒ်၏ ကတ္တားဖြစ်၍ တာနိသည် ဂဟေတွာပုဒ်၏ ကံဖြစ်သောကြောင့် လည်းကောင်း န တေ တာနိ ပါဠိသာသင့်။

ရှင်းချက်။ ။န တာနိ တေ ဂဟေတွာ-ဟု ယူဆခဲ့သော် ကတ္တားသည် တာနိ၊ တေသည် ကံပုဒ်ဖြစ်သောကြောင့် အတ္ထယုတ္တိ ကွဲလွဲဖွယ်ရှိပါသည်။

နိရုဇ္ဈမာနာ/နိရုဇ္ဈမာနေ

အနုပ္ပါဒနိရောဓေန နိရုဇ္ဈမာနာတိ အာယတိံ အနုပ္ပတ္တိသင်္ခါတေန နိရောဓေန နိရုဇ္ဈမာနာ အာသဝါ။(သာရတ္ထ၊၁။၄၄၈။)ကိုထောက်၍ (ဂ)ဝါကျ တေအရနှင့်နှင့်နိရုဇ္ဈမာနာ အရတို့တူသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ယောဇနာ၌ နိရုဇ္ဈမာနေ ရှိသည်ကား ပါဠိပျက် မသင့်-ဟု(ဂဏ္ဌိသစ်)၌ ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း နိရုဇ္ဈမာနာ-ဟု ရှိသောပါဠိသာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၁၃၈) ဘိံသနကတသ္မိံ/ဘိံသနကတ္တသ္မိံ

ဘိံသနကတသ္မိံပုဒ်သည် (ဂ)ဝါကျကိုထောက်က ဘိံသနပုဒ်၊ကတပုဒ်၊သ္မိံ ဝိဘတ် ဖြင့်ပြီးသောကြောင့် ဘိံသနကတသ္မိံ ပါဠိသင့်။

ကတန္တိ ဘာဝသာဓနေဝါစီ ဣဒံ ပဒန္တိ အာဟ "ဘိံသနကတသ္မိံ ဟောတိ၊ဘိံသ နကကိရိယာယာ" တိ။ဘိံသနဿ ကရဏံ ကိရိယာ ဘိံသနကတံ၊တသ္မိံ ဘိံသနကတသ္မိံ။

မှတ်ချက်။ ။ဤ(ဂ)ဝါကျအဖွင့်အလိုဟု မေးပါက တစ်ပါဠိမှန်သာဖြေရမည်။ နှစ်ပါဠိသင့်ကား နောက်ဝါကျရှု။

ဝါကျစဉ်(၁၃၉) ဘိံသန/ဘီသန

နိဂ္ဂဟိတ်လာလျှင် ဘိံသနပါဠိသင့်၊မလာလျှင် ဘီသန ပါဠိသင့်။

ဘိံသနကတသ္မိံ/ဘိံသနကတ္တသ္မိံ

ဘိံသနကတသ္မိန္တိ ဘိံသနဘာဝေတိ အတ္ထော။ကေသဿ တကာရဿ လောပေါ

ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ဘိသနကတ္တာသိ့န္တိ ယေဝ ဝါ ပါဌော-ဟူသော အဋ္ဌကထာကို ထောက်လျှက် တအက္ခရာ တစ်လုံးချေ၍လည်းကောင်း၊မကျေမှု၍ ရှိသင့်ရကား နှစ်ပါဌ်သင့်။

ဝါကျစဉ်(၁၄၀) တေန သဟ ဃဋ္ဋေတွာ/ဃဋ္ဋေတွာ

ဃဋ္ဋော ဘူ စု စေတာယံ ။စု တု ဟိံသန ဒိတ္တိသု၊ဘူ စု သဃာ်တေ၊ဃဋ္ဋော စု တာဋ္ဌနိဟာသု၊စု ဘူ တု စလနေ-ခာတ်ကျမ်းအရ ပေါင်းစပ်ခြင်းအနက်ကို ဃဋ္ဋခာတ် ကသာ ဟောသောကြောင့် သံယုတ်မဲ့ ဃဋ္ဋေတွာ-ပါဌ်သင့်။

အာဂန္တွာ/အဂန္တွာ

ဒွေယေဝ ယုဂါနိ ထောက်လျှင် အာဂန္တွာဟု မရှိသင့်၊အဂန္တွာ ဟုသာ ရှိသင့်၏။ (ဘာဋ္ဌီ)ယောဇနာအလို အာဂန္တွာ ဟုရှိသောပါဌ်သင့်။

ဝါကျစဉ်(၁၄၁) အာဒရတ္တဝသေနေဝတ္ထ/အာဒရဝသေနစေတံ

အာဒရဏံ အာဒရော၊အာဒရဿ ဝသော အာဒရဝသော၊တေန -(မအ္ဘု)အာဂမေ ဟိ တုံ-ဟု နှစ်ကြိမ်မိန့်ရကား အာဒရဝသေန စေတံ ပါဌ်သင့်။

အာမေဍိတ်လက္ခဏာတွင် အဘယ်ဖြင့် နှစ်ကြိမ်ဆိုသနည်း စုဒ်ကြောင့် အာဒရဝသေန-စသည်မိန့်။(ဂဏ္ဌိသစ်)၌ ဆိုသောကြောင့် အာဒရဝသေန စေတံ ပါဌ်သင့်။ မှန်၏။နှစ်ကြိမ်ဆိုသော အာမေဍိတ်အရာတို့တွင် "ပသာဒဝသေန၊ပသံသာဝသေန စာယံ" (ဝိ၊ဋ္ဌ၊၁။၁၃၉။) အဖွင့်ကို ထောက်သော် ထိုတို့နှင့်အညီ အာဒရဝသေန စေတံ ပါဌ်သာ အမှန်ဟူ၍ ဆိုအပ်ပေမည်။နိဿယတို့၌လည်း ယင်းပါဌ်ကိုသာ အတ္ထယောဇနာကြကုန်၏။

ဗုဒ္ဓဝိသယော/ဗုဒ္ဓိဝိသယော

သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပုဒ်၌ "တထာဂတော"၌ ဝေသဒ္ဒါဖြင့် ဆိုသောကြောင့် ယင်း၏ သံဝဏ္ဏနာဖြစ်သော ဗုဒ္ဓဝိသယော၌လည်း ဝေသဒ္ဒါသင့်၏။သာဝကအရာကို တားမြစ်ပြီး ဗုဒ္ဓအရာကို ခိုင်မြဲစွာ ဆိုရကား အဝဓာရဏ ဝေသဒ္ဒါဖြင့် ဗုဒ္ဓဝိသယော ပါဌ်သာသင့်။

အာဝိ ကရောန္တော/အာဝီ ကရောန္တော

"ယထာဂမမိဝဏ္ဏာဂမော ဘူကရေသု" သုတ်အရ ကာရမတ်အယှဉ် ဖြစ်သော်လည်း အာဝိပုဒ်သည် နိပါတ်ပုဒ်ဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊သော အာဝိ ကရေယျ၊အာဝိ ကတာ ဟိဿ ဖာသု ဟောတိ-ပါဌ်တို့ကို ထောက်၍လည်းကောင်း အာဝိ ကရောန္တော ပါဌ်သာသင့်။

http://www.dhammadownload.com

ဝါကျစဉ်(၁၄၂) ကာရဏံ/ကာရဏာ

တေ-ဟူသော ပကတိကတ္တားနှင့် ဟောန္တိ-ဟူသော ဝါစကကြိယာတို့ ဗဟုဝုစ် ခြင်းတူကြရ၏။ကာရဏံ ဟူသောဝိကတိ ကတ္တားကား ကြိယာနှင့်တူစရာမလိုအပ်။ထိုကြောင့် ကာရဏံ-ဟု ရှိသော ပါဠိသာသင့်။

မှတ်ချက်။ ။ဘာဋီ၌ ကာရဏာ-ဟု ဗဟုဝုစ်ဖြင့် အနက်ပေးပါသည်။မအူ၌ကား တေ-၏လိင်ဝုစ်နှင့်လိုက်၍ ကာရဏာ-ဟု မရှိသင့်ဟု မှာထားပါသည်။

ပရိမုစ္စေယျ/ပရိမုဉ္စေယျ

မုစော ဒိ မောက္ခေ၊လွှတ်ခြင်း နိဗ္ဗာပါရ၊မုဉ္စော ရ စာဂေ၊လွှတ်ခြင်းအနက် ဗျာ ပါရ။မုစဓာတ်သည် ဒိဝါဒိဂိုဏ်းဖြစ်က နိဗ္ဗာပါရ၊ရုဓာဒိဂိုဏ်းဖြစ်က ဗျာပါရ ဖြစ်၏။ဤ၌ ဒိဝါဒိရုပ် မောက္ခတ္ထကိုသာ အလိုရှိအပ်သောကြောင့် ဒွေဘော်ဖြင့် ပရိမုစ္စေယျ ပါဠိသာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၁၄၃) အယံ ဝါ ဧတ္ထ/အယံ ဝါ ဟေတ္ထ

ဝါတိ အပရော နယော ၊ဧတ္ထာတိ ယတောတိ အာဒိ ဝစနေ ဟူသော ယောဇနာ ကို ထောက်၍ ဟိနိပါတ်မပါသော အယံ ဝါ ဧတ္ထ ပါဠိသင့်။

တတ္ထ ဝါသဒ္ဒေါ အဝဓာရဏေ၊ဟိသဒ္ဒေါ ပသိဒ္ဓိယံ၊အယမေဝ ဟေတ္ထာတိ အတ္ထော။ဝိမတိ အဖွင့်ကိုထောက်၍ ယင်းအလို နိပါတ်ပါသော အယံ ဝါဟေတ္ထ ပါဠိသင့်။

ဝါကျစဉ်(၁၄၄) (ခ)ဗဟုကာ/ဗဟုတာ

အများအနက်ဟော ဗဟုသဒ္ဒါနောင် သွတ္ထကပစ္စည်း သက်၍ပြီးသောကြောင့် ဗဟုကာပါဠိသင့်။ဗဟုတာတိပိ ပါဌော-ဟု ယောဇနာ၌ ဆိုသောကြောင့် ယင်းအလို ဗဟုတာ ပါဠိလည်းသင့်။သို့သော် ပါဠိအဋ္ဌကထာစသည်တို့၌ အများအနက်ဟော ဗဟုတာ ပါဠိကို မတွေ့မြင်အပ်။

ဝါကျစဉ်(၁၄၅) အာသဝက္ခာနိယာ/အာသဝက္ခာနီယာ/အာသဝဋ္ဌာနီယာ

ဌာဓာတ်+အနီယ ပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသောကြောင့်လည်းကောင်း၊အာသဝဟူသော ရဿနောင် ဌာ၌ ဒွေဘောက်ရောက်အပ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ဂဏ္ဌိဟောင်း၌ အာသဝ ဋ္ဌာနိယာ-ဟု ဣရဿဖြင့်ရှိ၏။အာသဝဋ္ဌာနီယာတိ ဧတ္ထ အဓိကရဏေ အနီယသဒ္ဒေါတိ အာဟ- ထောက်၍သော်လည်းကောင်း အာသဝဋ္ဌာနီယာ ပါဠိသာသင့်။

သမ္မောဒနိယာ/သမ္မောဒနီယာ/သာရဏီယာ/သာရဏိယာ-ပုဒ်တို့ကဲ့ အနီယ၏ ဤကို ရဿပြုက အာသဝဋ္ဌာနိယာ ပါဠိလည်းသင့်။

http://www.dhammadownload.com

ဝါကျစဉ်(၁၄၆) အဂ္ဂံ မဟန္တမ္ပိ/အဂ္ဂမဟတ္တမ္ပိ

အဂ္ဂဥ္စ တံ မဟတ္တဥ္စာတိ အဂ္ဂမဟတ္တံ-ဟု ဒွန္ဒသမာသ် ဝစနတ္ထပြု၍ ပြီးသောကြောင့်လည်းကောင်း၊သေဋ္ဌဥ္စ မဟန္တဥ္စ-ဟု ဒါန်သမာသ် ဝိဂြိုဟ်ပြု သံဝဏ္ဏနာ၌ ဆိုအပ်သောကြောင့်လည်းကောင်း အဂ္ဂမဟတ္တမ္ပိ ပါဌ်သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၁၄၇) ဥမ္မုဇ္ဇမာနာ/ဥပမုဇ္ဇမာနာ

ဥပုဗ္ဗ+မုဇ္ဇဓာတ်+မာနပစ္စည်း ဖြင့် ပြီးသောကြောင့်လည်းကောင်း၊အယောနိသော ဥမ္မုဇ္ဇမာနာတိ အနုပါယေန အဘိနိဝိသမာနာ။[သာရတ္ထ၊၁။၄၅၀။]၌ ဖွင့်ဆိုအပ်သောကြောင့်လည်းကောင်း ဥမ္မုဇ္ဇမာနာ ပါဌ်သာသင့်။

ဗာဟုသစ္စံ/ဗာဟုသစ္စံ

ဗဟုသုတဿ ဘာဝေါ ဗာဟုသစ္စံ၊တေသု ဝုဒ္ဓိ အာဒိနာ ဥကာရဿ အကာရော (ရူ၊၂၇၃။)၌ ဖွင့်ဆိုသောကြောင့် ဗာဟုသစ္စံ ပါဌ်သင့်။

ဒွေဘော်သည့် အနိစ္စဝိဓိ ဖြစ်၍ ဗာဟုသစ္စံ ပါဌ်လည်းသင့်။

သံသန္ဒိတွာ/သမ္မိဿေတွာ

သဘာဝေန သံသန္ဒိတွာတိ သဘာဝေန သဘာဝံ သံသန္ဒိတွာ၊သမာနဘာဝံ ဥပနေတွာတိ အတ္ထောကိုထောက်၍ သံသန္ဒိတွာ ပါဌ်သင့်။

ဝါကျစဉ်(၁၄၈) ဒုဿီလာဝ/ဒုသီလာ

ဥ၊ ဒု နိ ဥပသဂ္ဂတော နိစ္စံ ဒွိတ္တံ-ဟူသော ရူပသိဒ္ဓိကိုထောက်၍ ဒုဥပသာရနောင် ရောက်သော သီလမှ သသည် ဒွေဘော်ဌာနဖြစ်သောကြောင့် ဒုဿီလာဝ-ပါဌ်သာသင့်။

အဗ္ဗုဒ/အဗ္ဗုဒ

အဗ္ဗ-ဟိံသာယံ ဂတိမှ ဒေါ အာဂမဿ(သုတ်)အဗ္ဗဓာတ်+ဒ-ပစ္စည်း၊ဓာတွန်နောင်လာသော အ-ကို၊ဥပြု၍ ရုပ်ပြီးသောကြောင့်လည်းကောင်း၊အဗ္ဗု ဝုစ္စတိ ဥပဒ္ဒဝံ၊တံ ဒေတီတိ အဗ္ဗုဒံ။[သံ၊ဋီ၊၁။၁၃၉။]၌ အဗ္ဗု သဒ္ဒူပပဒ+ဒါ-ဓာတ်+အပစ္စည်းဖြင့်ပြီးသောကြောင်လည်းကောင်း၊ပါဠိရာဇ်ဂကဏ် ဂဏ္ဌိသစ်၌ အဗ္ဗဓာတ်+ဥဒပစ္စည်း ဟုဆိုအပ်သောကြောင့်လည်းကောင်း အဗ္ဗုဒ ပါဌ်သာသင့်။

မှတ်ချက်။ ။အချို့သော ပါဌ်တို့သည် တမင်ဖျက်၍ မေးထားခြင်းဖြစ်၏။ မိမိသိထားသော မှန်သောပါဌ်ကိုသာ မိမိရရဖြေတတ်ဖို့ လိုအပ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ဝါကျစဉ်(၁၄၉) နိရာဒီနဝ/နိရာဒီနဝ

နိ+အာဒီနသဒ္ဒါပုဗ္ဗပဒ+ဝါ(ဝိ)ဓာတ်ဖြင့် ရုပ်ပြီးသောကြောင့် နိရာဒီနဝ ပါဠ်သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၁၅၀) အပဂတကာဠကာ/အပဟာတကာဠကာ

ပါရာဇိကဏ်ယောဇနာ၌ အပဂတာ ဝိဂတာ ကာဠကာ ဧတသ္မာ သံဃမှာတိ အပဂတကာဠကော-ဟု ဆိုသောကြောင့် အပဂတကာဠကာပါဠ်သင့်။

အဋ္ဌကထာ၌ အပဟာတကာဠကောတိပိ ပါဌော-ဟု ဖွင့်သောကြောင့်လည်း-ကောင်း၊ဟာနဓာတ်သည် ဂတိအနက်ရှိ၍ အပဟာတနှင့်အပဂတ အနက်တူသောကြောင့်လည်းကောင်း၊အဋ္ဌကထာ၌ "သော ဒုဋ္ဌပါဌော၊တံ အယုတ္တံနေ သုန္ဒရံ" စသဖြင့် မပယ်မြစ်အပ်သောကြောင့်လည်းကောင်း အပဟာတကာဠကံ-ဟု ရှိသောပါဠ်လည်းသင့်။

ဝါကျစဉ်(၁၅၁) သမ္မတ္တနိယာမေန/သမ္မတ္တနိယာမေန

သမ္မတ္တနိယာမေန မဂ္ဂေနာတိ သမ္မာ ဘာဝနိယာမကေန ပဋိလဒ္ဓမဂ္ဂေန-ဟု[သာရတ္ထ၊၁၊၄၅၁/၂။]၌ ဆိုအပ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ပါရာဂဏ္ဌိသစ်၌ သမ္မာ ဘာဝေါ သမ္မတ္တံ(တစ်နည်း)သမ္မာ အတ္တာ သဘာဝေါ အဿာတိ သမ္မတ္တော-ဟု ဝစနတ္ထပြုအပ်သောကြောင့်လည်းကောင်း သမ္မတ္တနိယာမေန-ပါဠ်သာသင့်။

ပရာယနံ/ပရာယဏံ

အယိတဗ္ဗံ ပါပုဏိတဗ္ဗန္တိ အယနံ။(ဣ+ယု)ပရံ အယနံ ပရာယဏံ။ရနောင် န ကို ဏပြု၍ ပြီးသောကြောင့် ပရာယဏံ ပါဠ်သင့်။

ယောဇနာတွင် ပရာယနံ-ဟုရှိ၏။[ဝါကျ၌ ပရံ အယနံ-ဟုရှိရပြီး၊သမာသ်၌ ပရာယဏံ-ဟု ရှိရမည် ဖြစ်၏။]

ဝါကျစဉ်(၁၅၂) အာစိဏ္ဏံ/အာစိန္နံ

အာပုဗ္ဗ+စရဓာတ်+တ ပစ္စည်း။တရာဒီဟိ ဏ္ဏော သုတ်ဖြင့် ရကာရန္တဓာတ်နောင် တပစ္စည်းကို ဓာတွန်နှင့်တကွ ဏ္ဏပြု၍ ပြီးသောကြောင့် အာစိဏ္ဏံ ပါဠ်သာသင့်။ အာစရိယတ္တာတိ အာစိဏ္ဏော၊ဏ္ဏော ဒေသော။ရူ၊၆၁၄-သုတ်။

ပဏ္ဏမန္တိ/ပဏ္ဏမန္တီတိ

ဣတိ ဣဒံ တာဝ ဇော-ဟု ပြန်စပ်ရန်အတွက် ဣတိနိပါတ်နှင့် ပဏ္ဏမန္တီတိ ဟု ရှိသင့်၏။သို့သော် ဣတိနိပါတ် မပါမူ၍လည်းသိနိုင်သောကြောင့်(ဝါ)ဣတိသည် ဂမျမန် ဖြစ်သောကြောင့် ပဏ္ဏမန္တိ-ဟု ဣတိမပါသော ပါဠ်လည်းသင့်။

http://www.dhammadownload.com

ဉ္ကတိသဒ္ဒေါ ဂမျမာနတာယ န ဝုတ္တော။[သာရတ္ထ၊၁။၄၅၂။]

စရန္တော/စရန္တော

စရဓာတ်+အန္တ ပစ္စည်း+ယော ဝိဘတ်ကို အာပြု၍ပြီးသောကြောင့် စရန္တာ-ပါဌ်သင့်။န္တကိုန္တကိုကဲ့သို့ငဲ့လျှက် ယောဝိဘတ်နှင့်တကွ န္တကို န္တောပြု၍ ပြီးသောကြောင့် စရန္တော ပါဌ်လည်းသင့်။စရန္တောတိပိ အတ္ထိ၊ယောဝစနဿ ဩ။(ယောနော)

ဝါကျစဉ်(၁၅၃) ဝိပလ္လာသော/ဝိပ္ပလ္လာသော/ဝိပလာသော

ဝိ+ပရိ+အသု-ခေပနေ၊ဓော ဝိပလ္လာသော-ဟူသော (ဓာန်ဋီ၊သူစိ)ကို ထောက်၍ ဝိ+ပရိ+အာသ-ဟုဆိုလိုလျှက် ရကိုလပြု၊ဣကိုယပြုယဝတံသုတ်ဖြင့် လျကိုလပြု၊လဒွေဘော်လာ။ဝိပလ္လာသပြီး၏။

လယျာနံ လ္လယုဂံ၊ဝိပရိ အာသော ဝိပလ္လာသောဟူသော (နီတိသုတ္တ-၁၁၀)ကို ထောက်လျှင်လည်း ဝိပရိအာသ-ဟုဆိုလိုလျှက် ရကိုလပြု၊ဣကိုယပြု၊လျကိုလ္လပြု၍ ဝိပလ္လာသ ပြီးသည်။ထို့ကြောင့် ဝိပလ္လာသော ပါဌ်သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၁၅၄) ဩနီတပတ္တပါဏိ/ဩဏီတပတ္တပါဏိ/ဩနိတ္တပတ္တပါဏိ

အဝပုဗ္ဗ နီဓာတ်၊တပစ္စည်း၊အဝကိုဩပြု၊ဩနီတပြီး၏။ဩနောင် နကိုဏပြုသော် ဩဏီတပြီး၏။ထိုကြောင့် ဩနီတပတ္တပါဏိ/ဩဏီတပတ္တပါဏိ ပါဌ်တို့သင့်။[သာရတ္ထ၊၁။၄၅၈။]ဩနိတ္တံ နာနာဘူတံ အာမိသဟနယနေန ဝါ သုစိကတံ ပတ္တံ ပါဏိတော အဿာတိ ဩနိတ္တပတ္တပါဏိ-ဟု ဖွင့်သောကြောင့် ဩနိတ္တပတ္တပါဏိ ပါဌ်လည်းသင့်။

ပရိန္နာယက/ပရိဏာယက

ပရိ+နီ+ဏ္ဍု။ပရိဥပသာရနောင် ဒန္တဇ နကို မုဒ္ဓဇဏပြု၊ဤကိုဧဝုဒ္ဓိပြု၊ဧကိုအယပြု၊ဏွုကိုအကပြု ပြီးသောကြောင့် ပရိဏာယက ပါဌ်သာသင့်။

ပဏီတ/ပနီတ

ပ+နီဓာတ်+တ ပစ္စည်း၊ပဥပသာရနောင် ဒန္တဇ နကို မုဒ္ဓဇဏပြု၊ပဏီတ ပါဌ်သင့်။

နိယံ။ ။ပ,ပရိ,နှင့်နိ,ဥ,ဩ,နောက် နငယ်ရောက်၊မဖေါက် ဏကြီး ပြန်လေပါ။

ဝါကျစဉ်(၁၅၅) ယုဂလံ/ယုဂဠံ

ယုဇ- ယောဂေ၊အ။ယုဂံ အလပစ္စယေ ယုဂလံ၊ဋ္ဌတ္တံ၊ယုဂဠမ္ပိ -ဟူသော (ဓာန်၊ဋီ။၆၂၈။)ဂါထာကို ထောက်၍ နှစ်ပါဌ်သင့်။

ဝေရဉ္စာစာစဉ် ပြီး၏။

http://www.dhammadownload.com

ပထမပါရာဇိကထဏ်စာစဥ်

(၇)

ဝါကျစဉ်(၁) ကာလန္တက/ကဠ္ဌန္တက

ကန္ဒ-အဝှါနေ၊ကန္ဒတီတိ ကန္ဒကော၊ လ မဇ္ဈော ဏွု။(ဓာန်၊ဋီ၊၆၂၂။) ဂါထာ ကလဒိ-ရောဒနာဝှါနေ(ဓာတွတ္ထ၊၅၀)ဂါထာ တို့ကိုထောက်၍ ကန္ဒဓာတ်+ဏွု ပစ္စည်း၊အလယ် ၌ လ-လာ၍ပြီးသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ကလဒိဓာတ်+ဏွု ပစ္စည်းဖြင့်ပြီးသောကြောင့် လည်းကောင်း ကလန္ဒက ပါဌ်သာသင့်။

ရာဇသမ္မတဿ/ရာဇသမတဿ

သမ္မတကား သံ+မနဓာတ်+တပစ္စည်း၊ဓာတွန်ကို ချေ၍ပြီးရကား သမ္မတပါဌ်သင့်။သမတကား သမုဓာတ်+တ-ပစ္စည်းကို ဤ၌အလိုမရှိအပ်သောကြောင့် သမတ ပါဌ်မသင့်။

ဝါကျစဉ်(၂) ယံနူန/ယန္နူန

ယံနူနနိပါတ်သည် ယံကိဉ္စိပုဒ်ကဲ့သို့ နိပါတသမုဒါယပုဒ်ဖြစ်၏။ယံနိပါတ်နှင့် နူနနိပါတ်ကို ပေါင်းထားခြင်းပင်တည်း။ယံသည် ယဒိအနက်ကိုဟော၍ နူနသည် ဝိတက္က အနက်ကို ဟောသည်။ထို့ကြောင့် ယံနူနသင့်ပါသည်။

နိဂ္ဂဟိတ်ကို နပြုက၊ယန္နူနလည်းသင့်ပါသည်။

ယန္နူနာတိစ ယဒိ ပနာဒိ အတ္ထော။[သာရတ္ထ။]ယံ က္ကတိ နိပါတော ယဒိသဒ္ဒ ဿ အတ္ထေ ပဝတ္တတီတိ။[ယောဇနာ။]

မှတ်ချက်။ ။ဆင်းတဲဂဏ္ဌိဟောင်း၌ ယံနုန-ဟု ရသဖြင့်ရှိ၏။ယံနုန နိပါတ် သည် အဘိဓာန်မလာရှိပေ။ယံနူနကား သုဓောယျံ၌ ယျံ ဝိဘတ်သည် ဟောအပ်သော ပရိကပ္ပ အနက်ကို ထွန်းပြသည်။(ပါရာဇိကထဏ်ဂဏ္ဌိသစ်၊၂။၄၀၄။)

သိက္ခတ္တယူပသံဟိတံ/သိက္ခတယူပသံဟိတံ

တိယ တယ တီသကတို့ အစဗျဉ်းမှာ ဒွေဘော်လာ-နိယံအရ သိက္ခတ္တယူပ သံဟိတံ ဟု ဒွေဘော်ဖြင့် ရှိသောပါဌ်သင့်။(ဘုရားကြီး၊၁၄၉။ဏာပိုဒ်။)

သိက္ခတ္တယူပသံဟိတန္တိအဓိသီလအဓိစိတ္တအဓိပညာသင်္ခါတသိက္ခတ္တယသံယုတ္တံ။

ဖြည့်စွက်ဝါကျ ယမေတံ/ယဒေတံ

ယဒေတန္တိ ပဒံ သိက္ခ။ပ။ယန္တိ ပဒဿ ဝိသေသနံ။(ယောဇနာနှင့်)

http://www.dhammadownload.com

(က)တတ္ထ ဒါဒေသော ယ,တ,တေ,သဒ္ဒေဟိ နံပုံသကေ ဒိဿတိ။
(ခ) သမာသေ ပန ဒါဒေသော တိလိင်္ဂေ ဒိဿတိ။
(ဂ) မာဒေသော ယ,တ,တေ,သဒ္ဒေဟိ ပုမိတ္ထိလိင်္ဂေသု ဒိဿတိ။
(ဃ)အညေဟိ သဒ္ဒေဟိ ပန ဒွေအာဒေသာ တိလိင်္ဂေ ဒိဿန္တိ။(နိရုတ္တိဒီပနီ။ သန္ဓိ။၄၇။သုတ်။)ဤပုံစံတို့၌
(က) စည်းမျဉ်းနှင့်ညီညွတ်ပြီး၊(ဂ)စဥ်မျဥ်းနှင့်မညီသည်ကို ရှု၍ ယဒေတံ ပါဌ်သာသင့်သည်ကို ဖြေတတ်ပါစေ။

မှာထားချက်။ ။ဒအပြု၊မအပြု ပုံစံတို့ကို ပိဋကတ်၌ အတွေ့များ၍ အထက်ပါ ဒ, မ အပြု စည်းမျဉ်းကမ်းတို့ကို ကျက်ထားကြပါကုန်။ဤပုံစံ၌ ဧတံ ပုံနှပ်လိုင်နှောင်နေရကား ဒပြုရမည်ကို သိကြရပါမည်။

ဝါကျစဥ်(၄) အဂါရံ/အာဂါရံ

နှစ်ပါဌ်သင့်။ န ဂစ္ဆန္တိတိ အဂါ၊ထမ္ဘာဒယော။တေ ရာတိ ဂဏှာတီတိ အဂါရံ။ ရဿဿ ဒီဃတ္တေ အာဂါရံ။(ဓာန်ဋီ။၂၀၆။ဂါထာ။)နီတိသုတ္တ၊၄၁၆။ မတ္တာဘေဒခန်း။အဂါရံ+ အာဂါရံ-ဟု ရဿ+ဒီဃ နှစ်မျိုးပြသောကြောင့်တည်း။

ဝါကျစဥ်(၅) ပဗ္ဗဇေယျန္တိ ပရိဗ္ဗဇေယျံ/ပဋိပဇ္ဇေယျံ

ပပုဗ္ဗ+ဝဇဓာတ်+ဧယျံ ဝိဘတ်ကို ပရိပုဗ္ဗ+ဝဇဓာတ်။ဧယျံဝိဘတ်ဖြင့် ပရိဉပသာ ရမ္မှာသာ ဖလှယ်၍ ဖွင့်ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ဝဇဓာတ်များသာဖြစ်၍ ဂတိအနက်, စွန့်ခွါထားခြင်း အနက်တို့သာဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း ပရိဗ္ဗဇေယျံ ပါဌ်သင့်။(အနာဂါရေ ပရိဗ္ဗဇေ-ပါဌ်ကိုလည်း ထောက်။)

ပဋိပဇ္ဇေယျန္တိ ဥပဂစ္ဆေယျံ-ဟု(ယောဇနာ)၌ ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း ပဗ္ဗ ဇေယျန္တိ ပဋိပဇ္ဇေယျံ။(ဒီ၄၁။၁၆၃။)ပ-သဒ္ဒေန ဝိသိဋ္ဌော ဝဇသဒ္ဒေါ ဥပသင်္ကမနေတိ ဝုတ္တံ ဥပဂစ္ဆတီ တိ။(သီဋီ၊သစ်၊၁။၄၂၁။)ကို ထောက်၍ ဂတိအနက်ဟော ပဒဓာတ်ဖြင့် ပြီးသော ပဋိပဇ္ဇေယျံ ပါဌ်လည်းသင့်။(ပဗ္ဗဇ္ဇာပုဒ်မှ တစ်ပါးသောပုဒ်တို့၌ ဇဒွေဘော်မလိုဟု ဓာတွတ္တ ဆိုသောကြောင့် ပဗ္ဗဇ္ဇေယျံ စသည် မသင့်။)

အနဂါရိယာ/အနာဂါရိယာ

အနဂါရိယာ၌ နပုဒ်+အဂါရိယပုဒ်။အဂါရိယာ၌ အဂါရပုဒ်+ဏျပစ္စည်းဖြစ်သည်။ယင်းသို့ဖြစ်ရကား နကိုအန်ရေး၍ အနဂါရိယာ-ဟု ပြီးသောကြောင့် အဂါရိယာပုဒ်

http://www.dhammadownload.com

သင့်၏။

ဏွာဒိမောဂ္ဂလာန်၌ အဂါရ-ဟုရသဖြင့်သာရှိသည်။(အဂန္တိ ဂစ္ဆန္တိ ဧတ္ထာတိ အဂါရံ။)မောဂ်၊၇။၁၆၄။

အဂျာဂါရံပုဒ်တို့ကဲ့သို့ အဂါရပုဒ်နောင် ဟိတအနက်၌ ဣယပစ္စည်းသက်၍ န-သဒ္ဒါဖြင့် ဗဟုဗ္ဗီဟိသမာသ် စပ်ထားသော ပုဒ်ဖြစ်သောကြောင့် အနာဂါရိယာ ပါဌ်လည်း သင့်ပါသည်။

ဝါကျစဉ်(၆) ကာသိဝါဏိဇ္ဇာဒိကမ္မံ/ကာသိဝဏိဇ္ဇာဒိကမ္မံ

ဝါဏိဇ္ဇ္ဇ ဝဏိဇ္ဇာထ။(အဘိဓာန်၊၄၄၆။)ဂါထာကို ထောက်၍ နှစ်ပါဌ်သင့်ပါသည်။

မိတ္တာမစ္စာ/မိတ္တမိစ္စာ

မိတ္တာပုဒ်နှင့်အမစ္စပုဒ်ဆက်၍ သမာသ်ပြီးသောကြောင့် မိတ္တာမစ္စာ ပါဌ်သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၇) ခုရနိက္ခေပနေဝ/ခူရနိက္ခေပနေဝ

ခုရ-ခုရဏော၊အသုံ။(ခာန်ဋီ)ကို ထောက်၍ ခုရနိက္ခေပနေဝ-ဟု ရသဖြင့် ရှိသောပါဌ်သာသင့်။

နိဋ္ဌာပေတွာ/နိဋ္ဌာပေတွာ

နိဥပသာရနောင် ရောက်သောကြောင့် အသဒိသဒွေဘော်ဖြင့်ရှိသော နိဋ္ဌာပေတွာ ပါဌ်သင့်။

နိယံ။ ။ဥ,ဒု,နိ-နောက်၊ဒွေဘော်ရောက်၊မဖောက်ကေန်မြဲ။

မှတ်ချက်။ ။နိနောင်ဒွေဘော်ရောက်ရာ၌ နိဥပသာရသည် ဓာတွတ္ထာဝိသေသက, ဓာတွတ္ထဗာဓက ဥပသာရဖြစ်သော်လျှင် ဒွေဘော်ရောက်၏။ဓာတွတ္ထာနုဝတ္တကဖြစ်သော်ကား ဒွေဘော်မရောက်။(နိကာယော၊နိပန္နဒေါသ-ရှု)

ကနိဋ္ဌော/ကဏိဋ္ဌော

တေသုဝုဒ္ဓိစသော သုတ်ကြီးဖြင့် ဏကိုနပြု၍ ပြီးသောကြောင့် နဖြင့်ရှိသော ကနိဋ္ဌော-ပါဌ်သာသင့်။တေသုဝုဒ္ဓိအာဒိနာ ဏကာရဿ နကာရော။(ရူပသိဒ္ဓိ၊၃၆၉။)

ဝါကျစဉ်(၈) သုခေဓိတော/သုခေဋ္ဌိတော

ဧဓ-ဝုဒ္ဓိယံ လာဘေစ၊ဧဓတီတိ ဧဓော၊သုခေဓိတော။(နီတိဓာတုမာလာ)ဧထော တု လာဘဝုဒ္ဓီသု။(ဓာတွတ္ထ)တို့၌ဆိုသောကြောင့် တဝဂ်စတုတ္ထက္ခရာဖြင့်ရှိသော သုခေဓိ

http://www.dhammadownload.com

တော ပါဌ်သာသင့်။

သုခေဋ္ဌိတောတိပိ ပါဌော။ဌေ ၀ုဒ္ဓိယံ-ဟု ဆိုသော်လည်း ဌော ဂိဟာဓာယံ-ဟူသောဓာတွတ္ထနှင့်ဆန့်ကျင်သောကြောင့်လည်းကောင်း။ဌေဓာတ်+၀ုဒ္ဓိအနက်ဟောသည်ကို သဒ္ဒနီတိ၊ဓာတွတ္ထတို့၌ မဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း ဋ္ဌ၀ဂ်ဒုတိယက္ခရာဖြင့် သုခေဋ္ဌိတော ပါဌ်မသင့်။ဂဏ္ဌိဟောင်း၌ သုခေထိတောဟု တ၀ဂ်ဒုတိယက္ခရာဖြင့်ရှိ၏၊ ဌေဓာတ် မရှိ၊ထို ကြောင့် မသင့်။

ကီဠယမာနော/ကီဋိယမာနော/ကီဋ္ဌာပိယမာနော

ဗာလကီဠနကေဟိ ကီဋိယမာနော သာဓုရသဘောဇနံ ဘောဇိယမာနော သုခေနပရိဟာတော။[မ၊ဋ္ဌ၊၃။၂၀၂။]၌ ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ဓာတီဟိ ဟူသောကတ္တား, ခါရိယမာနော,ဘောဇိယမာနောဟူသော ယှဉ်ဘက်ပုဒ်တို့ကို ထောက်၍လည်းကောင်း ကီ ဠိယမာနော ပါဌ်သင့်။

ဠလာ/မလာသာ ထူးသောကြောင့် ကီဠယမာနော ပါဌ်လည်းသင့်။

အထဿ မာတာ ဒါရကံ အလင်္ကရိတွာ ကီဋ္ဌာပိယမာနံ ဒိသွာ၀။(မ၊ဋ္ဌ၊၄။ ၁၃၆။)ကိုထောက်၍ ဘာဠိ၌ဆိုသောကြောင့် ကီဋ္ဌာပိယမာနောပါဌ်လည်းသင့်။

သာဓုရသဘောဇနံ/သာဒုရသဘောဇနံ

သာဒုရသဘောဇနံသင့်ကြောင်း ဝေရဉ္ဇာစာစဉ်၌ ရေးသားပြီး။

၀ါကျစဉ်(၉) မနုဝုမ္ဘနကော/မနောဝုမ္ဘနကော

သသရေ၀ါ ဂမော-သုတ်၌ ၀ါသဒ္ဒါသည် သီဟဂတိကနည်းအားဖြင့် လိုက်လာ လျှက် သြလာခြင်းအစဉ်အရင်ကို တားမြစ်အပ်သောကြောင့် သမာသ်အလယ် မနောဂိုဏ်း ဖြစ်သော်လည်း သြ-မလာနိုင်ရကား မနုဝုမ္ဘနကော ပါဌ်သာသင့်။

သာမိ၀စနံ/သာမီ၀စနံ

သမာသ်လယ်ရောက်သော ပုံလိင်,ဣတ္ထိလိင်,တို့၏ ဤ,ဦ သရတို့ကို ရဿ ပြုရမြဲ ဖြစ်သောကြောင့် သာမိ၀စနံ-ဟု ရဿဖြင့်ရှိသောပါဌ်သင့်။

မှတ်ချက်။ ။ဤနည်းတို့က ပုံသေနည်းများ ဖြစ်ပါသည်။အလားတူပုဒ်တို့၌ လည်း, ဆုံးဖြတ်တတ်ပါစေ။

နဿရတိ/နသရတိ

သရဓာတ်၏ အာဒိဗျည်းသည် ဒွေဘော်ဌာနဖြစ်သောကြောင့် နဿရတိ-

http://www.dhammadownload.com

ဟု ဒွေဘော်ဖြင့် ရှိသောပါဠိသင့်။

နိယံ။ ။ပ,ပတိနှင့်,ပတိ,ကမု,ကုသ,ကုဓ,ကီ,ဂဟဟု၊ဇုတ,ဉာ,သိ,သု,သူ,သမ္ဘူ,
သရ,သသ,သောင္ဒသတို့ အစဗျည်းမှာ ဒွေဘော်လာ။

ဝါကျစဉ်(၁၀) ဝိယောဂံ ဝါ ပါပုဏိဿာမ/ဝိယောဂံ ပါပုဏိဿာမ

တေဟိ ပဒေသ သဟတ္ထေ ကရဏဝစနေနာပိ အတ္ထံ ဒဿေတုံ ဝိယောဂံ ဝါ ပါပုဏိဿာမာတိ အတ္ထန္တရံ ဝုတ္တံ-ဟူသော ဝိမတိဋီကာကို ထောက်၍ ဝိယောဂံဝါ-ဟု ဝါ သဒ္ဒါပါမှသင့်။

မှတ်ချက်။ ။ဘာဋီ၌ ကရဏဝစနေနာပိ၌ ပိဖြင့် သမ္ပိန်အနက်ကို ပေါင်းဆည်းပြီးဖြစ်သောကြောင့် နယန္တရ ဝါ မလိုအပ်ဟု ယူဆလျှက် ဝါ-မပါသော ပါဠိသင့်၏ဟုဆို၏။

ဧဝမေတ္ထ/ဧဝမ္ပေတ္ထ

အထ ဝါဖြင့် ရှေ့အနက်ကို ပေါင်းဆည်းပြီးဖြစ်ရကား အပိ-အတွက် ပေါင်းဆည်း ဖွယ်ရာ အနက်မရှိသောကြောင့် ဧဝမေတ္ထ-ပါဠိသာသင့်။(ရှေး၌ အလားတူများ ဆုံးဖြတ်ပြီး)

ဝါကျစဉ်(၁၁) ဂန္ဓဗ္ဗ/ဂန္ဓဗ္ဗ

ဂန္ဓံ အဗ္ဗတိ ပရိဘုဉ္ဇတီတိ ဂန္ဓဗ္ဗာ။ဂန္ဓသဒ္ဒူပပဒ+အဗ္ဗဓာတ်ဖြင့် ပြီးသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ဂါယနံ ဝါ ဓမ္မော တေသန္တိ ဂန္ဓဗ္ဗော။ဗ္ဗသ ဗ္ဗော။ဂ-ပုဒ်+ဓမ္မပုဒ်၊ဓ္မကိုဗ္ဗပြု၍ ပြီးသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ဂန္ဓဗ္ဗာတိ ဂါယနကာ-ဟု သာရတ္ထ၌ ဖွင့်ဆိုသောကြောင့် လည်းကောင်း၊သွားအပ်သည်ကိုမယူအပ်၊သီချင်းဆိုသူကိုသာ ဤ၌ ယူအပ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊တဝဂ် စတုတ္ထက္ခရာဖြင့် ရှိသော ဂန္ဓဗ္ဗော ပါဠိသာသင့်။ (မူလဂန္ဓာဒိဘေဒံ ဂန္ဓံ အဝန္တိ ပရိဘုဉ္ဇန္တီတိ ဂန္ဓဗ္ဗာ။ဂန္ဓ+အဝ။)သံယုတ်။

ဝါကျစဉ်(၁၂) ပါဠိက္ကမေနေဝ/ပါဠိကမေနေဝ

ဣရဿနောင်ရောက်သော ကမုဓာတ်၏ အာဒိဗျည်းသည် ဒွေဘော်ဌာနဖြစ်သော ကြောင့် ပါဠိက္ကမေနေဝ-ဟု ဒွေဘော်ဖြင့်ရှိသော ပါဠိသာသင့်။

ဥပသမ္ပဒတော/ဥပသမ္ပဒါတော

တောပစ္စည်းနှောင်းရာ၌ ရဿပြုရသောကြောင့် ဥပသမ္ပဒတော ပါဠိသာသင့်။ (ဧတ္ထစ ကွစာဒိမဇ္ဈတ္တရာနံ ဒီဃရဿာပစ္စယေသုစာတိ တောပစ္စယေ ရဿတ္တံ-ရူ၊၆၁၂)

http://www.dhammadownload.com

ဝါကျစဉ်(၁၃) ကိလေသနိဗ္ဗုနနကေ/ကိလေသနိဗ္ဗုနနကေ

ရူခာတ်ဖြင့် ပြီးသော်လည်း နာမ်ိ ရသော ကိယာဒိနံ-ဟု ရှု၌ဆိုရ၍ ကိယာဒိ နာပစ္စည်းနှောင်းရာ၌ ရဿပြု၍ ပြီးသောကြောင့် ရဿဖြင့်ရှိသော ကိလေသနိဗ္ဗုနနကေ ပါဌ်သာသင့်။

အာရဉ္ဉိကစုတင်္ဂဝသေန/အာရညကစုတင်္ဂဝသေန

ကဏ် ဏေယျ ဏေယျက ဏိယာ(မောဂ္ဂလာန်၊၄။၂၅။)သုတ်အရ အရညပုဒ် နောင် ဘဝအနက်၌ ကဏ်ပစ္စည်းသက်၍ ပြီးသောကြောင့် အာရညကစုတင်္ဂဝသေန ပါဌ်သင့်။(အရညေ ဘဝေါ အာရညကော)

တမဓီတေ-စသော သုတ်အရ တဿီလအနက်(တစ်နည်း)ဝသတိ အနက်၌ ဏိကပစ္စည်းသက်၍ ပြီးသောကြောင့် အာရညိကစုတင်္ဂဝသေန ပါဌ်လည်းသင့်။(ရှင်းချက် အကျယ်ကို စာစဉ်၌ ရှုပါ)

ဌာနကျောင်းကိုအရကောက်ရာ၌ ကဏ်ပစ္စည်းသက်၍ အာရညကဖြစ်၏။ ဌာနီ တောနေရဟန်းကို အရကောက်က ဏိကပစ္စည်းသက်၍ အာရညိက ဖြစ်၏။-ဟုဆရာများ ဆုံးဖြတ်တော်မူကြပါသည်။

ဝါကျစဉ်(၁၄) လောလုပ္ပစာရံ/လောလုမ္ပစာရံ

ကုသလာဘဏ္ဍာသ ဘုသံ ဝိလုမ္ပနတ္ထေန လောလုပ္ပံ ဝုစ္စတိ တဏှာ-ဟု သာရတ္ထ၌ ဆိုသောကြောင့် လုပခာတ်၊လုလုပဟုဒွေဘော်ပြု၊ပဒွေဘော်လာ၍ ပြီးသော ကြောင့်လည်းကောင်း၊(တစ်နည်း)လုပခာတ်၊လဒွေဘော်လာတကိုမပြု၊ပဒွေဘော်လာ၍ပြီးသောကြောင့်လည်း ကောင်း လောလုပ္ပစာရံ ပါဌ်သင့်။

လုပခာတ်သည် ဝိလုမ္ပနအနက်ဟော၊ရုခာဒိဂိုဏ်းဖြစ်၏။ယင်းအလို လောလုမ္ပ စာရံ-ပါဌ်သင့်။(အထက်ပါဋီကာနှင့်မညီ။)

သာရကာနိ/ဝိသာလာနိ

သာရကာနီတိ သာရဘူတာနိ-ဟု သာရတ္ထ၌ ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ အရှင် သုဒိန်၏ ဆွေမျိုးတို့သည် စည်းစိမ်လည်းပေါများကြကုန်၏။စည်းစိမ်အားလုံးတို့ သည်လည်း အကောင်းစား အနှစ်တို့ချည်းဖြစ်ကုန်၏။ထို့ကြောင့် သာရကာနိ ပါဌ်သင့်။

မှတ်ချက်။ ။ပါရာဇိကဏ်ဂဏ္ဌိသစ်၌ ''ဝိသာလာနိ-ပြန့်ပျော့ကုန်၏'' ဟု အနက် မြန်မာပြန်ဆို၏။ထိုအလို ဝိသာလာနိပါဌ်သင့်။သို့သော်လည်း မဟာန္တာနိ အတွက်

http://www.dhammadownload.com

ဗဟုလာ နိ-ဟု ဖွင့်ဆိုပြီးဖြစ်ရကား အနက်တူဝိသာလာနိ ပုဒ်ကို ဖွင့်ဆိုရန် အခိပ္ပါယ်ထူးမရှိ၊ထို့ကြောင့် ဝိသာလာနိပုဒ်ကို ဆရာများ နှစ်သက်တော်မမူကြကုန်။

ပဟူတ/ပဟုတ

ပ-မုဗ္ဗ+ဟူဓာတ်+တ-ပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသောကြောင့်ပဟူတ-ဟု ဒီဃ ဖြင့် ရှိသောပါဠ်သင့်။ပဟုတကား ပစုရတ္တ။(အများအနက်ဟော)ဩဋ္ဌဇပထမက္ခရာ ပ-နှင့်ဥရဿဖြင့် လိုသည်။(ဂဏ္ဌိ)

ဦကိုရဿပြု၍ ပြီးနိုင်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ပဟု(ပဟ)-သဒ္ဒါယံ-ထင်ရှား ခြင်းအနက်။တပစ္စည်း၊ဥလာ၍ပြီးနိုင်သောကြောင့်လည်းကောင်း ပဟုတ-ဟု ရဿဖြင့်ရှိသောပါဠ်သင့်။(ဟူ-သတ္တာယံ ပဟူတံ။ပပုဗ္ဗော ဟူ သတ္တာယံဝိ ရဿော။ပဟု(ပဟ)သတ္တိယံ၊တော ဥကာရာဂမော။(ဓာန်ဋီ)

သာတိသယံ မုဒုဒီဃာဒိပုထုလတာဒိပ္ပပကာရဂုဏော ဟုတွာ ဘူတာ ဇာတာတိ ပဘူတာ၊ဘ-ကာရဿ ဟ-ကာရံ ကတွာ ပဟူတဇိဝှါ ဇာတဿာတိ ပဟူတဇိဝှော။(မဟာဝဂ္ဂဋီကာ၊၄၁။)

ဝါကျစဉ်(၁၅) ပီတိပါမောဇ္ဇကရဏာဿ/ပီတိပါမောဇ္ဇကာရဏာဿ

ဝိန္ဒနံ ဝိတ္တိ၊ဝိတ္တိယာ ဥပကရဏံ ဝိတ္တူပကရဏံ-ဟု သာရတ္ထ၌ ဖွင့်၏။ထို့ကြောင့် ယင်းဝိတ္တူပကရဏာဿ၌ ဥပကာရဏာအတွက် ကာရဏာပုဒ်ကိုဖွင့်သည်။ဥပကရဏာ-အဆောက်အဦးဟူသည် အကြောင်းပင်ဖြစ်၏။ထို့ကြောင့် ပီတိပါမောဇ္ဇကာရဏာဿ ပါဠ်သင့်။

မှတ်ချက်။ ။ဋ္ဌ,နိသျ,ဂဏ္ဌိတို့၌ ပီတိပါမောဇ္ဇကရဏာဿ-ဟုသာ ရှိ၏။

ဝါကျစဉ်(၁၆) ပမာဏာ/ပမာန

ပ,ပရိနှင့်၊နိ,ဥ,ဩ-နောက်၊န-ငယ်ရောက်၊မဖောက်ဏကြီး ပြန်လေပါ။-ဟူသော နိယံအရ ပ-ဥသာရပုဒ်နောက် ရောက်သောကြောင့် န-ငယ်ကို ဏကြီး ပြန်၍ပြီးသောကြောင့် ပမာဏာ ပါဠ်သာသင့်။

ဝိဿဋ္ဌေတွာ/ဝိသဋ္ဌေတွာ

အာဒိသဒ္ဒေန သဇ-ဝိသဂ္ဂေ၊စဇ-ဟာနိမှိ ကိလေသဝိဗာဓာယန္တိ ဣစ္စာဒယော။ ရူ၊၄၀။ သုတ်။ယေ သညောဂက္ခရာဝသေန ဗာဟိရဓာတုပါဠေ ပဋီယန္တိ-၄င်းဋီကာကို ထောက်၍ ဝိဿဋ္ဌေတွာ-ဟု ဒွေဘော်ဖြင့် ရှိသောပါဠ်သင့်။

http://www.dhammadownload.com

သပဒါနစာရံ/သာပဒါနစာရံ

သ+အပဒ္ဒ အကို ဒီဃပြု/မပြုရှိနိုင်သောကြောင့် နှစ်ပါဌ်သင့်။

ဝါကျစဉ်(၁၇) အာဘိဒေါသိကော/အာဘိဒေါသိကော

ဒီဃအပြုသည် အနိစ္စဝိဓိ ဖြစ်သောကြောင့် နှစ်ပါဌ်သင့်။(အာဘိဒေါသိကော အာဘိဒေါသိကောတိ စ ဒွေပါဌာ ကသ္မာ ဒီဃဿ အနိစ္စတာ။)ယောဇနာ။

(င)ကောရဏ္ဍာတိက္ကန္တဿ ဝါ/ကောရဏ္ဍာတိက္ကန္တဿ

ဝါပရော နယော-ဟု ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း၊အာဘိဒေါသံ ဝါပစ္စုူသကာလံ ဂတော ပဒတ္တာ အတိက္ကန္တောတိ အာဘိဒေါသိကော။တေနာဟ "ကောရဏ္ဍာတိက္ကန္တဿ ဝါ"တိ အာဒိ။ဟူသော (သာရတ္ထ)ကိုထောက်၍ ကောရဏ္ဍာတိက္ကန္တဿ ဝါ-ဟု ဝါသဒ္ဒါ ပါမှသင့်ပါသည်။

ဝါကျစဉ်(၁၈) ဆဗ္ဗေတုကာမော/ဆဗ္ဗေတုကာမော

ဆဗ္ဗနီယဓမ္မံ/ဆဗ္ဗနီယဓမ္မံ

ဆဗ္ဗော ဆဗ္ဗော ဆဗ္ဗနေ စု-ဟု ဓာတွတ္ထ၌ ဆိုသောကြောင့် ဆဗ္ဗ/ဆဗ္ဗ ဓာတ်နှစ် မျိုးလုံးပင် စွန့်ပယ်ခြင်းအနက်ဟောနိုင်သောကြောင့် နှစ်ပါဌ်သင့်။

နိဿဋ္ဌပရိဂ္ဂဟံ/နိသဋ္ဌပရိဂ္ဂဟံ

ဓာတွတ္ထဗာဓကေ နိဥပသာရနောင်ရောက်၍ သဇဓာတ်၏ အာဒိဗျည်းသည် ဒွေ ဘော်ဌာနဖြစ်ရကား နိဿဋ္ဌပရိဂ္ဂဟံ-ဟု ဒွေဘော်ဖြင့်ရှိသောပါဌ်သင့်။

ဝါကျစဉ်(၁၉) ဝိညတ္တိ ဝါ ပယုတ္တဝါစာ ဝါ/ဝိညတ္တိသမ္ပယုတ္တဝါစာ

"အာကိရာတိ ဝုတ္တတ္တာ ဝိညတ္တိ ဝါတိ ဝုတ္တံ။သစေတံ ဆဗ္ဗနီယဓမ္မံတိ ပရိယာယံ အမုဥ္စိတွာ ဝုတ္တတ္တာ ပယုတ္တဝါစာတိ ဝုတ္တံ ပစ္စယပဋိသံယုတ္တာ ဝါစာ ပယုတ္တ ဝါစာ" ဟု သာရတ္ထ၌ ဖွင့်ဆိုအပ်သောကြောင့် ဝိညတ္တိဝါ ပယုတ္တဝါစာ-ပါဌ်သာသင့်။

ဝနမူလဖလဘေသဇ္ဇာဒိကံ/ဝနမူလဖလဘေသဇ္ဇာဒိ/

ဝနမူလဖလဘေသဇ္ဇာဒီနံ/

ဝနမူလဖလဘေသဇ္ဇာဒိကံ/ဝနမူလဖလဘေသဇ္ဇာဒီနံ-ရှိ၏။မသင့်-ဟု ဂဏ္ဌိ ဆရာ ဆိုအပ်၏။ဘာဋ္ဌီ၌ ဝနမူလဖလဘေသဇ္ဇာဒိကံ ပုဒ်ကို အနက်ယောဇနာတော်မူ၏။

ဝါကျစဉ်(၂၀) ပဗ္ဗဇိတော/ပဗ္ဗာဇိတော

http://www.dhammadownload.com

မတ္တဝသေနာပိ ဟိ ပဒါနိ သဝိသေသတ္တာနိ ဘဝန္တိ တံ ယထာ``သာသနေ ပဗ္ဗဇိတော၊ရဋ္ဌာ ပဗ္ဗာဇိတော``တိ နီတိဓာတုမာလာကိုထောက်၍ ပဗ္ဗဇိတော ပါဠ်သာသင့်။

[ရှေးပုဒ်အာဓာရဖြစ်သော် ပဗ္ဗဇိတော၊အပါဒါန်ဖြစ်သော် ပဗ္ဗာဇိတော]

ဝါကျစဉ်(၂၁) (ဃ)ဘောတိဒါသိ/ဘောတိဒါသီ

ဈုလပါရသံ-သုတ်ကိုထောက်၍ အာလုပ်သိကြောင့် ရဿပြုပြီးရကား ဘောတိ ဒါသိ-ဟု ရဿဖြင့်ရှိသော ပါဠ်သာသင့်။

ဉဒကကဋ္ဋိယံ/ဉဒကကဋ္ဋိယံ

သော ဝီရံ ကဋ္ဋိယံ ဝုတ္တံ၊ဓာန်၊၄၆၀။ဂါထာနှင့် ကေန ဇလေန အဋ္ဋိယံ အဘိဗျတ္တံ အဿာတိ ကဋ္ဋိယံ၊ငှင်းဋီကာကိုထောက်၍ ဉဒကကဋ္ဋိယံ-ဟု ဇ ဖြင့်ရှိသော ပါဠ်သင့်။

ဝါကျစဉ်(၂၂) န မယံ/နူန မယံ

`တာတ သုဒိန္န တေ မယံ နိဒ္ဒနာတိ န ဝတ္တဗ္ဗာတိ သမ္ဗန္ဓော`ဟူသော ယောဇနာကို ထောက်၍ န မယံ ပါဠ်သာသင့်။

ယံ တွံ/ယော တွံ

နိဿယများအလို တွံနှင့်စပ်၍ အနက်သမ္ဗန်အပ်သောကြောင့် ယောတွံ ပါဠ်သင့်။ ယောဇနာ၌ကား တာတ သုဒိန္န တွံ ယံ ပရိဘုဉ္ဇိဿသိ၊တသ္မာ ပရိဘုဉ္ဇနတော-ဟု ဖွင့်သောကြောင့် ယံ တွံ ပါဠ်သင့်။

ဝါကျစဉ်(၂၃) အနောကပ္ပနမရိသနတ္ထဝသေန/အနောကပ္ပနပရိသဟနတ္ထဝသေန

အနောကပ္ပနမရိသေသု အကိ ဝုတ္တေပိ။[ပါဏိနီ၊၃။၁၄၅။]သုတ်ကို ထောက်၍ မရိသဓာတ်သည် သည်းခံခြင်းအနက်ကို ဟောရကား အနောကပ္ပနမရိသနတ္ထဝသေန- ပါဠ်သာသင့်။(အနောကပ္ပနံ အသဒ္ဒဟနံ အမရိသနံ အသဟနံ)သာရတ္ထ။

န မရိသာမိ/နပရိသာမိ-ပါဠ်တို့၌လည်း နည်းတူသိပါလေ။

မှတ်ချက်။ ။သဒ္ဒနီတိဓာတုမာလာ၌ သဟ-ပရိသဟနေ ပရိသဟနံ ခန္တိစသည် ဖြင့်သဟဓာတ်၏ သည်းခံခြင်းအနက်ကို ဟောနိုင်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ပါရာဇိ ကဏ်ဂဏ္ဌိသစ်၌ ပရိသဟနတ္ထကိုပင် ယောဇနာသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ယင်းတို့

http://www.dhammadownload.com

အနောကပ္ပနပရိသဟနတ္တဝသေန/ပရိသဟာမိ ပါဌ်တို့လည်းသင့်ပါသည်။

အတ္တိနာမ သဒ္ဒေ/အတ္တိသဒ္ဒေ

သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပါဠိ၌ အတ္တိနာမ တာတ သုဒိန္န-ဟု ရှိသောကြောင့်လည်း-ကောင်း၊ထိုကို စီရင်သော ပါဏိနီသုတ်သည် ကိံသဒ္ဒါမဟုတ်သော အတ္တိနာမစသော သဒ္ဒါယှဉ်ရာ၌ ပစ္စုပ္ပန်အနက်၌ အနာဂတ်ဝိဘတ်စီရင်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊အတ္တိနာမ သဒ္ဒေ ပါဌ်သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၂၄) တတာယံ/တတောယံ/တဒါယံ

တတော+အယံ ဟု ပဒစ္ဆေဒပြုလျက်။တတော တဝ ဂေဟတော၊အယံ အာဘိဒေါ သိကော-ဟု အဋ္ဌကထာ၌ ဖွင့်ဆိုသောကြောင့် တတာယံ/တတောယံ ပါဌ်တို့သင့်။

တဒါယန္တိ ပဋ္ဌန္တိ တံ နံသုန္ဒရံ-ဟု အဋ္ဌကထာဆရာကိုယ်တိုင်ပင် ပယ်အပ်သောကြောင့် တဒါယံ-ပါဌ်မသင့်။

ဩပုဉ္ဇာပေတွာ/ဩပုဥ္ဇာပေတွာ

အဝရေးရှိသော ပုဉ္ဇဓာတ်သည် သောနေသုဓ်သင်ခြင်းအနက်ကိုဟော၍ ဉာ်၌ အလိုမရှိအပ်သောကြောင့် စဝဂ်ဒုတိယက္ခရာဖြင့်ရှိသော ဩပုဉ္ဇာပေတွာ ပါဌ်မသင့်။

အဝရေးရှိသော ပုဇိဓာတ်သည် လိမ္မနလိမ်းကျံခြင်းအနက်ကိုဟော၍ ဉာ်၌ အလိုရှိအပ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ဥပလိမ္ပာပေတွာ-ဟူသော သံဝဏ္ဏနာကို ထောက်၍ လည်းကောင်း၊စဝဂ် တတိယက္ခရာဖြင့်ရှိသော ဩပုဥ္ဇာပေတွာ ပါဌ်သင့်။

ဝါကျစဉ်(၂၅) တိရောကရဏီယံ/တိရောကရဏိယံ

(ဂ)ဝါကျအလို တိရောသဒ္ဒါ၊ပပဒကရဓာတ်+အနီယပစ္စည်း ဒုတိယာ-အံဝိဘတ် နငယ်ကို ဏကြီးပြန်၍ ပြီးသောကြောင့် တိရောကရဏီယံ-ဟု ဒီဃဖြင့် ရှိသောပါဌ်သင့်။

(က)ဝါကျအလို တိရောကရဏီပုဒ်+သို့ ဝိဘတ်၊သို့ဝိဘတ်ကိုယံပြု၊ဧကဝုစ်ဝိဘတ်နှောင်းသောကြောင့် ဉာ်ကို ရဿပြု၍ ပြီးရကား တိရောကရဏိယံ-ဟု ရဿဖြင့် ရှိသောပါဌ်လည်းသင့်။

ပဒပ္ပုရဏာမတ္တေ/ပရပူရဏာမတ္တေ

ဝိသေသနိဝတ္တိအနက်ရှိသော မတ္တသဒ္ဒါဖြင့် ဟိနိပါတ်၏ ပဒပူရဏာအနက်မှ

http://www.dhammadownload.com

တစ်ပါး အခြားအနက်ဖြစ်ခြင်း၌ တားမြစ်အပ်သောကြောင့် ပဒပူရဏမတ္တေသင့်။

ပဒပူရဏမတ္တေတိ ပဒပူရဏတ္တေ မကာရော အာဂမော-ဟူသော ယောဇနာကိုထောက်၍ ပဒပူရဏမတ္တေလည်းသင့်။

ဝါကျစဉ်(၂၆) ဟီဠေန္တော/ဟီဠန္တော

ဟီဠ စ နိန္ဒာယံ-ဟု ဓာတွတ္ထ၌ ဆိုသောကြောင့် ဟီဠဓာတ်သည် စုရာဒိဂိုဏ်းရှုတ်ချကဲ့ရဲ့ခြင်းအနက်၌ ဖြစ်ရကား၊ဟီဠဓာတ်+ဏေပစ္စည်း+အန္တပစ္စည်းဖြင့်ပြီးသော ဟီဠေ န္တော-ပါ၌သင့်။

နှာနစုဏ္ဏာဒီနံ/နဟာနစုဏ္ဏာဒီနံ

အပွက္ခရာနံ ဗဟုတ္တမာညတ္တဥ္စ။(၂၀၅။သုတ္တမာလာ)အပွက္ခရာနံ ဗဟုဘာဝေန နဟာယတိ နဟာနံ။နှာနံ။ဓာတုမာလာတို့ကိုထောက်၍ နှစ်ပါ၌သင့်။

ဝါကျစဉ်(၂၇) (ဃ)ပေတာမဟန္တိ/ပေတာမဟန္တိပိ

နယန္တရဓောတက ဝါသဒ္ဒါဖြင့်ပင် ပိတာမဟဟူသော ရှေးပုဒ်ကိုဆည်းနိုင်သောကြောင့် အပိသဒ္ဒါအတွက် ဆည်းစရာမရှိ။ထို့ကြောင့် ပိတာမဟန္တိ ပါ၌သာသင့်။

အရိယဒ္ဓဇ/အရိယဓဇ

အသဒိသဒွေဘော်သည် အနိစ္စဝိဓိဖြစ်သောကြောင့် နှစ်ပါ၌သင့်။

ဝါကျစဉ်(၂၈) ဝိဘတ္တိပတိရူပကော/ဝိဘတျန္တပရိရူပကော

ဝိဘတ္တပတိရူပကောတိ တေနာတိပဒံ သန္ဓာယာဟ-ဟု သာရတ္ထဋီကာ၌ဆိုသောကြောင့် ဧကဒေသူပစာ/ဋ္ဌာနူပစာအားဖြင့် ဝိဘတ်ကိုပြလိုရကား ဝိဘတ္တိပတိရူပကော ပါ၌သာသင့်။

ပတိရူပကော/ပဋိရူပကော

ကွစိပဋိ ပတိဿ သုတ်၏ ကွစိသဒ္ဒါ မြစ်ရာဋ္ဌာန၌ ပတိရူပဒေသဝါသကိုတွေ့မြင်အပ်သောကြောင့် ဒန္တဇအက္ခရာတို့ဖြင့်ရှိသော ပတိရူပကော ပါ၌သာသင့်။

ကမ္မကရဏံ/ကမ္မကာရဏံ

ကာရဏာ တု စ ယာတနာ-ဓာန်။၄၀၇။ဂါထာ၊ကာရဏံ ဃာတဟောတုသု။ဓာန်။၁၁၂၇။ဂါထာတို့အရ ညှင်းပန်းနှိပ်စက်ခြင်းအနက်ကိုဟောသော ကာရဏာသဒ္ဒါကိုသာ ဤ၌ အလိုရှိအပ်သောကြောင့် ကမ္မကာရဏံ ပါ၌သာသင့်။

(ယောဇနာ၌ကား ကမ္မကရဏန္တိ ကတ္တဗ္ဗကမ္မံ-ဟူ၍ ရှိ၏။မသင့်။ဂဏ္ဌိသစ်)

http://www.dhammadownload.com

ကာရိယမာနသ/ကရိယမာနသ

ပြုစေအပ်ဟူသော အနက်မဖြစ်နိုင်၊ပြုအပ်အပြုခံရဟူသော အနက်သာဖြစ်နိုင်ရကား ကရိယမာနသဟူသော ဝုဒ္ဓိမရှိသောပါဠ်သာသင့်။(ဘာဋီ)

တံ နိဒါနံ/တန္နိဒါနံ

ယတသဒ္ဒါ ရှေးရှိရာဝယ်၊နောက်၌ဒွေဘော်လာသည်လည်းရှိ၊မလာဘိမူ ယတ၏နောက် ဗိန္ဒုရောက်သည် မှတ်လောက်ထုံးစံ အမြဲတည်း။-နိယံကို ထောက်၍နှစ်ပါဠ်သင့်။

ဝါကျစဉ်(၂၉) ဂေဟဿိတသုခမဘောဂသဟာယိကံ/ ဂေဟဿိတသုခုပဘောဂသဟာယိကံ

ဂေဟဿိတသုခုပဘောဂသဟာယိကန္တိ ဂေဟဿိတသုခဿ ဝိန္ဒမာနသုခဿ ဥပဘောဂေသဟာယိကံ-ဟု ယောဇနာ၌ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ဂေဟဿိတသုခဿ ဥပဘောဂေါ ဂေဟဿိတသုခုပဘောဂေါ။တသ္မိံ သဟာယိကာ။အချို့ပေတို့၌ သုခုမ ဟု သဏ္ဍာ ပရိယာယ်ဖြင့် ရှိ၏။မသင့်-ဟု ပါရာဇိကဏ်ဂဏ္ဌိ၌ ဆိုသောကြောင့် လည်းကောင်း ဂေဟဿိတသုခုပဘောဂသဟာယိကံ-ပါဠ်သာသင့်။

(ဂေဟဿိတသုခမဘောဂသဟာယိကံ-အိမ်၌မှီသော သိမ်မွေ့သောချမ်းသာကို ခံစားဖော်ဖြစ်သော။ဂဏ္ဌိဟောင်းအလို ဂေဟဿိတသုခမဘောဂသဟာယိကံ ရှိပုံရပါသည်)

ဂေဟဿိတ/ဂေဟသိတ (နှစ်ပါဠ်မှန်။)

ဝါကျစဉ်(၃၀) ဝိဟေဌယိတ္ထ/ဝိဟေဌယိတ္ထ

ဌေ ဟေဌ ဝိဗာဓေယံ-ဟု နီတိဓာတုမာလာ (၅၇)စသဖြင့် ဖြေဆိုထားသော ဝိဟေဌယန္တော အဆုံးအဖြတ်ရှုပါ။ဝေရဉ္စစာစဉ်ဝါကျစဉ်(၁၃၅)

ပရိနိဗ္ဗာယိတာ/ပရိနိဗ္ဗာယိတော

ဤ၌ တပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသည်မဟုတ်၊တုပစ္စည်းဖြင့်ပြီးရကား ပရိနိဗ္ဗာယိတာ ပါဠ်သာသင့်။(ပရိ+နိ+ဝါ+တု၊)ဖြင့်ပြီး။

ဝါကျစဉ်(၃၁) လိစ္ဆဝိယော/လိစ္ဆဝယော

လိစ္ဆဝိယော/လိစ္ဆဝယောတိစ ဒွေပါဠ်။ပစ္ဆိမေ ဣကာရဿ အကာရော။ (ယော ဇနာ)ကိုထောက်၍ နှစ်ပါဠ်သင့်။

http://www.dhammadownload.com

တော တော ပိတုနော/တော ပိတုနော

ဟောတိ လိင်္ဂဝိပရိဏာမော။ဟောတိ တဝ။အဖွင့်တို့ကို ထောက်၍ ဝေါတော- ဟု နှစ်ပုဒ်ရှိသော ပါဠ်သင့်။

အန္တေပုရံ/အန္တောပုရံ

အန္တေ အဗ္ဘန္တရေ ပုရံ ဂေဟံ အန္တေပုရံ။ပုရဿ အန္တောတိဝါ အန္တေပုရံ။ အန္တောပုရန္တိပိ ပါဌော။ဓာန်ဋီ၊၂၁၅။ဂါထာကို ထောက်၍ နှစ်ပါဌ်သင့်။

ဝါကျစဉ်(၃၂) ပိဠကာ/ပီဠကာ

ဖောဋော တု ပိဠကာ ဘဝေ-ဟု အဘိဓာန်၌ ဆိုသောကြောင့် ပိဠဓာတ်၊ဗာဓနေ အနက်။ဏွု-ပစ္စည်း။ယင်းကို အကပြု၍ပြီးရကား ပိဠကာ-ဟု ရဿဖြင့်ရှိသောပါဠ် သင့်။

နိရုတ်ဓာတုမာလာနှင့်ဓာတွတ္ထသင်္ဂဟတို့၌ ပိဠဓာတ်မရှိ၊ပီဠဓာတ်၊အဝဂါဟ ဏတ္ထ-ဟု ပြဆိုသောကြောင့် ယင်းဓာတ်ကျမ်းများအလို ပီဠကာ-ဟု ဒီဃဖြင့် ရှိသောပါဠ်သင့်။

ဘိဇ္ဇန္တိ/ဘိဇ္ဇတိ

ဘိဇ္ဇန္တီတိ အဂ္ဂဟိတပုဗ္ဗာဧဝ ဘိဇ္ဇန္တိ။[သာရတ္ထ၊၂။၁၁။]ကို ထောက်၍ ဘိဇ္ဇန္တိ သင့်။

ဝါကျစဉ်(၃၃) ပညာပေသိ/ပညပေသိ

ပပုဗ္ဗော ဉိက္ခိပနေ။အာသနံ ပညာပေတိ ပညာပယတိ။အာသနံ ပညပေတီတိ ရဿတ္တန္တိ ဒိဿတိ-ဟူသော သဒ္ဒနိတိဓာတုမာလာကို ထောက်၍နှစ်ပါဌ်သင့်။

ဝါကျစဉ်(၃၄) အာဒီနဝ/အာဒိနဝ

အာပုဗ္ဗ+ဒီနသဒ္ဒူပပဒ+ဝါ(ဝီ)ဓာတ်တို့ဖြင့် ပြီးသောကြောင့် အာဒီနဝ-ဟု ဒီဃ ဖြင့် ရှိသောပါဠ်သင့်။

မူလစ္ဆေဇ္ဇာယ/မူလစ္ဆဇ္ဇာယ

ဆေဇ္ဇာယ၌ ဆိဒိဓာတ်+ဏျ ပစ္စည်းဖြင့် ပြီးနိုင်သောကြောင့် ဆဏျက္ကကို ပြေ၍ ပြီးနိုင်ရကား မူလစ္ဆေဇ္ဇာယ ပါဠ်သာသင့်။

ဇီဝိတက္ခယံ/ဇီဝိတခယံ

ရဿကာရတော ပရံ ဝဂ္ဂဒုတိယေသု-ဟု ရှု၌ ဆိုသောကြောင့် ဒုတိယက္ခရာ

http://www.dhammadownload.com

ခ-၏ အသဒိသဒ္ဒေဘော်ဋ္ဌာနဖြစ်သောကြောင့် ဇီဝိတက္ခယံ ပါဠိသင့်။

ဝါကျစဉ်(၃၅) ပုရာဏဒုတိယိကာယ/ပုရာဏဒုတိယိကာ

သဒ္ဒါကျမ်းတို့၌ ဒွိသဒ္ဒါနောင် တိယ/တီယ ပစ္စည်းနှစ်မျိုးဆိုသောကြောင့် နှစ် ပါဠိသင့်။

ဂဗ္ဘသဏ္ဌာနသန္နိဋ္ဌာနတ္ထံ/ဂဗ္ဘသဏ္ဌာနသန္နိဋ္ဌာနံ

သဒ္ဒါအနေအထားအားဖြင့် သန္နိဋ္ဌာနတ္ထံထက် သန္နိဋ္ဌာနံသည် လိုအပ်သော အနက်ကို သိစေသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ရှေးနိဿယတို့၌ သန္နိဋ္ဌာနံကိုသာ အနက်ယောဇနာ သောကြောင့်လည်းကောင်း ဂဗ္ဘသဏ္ဌာနသန္နိဋ္ဌာနံ ပါဠိသင့်။

သုံးကြိမ်မြောက်အမှုပြုလုပ်ရာ၌ အကျိုးပြအဖြေစကားကို ဖွင့်ဆိုရာဖြစ်သောကြောင့် ဂဗ္ဘသဏ္ဌာနသန္နိဋ္ဌာနတ္ထံ ပါဠိလည်းသင့်။

ဝါကျစဉ်(၃၆) ဗလာကာသု/ဗကာသု

ယထာ ဗလာကယောနိမှိ၊န ဝိဇ္ဇတိ ပုမော သဒါ။

မေဃေသု ဂဇ္ဇမာနေသု၊ဂဗ္ဘံ ဂဏှာတိ တာ သဒါ။ဥပါလိထေရာပါဒါန်ကို ထောက် ၍ ဗလာကာသု ပါဠိသာသင့်။

မှတ်ချက်။ ။ဗကသဒ္ဒါသည်လည်း ဗျိုင်းဟောဖြစ်၏။အဖိုအမရှိ/မရှိ အထောက် အထား မတွေ့ရ၍သို့ပါ၍ ဤသို့ ဆုံးဖြတ်တော်မူကြသည်။

ဝါကျစဉ်(၃၇) ပကုဗ္ဗတော/ပကြုဗ္ဗတော

သဒ္ဒနီတိနှင့် ရူပသိဒ္ဓိတို့၌ ကရဓာတ်ကို ကုပြု၍လည်းကောင်း၊ကြုပြု၍လည်း ကောင်း ပြီးနိုင်သည်ကိုပြဆိုသောကြောင့် နှစ်ပါဠိသင့်။

ဂန္ဓဗ္ဗော/ဂန္တဗ္ဗော

ဂန္ဓဗ္ဗောတိ တတြူပဂသတ္တော။ဂန္တဗ္ဗောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။တကာရဿ ဓကာရော ကတောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။အထဝါ ဂန္ဓောတိ လဒ္ဓနာမေန ဘဝဂါမိကမ္မုနာ အဗ္ဗတိ ပဝတ္တတီတိ ဂန္ဓဗ္ဗော။-ကို ထောက်၍ တဝဂ် စတုတ္ထက္ခရာဖြင့်ရှိသော ဂန္ဓဗ္ဗော ပါဠိသာ သင့်။[သာရတ္ထ၊၂။၁၃/၄။]

ဝါကျစဉ်(၃၈) မာတာမဟိယာ/မာတုမဟိယာ

မာတုပုဒ်နောင် အာမဟပစ္စည်းသက်၍ ဥချေ၍ပြီးသောကြောင့် မာတာမဟိယာ ပါဠိသာသင့်။

http://www.dhammadownload.com

ပါကဋ္ဌတ္တာ/ပါကတတ္တာ

ပ+ကဋ္ဌ+ဏ ပစ္စည်း၊တ္တပစ္စည်းတို့ဖြင့် ပြီးသောကြောင့် ပါကဋ္ဌတ္တာ ပါဌ်သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၃၉) ဝိရူပံသရဏာဘာဝတော/ဝိရူပသရဏာဘာဝတော

ဝိရူပေါ ဝါ ကုစ္ဆိတောဝါ ပဋိသာရောတိ ဝိပ္ပဋိသာရော။(၄၁၄)အဋ္ဌသာလိနီ၌ ဖွင့်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ဒုမ္မနော၀အဖွင့်၌ ဝိရူပမနော-ဟု အဋ္ဌကထာဆရာကိုယ်တိုင်ဖွင့်သောကြောင့်လည်းကောင်း သမာသ်ဖြင့်ပြီးသော ဝိရူပသရဏာဘာဝတော ပါဌ်သင့်။

သမာသ်အားလုံး၌ ဝိဘာဝ်သာသဒ္ဒါလိုက်၍ အနိစ္စဝိဓိဖြစ်သောကြောင့် ဝါကျအနေဖြင့် ရှိသော ဝိရူပံသရဏာဘာဝတောပါဌ်လည်း သင့်မြတ်သည်သာ။

ဝါကျစဉ်(၄၀) သဗ္ဗေပိ/သဗ္ဗောပိ

သဗ္ဗော အန္တောမနောယေဝါတိ သဗ္ဗော ယောကော အန္တောမနောယေဝ-ဟု ယောဇနာ၌ ဖွင့်ဆိုသောကြောင့် ထိုအလို သဗ္ဗောပိ-ဟု ဧကဝုစ်ဖြင့် ရှိသောပါဌ်သင့်။

ပုဂ္ဂိုလ်အားလုံးတို့၏ စိတ်သည် အန္တောမနဖြစ်၏။အခြားပုဂ္ဂိုလ်တို့ထက် အရှင်သုဒိန်၏စိတ် အန္တောမနဖြစ်ပုံအထူးကို ပြလို၍ ပုဂ္ဂိုလ်အများကို သုံးသပ်ရကား သဗ္ဗေပိ ဟု ဗဟုဝုစ်ဖြင့် ရှိသောပါဌ်သင့်။(နိသျများ၌ ဗဟုဝုစ်ပါဌ်ကို အနက်သမ္ဗန်ကြသည်)

အဝိပ္ပဋိရိကော/အဝိပ္ပဋိရိကော

အဝိပ္ပဋိရိကောတိ ဥဒ္ဒေသာဒီသု ဗျာပါရဝိရဟိတော အဗျာဝဋောတိ အတ္တော-ဟု သာရတ္ထ၌ ဖွင့်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ဖရဓာတ်ဖြင့် ပြီးသောကြောင့်လည်းကောင်း အဝိပ္ပဋိရိကော-ပါဌ်သင့်။တစ်နည်း-ဝိရေးရှိသော ပါရဓာတ်+တပစ္စည်း၊တကိုကပြု၍ ပြီးသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဒုတိယက္ခရာဖြင့် ရှိတတ်၏။မလိုဟု ဂဏ္ဌိသစ်၌ ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း အဝိပ္ပဋိရိ ကော-ဟု ပဌမက္ခရာဖြင့် ရှိသောပါဌ်သင့်။

ဝါကျစဉ်(၄၁) ပီဏိန္ဒြိယ/ပိဏိန္ဒြိယ

တ/စ စာစဉ် စတုတ္ထပါရာဇိကဏ်အဖွင့် ရှုပါ။

အဘိရတော၀ အဟံ/အဘိရတော၀ အဃံ

အချို့စာတို့၌ အဟံ-ဟု ပါဌ်ပျက်ရှိ၏။မေးသူတို့ကို ဖြေခြင်းမဟုတ်၊အရှင်သုဒိန်၏ ဖြစ်နေပုံကို အဋ္ဌကထာဆရာပြဆိုရာ ဖြစ်သောကြောင့် အဃံ-ဟုသာ ရှိသောပါဌ်သင့်။(ဆရာတော် ဦးအဂ္ဂဉာဏာဘိဝံသ-စည်ရှင်မိန့်)

http://www.dhammadownload.com

အရှင်သုဒိန်အပြောဟု ယူဆပါက အပဲဖြစ်ရမည်။

ရှင်းချက်။ ။(ဆ)ဝါကျပါ တမေဝ အနုဘိရတိ ပဋိက္ခိပန္တောစကားသည် အဌကထာဆရာ၏ စကားဖြစ်ပြီး၊ထိုစကား၏ အလျော်စကားမှာ (ဓ)ဝါကျဖြစ်ပါသည်။ အဓိပ္ပါယ်မှာ အမှန်ဘာဝနာတရားအားထုတ်ရာတွင် အရှင်သုဒိန်ပျော်ပါသည်-ဟု ပြောလိုရင်းဖြစ်ပါသည်။

ဝါကျစဉ်(၄၂)　ဧကံ ပါပကမ္မံ/ဧတံ ပါပကမ္မံ

သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗရှိ ပါပကမ္မဟူသည် ဇနီးဟောင်း၌ မေထုန်လွန်ကြူးမှု တစ်မျိုးတည်း သာဖြစ်သောကြောင့် ဧကံ ပါပကမ္မံ ပါဌ်သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၄၃)　ကုက္ကုစ္စာယ/ကုက္ကုစ္စေန

အလံသဒ္ဒါနှင့်ယှဉ်ရာ၌ တတိယာ/စတုတ္ထီဝိဘတ်နှစ်မျိုး ရှိနိုင်ငြားသော်လည်း အလံသဒ္ဒါသည် ပဋိက္ခေပအနက်ဟောက တတိယာဝိဘတ်ဖြင့် ယှဉ်ရာပုဒ်၌ ရှိနေရပါမည်။အရဟအနက်ကို ဟောက ယှဉ်ရာပုဒ်၌ စတုတ္ထီဝိဘတ်ဖြင့် ရှိနေရပါမည်ဤသို့ သဒ္ဒါကျမ်း တို့၌ ဆိုအပ်သောကြောင့် သမတ္ထံ,ပဋိဗလံ-ဟူသော အဖွင့်ကိုထောက်လျှက် ဤ၌အရဟ အနက်ဖြစ်သင့်ရကား စတုတ္ထီဝိဘတ်ဖြင့်ရှိသော ကုက္ကုစ္စာယ ပါဌ်သာသင့်။

ယံတွံ/ယောတွံ

ယန္တိ ဟေတုအတ္ထေ နိပါတော,ကရဏတ္ထေ ဝါ ပစ္စတ္တဝစနံ(သာရတ္ထ)ကို ထောက်၍ ယံတွံ ပါဌ်သင့်။

ဝါကျစဉ်(၄၄)　ဝိရဋ္ဌိသဏ္ဌိ/ဝိရဋ္ဌိသဏ္ဌိ

ရူပါဒီသု ရဋ္ဌတိ စသည်ဖြင့် ရဓာဒိဂိုဏ်းရုပ်ကို တွေ့မြင်အပ်သောကြောင့်လည်း ကောင်း၊ဣမဿစ ဒိဝါဒိဂဏိကံ ပတ္တဿ ရဋ္ဌတိ,ဝိရဋ္ဌတိ ရူပါနိ ဘဝန္တိ-ဟု ဒိဝါဒိရုပ်ကိုတွေ့မြင်အပ်သောကြောင့်လည်းကောင်း(၂)ပါဌ်သင့်။

ဝိရဋ္ဌိသဏ္ဌိရုပ်သည် သဗ္ဗဘာဝဘောဂေသု-ဟူသော အာဓာရကိုထောက်၍ အလျဉ်း မသင့်။

ဧသော ဝ နယော/ဧသနယော

သဗ္ဗပဒေသုဟူသော အာဓာရပုဒ် နောက်၌ရှိသောကြောင့် ပါဠိကတိကအားဖြင့် ဧဝပုဒ်မရှိသင့်ရကား ဧသနယော ပါဌ်သာသင့်။(ရှေး၌ရှင်းပြပြီး ဖြစ်၏။)

http://www.dhammadownload.com

ဝါကျစဉ်(၄၅) အာဂမ္မ အာရဗ္ဘ ပဋိစ္စ/အာဂမ္မ ပဋိစ္စ

တံ အာဂမ္မာတိ နိဗ္ဗာနံ အာဂမ္မ ပဋိစ္စ အရိယမဂ္ဂသ အာရမ္မဏပစ္စယဘာဝံ ဟောတု-ဤဋီကာအဖွင့်ကို ထောက်လျှက် ပဋိစ္စပုဒ်သည်သာ အာဂမ္မပုဒ်၏ အဖွင့်ဖြစ်သောကြောင့် အာရဗ္ဘပုဒ်မရှိသင့်။

ဝါကျစဉ်(၄၆) ဒုပ္ပဋိပန္နာ/ဒုပ္ပဋိပ္ပန္နာ

ဒု-နောင် ပဋိဥပသာရ၏ အာဒိဗျည်းသည် ဒွေဘော်ဌာနဖြစ်၍၊ပဒစာတ်၏ အာဒိ ဗျည်းသည် ဒွေဘော်ဌာနမဟုတ်သောကြောင့် ဒုပ္ပဋိပန္နာ ပါဌ်သာသင့်။

အထခွေတံ/အထခေါတံ/အထခေတံ

ယောဇနာ၌ သရာသရေလောပံ-သုတ်အစီအရင်ဖြင့် အထခေါ+ဧတံမှ အထခေတံ ဖြစ်၏-ဟု ပါဌဝိနိစ္ဆယကို ပြဆို၏။သို့သော် ဝမောဒုဒန္တာနံ သုတ်ဖြင့် အထခေါ+ဧတံမှ အထခွေတံ ပြီး၏။သရာ သရေ လောပံ အစီအရင်ထက် ငါပရော အသရူပါ-သုတ်အစီအရင် အားကောင်း၍ အထခေါတံပြီး၏။ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ ပြဆိုသော အထခွေတံ၊အထခေါ တံ ပါဌ်တို့သာသင့်ပါသည်။

ဝါကျစဉ်(၄၇) ဝီတိက္ကမ/ဝိတိက္ကမ

ဝိ+အတိ+ကမု+ဏ။အတိ၏အကိုချေ၊ပုဗ္ဗောစ သုတ်ဖြင့် ဣကို ဤဒီဃပြု၍ ပရ ဝိဓိထက် ပုဗ္ဗဝိဓိအစီအရင်အားကောင်းသောကြောင့် ဝီတိက္ကမပါဌ်သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၄၈) န ဟိ သမဏာ ယံ နကပ္ပတိ/န ဟိ သမဏာနံ ယံ န ကပ္ပတိ

ဟိ သစ္စံ သမဏာနံ ယံ ကမ္မံ နကပ္ပတိ။သမဏာ တံ ကမ္မံ န ကရောန္တိ-ဟု ယောဇနာ၌ ဖွင့်ဆိုသောကြောင့် ယင်းအလို 'သမဏာနံ' ပါဌ်သင့်။သို့သော် 'န ဟိ သမဏာနံ' ဟု စာစ်ချိုးစာ၌ ပါဌ်ပျက်၏။'န ဟိ သမဏာ' ဟု ပါဌ်မှန်ရှိပါစေ။ယံတံ ရေးကနေသော သမဏပုဒ်ကိုလည်း ယံတံ အပြင်၌ရှိသော ကရောန္တိ၌ စပ်စေရသည်ဟု ဘာဋီ၌ဆိုပြန်သောကြောင့် ထိုအလို 'သမဏ' ပါဌ်သင့်။ဌ၌ 'သမဏာ' ဟုပဌမန္တဖြင့် ရှိ၏။

အာသီဝိသ/အာသီဝိသ

နိရုတ္တိနယေန အာသီဝိသသဒ္ဒဿ အတ္ထံ ဒဿေန္တောအာဟ"အာသုသီဃ"န္တိ။[သာရတ္ထ၊၂။၂၂။]အာသုဝိသ-ဟုဆိုလိုလျှက် ဥကို ဤပြု၍ပြီးသောကြောင့် အာသီဝိသ

http://www.dhammadownload.com

သင့်။

(ဉသိဗျာ္ဗနေ-နီတိသုတ်ကိုထောက်၍ ဝိသဒ္ဒ ဝဇ္ဇည်းကြောင့် အာသုဒ္ဓဥကို ဤပြ၍ပြီး သည်)

ဉသိဗျာ္ဗနေ-ဟု ရသဖြင့်ရှိသော နီတိသုတ်ကိုထောက်၍ အာသိဝိသ-ဟု ရသဖြင့်လည်း ဆုံးဖြတ်ကြပါသည်။ယခုဆဋ္ဌရိက်၌ ဉသိဗျာ္ဗနေ-ဟု ဒီဃဖြင့်သုတ်ရှိနေ၏။

ဝါကျစဉ်(၄၉) နီစဇနာနံ/နီစဇနာနံ

နိရှေးရှိသော စိဓာတ်၊စိဓာတ်ကြောင့် တေသုဝုဒ္ဓိသုတ်ကြီးဖြင့် နိ၏ဣကို ဤဒီ ဃပြ၍ ပြီးသောကြောင့် နီစဇနာနံ ပါဠိသာသင့်။(နိဟီနံ စိနောတီတိ နီစော။ ဏောဝိစိ စယေ၊ရဿဿ ဒီဃာစာ။ဓာန်ဋီ။)

ယံတွံ/ယံတံ

ယန္တိ ဟိဋ္ဌနတ္တော နိပါတော-ဟုလည်းကောင်း၊တွန္တိပဒံ တံသဒ္ဒဿ ဝေဝစနံ-ဟုလည်းကောင်း အဋ္ဌကထာ၌ ဖွင့်သောကြောင့် ယံတွံ ပါဠိသင့်။

ယံတန္တိ ယ္ံ ပါဌော ယုတ္တရူပေါတိ ဂဏ္ဌိပဒေသု ဝုတ္တံ-ဟု သာရတ္ထ၌ ဆိုသောကြောင့် ယံတံ ပါဠိလည်းသင့်။

ဝါကျစဉ်(၅၀) ထူလ/ထုလ္လ

ထုလ္လစ္စာတိ ဖဿဝိပရဏ် အသုခုမံ အနိပုဏန္တိ ဟူသောယောဇနာနှင့်ထူလ-ပရိဗြူဟနေ၊အ။လပ္ပစ္စယေ ထုလ္လဟူသော အဘိဓာန်ဋီကာတို့ကို ထောက်၍နှစ်ပါဠိသင့်။

အာဝိ/အာဝီ

အာဝိသဒ္ဒါသည် သတ္တမျန္တနိပါတ်ဖြစ်၏-ဟု သဒ္ဒနီတိစသည်တို့၌ ဆိုသောကြောင့် အာဝိသင့်။

သက္ကတ၌ အာဝိသ်-ဟုရှိ၍ သ-ကျေသော် ဣဥ္ဒီဃရောက်သင့်၏-ဟုယူဆ ရသောကြောင့် အာဝီသင့်။(ဘာဋီ)အလို။

ဝါကျစဉ်(၅၁) ဒွါရံဒဒေါ/ဒွါရဒါယကော

နှစ်ပုဒ်လုံး အပစ္စည်း၊ဏ္ဍုပစ္စည်းမျှသာ ထုးကြ၍ အနက်အဓိပ္ပါယ်မထူးကြသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ဂဏ္ဌိသစ်၌ ဒွါရဒါယကော-လမ်းကြောင်းကို ပေးတတ်သူတည်း။ နိဿယသစ်၌ အခွင့်ကိုပေးတတ်သူတည်း-ဟု အနက်ပြန်မာပြန်ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ယောဇနာ၌ ပုဗ္ဗဂ်မောတိ ဣမဿ ဝိဝရဏံ ဒွါရဒဒေါ ဥပါယဒဿကော-

http://www.dhammadownload.com

ဟု ဖွင့်ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း နှစ်ပါဌ်သင့်။

သို့သော်လည်း အမတံဒဒေါ-ဟုရှိသောကြောင့် ဒွါရံဒဒေါသည် ယုတ္တာတရ။

လေသံ/လိသံ

လေသံလိသန္တိ ပဒဒွယံ ဝေဝစနံ-ဟု ယောဇနာ၌ ဆိုသောကြောင့် နှစ်ပါဌ်သင့်။

ဝါကျစဉ်(၅၂) သိနေရုပ္ပမာဏောပိ/သိနေရုပမာဏောပိ

ဥ-ရသနောင် ရောက်ရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ပမာဏ၌ ပဥပသာရသည် ဒွေဘော်ဌာနဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း သိနေရုပ္ပမာဏောပိ-ဟု ဒွေဘော်ဖြင့်ရှိသောပါဌ်သင့်။

မဟိစ္ဆတံ/မဟိစ္ဆတာယ

အာပဇ္ဇတိဟူသော သကမ္မက ကြိယာကိုထောက်ဆ၍ မဟိစ္ဆတံ-ဟု ဒုတိယာဝိဘတ်ဖြင့် ရှိသောပါဌ်သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၅၃) (က)သိက္ခာပဒံ/သိက္ခပဒံ

သမာသ်လယ်မှာ ထီမြဲအာ ရဿမပြုရာ-ဟူသောနိယံအရ သိက္ခာသဒ္ဒါသည် နိယတဉ္ဥတ္တိလိင်ဖြစ်ရကား အာကိုရဿအပြုမရှိသောကြောင့် သိက္ခာပဒံပါဌ်သာသင့်။

ဝိရတိ/ဝိရတိ

ဝိရေးရှိသော ရမုဓာတ်+တိပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသောကြောင့် ဝိရတိ-ဟု ရဿဖြင့်ရှိသောပါဌ်သာသင့်။

(င)တဒသ္သေသံ/တမသ္သေသံ

သမာသေဒေါ တိလိင်ေ-ဟု နီတိပဒမာလာ၌ ဆိုသောကြောင့် ဤ၌ သမာသ်ပုဒ်ဖြစ်ရကား သဒ္ဒါစည်းကမ်းအရ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဒပြု၍ပြီးသောကြောင့် တဒသ္သေသံပါဌ်သာသင့်။

မှတ်ချက်။ ။သမာသ်မဟုတ်၊သန္ဓိဖြစ်ပါက နိဂ္ဂဟိတ်ကို မပြုရမည်။

ဝါကျစဉ်(၅၄) နိပ္ဖတ္တိံ သမ္ဘဿမာနော/နိပ္ဖတ္တိသမ္ဘဿမာနော

တဝန္တုမာနာဒိ ကိတန္တေတိ ဝါကျမေဝ ဝတ္တိတဝိဘာသာဓိကာရတော၊ယထာဩဒနံ ဘုတ္တဝါမမ္ဘိ သုဏမာနော ကဋံ ကရမာနော၊အနဘိဓာနတောဝါ၊အဘိဓာနလက္ခဏာတိ တဒ္ဓိတသမာသကိတကာတိ။ရူ(၁၉၂)၌ ဆိုသောကြောင့် ဝါကျအဖြစ်သာရှိ

http://www.dhammadownload.com

သင့်ရကား နိပ္ပတ္တိ သမ္ဘဿမာနာ ပါဌ်သာသင့်။

အာဝိကရောန္တော/အာဝီကရောန္တော

ဝေရဥ္စာစာစဉ်။ဝါကျစဉ်(၁၄၁) ကြည့်ရန်။

ဝါကျစဉ်(၅၅) န လဇ္ဇန္တိ/န လဇ္ဇန္တိ ဝါ

န လဇ္ဇန္တိ ဝါတိ ဧတ္ထ ဝါသဒ္ဒေါ အာပဇ္ဇန္တိ ဝါတိယောဇေတဗ္ဗော-ဟူသော ယောဇနာကိုထောက်၍ န လဇ္ဇန္တိ ဝါ ရှိသောပါဌ်သင့်။

မှတ်ချက်။ ။ထိုဝါဖြင့် အာပဇ္ဇန္တိကို ဆည်းသည်-ဟု ယူဆပုံရသည်။

နိဂ္ဂဏှထ/နိဂ္ဂဏှာထ

ဏှာပစ္စည်း၏ အာကို ရဿပြု၍လည်းကောင်း ရဿမပြုမူ၍လည်းကောင်း နှစ်မျိုးရှိနိုင်သောကြောင့် နှစ်ပါဌ်သင့်။

ဝါကျစဉ်(၅၆) သန္နိဋ္ဌမာနာ/သန္နိဟမာနာ/သန္နေဟမာနာ

သန္နိဟမာနာတိ သံသယံ အာပဇ္ဇမာနာ-ဟု သာရတ္ထ၌ ဖွင့်ဆိုသောကြောင့်လည်း ကောင်း၊မနောဝိလေခသံန္နေဟော သံသယော၊ ကထံကထာ-ဟု အဘိဓာန်၌ဆိုသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ယင်းအဖွင့်ဋီကာ၌ ဒိဟ-ဥပစယေ၊ကွစ ပန သံပုဗ္ဗတ္တာ သံသယေ၊ကရဏေ ဏော-ဟုဖွင့်ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း၊နိဿယ, ဂဏ္ဌိတို့၌လည်း သန္နိဟမာနာပုဒ်ကို အနက်သမ္ဗန်တော်မူကြသောကြောင့်လည်းကောင်း သန္နိဟမာနာ-ပါဌ်သင့်။

ဝုဒ္ဓိမျှသာထူး၍ အနက်အဓိပ္ပါယ် မထူးသောကြောင့် သန္နေဟမာနာပါဌ်လည်း သင့်။သန္နိဋ္ဌမာနာကား အလျဉ်းမသင့်။

ဃဋ္ဋမနာ/ဃဋ္ဋမာနာ

ဃဋ္ဋမာနာတိ ဝါယမမာနာ-ဟု သာရတ္ထ၌ ဖွင့်ဆိုသောကြောင့် ဃဋ္ဋမာနာ ပါဌ်သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၅၇) ဝိနယပိဋ္ဌကေ ပေါတ္ထကေ ဒိဿာ/ဝိနယပိဋ္ဌကံ ပေါတ္ထကေ ဒိဿာ(ဋ္ဌ၊၁၉၀။)

ဝိနယပိဋ္ဌကေ ဒိဿာ မိစ္ဆာ။ပ။ဗြာဟ္မဏော ဝိယ ပသာဒံ အာပဇ္ဇန္တိ ပဏ္ဍိတမနုဿာတိ သမ္ဗန္ဓော-ဟု ယောဇနာ၌ ဆိုသောကြောင့် ဝိနယပိဋ္ဌကေ ပေါတ္ထကေ ဒိဿာ-ပါဌ်သာသင့်။

http://www.dhammadownload.com

ဝါကျစဉ်(၅၈) မေထုနဓမ္မပဋိသေဝနကော/မေထုနဓမ္မပဋိသေဝကော

ဏွုပစ္စည်းကို အနကၢအာက အပြုသာထူး၍ အနက်အထူးမရှိသောကြောင့် နှစ် ပါဌ်သင့်။

ဝါကျစဉ်(၅၉) သဟောဗုဂ္ဂဟိတော/သဟောတ္ထဂ္ဂဟိတော/ သဟောဍ္ဍဂ္ဂဟိတော

အဗု+အတ္ထ သဒ္ဒါတို့သည် ဥစ္စာဟောဖြစ်၍ အဗှောတ္ထ နိတ္ထိယံ ဘာဂေ၊ဓနိမှိ ဝါစ္စလိ ဂိကော၊အတ္ထော ပယောဇနေ သဒ္ဒာဘိဓေယျေ ဝုဒ္ဓိယံ ဓနေ-အဘိဓာန်အရ သဟောဗုဂ္ဂဟိတော/သဟောတ္ထဂ္ဂဟိတော တို့ သင့်၏။(ပါရာဂဏ္ဍိအလို)

သဟောဍ္ဍဂ္ဂဟိတောသဒ္ဒါသည် သဟ+ဩဍ္ဍ+ဂဟိတော-ဟု ပုဒ်ခွဲ၊ဩဍ္ဍိယတေ တိ ဩဍ္ဍော-ဟု ဝစနတ္ထပြု၍၊ဩဍ္ဍသဒ္ဒါသည် ဥစ္စာအနက်ကိုမဟော၊ဥစ္စာရှိသူ ခိုးအနက်ကိုသာ ဟောသောကြောင့် သဟောဍ္ဍ-ဟုရှိသောပါဌ်မသင့်နိုင်။

အတ္ထသဒ္ဒါသည် ဓနအနက်ကိုဟောနိုင်သော်လည်း အကျေ၍ဩလာခြင်းသည် ရိုးရာမကျ၍ သဟောတ္ထ-ဟု ရှိသောပါဌ်လည်း မသင့်မြတ်နိုင်။

ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောဝိဂြိုဟ်အရ သဟောဗုဂ္ဂဟိတော ပါဌ်သည်သာ ဤဌ်သင့်မြတ် သောပါဌ်ဖြစ်ပါသည်။(ဤကား မအူနှင့်ဘာဋီအလိုတည်း)

ထိုသို့ပင်ဆရာများဆိုကြသော်လည်း သဟောဗုဂ္ဂဟိတောတိ သဟ ဘဏ္ဍေန ဂဟိတော။(သာရတ္ထ)သဟောဗုဂ္ဂဟိတော သဟ ဘဏ္ဍေနပိ ဂဟိတော အယမေဝဝါ ပါဌော။(ဝိမတိ)တို့အရ သဟောဗုဂ္ဂဟိတော-ဟု မုဒ္ဒဇစတုတ္ထက္ခရာ အသဒိသဒွေဘော် ဖြင့် ရှိသောပါဌ်သည်သ၂ ယုတ္တတရဖြစ်ပါသည်။

ဝါကျစဉ်(၆၀) အဗ္ဗောဟာရိကတ္တာစ/အဗ္ဗောဟာရိကတ္တာ ဝါ

ဝါသဒ္ဒေါ စေတ္ထ သမုစ္စယတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊အဗ္ဗောဟာရိကတ္တာစာတိ ဝါ ပါဌော။ ဝိမတိကို ထောက်၍ စသဒ္ဒါ/ဝါသဒ္ဒါနှစ်မျိုးလုံးပင် သမုစ္စည်းအနက်ကို ဟောနိုင်သော ကြောင့် နှစ်ပါဌ်သင့်။

ဝါကျစဉ်(၆၁) သတ္ထုသာသနံ/သတ္ထု သာသနံ

သတ္ထု-မြတ်စွာဘုရား၏။သာသနံ -သာသနာတော်ကို။သတ္ထုသာသနံ - မြတ်စွာဘု ရားသာသနာတော်ကို။သမာသ်+ဝါကျ နှစ်ပါဌ်သင့်၏ဟု ဂဏ္ဍိသစ်(ဒု၊၃၆၈။)၌ဆိုသောကြောင့် နှစ်ပါဌ်သင့်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ဝဋ္ဋိပုတ္တကာ/ဝဋ္ဋိပုတ္တကာ

မဇ္ဈေရသသဖြစ်၍ ကွစာဒိမဇ္ဈုတ္တရာနံ စသော သုတ်ကြီးဖြင့် သမာသ်အလယ်၌ ရှိသော ဒီဃကို ရဿပြု၍ပြီးသောကြောင့် ဝဋ္ဋိပုတ္တကာနံ ပါဠ်သာသင့်။

ဥပ္ပဒ္ဒဝေါ/ဥပဒ္ဒဝေါ

ဥပ+ဒုဓာတ်ဖြစ်ရကား ဥပ၏ပသည် ဒွေဘော်ဌာနမဟုတ်သောကြောင့် ဥပဒ္ဒဝေါ ပါဠ်သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၆၂) သမန္နာဂတ/သမ္မန္နာဂတ/သမန္နာဂတ

(ပါဠိဝိနိစ္ဆယ ဒုပါရာစာစဉ်ရှု။

ဝါကျစဉ်(၆၃) ပုဗ္ဗရတ္တံ/ပုဗ္ဗရတ္တိ

ရတ္တိ၌ ဣကိုအပြု၍ ပြီးသောကြောင့် ပုဗ္ဗရတ္တံ သင့်။(ဧတ္ထ စ ကွစိ သမာသန္တ ဂတာနမကာရန္တောတိ ရတ္တိသဒ္ဒန္တဿ အတ္တံ။ရူပသိဒ္ဓိ။

ဇောမိပက္ခိက/ဇောမိပက္ခိယ

သကျပုတ္တိက/သကျပုတ္တိယ သဒ္ဒါတို့ကဲ့ ဣက/ဣယပစ္စည်းမျှ ထူးသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ကနှင့်ယသည် ကာရိကာရိယမျှသာ ထူးသောကြောင့်လည်း-ကောင်း နှစ်ပါဠ်သင့်။

ဝါကျစဉ်(၆၄) နီဟရိတ္တာ/နီဟရိတ္တာ

နီဟရဏေ နီဟရတိ-ဟု ရူပသိဒ္ဓိ၌ ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း၊နီဟရိတ္တာတိ သာသနတော နီဟရိတ္တာ-ဟု သာရတ္ထ၌ ဖွင့်ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း နီဟရိတ္တာ ပါဠ်သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၆၅) ပါဠိဝိနိစ္ဆယမရှိပါ။

ဝါကျစဉ်(၆၆) အသံဟီရော/အသံဟိရော

ဇရသဒါနမီမ်ဝါ။မောဂ်၊၅။၁၂၃။သုတ်၌ ဤမ်ဝါဟူသော ယောဂဝိဘာဂဖြင့် ဤမ် လာ၍ပြီးသောကြောင့် အသံဟီရော ပါဠ်သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၆၇) သုတ္တသော/အနုဗျဉ္ဇနသော/သုတ္တတော အနုဗျဉ္ဇနတော

အနက်သဒ္ဒါအားဖြင့် အပြစ်မထင်သောကြောင့် နှစ်ပါဠ်သင့်။သို့ရာတွင် ဋီကာ ပါဠ်တို့၌ အမျိုးမျိုးရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ဝိနယပိဋကတ်ပါစိတ်ပါဠိတော်(နှာ၊၄၇) ၌ သုဝိနိစ္ဆိတံ သုတ္တသော ဗျဉ္ဇနသော-ဟု ရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း သုတ္တသော

http://www.dhammadownload.com

ဗျဉ္ဇနသော ပါဌ်သည်သာ ယုတ္တတရ ဖြစ်ပါသည်။

ဝါကျစဉ်(၆၈) ထေရဝါဒဂ်ီ/ထေရဝါရဂ်ီ (ဋ္ဌ၊နှာ၊၂၀၀။)

ထေရဝါရဂ်န္တိ ဧတ္ထ ဝါရသဒ္ဒေါ ပဋိပါဒိဝါစကော-ဟူသော ယောဇနာကို ထောက်၍ ထေရဝါရဂ်ီ ပါဌ်သင့်။(ဤဆရာအလို ထေရဝါရဂ်ီ-မထေရ်တို့၏အဆုံးအဖြတ် အစဉ် တည်းဟူသောအကြောင်းအရာကို-ဟု အနက်ပေး။)

ထေရဝါဒဂ်န္တိ ထေရဝါဒပဋိပါဋိ၊တေသံ ဝိနိစ္ဆပဋိပါဋိန္တိ အတ္ထော။ဤသို့လျှင် ဝိမတိ အဂ်၏အနက်ကို ပဋိပါဋိ-ဟု ဖွင့်၍ ဝါဒ၏အနက်ကို ဝိနိစ္ဆယ-ဟု ဖွင့်ထားသည်။ ထိုအလို ထေရဝါဒဂ်ီ ပါဌ်သင့်။

ဝါကျစဉ်(၆၉) ယောပနာတိ ယော/ယောတိ ယော

ပနသဒ္ဒဿ နိပါတမတ္တတ္တာ ယောသဒ္ဒဿေဝ အတ္ထံ ပကာသေန္တော ယောကောစီတိ ဝုတ္တံ ဟောတီတိ အာဟ။ဟူသော သာရတ္ထဋီကာ၊၂။၅၀။ကိုထောက်၍ ယောပနာတိ ယော-ပါဌ်သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၇၀) ဝုတ္တဝတ္တာ/ဝုတ္တာ

နိဿယများ၌ ဝုတ္တဝတ္တာကို အနက်သမ္ဗန်တော်မူကြသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဗုဒ္ဓတ္တာ **ဝိမောက္ခန္တိ**ကဉာဏဝသေန ဗုဒ္ဓေါ စသောအဖွင့်တို့ကဲ့သို့ နာမလာဘဟိတ်ဖြစ် သော ကြောင့်လည်းကောင်း ဝုတ္တဝတ္တာ ပါဌ်သင့်။

ဝိသေသနဝါစက ဟေတုမန္တသာ-ဟူသော ပရိဘာသာအရ ဝုတ္တံဟူသော ဝိသေသနပုဒ်သည် ဟိတ်အနက်ဟောနိုင်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊တစ်နည်း အာနန္ဒ ထွေရေန-သည်။ဝုတ္တာ-သော။အယံ-သည်။ဓမ္မိကာ-သော။ပဋိညာ-၏။ဟု အတ္ထယုတ္တိ ရှိနိုင်သောကြောင့် လည်းကောင်း ဝုတ္တာပါဌ်လည်းသင့်။

အာဂစ္ဆန္တေန/အာဂစ္ဆန္တာ

ဝုတ္တေ၌ စပ်ရမည်ဖြစ်၍ ဝစခေတ်သည် ကရိဏ်းကို ငဲ့ရကား အာဂစ္ဆန္တေန-ဟုတတိယာဝိဘတ်ဖြင့် ရှိသောပါဌ်သင့်။

ဒုဿီလာပိနှင့်အရတူ ဝိကတိကတ္တားဖြစ်၍ အာဂစ္ဆန္တာ-ဟု ပထမာဝိဘတ်ဖြင့် ရှိသောပါဌ်လည်းသင့်။(လက်ရှိအဋ္ဌကထာ)

အဘူတာယ/အဘူတတ္တာယ

အဘူတတ္တာယ-ဟုတ်မှန်သောအနက်သဘောမရှိသော-ဟု ဂဏ္ဌိသစ်၌ မြန်မာ

http://www.dhammadownload.com

ပြန်သောကြောင့်လည်းကောင်း။အဘူတန္တိ အဘူတတ္တံ-ဟု မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ အဋ္ဌကထာ၌ ဖွင့်သောကြောင့်လည်းကောင်း အနက်အဓိပ္ပါယ်အားဖြင့် ခြားနားမှုမရှိသောကြောင့်လည်း ကောင်း နှစ်ပါဌ်လုံးသင့်။

ဝါကျစဉ်(၇၁) ပါရာယနိက/ပါရာယဏိက

၅၁-ကစ္စည်းသုတ်၏ ဥဒါဟရုဏ်၌ ပါရာယနံ-ဟု ကစ္စည်းဆရာဆိုသော ကြောင့် လည်းကောင်း၊ယင်းအဖွင့်၏ဉာသ်၌လည်း ဒန္တဇနအက္ခရာဖြင့် သုံးနည်းရုပ်စီရင် အပ်သော ကြောင့်လည်းကောင်း၊အဘိဓာန်(၈၁)၌ ဥတ္တရာယန-ဟု ရှိသောကြောင့်လည်း ကောင်း၊သုတ္တနိပါတ် စူဠနိဒ္ဒေသပါဠိတော်၌ ပရာယန-ဟု ရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပရာယန/ပါရာ ယန/နာရာယန ပုဒ်တို့သည် သမာနဂတိကပုဒ်များဖြစ်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊သက္က တဗျာကရုဏ်းဆရာတို့အလို မုဒ္ဓဇ(ဏ)နှင့်ရှိသော်လည်း ပါရာယနိက-ဟု ဒန္တဇ(န)ဖြင့် ရှိသောပါဌ်သာ မာဂဓဘာသာဖြစ်၍ သင့်ပါသည်။

ဝါကျစဉ်(၇၂) သဗ္ဗစေတသာ သမန္နာဟရိတွာ/သဗ္ဗံ စေတသာ သမန္နာဟရိတွာ

သဗ္ဗစေတသာ သမန္နာဟရိတွာတိ စိတ္တဿ ထောကမ္ပိ ဗဟိဂန္တုံ အဒေန္တော သဗ္ဗေန သမန္နာဟာရစိတ္တေန သမန္နာဟရိတွာ-ဟူသော သာရတ္ထဋီကာကို ထောက်၍ သဗ္ဗစေတသာ သမန္နာဟရိတွာ ပါဌ်သာသင့်။

ဝေဒိတဗ္ဗော/ဝေဒိတဗ္ဗာ

သာရော ဘိက္ခုတိပိ ကလျာဏပုထုဇ္ဇနာဒယော-ဟု အဓိကာရအားဖြင့်သိ နိုင်ရကား ဝေဒိတဗ္ဗာ ပါဌ်သာသင့်။

နီလောပဇ္ဈော/နီလပဇ္ဈော

သမာသ်ဝါကျမျှသာ ထူးသောကြောင့်လည်းကောင်း၊သမ္ဗန္ဓာဒနအဖွင့်၌ နီလဝတ္ထံ ဟု တွေ့မြင်အပ်သောကြောင့်လည်းကောင်း အနက်ထူးမရှိ၍ သမာသ်ဝါကျ နှစ်ပါဌ်သင့်။

ဆရာတို့ကို သာရောဘိက္ခု ဟူသော ဥပမေယျကိုရှု၍ နီလောပဇ္ဈောကို သင့်၏-ဟု ဆိုကြ၏။

ဝါကျစဉ်(၇၃) သေခါ/သေဂျော (ရေးသားပြီးဖြစ်၏။)

http://www.dhammadownload.com

ဝါကျစဉ်(၇၄) ဥပရိဘာဝံ/ဥပရိဘာဂံ

ဥပရိဘာဂေ ဥပသမ္ဗန္ဓော-ဟု သဒ္ဒနီတိ၌ ဆို၍ ထိုအလို ဥပရိဘာဂံ-ဟု ဖြစ်သင့်ငြားသော်လည်း အဘိဓာန် ဂယှာကာရော ပရိတ္တော သု-ဟု ဖွင့်ဆိုသောကြောင့် ဥပသဒ္ဒါ သည် ဥပရိဘာဂအနက်ကိုမဟော ဥပရိတ္တ(ဥပရိဘာဝ)အနက်ဟောသည်ကိုသာ ဤ၌အလို ရှိအပ်သောကြောင့် ဥပရိဘာဝံသင့်။

ဝါကျစဉ်(၇၅) သမာဒိယန္တိ/သမာဒီယန္တိ

ဒါ-အာဒါနေ၊သံ အာ ပုဗ္ဗော ကွစိဓာတုတိ အာဒိနာ ယမို ဓာတွန္တဿ ဣကာရောဟူသော ရူပသိဒ္ဓိကိုထောက်၍ ကတ္တားဟောဖြစ်ရကား သမာဒိယန္တိ ပါဌ်သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၇၆) ဝိနာ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒါ/ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒံ/ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေန

ရိတော ဝိနာ အညတြာတို့ ယှဉ်ရာမှန်လှ ယင်းပဒယ် ဒု၊တ၊ပဥ္စမီ သက်မြဲတည်း-ဟူသော နိယံအရ သုံးပါဌ်လုံးသင့်။

တံသမာပန္နော/တံ သမာပန္နော

တံသမာပန္နောတိ တေန မဂ္ဂဖလသမ္ပယုတ္တာသီလေန သမာပန္နော-ဟု ယောဇနာဖွင့်ရကား သမာသ်ပုဒ်အဖြစ်သာသင့်။

န ဟိ တံ သမာပန္နော ဘိက္ခုမေထုနံ ဓမ္မပဋိသေဝတီတိစ ဣမိနာ လောကိယ အဓိစိတ္တသမာပန္နော မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝတီတိ အာပန္နံ-ဟု အလားတူဋ္ဌာန၌ သာရတ္ထ ဖွင့်သောကြောင့် သမာသ်+ဝါကျ နှစ်ပါဌ်သင့်။

တံသမာပန္နော/တသမာပန္နော (နိဂ္ဂဟိတ်နှင့်ရှိမှသာသင့်၏။)

နိယံ။ ။ယတသဒ္ဒါ၊ရှေးရှိရာဝယ်၊နောက်၌ဒွေးဘော်လာသော်လည်းရှိ၊မလာဘိမူ၊ ယတ၏နောက်၊ဗိန္ဒုရောက်သည် မှတ်လောက် ထုံးစံအမြဲတည်း-ကိုထောက်၊

ဝါကျစဉ်(၇၇) သူရိယော/သုရိယော

မနုပူရစသော သုတ်၏ဝုတ္တိ၌ ဒနု၊ပူရ၊သုဏ၊ကု၊သု၊ဣလ၊အလ၊မဟ၊သံ ဣစ္စေဝမာဒီဟိ စသည်ပါဌ်ရှိခြင်း၊ဥဒါဟရဏ်၌ သုရိယောတိ သု ဟိံသာယံ၊သု အဘိသဝေ၊သု ဂတိမှိ၊သု သဝနေ၊သု ပါနဂဗ္ဘဝိမောစနေသူတိ ပဉ္စန္နံ မညတြဿ ရူပံ-ဟု ရှိခြင်း၊၄င်းအဖွင့် (ရူပသိဒ္ဓိ၌လည်း သု ဟိံသာယံ၊အန္ဓကာရဝိဓမနေန သတ္တာနံ ဘယံ ဟိံသတီတိ သုရိယော၊ရကာရာဂမော သကာရဿ ယတ္တဥ္စ ဟု ဆိုသောကြောင့်

http://www.dhammadownload.com

သုခာတ်+က္ကသပစ္စည်း၊ရလာ၊သကိုယပြု၍ ပြီးရကား သုရိယောဟူသော ပါဌ်သာသင့် ဖွယ်ရှိပါသည်။)

သို့ရာတွင် ကစ္စည်း၌ သုဝုသာနမူသာနမတော ထောစ သုတ်၏ ဝုတ္တိ၌လည်း သု ဝု အသေ ဣစ္စေတေသံ ဦ ဥ အသာနံ-ဟု သီဟိုဠ်မူမြန်မာမူအားလုံး၌ ဒီဃဖြင့် ပါဌ်ရှိခြင်း၊ ၄င်းအဖွင့် အချို့ဉာသ်ဝယ် သု-ဟု ရဿဖြင့် ရှိသော်လည်း ရူပသိဒ္ဓိအဖွင့် သုတ်၊ဝုတ္တိ နှစ်ရပ်လုံး၌ ဒီဃဖြင့်ပါဌ်ရှိသည့်အပြင် သူ-ဟီသာယံ-ဟုပါဌ်ရှိခြင်း၊ဤ အဖွင့်တို့ကို ထောက် ၍ မနုပူရစသောသုတ်၏ဝုတ္တိဥဒါဟရဏ်တို့နှင့်၄င်းအဖွင့်ဉာသ် ရူပသိဒ္ဓိတို့၌ သူ-ဟီသာယံ -ဟု ပါဌ်ရှိသင့်ပါသည်။ထိုသို့ရှိသောပါဌ်သည်သာ (လောကာနံ သူရဘာဝံ ဧနေတီတိ သူရိယော-ဟု ဖွင့်သော အဘိဓာန်ဋီကာ(၆၂)ဂါ ထာ၊သူရပဒ်+က္ကယပစ္စည်းဖြင့်ပြီးရကား သူရိယော-ဟု ဒီဃဖြင့်ရှိသောပါဌ်လည်းသင့်) မှတ်ချက်။ ။စာဖြေကြရာတွင် နှစ်ပါဌ်မှန်ဖြေရန်အတွက်( )အတွင်းစကားမျှ သာ ဖြေဆိုပါက ပြည့်စုံမည်သာတည်း။

ဝါကျစဉ်(၇၈) ကမ္မသကတညာဏံ/ကမ္မသကတာညာဏံ

သံယောဂေ ပရေ ရဿတ္တံ-ဟု ဆိုသောကြောင့် သံယုဂ်နှောင်းရာ၌ တာ၏အာ ကို ရဿပြု-ဟု ဂဏ္ဌိသစ်(၄၉၃)၌ ဆိုသောကြောင့် ကမ္မသကတညာဏံ ပါဌ်သင့်။

ဝါကျစဉ်(၇၉) သဗ္ဗညုတညာဏံ/သဗ္ဗညုတာညာဏံ

ပဋိဥေယျပဘေဒံ သဗ္ဗံ အညာသီတိ သဗ္ဗညူ၊သဗ္ဗညုဿ ဘာဝေါ သဗ္ဗညုတာ။ သာ ဧဝ သဗ္ဗညုတညာဏန္တိ ဝတ္တဗ္ဗေ သဗ္ဗညုတညာဏန္တိ ဝုတ္တံ ဟူသော ဈုဋ္ဌနိဒ္ဒေသ အဋ္ဌကထာ(နှာ(-၅၀)နှင့်အလားတူဖွင့်သော ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်အဋ္ဌကထာ။သင်္ဂါရဝိကာရ လက္ခဏာ နိဗ္ဗာနပညတ္တိဝသေန ပဉ္စဝိဓံ သဗ္ဗံ ဥေယျံမဗ္ဗံ ဇာနာတီ သီလေနာတိ သဗ္ဗညူ။ တဿ ဘာဝေါ သဗ္ဗညုတာ၊တာ ပစ္စယေ ပရေ ရဿတ္တံ၊သာဧဝ ဉာဏံ သဗ္ဗညုတ ညာဏံ သံယောဂေ ပရေ ရဿတ္တံ-ဟူသော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံအဖွင့် မဏိသာရမဉ္ဇူဋီကာ တို့ကို ထောက်၍ သဗ္ဗညုတညာဏံ ပါဌ်သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၈၀) ဧကဇီဝိတာ သဘာဂဇီဝိတာ/ဧကဇီဝိကာ သဘာဂဇီဝိကာ

ဧကံ သဘာဂံ ဇီဝိတံ ပဝတ္တနံ ဧတေသန္တိ ဧကဇီဝိတာ၊သဘာဂ။ပ။ဝုတ္တိနောတိ ဣဒံ ပုရိမဿ ဝိဝရဏံ-ဟူသော ယောဇနာကိုထောက်၍ ဧကဇီဝိတာ သဘာဂဇီဝိတာ ပါဌ်တို့သင့်။

http://www.dhammadownload.com

ဇီဝနံ ဝုတ္တိ ဓီဝိကာ-ဟူသော အဘိဓာန်ကိုထောက်၍ ဓီဝိကာ သဘာဂဇီဝိကာ ပါဠ်တို့လည်း သင့်မည်ပင်။

သဟာ ဇီဝန္တိ/သဟ အာဇီဝန္တိ

သဟ အာဇီဝန္တိ ဧတ္ထာတိ သာဇီဝေါတိ သဗ္ဗသိက္ခာပဒံ ဝုတ္တန္တိ အာဟ။ သဇ္ဇမှိ ။ပ။တသ္မာ သာဇီဝန္တိ ဝုစ္စတီတိ ဟူသော သာရတ္ထကို ထောက်၍ သာဇီဝံ ပုဒ်၏ဝစနတ္ထကို ပြရာဖြစ်၍ သဟ+အာဇီဝ ၂-ပုဒ် စပ်ပြီးသောကြောင့် အာဇီဝန္တိ ပါဠ်သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၈၁) အယမေဝ္တ/ဧဝမေဝ္တ

က္လတိတိပဒံ ဧဝန္တပဒဿ သရူပံ-ဟု ယောဇနာ၌ ဖွင့်သောကြောင့်လည်း ကောင်း၊အယံသဒ္ဒါနှင့်ဧဝံသဒ္ဒါတို့သည် ဤအရာ၌ အနက်တူသောကြောင့်လည်းကောင်း (က)၌ အယမေဝ္တ/ဧဝမေဝ္တ ၂-ပါဠ်သင့်။

(ဂ)အတ္တတော ဝေဒိတဗ္ဗော/အတ္တတော ဝေဒိတဗ္ဗံ

တသ္မာ ထေယျသံဝါသကော အတ္တတော ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။(ဝိ၊ဋ္ဌ၊၁။၂၆၂။) အဖွင့်ကိုထောက် ၍ လည်းကောင်း၊(က)ဝါကျ အတ္တော ဒဋ္ဌဗ္ဗော-ဟူသော အဖွင့်ကိုထောက်၍လည်း ကောင်း၊ဘာဝဝါစကပုဒ်ဖြစ်သင့်ရကား ဝေဒိတဗ္ဗံသင့်၊သို့သော်လည်း ယောဇနာ၌ က္လတိပိ အတ္တတော အဓိပ္ပါယတော သောဘိက္ခု ပဏ္ဍိတေန ဝေဒိတဗ္ဗောတိ သမ္ဗန္ဓော-ဟု ဖွင့်သောကြောင့် ဘာဝဝါစကပုဒ်မဖြစ်သင့်။သော ဘိက္ခု-ဟူသောကံကိုထောက်၍ ဝေဒိတဗ္ဗော ပါဠ်သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၈၂) အပ္ပစ္စက္ခာယ/အပ္ပစ္စက္ခတာယ

အပ္ပစ္စက္ခာယ အပ္ပစ္စက္ခတာယာတိ ဥဘယထာပိ ပါဠော တီသုပိ ဂဏ္ဌိပဒေသု ဝုတ္တော-ဟု ဆိုသောကြောင့် ၂-ပါဠ်သင့်။

ဝါကျစဉ်(၈၃) ကိစ္စဇီဝိကပဗ္ဗတ္တော/ကိစ္စဇီဝိတပဗ္ဗတ္တော

ဥက္ကဏ္ဍာနံ ဥက္ကဏ္ဍာ၊ကိစ္စဇီဝိကာ-ဟု သာရတ္ထ၌ ဖွင့်ရကား ဇီဝခေတ်၊ဗျွ ပစ္စည်း အကပြုလ္ကတ္တိလိင်တွင် အကမြင်၊အလျှင်,က္လဖြစ်မြဲ-နိယံအရ၊အကိုက္လပြု၍ ပြီးရကား ကိစ္စဇီဝိကပဗ္ဗတ္တောသင့်၊ဇီဝခေတ်+တပစ္စည်း၊က္လအာဂုံမဟုတ်သောကြောင့် ကိစ္စဇီဝိတပဗ္ဗတ္တော ပါဠ် မသင့်။(အသက်မွေးမြူခြင်းဇီဝိက၊အသက် ဇီဝိတ၊အနက်အထူးကို သိရာ၏။)

http://www.dhammadownload.com

ဝါကျစဉ်(၈၄) ပိဠိယမာနော/ပီဠိယမာနော

ပီဠဓာတ်၊နှိပ်စက်ခြင်းအနက်ပဟော၊ကံဟော ယပစ္စည်း၊မာနပစ္စည်း ဣအာဂုံတို့ဖြင့်ပြီးသောကြောင့် ပီဠိယမာနောသင့်။

ဝါကျစဉ်(၈၅) ဒွယံဒွယသမာပတ္တိ/ဒွယံဒွယံ သမာပတ္တိ/ဒယံဒယံ သမာပတ္တိ

။ ဒွိန္နံ သမူဟော ဒွယံ၊နာဝိဘတ်သက်၊ဒွယေန ဖြစ်ပြီးနောက် ဒွယေနဒွယေန-ဟု ဒွိရုပ်ပြု၊ရှေးပုဒ်၏နာကိုချေ၊ဝါစာသိလိင်္ဂနိဂ္ဂဟိတ်လာ၊သမာပဇ္ဇိတဗ္ဗာတိ သမာပတ္တိ၊ ဒွယံ ဒွယေန သမာပတ္တိ ဒွယံဒွယသမာပတ္တိ ပြီး၏။ထိုကြောင့်ဒွယံဒွယသမာပတ္တိ ပါဌ်သင့်။သမာသ်ပြီးနောက်ဒွယဉ္ဇ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၍ ပြီးနိုင်သောကြောင့် ဒွယံဒွယံသမာပတ္တိ ပါဌ်လည်း သင့်။ဒွယံဒွယံသမာပတ္တိန္တိပိ ပါဌော။(ဋီ၊၁။၁၈၆။)ရှု။

ဝါကျစဉ်(၈၆) ကေတကီလဖလမတ္တမွိ/ကေတကီလဗီဇမတ္တမွိ

တိလဖလန္တိ သာသပမတ္တံ တိလဗီဇံ အဓိပ္ပေတံ၊န ကောသသဟိတံ ဖလန္တိအာဟ" တိလဗီဇမတ္တမွိ"တိ။(ဝိမတိ)ထောက်၍ ပါဠိဥ္ဇ တိလဖလရှိသော်လည်း သံဝဏ္ဏနာဉ္ဇ ကေ တိလဗီဇမတ္တမွိ ပါဌ်သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၈၇) မဇ္ဈာရီ/မဇ္ဈာရီ

မဇ သံသုဒ္ဓိယံ၊အာရော နိဂ္ဂဟိတာဂမော။(ဓာန်ဋီ၊၆၁၅။ဂါထာ)ကိုထောက်၍ မဇဓာတ်၊အာရပစ္စည်း၊နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ဉပြု၊က္လတ္တိဓောတက ဤပစ္စည်းသက်၊မဇ္ဈာရီပါဌ်သင့်။

မဇ္ဇဓာတ်၊အာရပစ္စည်း၊က္လတ္တိဓောတက ဤပစ္စည်းတို့ဖြင့် ပြီးသောကြောင့် မဇ္ဇာရီ ပါဌ်သင့်။(လီဟာနေန အတ္တနော သရီရံ မဇ္ဇတိ နိမ္မလတ္တံ ကရောတီတိ မဇ္ဇာရော-ဗိဠာရော။(မောဂ်၊၇။၁၆၄။)သုတ်။

အဟိမဏ္ဍာ/အဟိမဏ္ဍာ

ဘာဋီဉ္ဇ ဝါကျကြံ၍ အဟိ+မဏ္ဍာ-ဟု ဒီဃဖြင့် အနက်ယောဇနာ၏။မဒ္ဒူနိသျှဉ္ဇ ဒွန်သမာသ်ကြံလျှက် သမာသ်အလယ်ရဿဖြင့် အဟိမဏ္ဍာ-ဟု အနက်ယောဇနာသည်။ အဆိုနှစ်မျိုးတို့တွင် ဤဂါထာသည် ပထျာဝတ္တဂါထာဖြစ်၍ ယဂိုဏ်းရနိုင်သော အဟိမဏ္ဍာ-ဟု ဘာဋီကြံသောပါဌ်သည် သင့်ဖွယ်ရှိ၏။

အန္တမသော/အန္တိမသော

အန္တပုဒ်+ဣမပစ္စည်း+နာဝိဘတ်၊နာဝိဘတ်ကိုသောပြု၊တောသုဝုဒ္ဓိသုတ်ကြီးဖြင့်ဣကိုအပြု၍ ပြီးသောကြောင့် အန္တမသော ပါဌ်သာသင့်။

http://www.dhammadownload.com

ဝါကျစဉ်(၈၈) **သိက္ခာပဒါပတ္တိပုဂ္ဂလမ္မေသု/သိက္ခာပဒါပတ္တိပုဂ္ဂလေသု**

သိက္ခာပဒါပတ္တိပုဂ္ဂလမ္မေသုတိ ပုရာဏပါဠ်ော။သိက္ခာပဒါပတ္တိပုဂ္ဂလေသုတိပိ ပါဠ်ော။ယောနော္ဒ္ဒ သိက္ခာပဒါပတ္တိပုဂ္ဂလမ္မေသု/သိက္ခာပဒါပတ္တိပုဂ္ဂလေသု-ဟု ဓမ္မပုဒ် ပါသောပါဠ်/မပါသောပါဠ်(၂)ပါဠ်ကိုဖွင့်ဆိုသော်လည်း ယသ္မာ ပန တတ္ထ ဓမ္မောတိ ကတ္ထစိ အာပတ္တိ၊ကတ္ထစိသိက္ခာပဒမေဝ အဓိပ္ပေတံ၊တသ္မာ သော ဝိသုံ န ဝတ္တဗ္ဗော-ဟူ၍ ဖွင့်ဆိုသောကြောင့် ဓမ္မပုဒ်မပါသော သိက္ခာပဒါပတ္တိပုဂ္ဂလေသု ပါဠ်သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၈၉) **ပဝေသေန္တဿ/ပဝေသေန္တဿ**

အတ္တနော အင်္ဂဇာတံ ဟူသောသော ကံပုဒ်ကိုထောက်၍ ပပုဗ္ဗဝိသဓာတ်+ ကာရိတ် ဏေပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသောကြောင့် ပဝေသေန္တဿ ပါဠ်သာသင့်။

သေနယော သဗ္ဗတ္ထ/သေဝ နယော သဗ္ဗတ္ထ

သဗ္ဗတ္ထဟူသော အာဓာရပုဒ်နောက်၌ ရှိသောကြောင့် ပါဠိဂတိအားဖြင့် အာဓာရ ပုဒ်နောက်ရှိလျှင် ဝေမပါသော သေနယော ပါဠ်သာသင့်။

မှတ်ချက်။ ။အာဓာရပုဒ်နောက်ရှိလျှင် သေဝနယော ပါဠ်သင့်။

ပုံစံ။ ။ကစ္စပေပိ သေဝနယော။(ဝိ၊ဋ္ဌ၊၁။၂၂၈။)

နီယံ။ ။ပုဒ်အနေ၊သေနယောနှင့်။သေဝ နယော၊ယင်းနှစ်ဖြာ၊
ဤကျမ်းဂန်တတ်၊ရေးဆရာ၊ရေးစီကာယူထား။
ထိုနှစ်ချက်၊ရေးပြုပြန်၊တွေးရှုဉာဏ် သက်တော့အများ။
အာဓာရနောက်ခံ၊ထုတ်ဆဉာဏ် ရှုစား၊ကောက်ချရန် ပြုညားတော့
မမှားဘူးတကယ်၊ပုဒ်အနေ သေနယောရယ်လို့၊တွေးဆသဘော၊ယူ
တော့အလွယ်။
ရှေ့နာက အာဓာဆွယ်လျှင်၊ခါခါကွယ်တွေးလေမစောနဲ့၊
သေဝနယော၊ပုဒ်ဖြင့်သာရေးစီလျှက်ပါ။
သည့်စာသွား၊မိပ္ပါယေကို၊စိတ်မှာလေ သွင်းကကွဲလေး...။
(ရှေ့နာကအာဓာဆွယ်လျှင်၊ခါခါကွယ်တွေးလေမစောနဲ့၊
သေဝနယော ပုဒ်အမှန်၊ရှုတော့ ကေန်။)
၁။သေဝနယောပုဒ်၊အတ္တောလုပ်မလွယ်၊ကရိုဏ်းနဲ့ ကမ္မနှစ်သွယ်၊
အရကွယ်ခက်သား။

http://www.dhammadownload.com

၂။ကမ္မသာခ် ပေးရှယ်မှာ၊ရှေးပဒကွယ် နက်မှုပြ၍၊နောက်နောက် ပဒ၊နယောနဲ့သာ ပြောကြားလျှက်ပါ။

၃။ကရဏသာခ် ပေးစေလို၊ရှေးပုဒ်ကို ဝိဂြိုဟ်ကြား၊နောက်ပုဒ်ကို နယောနှင့်ထားလို့ ပြောကြားလျှက်ရှိတယ်။

၄။ဒီစာသွားအဓိပ္ပါယ်ကို၊စိတ်မှာသာမှတ်ကြကွဲလေး။

(ဝါကျသွားအချိုး အဖြေကျမ်း)

ဝန်ခံချက်။ ။ဤနိယံများကို ပေါက်မြိုင်ဆရာတော်ထံ စာလိုက်စဉ်က အပြည့် အစုံ မရရှိ၍ ကျမ်းစာရေးသားချိန်၌ ရန်ကုန်၌ တိပိဋကစာမေးပွဲ ပုစ္ဆကဆရာတော် အဖြစ် ဆောင်ရွက်ရောက်ရှိနေသော ဆရာတော် အားမေးလျှောက်ပြီး ရေးသား ရခြင်းဖြစ်ပါသည်။
ဝါကျသွားအချိုး အဖြေကျမ်းကို စာအုပ်မှုပင် မတွေ့မြင်ဘူးပါ။ ဆရာတော်ပြောပြ၍သာ ဤအမည်ကို ကြားဖူးရပါသည်။

ဝါကျစဉ်(၉၀) အာဏာပေန္တောပိ/အနာပေန္တောပိ

အညေဟိ-ဟူသောပုဒ်သည် ဓာတ်ကတ္တား/ကာရိက်ကံနှစ်ဘက်ရတည်း၊အာ ဏာပေန္တောပိ-ဟု အာဏဓာတ်ဖြင့်ရှိလျှင် အညေဟိစပ်ရာ ဓာတ်မပါသောကြောင့်အာပုဗ္ဗ နီဓာတ် ဏာပေ ပစ္စည်းဖြင့် အနာပေန္တောပိ-ဟုရှိသင့်သည်။(ဘာဋီ)

ခိဠုပသုတ/ခိဋ္ဌပသုတ

ခိဠ+အ+အာ။ခံ+ဣဠ+အ+အာ။(ဓာန်ဋီ-၁၇၆။ဂါထာ။)ခံ တူ၌ ဣဠာ ဝါစာ အဿာတိ ခိဠါ-ဟု ဆိုသောကြောင့် ခိဠုပသုတာပါ၌သင့်။

ကောရာဋိယ/ကောရာဋိက

ကိရာဋပုဒ်၊ဏိကပစ္စည်းဖြင့်ပြီးသော်လည်း သကျပုတ္တိကာ/သကျပုတ္တိယာ ပုဒ်တို့ကဲ့သို့ ကကိုယပြု၍ ပြီးနိုင်သောကြောင့် နှစ်ပါ၌သင့်။

ဥပ္ပါဠေန္တိ/ဥပ္ပါလေန္တိ/ဥပ္ပါဒေန္တိ

ဘာဋီ၌ ဥ+ပလဓာတ်+စုရာဒိဂိုဏ်း၊ဆေဒနတ္ထ၊ ဤ၌ ဥအနက်ကြောင့် ထုတ်ခြင်း အနက်ကိုယူ၊ဋီကာယောဇနာတို့၌ အထူးမဖွင့်၍ ဥပ္ပါလေန္တိ မူရင်းဖြစ်မည် ထင်သည်။

တံ ဥပ္ပါဒေန္တိ ဥပ္ပလာဂန္ဓာဟူရကား ဒကိုလပြုပြီး။ဂဏ္ဌိတို့အလို ဥပ္ပါလေန္တိ,ဥပ္ပါ

http://www.dhammadownload.com

ဒေန္တီ ပါဌ်တို့သင့်။

ဥပုဗ္ဗ+ပဋ္ဋဓာတ်ဖြင့် ပြီးသောကြောင့် ဥပ္ပါဋ္ဋေန္တီ ပါဌ်သင့်။(ပဒတ္ထမဉ္ဇူသား ဥပ္ပဋ ပုဒ် ရှုပါ။)

ဝါကျစဉ်(၉၁) ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယ/ဝဏ္ဏပေါက္ခလတာယ

ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယာတိ ဇွေတ္တ ပေါက္ခလံ နာမ သမိဒ္ဓံ သုနန္ဒရဋ္ဌ၊တဿ ဘာဝေါ ပေါက္ခရတာတိ ရကာရံ ကတွာ ဝုတ္တော-ဟု ဝိမတိ၌ ဖွင့်ဆိုသောကြောင့် လကိုရပြု၍ ပြီးရကား ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယ ပါဌ်သင့်။

အဘိနီဟာရသမ္ပန္နာ/အဘိနိဟာရသမ္ပန္နာ

နိဥပသာရ၏ ဘုသတ္ထကိုပြလို၍ နိ၌ဣကို ဤပြု၍ပြီးသောကြောင့် အဘိနီဟာရသမ္ပန္နာ ပါဌ်သာသင့်။

နီလုပ္ပလဝဏ္ဏာ/နေလုပ္ပလဝဏ္ဏာ

နပုဒ်+ဧလပုဒ်ဖြင့် ရုပ်ပြီးသောကြောင့် နေလုပ္ပလသင့်။ထိုသို့ သင့်ငြားသော်လည်း ပါဠိဂတိအားဖြင့် နေလထက် နီလကိုသာ အသုံးရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း၊နဝုဒ္ဓိနီလ ပီတာရောဟု နီလ၏ဤကို ဧဝုဒ္ဓိအပြုမရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း နီလုပ္ပလဝဏ္ဏာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၉၂) အန္ဓကာရံ/အန္ဓကာရော

အန္ဓကာရော တမောနိုတ္တိ(ဓာန်၊၇၁။)ဂါထာ။တမသဒ္ဒေါ အနိတ္ထိတံသဟစရဏာ တော အန္ဓကာရောပိ။(ဓာန်ဋီ)၌ ဖွင့်ဆိုသောကြောင့် ပုံလိင်နပုံလိင်ရှိသော အန္ဓကာရံ/ အန္ဓကာရော နှစ်ပါဌ်သင့်။

နီသိန္နာနဥ္ဟိ ပထမံ/ပထမနိသိန္နာနဥ္ဟိ

ထိုင်နေသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ရှေးဦးစွာအမိုက်မှောင်ဖြစ်နေသည်မဟုတ်၊ဦးစွာ ထိုင်သူ တို့၏ သန္တာန်၌ အလင်းရောင်အားနည်းမှုကိုသာ ဤ၌အလိုရှိအပ်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ နိသျှတို့၌လည်း ပထမနိသိန္နာနံ ဟုသာ အနက်ယောဇနာသောကြောင့် လည်းကောင်း ပထမ နိသိန္နာနဥ္ဟိ ပါဌ်သာသင့်။

သမဏာသညံ/သမဏီသညံ

သမဏီသဒ္ဒါသည် ဟောဘူးသော ပုံလိင်သဒ္ဒါဖြစ်၍ သညာက္ကတ္တိလိင်နောင်ရာ၌ ပုံလိင်ကဲ့သို့ ငဲ့ရသောကြောင့် သမဏာသညာပါဌ်သာသင့်။

http://www.dhammadownload.com

ဝါကျစဉ်(၉၃) ဒါဠိကာ/ဒါဝိကာ

ဥတ္တရောဠ္ဍသ ဥဘောသု ပဿေသု ဒါဠ္ဍာကာရေန ဇာတာတိ ဒါဠိကာ-ဟု သီ၊ဋီ၊သစ်၊၂။၂၆၀။အဖွင့်နှင့်အညီ ဒါဠ္ဍာဝိယ ဇာတာ ဒါဠိကာ-ဟု ဝိဂ္ဂဟပြု၍ ဒါဠ္ဍာပုဒ် ဣကပစ္စည်းဖြင့် ပြီး၏။ထိုကြောင့် ဒါဠိကာပါဌ်သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၉၄) အနုပါဒိန္နကေသု/အနုပါဒိဏ္ဏကေသု

ဘိဒါဒိတော ဣန္နအန္နဤဏာဝါ သုတ်ဖြင့် ဒါဓာတ်နောင် တပစ္စည်းကိုဣန္န ပြု၍ပြီးသောကြောင့် နဖြင့်ရှိသော အနုပါဒိန္နကေသု ပါဌ်သာသင့်။ (ဒါ ဒါနေ၊အာဒီယိတ္ထာတိ အာဒိန္နော။)

ဝါကျစဉ်(၉၅) (ခ) သာ ဣတ္ထိ ဣမံ ဝိပ္ပကာရံ

ပါဠိတော်လာ မိန်းမနှင့် ပါဠိတော်၌ တိုက်ရိုက်လာသော ဖေါက်ပြန်သော အမှုဖြစ်၍ ယင်းပါဠိတော်ကို ညွှန်းသော သာနှင့်ဣမံ ပါမှသင့်ပါသည်။

န ဝေဒယတိ/န ဝေဒိယတိ

စုရာဒိ ဝိဒဓာတ်+ဏာယ ပစ္စည်း၊တိဝိဘတ်ဖြင့် ပြီးသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ကာရိုက်အရာမဟုတ်သောကြောင့်လည်းကောင်း န ဝေဒယတိ ပါဌ်သာသင့်။(ရှု/နီတိ) (ကာရိုက်အရာဖြစ်ခဲ့သော် နဝေဒိယတိ သင့်မည်။)မောဂ် နိသျ၊၂။၂၇၅။

ဝါကျစဉ်(၉၆) (က) မေထုနံ ဓမ္မံ/မေထုနဓမ္မံ

အနက်အဓိပ္ပါယ်မပျက်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ဝါကျအနေဖြင့်လည်း ကောင်း၊သမာသ်အနေဖြင့်လည်းကောင်း လိုအပ်သောအနက်ကို ဟောစွမ်းနိုင်သောကြောင့် သမာသ်ဝါကျနှစ်ပါဌ်သင့်။

ဝိရစ္ဆိတ္ဟာ/ဝိရဉ္ဆိတွာ

ရုဓာဒိရုပ်သည် အကမ္မကဖြစ်ပြီး၊ဒိဝါဒိရုပ်သည် သကမ္မကရုပ်ဖြစ်ရကား ဤ၌ ဒိဝါဒိရုပ်ကို အလိုရှိသောကြောင့် ဝိရစ္ဆိတွာ ပါဌ်သင့်။

ဟတ္ထဂ္ဂါဟာဒယော/ဟတ္ထဂါဟာဒယော

ဂဟဓာတ်၏ရှေ့ ဗျည်းသည် ဒွေဘော်ဠ္ဍာနဖြစ်၍လည်းကောင်း၊အ-ရသ၏ နောင် ရောက်နေသောကြောင့်လည်းကောင်း ဒွေဘော်ဖြင့်ရှိသော ဟတ္ထဂ္ဂါဟာဒယော ပါဌ်သင့်။(အချို့နှစ်ပါဌ်မှန်ယူကြသည်။)

http://www.dhammadownload.com

ဝါကျစဉ်(၉၇) ဓာတိယာ ဝနံ/ဓာတိဝနံ

သုမနပုပ္ဖပရိယာယေန ဓာတိသဒ္ဒေန တံနိဿယော ဂုမ္ဗော အဓိပ္ပေတော၊ဓာတိယာ ဥပလက္ခိတံ ဝနံ ဓာတိယာ ဝနန္တိ-ဟုလည်းကောင်း၊ဓာတိယာ ဝနံ ဓာတိယာဝနန္တိ အလုတ္တသမာသော(ဝိမတိ)ကို ထောက်၍ လုတ္တသမာသ်မဟုတ်။အလုတ္တသမာသ် ဖြစ်ရကား ဓာတိယာဝနံ ပါဌ်သာသင့်။

တေနဝါတူပတ္ထမ္ဘေန/ဝါတူပတ္ထဒ္ဓေန

ပါဠိတော်၌ ဝါတူပတ္ထဒ္ဓါနိ-ဟု ရှိသောကြောင့် ထဘိဓာတ်၊ဓာပစ္စည်း,တပစ္စည်း မှုထူး၍၊အနက်ထူးမရှိသောကြောင့် နှစ်ပါဌ်သင့်။

တေနပါမှသင့်မည်။တေန ဝါတူပတ္ထမ္ဘေနာတိ အင်္ဂမင်္ဂါနိ ဝါတူပတ္ထဒ္ဓါနိ ဟောန္တီတိ ဧဝံ ဝါတူပတ္ထမ္ဘေန-သာရတ္ထ။

ပါဠိတော်လာ ဝါတူပတ္ထဒ္ဓမှတစ်ပါး အခြားသော ဝါတူပတ္ထဒ္ဓဖြစ်မည်ဟု သံသယ ရှိ၍၊၄င်းကိုပယ်ဖျက်လျှက် ပါဠိတော်မှလာသော ဝါတူပတ္ထမ္ဘပင်တည်းဟု သိစေလို၍ တေနဖြင့်ဆို။

ဝါကျစဉ်(၉၈) အာသီဝိသေန/အာသိဝိသေန(ဆုံးဖြတ်ပြီး။)

ပုထုဇ္ဇနကလျာဏကေန/ကလျာဏပုထုဇ္ဇနကေန

ဆန္ဒဓာတာဒီသု ဝိသေသနဝိသေသိတဗ္ဗာနံ ယဒိစ္ဆိတတ္တာ ဥဘယံ ပုဗ္ဗံ နိပတတိ ဟု ရူပသိဒ္ဓိ အညပဒတ္ထေသု ဗဟုဗ္ဗီဟိသုတ်၌ ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ဘဒြောတိ အပါပကော။ကလျာဏပုထုဇ္ဇနာဒယော-ဟု (ပါ၊ဋ္ဌ၊၁။၂၀၇။)၌ တွေ့အပ်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ဝိသေသနရှေ့နေ၊နောက်နေမမြဲရကား နှစ်ပါဌ်လုံးသင့်။

သင်္ဂါမသီသယောဓော/သင်္ဂါမသီသံ မုခံ ဝိယ ယောဓော

ဋီကာတို့၌ သင်္ဂါမသီသယောဓော-ဟု တည်ပုဒ်ပြုသောကြောင့် သင်္ဂါမသီသ ယောဓော-ပါဌ်သာသင့်။

ဋီကာတို့နှင့် မညီသောကြောင့် သင်္ဂါမသီသံ မုခံ ဝိယ ယောဓော-ပါဌ်မသင့်။ [သင်္ဂါမသီသယောဓော ဘိက္ခူတိ ယသ္မာ ကိလေသာရိဟိ။မှ။ယောဓသဒိသော ဘိက္ခု] သာရတ္ထ၊၂။၁၀၈။

ဝါကျစဉ်(၉၉) နိပန္နဒေါသေန/နိပ္ပန္နဒေါသေန

ဝတ္ထုအားလျော်စွာ ပြီးစီးခြင်းအနက်ကိုအလိုမရှိအပ်၊အိပ်ခြင်းအနက်ကိုသာ

http://www.dhammadownload.com

အလိုရှိ အပ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊နိပဇ္ဇိတုံ-ဟူသော သဒ္ဒန္တရိတ်ကို ထောက်ဆ၍ လည်းကောင်း ဒွေဘော်မဲ့ နိပန္နေဒါသေန ပါဌ်သာသင့်။

ပထမပါဠိရာဇ်ကထာဆိုင်ရာ

ပြီး၏။

****

ဒုတိယပါဠိရာဇ်ကထာဆိုင်ရာ

ဝါကျဆိုင်(၁) နာမမေတံ/နာမမတ္တမေတံ

မတ္တာသဒ္ဒါမပါရှိသော်လည်း အနက်အဓိပ္ပါယ် မပျက်စီးနိုင်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ခပ်သိမ်းသောသဒ္ဒါတို့၌ ဝိသေသနိဝတ္တိအနက်ရနိုင်သောကြောင့်လည်းကောင်း နာမ မေတံ ပါဌ်သင့်။(သဗ္ဗပဒံ သာဝဓာရဏံ-အလုံးစုံသော ပုဒ်အပေါင်းသည် အဝဓာရဏ ဧဝသဒ္ဒါနှင့်ဆက်ဆံ၏။ကောတိ အဒုတိယော။)

နာမမတ္တမေတံ တဿ နဂရဿ။(ဒီ၊ဋ္ဌ၊၁။၁၂၂။)၌ ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ နာမမတ္တမေဝ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေနာတိ အတ္ထော။(သီ၊ဋီ၊သစ်၊၂။၂။)၌ ဖွင့်ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း နာမမတ္တမေတံ ပါဌ်လည်းသင့်ပါသည်။

ပရိဂ္ဂဟိတတ္တာ/ပရိဂဟိတတ္တာ

ပရိဉ္ဉပသာရနှောင်ရောက်သောဂဟ ဓာတ်၏အာဒိဗျည်းသည် ဒွေဘော်ဌာနဖြစ်သောကြောင့် ပရိဂ္ဂဟိတတ္တာ-ဟု ဒွေဘော်ဖြင့် ရှိသောပါဌ်သာသင့်။

နိယံ။ ။ပ,ပရိနှင့် နိ, ဉ,ဒု,နောက် ဒွေဘော်ရောက်။

(ခ) တဠှိ/တံ ဟိ

တအက္ခရာနှောင်းရာ၌ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဉပြုခြင်းသည် နိစ္စဝိဓိမဟုတ်၊အနိစ္စဝိဓိသာဖြစ်သောကြောင့် တဠှိ/တံဟိနှစ်ပါဌ်သင့်။

ဓဝံနာမကော/ဓဝနာမကော

ဓဝ နိပါတ်သည် နိဒဿနအနက်၌မဖြစ်၊ဓဝံနိပါတ်သည်သာနိဒဿနအနက်၌ဖြစ်သောကြောင့် ဓဝံနာမကောပါဌ်သင့်။

ဝါကျဆိုင်(၂) ဝသန္တဝဏ္ဏံ/ဝသနဝဏ္ဏံ/ဝသေနဝဏ္ဏံ

ဝသန္တဝဏ္ဏန္တိ ကီဠာဝဏ္ဏံ-ဟု ဝိမတိ၌ ဖွင့်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ဝသန္တဝဏ္ဏန္တိ ပိ ပါဌော-ဟု ယောဇနာ၌ မှတ်ချဲ့ဖွင့်ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း ဝသန္တဝဏ္ဏံပါဌ်သင့်။

http://www.dhammadownload.com

ဝသနဝနန္တိ အာပါနဘူမိဘူတံ ဥပဝနံ-ဟု သာရတ္ထ၌ ဖွင့်ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ဝသတိ ဧတ္ထာကိ ဝသနံ၊ဝသနဥ္စ တံ ဝနဥ္စာကိ ဝသနဝနံ-ဟု ယောဇနာ၌ ဝစနတ္ထကိုဖွင့်ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း ဝသနဝနံ ပါဠ်လည်းသင့်။

ဋီကာ/ယောဇနာပါဠ်တို့နှင့်လည်း ညီညွတ်မှုမရှိခြင်း၊ပါဠ်ပျက်ဟု ဂဏ္ဌိဟောင်း၌ ဆိုသောကြောင့် ဝသေနဝနံ ပါဠ်မသင့်။

(င)ဂိဇ္ဈာ/ဂဒ္ဓါ/ဂန္ဓာ

ယင်းသုံးပါဠ်တို့တွင် ဂိဇ္ဈော၊ဂဒ္ဓေါထ ကုလလော၊(ဓာန်။၆၃၇။)၌ ငှင်းတဟော် ပရိယာယ်ကိုပြဆိုသောကြောင့် ဂိဇ္ဈာ/ဂဒ္ဓါ. ပါဠ်တို့သင့်ပါသည်။

ဂိဓ အဘိကင်္ခါယံ၊ယော။ချသ ဇ္ဈော၊အသရူပဒွိတ္တံ၊ဈပစ္စယေန ဝါ သိဒ္ဓံ။ တထာ ခသ ဇ္ဈော-ဟု အဘိဓာန်ဋီကာ၌ ဂိဇ္ဈာရုပ်ပြီးကို ဖွင့်ဆိုသည်။

ဂိဓေဿာ၊ဒ္အ။နိဂ္ဂဟိတာဂမော ဣသတ္တံ ဂန္ဓော-ဟု ယင်းအဘိဓာန်ဋီကာ၌ပင် ဖွင့်ဆိုသောကြောင့် ဂန္ဓာပါဠ်လည်းသင့်မည်ပင်တည်း။

နိဝါသနဋ္ဌာန/နိဝါသဋ္ဌာန

နိရှေးရှိသော ဝသဓာတ်၊ယုပစ္စည်း၊တစ်နည်းအပစ္စည်းမျှသာထူး၍ အနက်မထူးသောကြောင့် နှစ်ပါဠ်သင့်။(နိဝါသဋ္ဌာနမာဟ " မဟာဝနေ ကူဋာဂါရသာလာယ " န္တိ။ (ဝိ၊ဋ္ဌ၊ ၂။၁။)

(ဃ)ဝေဒိတဗ္ဗော/ဝေဒိတဗ္ဗံ

သောဟူသော ကံ ပုဒ်နှင့်အရတူသောကြောင့် ဝေဒိတဗ္ဗော ပါဠ်သင့်။

ဝါကျစဉ်(၃) (က)သမ္ဗဟုလာ/သမ္ဗဟုလာ

သံရှေးရှိသော ဗဟုဓာတ်+အလပစ္စည်းဖြင့် ပြီးနိုင်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဗဟုလတ္တဝါစက ပါဠိုပဒိကဗဟုသဒ္ဒါနောင် လာဓာတ်ဖြင့် ပြီးနိုင်သောကြောင့်လည်းကောင်း သမ္ဗဟုလာ ပါဠ်သင့်။

သံရှေး+ပရှေးရှိသောဟူဓာတ်၊(ပစုရအနက်)အလပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသောကြောင့်လည်းကောင်း သမ္ပဟောတီတိ သမ္ပဟုလံ၊လော။ဓာန်ဋီ(၇၀၃)ဂါထာ၌ ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း၊သမ္ပာပဟောန္တိ တံတံ ကမ္မန္တိ သမ္ပဟုလာ။(သီ၊ဋီ၊သစ်၊၁။၁၉၇။)၌ ဆိုသောကြောင့် လည်းကောင်း သမ္ပဟုလာ ပါဠ်လည်းသင့်။

သံ+ပ+ဟု+အလပစ္စည်းဖြင့် ပြီး၍ သမ္ပဟုလာဖြစ်သောအရာသည် အလွန်ထင်

http://www.dhammadownload.com

ရှားရကား အတိယုတ္တ။(ဆင်တဲဂဏ္ဍိ)

(ဆ) သင်္ဂမ္မ/သင်္ဂမ

သင်္ဂမ-ပေါင်းမိ၍၊ဝါ စည်းဝေး၍-ဟု ဂဏ္ဍိ၌ မ-သံယုဂ်မဲ့ သင်္ဂမကို တွေ့မြင်အပ်သောကြောင့် ယင်းအလို သင်္ဂမ ပါ၌သင့်။

ထိုသို့သင်ငြားသော်လည်း သံရှေးရှိသော ဂမုဓာတ် တွာပစ္စည်း၊ယင်းကို မ္မပြု၊ဓာတွန်ကိုချေ၍ ပြီးသောကြောင့် သင်္ဂမ္မ ပါ၌သင့်။

ဝါကျစဉ်(၄) ဧကသမ္ဘောဂပရိဘောဂါဒိကတ္တာ/ ဧကသမ္ဘောဂပရိဘောဂါတိကတ္တာ

ဧကသမ္ဘောဂပရိဘောဂမှတစ်ပါး အာဒိဖြင့်ယူအပ်သော အာဒိဝန်မရှိသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ဝိဂ္ဂဟကိုပြရာဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း ဧကသမ္ဘောဂပရိဘောဂါဒိ-ဟု ဘာတိယက္ခရာ ဒဖြင့် ပါ၌အချို့ရှိ၏။နိဿယ၌လည်း အာဒိကိုပင် အနက်ပေး၏။မသင့်-ဟု ဆင်တဲဂဏ္ဍိ(၄၆၈)၌ ဆိုသောကြောင့်လည်း ဧကသမ္ဘောဂပရိဘောဂါတိကတ္တာ-ဟူ သော ပထမက္ခရာဖြင့် ရှိသောပါ၌သာသင့်။

ပဏ္ဍာဘတ္တံ/ပဏ္ဍာဘတ္တာ

ဘတ္တာဿ ပဏ္ဍာ ပဏ္ဍာဘတ္တံ၊ပဏ္ဍာဘတ္တာ ဝါ-ဟုနိရုတ္တိဒီပနီ၌ ဒွိရုပ်ကိုပြဆိုသောကြောင့် နှစ်ပါ၌သင့်။(နိရုတ္တိဒီပနီ၊၁၄၃။၃။)သုတ်။နှာ၊၂၂၀။

ဝီတိနာမေန္တိ/ဝိတိနာမေန္တိ

ဝီတိက္ကမော နည်းတူဖြေပါ။ဝိ+အတိ+နမု+အန္တိ။အချေ၊က္ကကိုဒီဃပြု၊ဝီတိနာမေန္တိပါ၌သင့်။ဝီတိက္ကမော နည်းတူ။

ဝါကျစဉ်(၅) သဒ္ဒါရဗန္ဓာ/သဒ္ဒါရဗဒ္ဓါ

ဗန္ဓဓာတ်ဖြင့် ပြီးသောကြောင့် သဒ္ဒါရဗန္ဓာ ပါ၌သင့်။ဗဓိဓာတ်+တပစ္စည်း၊ဓေ ဘဟေဟိ ဓောစ၊ဟာစတုတ္ထာန မန္တာနံ ဒေါ ဓေ သုတ်တို့ဖြင့် ပြီးသောကြောင့် သဒ္ဒါရဗဒ္ဓါ ပါ၌သင့်။

ဗန္ဓဓာတ်+ဗဓိဓာတ် နှစ်မျိုးလုံးပင် ဗန္ဓနအနက်ဟော၍ အနက်ထူးမရှိသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ဗာဓေသိ၊ဗန္ဓတိ၊ဗဒ္ဓေါတိ ဗာဓိယတော၊ဗန္ဓီယတေ-ဟု အတူပြ၍ ဓာတုမာလာ၌ ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း နှစ်ပါ၌သင့်။

http://www.dhammadownload.com

ဥပဂန္တုမ္ပိ/ဥပဂန္တုမ္ဗော

ဘာဝသာခနပ်ဟောပုဒ်ဖြစ်၍ အများနှင့်ဆက်ဆံရကား နပုံလိင်ဖြင့် ရုပ်ဖြစ်ရသော ကြောင့်လည်းကောင်း၊တစ်နည်း ဝဿံဟူသော ကံပုဒ်ကိုထောက်၍လည်းကောင်း ဥပဂန္တုမ္ပိ ပါဌ်သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၆) ဒိဝါဋ္ဌာနေ/ဒိဝဋ္ဌာနေ

ဒိဝါသဒ္ဒါသည် နေ့ရက်ဟော အာကာရန္တနိပါတ်ဖြစ်၍ ဒိဝါသေယျာပုဒ်ကဲ့သို့ သမာသ်အလယ်၌ ရဿပြု၍မပြုနိုင်ကောင်းသောကြောင့် ဒီဃဖြင့်ရှိသော ဒိဝါဋ္ဌာနေပါဌ် သာသင့်။

ဒိဝါသဒ္ဒေါ အဟောဝါစကော အာကာရန္တော နိပါတော ဒိဝါကာလသ္မိံ သေယျာ။ (ဝိနယလင်္ကာရဋီကာ၊၁။၁၁။)

ရတ္တိဋ္ဌာနဒိဝါဋ္ဌာနာဒီနိ/ရတ္တိဋ္ဌာနဒိဝါဋ္ဌာနာနိ

ရတ္တိဋ္ဌာနဒိဝါဋ္ဌာနာဒီနီတိ အာဒိသဒ္ဒေန ဝစ္စကုဋိ-ပဿာဝဋ္ဌာနာဒိံ သင်္ဂဏှာတိ-ဟု သာရတ္ထ၌ အာဒိဝန်ကို ဖွင့်ပြသောကြောင့် အာဒိဖြင့်ရှိသော ရတ္တိဋ္ဌာနဒိဝါဋ္ဌာနာဒီနိ ပါဌ်သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၇) ဝဿံ ဝတ္ထာ/ဝဿံ ဝုဋ္ဌာ

ဝသဓာတ်+တပစ္စည်း၊ဝသ နိဝါသေ၊ဝဿံ ဝုတ္ထော။(ရူ၊၃၇၅။)သုတ်၌ ဆိုသောကြောင့် ထိုအလို ဝဿံဝုတ္ထာ-ဟု ဒန္တဇ ထအက္ခရာဖြင့် ရှိသောပါဌ်သင့်။

မောဂ္ဂလာန်နိသျှ၌ သာသဒိသတော တဿ ဋ္ဌော၊သာဒိသန္တပုစ္ဆဘဉ္ဇဟန္သာဒီဟိဋ္ဌော-ဟူသောသုတ်တို့နောင် ဝသတော ဉဋ္ဌ သုတ်ကိုဆက်၍ တည်သောကြောင့်လည်းကောင်း ဝသ၏အကို ဉပြု၍ ဝုဋ္ဌော ပရိဝုဋ္ဌော-ဟု ပါဠိဂတိရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း မုဒ္ဓဇ ဋ္ဌ အက္ခရာဖြင့်ရှိသော ဝဿံ ဝုဋ္ဌော ပါဌ်လည်းသင့်။

ပဝါရိတာ/ပဝါရိတ္တာ/ပဝါရေတွာ

ပုရိမိကာယ ဥပဂတာ-ဟု ဝိသေသနပဋ္ဌမန္တဖြင့် ရှိသကဲ့သို့၊ဤ၌လည်း ပဝါရိတာ ဟု ဝိသေသနပဋ္ဌမန္တသာ ရှိသင့်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊တွာပစ္စယန္တရှိလျှင် ဝိသေသန/ ဝိသေသျှဆန့်ကျင်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ပဝါရဏာပြုပြီးမှ ဝါကျွတ် သည်မဟုတ်၊အန္တရာယ်ရှိသော် ပဝါရဏာမပြုလျှင်လည်း အထွက်တစ်ရက်နေ့၌ ဝါကျွတ် သည်သာ၊ဤသို့မဟုတ်မူ၍ ပဝါရဏာမပြုလျှင် ဝါမကျွတ်ဟူသော အလိုမရှိအပ်သော

http://www.dhammadownload.com

အနက် ရောက်ရာသောကြောင်းလည်းကောင်း ပဝါရိတာ ပါဋ္ဌ်သာသင့်ပါသည်။(ဘာမ္မီဋ္ဌ် ပဝါရိတ္ဘာ-ဟု ရှိ၏)

**ဝါကျစဉ်(၈)	ပဋိရှဂ္ဂီတွာ/ပဋိဇဂ္ဂိတွာ**

ရယ်ရွှင်ခြင်းအနက်ဟော ဇ္ဈဓာတ်ကို ဤဋ္ဌ်အလိုမရှိအပ်၊သုမ်သင်ခြင်းအနက်ကိုသာ ဤဋ္ဌ်အလိုရှိအပ်သောကြောင့် တတိယက္ခရာ ဂသံယုတ်ဖြင့်ရှိသော ပဋိဇဂ္ဂိတွာ ပါဋ္ဌ်သာသင့်။

မှတ်ချက်။	။ဓာတ်ကိုဖျက်၍ မေးရာတွင် ဓာတ်နက်ကိုသာ အဓိကထားလျှက် ဖြေရပါမည်။

**ဝါကျစဉ်(၉)	အနောဝဿကဓ္တ/အနောဝဿိကဓ္တ**

တံ(တိဏကင်း)ပုဒ်နှင့်အရတူသောကြောင့် နပုံလိင်ဖြစ်သင့်ရကား အနောဝဿကံ ပါဋ္ဌ်သင့်။ကြတ္တိလိင်ဖြစ်သော် "ကြတ္တိလိင်တွင် အကမြင် အ-လျှင်,ကြဖြစ်မြဲ" နိယံအရ အနောဝဿိကံ ဖြစ်ရမည်ကို သိအပ်၏။

န ဩဝဿီယတီတိ အနောဝဿကံ၊ကမ္မနိယံ အကသဒ္ဒေါ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။(သာရတ္ထ)

ဂမိယဝတ္တံ/ဂမိကဝတ္တံ

ဂမုဓာတ်+ဏ္ဍကပစ္စည်းဖြင့် ဂမိကပြီးသော်လည်း ကကိုယပြု၍ ပြီးသောကြောင့် ဂမိယဝတ္တံ ပါဋ္ဌ်သင့်။

**ဝါကျစဉ်(၁၀)	အနု အနု အဝယော/အနု အဝယော**

အနုဥပသာရပုဒ်သည် ဂုဏဝိစ္ဆာပုဒ်ဖြစ်သောကြောင့် အိုးထိန်းသည်အတတ်တိုင်း အတတ်တိုင်း၌ နှံစပ်စေလိုရကား "အနုအနုအဝယော"ဟု ဝိစ္ဆာဖြင့်ရှိသောပါဋ္ဌ်သင့်။

အနုအနုအဝယောတိ ပဒဿ အနုသဒ္ဒေါ ဂုဏဝိစ္ဆာယံ ဝတ္တတိ။(ယောဇနာ)

အနုနော/အနုဝယော

အနုဝယော အနုနောတိစ ဒွေ ပါဋ္ဌာ-ဟူသော ယောဇနာကိုထောက်၍ နှစ်ပါဋ္ဌ်သင့်။နတ္ထိ ဧတဿ အတ္တနော သိပ္ပေ ဝယော ဦနတာတိ "အဝယော"တိ အာဟ။ အနုနော ပရိပုဏ္ဏသိပ္ပေါတိ။(သာရတ္ထ၊၂။၁၁၇။)ကိုထောက်သော် အနုနောသည် ယုတ္တတရ။

အနုနော/အနူနော

နပုဒ်+ဦနပုဒ်၊နကိုအန်ပြု၍ပြီးသောကြောင့် အနူနောပါဋ္ဌ်သာသင့်။

http://www.dhammadownload.com

ဝါကျစဉ်(၁၁) အသဒိသသိပ္ပေါ/အသာဒိသသိပ္ပေါ

သမာနံ ကတွာ နံ ပဿတီတိ သမာနော၀ိယ ဒိဿတီတိ သာဒိသော၊သဒ္ဒ သော သက္ကတိ နိပါတနေန သမာနဿ သာဒေသော ဒဒန္တဿဝါ ဒီဃော။ရူ(၅၈၈) သုတ်ကို ထောက်၍ သမာနဒိသဟုဆိုလိုလျှက် သမာနကို သပြု၍လည်းကောင်း၊သ၏ အကိုအာပြု၍ လည်းကောင်းပြီးသောကြောင့် နှစ်ပါဌ်သင့်။

ဝါကျစဉ်(၁၂) ကိင်္ကဏိကသဒ္ဒေါ/ကိင်္ကိဏိကသဒ္ဒေါ

ကဏတိ သဒ္ဒံ ကရောတီတိ ကိင်္ကဏိကာ၊ကဿဒွိတ္တံ၊အဿဣတ္တံ၊နိဂ္ဂဟိတာ ဂမော-ဟု မောဂ်၊၇။၂၂။သုတ်၌ဆိုသောကြောင့် ကဏဓာတ်+ဏိကပစ္စည်းဖြင့်ပြီးသော ကိင်္ကဏိကသဒ္ဒေါ ပါဌ်သင့်။

ကိံ ကုစ္ဆိတံ ကဏတီတိ ကိင်္ကဏိ၊ကိင်္ကဏိ ဧဝ ကိင်္ကဏိကာ။(ကိံသဒ္ဒူပပဒ၊ ကဏဓာတ်၊)

ကိံကိဏီတိပိ ပါဌန္တရံ တဒါ၊ယဒါဒိ၊ ကိံသဒ္ဒူပပဒ+ကဏ+ဏ္ဏကပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသောကြောင့် ကိင်္ကဏိကာ ပါဌ်သင့်ပါသည်။

ယဒနုပပန္နာ နိပါတနာသိဇ္ဈန္တိ သုတ်ကြီးဖြင့် က၏အကို ဣပြု၍ပြီးသော ကြောင့် ကိင်္ကိဏိကာပါဌ်လည်းသင့်ပါသည်။(ဓာန်ဋီ၊၂၈၆။)ဂါထာ။

ကိင်္ကဏိကာသဒ္ဒေါ/ကိင်္ကဏိကသဒ္ဒေါ

ကိင်္ကဏိကာ သဒ္ဒါသည် နိယတဣတ္ထိလိင်ဖြစ်၍ သမာသ်အလယ်ရောက်က အပြုရိုး ထုံးစံမရှိသောကြောင့် ကိင်္ကဏိကာသဒ္ဒေါ ပါဌ်သင့်ပါသည်။

နိယံ။ ။သမာသ်လယ်မှာ ထီမြဲအာ ရဿာမပြုရာ။

ကိင်္ကဏိကာသဒ္ဒေါ/ကိင်္ကနိကာသဒ္ဒေါ

ကိဉ္စိ ကိဏံ-အနည်းငယ်သောအသံကို။ကရောတိ-ပြုတတ်၏။ဣတိ-ကြောင့်။ ကိင်္ကဏိကာ-မည်၏။-ဟု ယောဇနီတိ၌ ဆိုသောကြောင့် ဋ္ဌဝဂ် ပဥ္စမက္ခရာဖြင့် ကိင်္ကဏိ ကာသဒ္ဒေါပါဌ်သင့်။

မှတ်ချက်။ ။ဂဏ္ဌိဟောင်း၌ နဖြင့်ကိင်္ကနိကာ-ဟုရှိ၏။

သမာဟတာယ/ဟတာယ

ဤ၌လေသည် တစ်ကြိမ်သာတိုက်ခတ်အပ်သည်မဟုတ်၊အဖန်ဖန်အထပ်ထပ် တိုက်ခတ်အပ်သောကြောင့် ထပ်ခါတလဲလဲ အနက်ဟောသော သံဥပသာရရှိသင့်ရကား

http://www.dhammadownload.com

သမာဟတာယ ပါဠိသင့်။ဂဏ္ဌိ၌ ဟတာယ-ဟု ရှိ၏။

ဝါကျစဉ်(၁၃) ကထာသမုဋ္ဌာပနတ္ထံ/ကထသမုဋ္ဌာပနတ္ထံ

သမာသ်အလယ်မှာ ထီမြဲအာ ရဿာမပြုရာ နိယံအရ ကထာသမုဋ္ဌာပနတ္ထံပါဠိသင့်။

တေမတ္ထံ/တေဒတ္ထံ

ဒါဒေသော ယ တ တေသဒ္ဒေဟိ နပုံသကေ၊သမာသေ ဒေါ တိလိင်္ဂေ၊မာဒေသော ယ တ တေသဒ္ဒေဟိ ပုမိတ္ထိလိင်္ဂေသု-ဟူသော မ,ဒ ပြုစည်းကမ်းအရ အတ္ထသဒ္ဒါသည် ပုံလိင်ဖြစ်၍ ဒ-မပြုအပ်၊မ-သာပြုအပ်သောကြောင့် တေမတ္ထံ ပါဠိသင့်။

ဘဂဝတော/ဘဂဝန္တံ

အာရေးရှိသော ရုစတတ်အယှဉ်ဖြစ်သောကြောင့် ဒုတိယာဝိဘတ်မသက်အပ်၊ စတုတ္ထီဝိဘတ်သာ သက်၍ပြီးသောကြောင့် ဘဂဝတော ပါဠိသာသင့်။

ကုဋီကံ/ကုဋိ

အရှင်ဓနိယဆောက်သောကျောင်းသည် တစ်ဂါးနေကျောင်းငယ်သာဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ရွံ့ဖြင့်ပြီးသောကျောင်းကို ကြီးမားစွာဆောက်ခြင်းငှါ မဖြစ်နိုင်ကောင်း သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ခုဒ္ဒကအနက်ဟော ကပစ္စည်းဖြင့်ယှဉ်သော ကုဋိကံ ပါဠိသာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၁၄) အနုဒ္ဒယာ/အနုဒယာ

ဒယတိ ပရဒုက္ခံ အတ္တသုခဉ္စ ဟိံသတီတိ ဒယာ၊အ။အနုဒယာတိ အနုဥပသဂ္ဂေန ပဒံ ဝုဒ္ဓိတံ-ဟု ဓာန်ဋီ၌ ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း၊အနုဒယတီတိ အနုဒါတိ ဝတ္တဗ္ဗေ အနုဒ္ဒါတိ ဒကာရာဂမနံ ကတ္တာ ဝုတ္တံ-ဟု မူလဋီကာ၌ ဖွင့်ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း ဒွေဘော်ဖြင့်ရှိသော အနုဒ္ဒယာပါဠိသင့်။

ဒွေဘော်ဌာန မဟုတ်၍ အနုဒယာ ပါဠိလည်းသင့်။

အနုရက္ခဏာ/အနုရက္ခနာ

ရှေး၌ ရအက္ခရာရှိ၍ အလယ်၌ ကဝဂ်ခြားနေသောကြောင့် နကိုဏပြန်၍ ပြီးရကား အနုရက္ခဏာ-ဟု ဏဖြင့်ရှိသောပါဠိသင့်။

ဝါကျစဉ်(၁၅) စိက္ခလ္လမဒ္ဒဏ/စိက္ခလ္လမဒ္ဒန

မဒ္ဒဓာတ်သည် ရကာရန္တဓာတ်မဟုတ်သောကြောင့် ယုပစ္စည်း၏ကာရိယ

http://www.dhammadownload.com

အနကို ဏပြန်၍ မပြီးနိုင်သောကြောင့် စိက္ခလ္လမဒ္ဒန-ဟူ၍ နဖြင့်ရှိသောပါဠ်သာသင့်။

အပ္ပမတ္တကာပိ/အပ္ပမတ္တိကာပိ

အနုဒ္ဒယာပုဒ်တို့နှင့် အရုတ္တုဝိသေသန ဣတ္ထိလိင်ဟောပုဒ်ဖြစ်ရကား ဣတ္ထိလိင်တွင် အကမြင် အ-လျှင်,ဣ-ဖြစ်မြဲ-ဟူသောနိယံအရ ဏွုဏ်ကာရိယ အက၏အ-ကို ဣပြု၍ ပြီးသောကြောင့် အပ္ပမတ္တိကာပိ ပါဠ်သာသင့်။

ပါတဗျာဘာဝံ/ပါတဗျသနဘာဝံ

ပါတဗျာဘာဝန္တိ ဝိနာသေတဗ္ဗံ ဟူသော သာရတ္ထဋီကာကို ထောက်၍ ပါတဗျာဘာဝံ ပါဠ်သာသင့်။

ဗျာ ပါဒေန္တဿ/ဗျာ ဗာ ဓေန္တဿ

ဝိရှေး+အာရှေးရှိသော၊ဗာဓဓာတ်+ဏေပစ္စည်း၊အန္တပစ္စည်းတို့ဖြင့် ပြီးသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ညှင်းဆဲခြင်းကြိယာကိုသာ ဤ၌အလိုရှိအပ်သောကြောင့်လည်းကောင်း ဗျာဗာဓေန္တဿ ပါဠ်သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၁၆) (က) အာယတိ/အာယတိ(ဝေရဉ္ဇာစာစဉ်(၃၈)၌ ဆုံးဖြတ်ပြီး)

(ဂ) ယော်ပိ/ယော

ယောပိတိ အပိသဒ္ဒေါ ခနိယတ္ထေရံ အပေက္ခတိ။ယောဇနာကို ထောက်၍ အရှင်ခနိယမထေရ်တစ်ပါးတည်းသာမဟုတ်။အခြားသောရဟန်းတစ်ပါးလည်း ကျောင်းဆောက်သည်ကို ငဲ့သောကြောင့် ယောပ်-ဟု အပိသဒ္ဒါပါမှ သင့်။

ယံယံ ဝဏ္ဏုံ/ယံ ဝဏ္ဏုံ

မြေတူးခြင်း,ရွံ့နယ်ခြင်း,မီးဖုတ်ခြင်းစသည်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ဖွယ်ကိစ္စအားလုံးကို ပြန့်နှံ့စေရကား ယံယံ ဝဏ္ဏုံ-ဟု ဝိစ္ဆာဖြင့် ရှိပါဠ်သာသင့်။

(ဃ) ဝိတိက္ကမတိ/ဝိတိက္ကမတိ(ဝိတိနာမေန္တိ/ဝိတိက္ကမောတို့၌ ဆုံးဖြတ်ပြီး)

ဝါကျစဉ်(၁၇) ကရောန္တာနမ္ပိ/ကရောန္တာနံ

သူတစ်ပါးဆောက်လုပ်သောမြေကျောင်း၌ နေသောရဟန်းသာ အာပတ်သင့်သည် မဟုတ်၊ကိုယ်တိုင်ဆောက်လုပ်၍နေသော ရဟန်းအားလည်း ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်၏ဟု သမုစ္စ ည်းအနက်ပြရာဖြစ်၍ ကရောန္တာနမ္ပိ-ဟု ပိသဒ္ဒါပါသော ပါဠ်သင့်။

ဝါကျစဉ်(၁၈) တိတ္ထိယဓ္ဓဇ/တိတ္ထိယဓဇ

အရဟဒ္ဓဇပုဒ်ကဲ့သို့ ဒွေဘော်လာ၍ပြီးသောကြောင့် တိတ္ထိယဒ္ဓဇ-ဟု ဒွေဘော်

http://www.dhammadownload.com

ဖြင့် ရှိသောပါဌ်သင့်။

ဒွေဘော်သည်အနိစ္စဝိမိဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊တိတ္ထိယဓဇောတိ တိတ္ထိယနမေဝ သညာနဘူတတ္တာ ဝုတ္တံ-ဟု ဝိမတိဋီကာ၌ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း ဒွေဘော်မဲ့ တိတ္ထိယဓဇော ပါဌ်လည်းသင့်။

အညာနိပိ ကာရဏာနိ/အညာနိ ကာရဏာနိ

အညာနိပီတိ ပိသဒ္ဒေန အတ္တနာ ဝုတ္တကာရဏဒွယမ္ပိ မဟာအဋ္ဌကထာယမေဝ ဝုတ္တန္တိ ဒဿေတိ။(ဝိမတိ၊၁။၁၆၅။)ရှု၍ ပိသဒ္ဒါဖြင့် အညာပိကာရဏာနိ ပါဌ်သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၁၉) ဂန္ထိက/ဂဏ္ဌိက

ဂန္ထေတိ ဗန္ဓတီတိ ဝါ ဂန္ထေတိ ဗန္ဓတိ ဧတ္ထာတိ ဝါ ကတ္တာ ဂန္ထိကောတိ ဝုစ္စတိ ထကာရဿ ဏ္ဌကာရေ ကတေ ဂဏ္ဌိကော။(ပါစိတ်ယောဇနာ၊၁၃၂။)ကိုထောက်၍ နှစ်ပါဌ်သင့်။

ဝါကျစဉ်(၂၀) ကဝါဋ္ဌ/ကပါဋ္ဌ

ကပါဋ္ဌ ကဝါဋ္ဌန္တိပိ ဒွါရဗာဟာယ နာမာနိ တံ ဝါတံ ပါဋ္ဌယတိ ဝါဋ္ဌယတိ စေတိ ကမ္မနိ ဏော။ဣတ္ထိယံ ကပါဋ္ဌီ။(ဓာန်ဋီ၊၂၀၉။ဂါထာ။)ထောက်၍ နှစ်ပါဌ်သင့်။

သီမာယ/သီမာယ

သိ ဗန္ဓနေ၊သိယတီတိ သီမာ။ဒီဃော-ဟု ရူ၆၅၃-သုတ်၌ သိဓာတ်+မပစ္စည်းဣကို ဤပြု၍ပြီးသောကြောင့် သီမာယ-ဟု ဒီဃဖြင့်ရှိသောပါဌ်သင့်။

အညတြ ဝိရုဒ္ဓသေနာသနာ/ဝိရုဒ္ဓသေနာသနံ/ ဝိရုဒ္ဓသေနာသနေန

ရိတေ ဝိနာ အညတြာတို့ ယှဉ်ရာမှန်လှ ယင်းပဒဝယ် ဒု တ ပဉ္စမီ သက်မြဲတည်း-ဟူသော နိယံအရ အညတြအယှဉ် ဒုတိယာ တတိယာ ပဉ္စမီ ဝိဘတ်တို့သက်နိုင်သောကြောင့် သုံးပါဌ်လုံး သင့်ပါသည်။

ဝါကျစဉ်(၂၁) ဒါရုဂဟော/ဒါရုဂေဟော

ဂဟာဿ ပဒဿေတံ အသမာသေ နိစ္စံ သုတ်ကိုထောက်၍ သမာသ်မဟုတ်ရာ၌ ဧအပြု အမြဲဖြစ်နိုင်၏။သမာသ်၌ ဧမပြုအပ်၊ထိုကြောင့် ဤ၌ သမာသ်ဖြစ်၍ ဒါရုဂဟော ပါဌ်သင့်။ သို့သော် သီလက္ခန် သာမညဖလသုတ်၌ တဏယနဂေဟာ ပုဒ်ကိုတွေ့အပ်သောကြောင့် သမာသ်၌ ဧမပြုအပ်ဟု ဆိုသောစကားလည်းမမြဲ။ထိုကြောင့်

http://www.dhammadownload.com

ဒါရဂဝေဟော ပါဠိလည်းသင့်။ (ဒီ၊ဋ္ဌ၊၁။၁၂၅။)

ရာဇပရိဂ္ဂဟဘူတာနိ/ရာဇပရိဂ္ဂဟိတဘူတာနိ

ပရိ+ဂဟ+အပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသော ပရိဂ္ဂဟပုဒ်သည် ပရိဂ္ဂဟော အဓိနော၊အော ယတ္တော တုစ သန္တကော။ဟူသော အဘိဓာန်၊ယသဝါ ပရိဂ္ဂဟော တံ သာမ်-သုတ်စဉ် နှင့်ညီညွတ်သောကြောင့် ရာဇပရိဂ္ဂဟဘူတာနိ ပါဠိသင့်။

ပရိဂ္ဂဟိတ၌ ပရိ+ဂဟ+တပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ရာဇဂဟ အဖွင့်၌ ရသော ပရိဟိကတ္တာဟု ဖွင့်ဆိုအပ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ပရိဂ္ဂဟောစ ဂဟဏောဟု ဓာန်၌ ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း ရာဇပရိဂ္ဂဟိတ ဘူတာနိ ပါဠိလည်း သင့်ပါသည်။

ပဋိဂ္ဂဟာ/ပဋိဂ္ဂဟိတ

နှစ်ပါဠိလုံးပင် သိမ်းပိုက်ခြင်းသန္တကအနက်ဟော၍ အနက်မထူး၊အ+တ ပစ္စည်း မျှသာထူး၍ နှစ်ပါဠိလုံးသင့်။

ဝိပတ္တိ/ဝိပ္ပတ္တိ

ဝိ+ပဒ+တိ ပစ္စည်းဖြင့်ပြီးသောကြောင့် ပဒဓာတ်၏ အာဒိဗျည်းသည် ဒွေဘော် ဌာန မဟုတ်သောကြောင့် ဝိပတ္တိ ပါဠိသင့်။(ဝိရူပံ ပဇ္ဇနံ ဝိပတ္တိ)

ပဋိရာဇူပရုန္ဓန/ပဋိရာဇူပရုဒ္ဓန

ဥပ+ရုဓိ+ယုပစ္စည်းဖြင့်ပြီးသော ဥပရုန္ဓနပုဒ်ဖြစ်၍ ပဋိရာဇူပရုန္ဓန-ဟုရှိသော ပါဠိသာသင့်။

အဠ္ဌာလက/အဋ္ဋာလက

အဋ္ဋသဒ္ဒူပပဒ+အလ+ဏ္ဍု ပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသောကြောင့် ပဌမက္ခရာ ဒွေဘော် ဖြင့်ရှိသော အဋ္ဋာလကပါဠိသင့်။

ဝါကျစဉ်(၂၂) ဣဿရိယမတ္တာယ/ဣဿရိယပတ္တာယ

ဣဿရိယပတ္တာယ-ဟု တစ်ချို့ ပါဠိရှိ၏။အစိုးရသူ၏အဖြစ်သို့ရောက်လာ-ဟု အနက်ပေး၏-ဟု ဂဏ္ဌိ၌ ဆိုသောကြောင့် ယင်းအလို ဣဿရိယပတ္တာယ ပါဠိသင့်။

ထိုသို့ပင် ဆိုငြားသော်လည်း ဣဿရိယမတ္တာယာတိ သမိဒ္ဓိယံ မတ္တသဒ္ဒေါ ဉာပေတိ။(ဝဇီရ)ကုလဘောဂဣဿရိယာဒီဟိ မဟာတီ မတ္တာ ပမာဏံ ဧတဿာတိ မဟာမတ္တော။(သာရတ္ထ)ဋီကာတို့၌ သမိဒ္ဓိအနက်,ပမာဏအနက်ဟော မတ္တသဒ္ဒါကို

http://www.dhammadownload.com

သဘော တူဖွင့်ဆိုသောကြောင့် ဣလာသရိယမတ္တာယ ပါဌ်သည်သာ အသင့်ဟုမှတ်ရမည်။

သမန္နာဂတာ/သမ္မန္နာဂတာ/

နိယံ။ ။သံ အနု အာ၊ဥပသာကြောင့်၊သမန္နာဂတာ၊နေကတ္တာ၊မှတ်ကြကျမ်းတွေဆို၊သံရှေး ရှိလတ်၊ပဒဓာဝ်၊မှတ်ကြကျမ်းမဆို၊ပစောက်မဟုတ်၊မ-သာဟုတ်၊တည်ပုဒ် သမန္နာဂတဆို၊ပစောက်သာဟုတ်၊မ-မဟုတ်၊နှုတ်မျှကောစိဆို။

သံ+အနု+အာ+ဂမု+တ ပစ္စည်းတို့ဖြင့် ပြီးသောကြောင့် သမန္နာဂတဟူသော ပါဌ်သာသင့်ပါသည်။

ဝါကျစဉ်(၂၃) ပစ္စဝေက္ခမာနော/ပစ္စပေက္ခမာနော

ပတိ+အဝ+ဣက္ခ+အ+မာန ပစ္စည်းတို့ဖြင့်ပြီးသောကြောင့် ပစ္စဝေက္ခမာနော ပါဌ်သင့်။ဝကိုပပြု၍ ပြီးသောကြောင့် ပစ္စပေက္ခမာနော ပါဌ်လည်းသင့်။

ပကတိယာပိ/ပကတိယာ

အပိသဒ္ဒေါ အပကာတိ အပေက္ခတိ-ဟူသော ယောနော်ကိုထောက်၍ပိသဒ္ဒါပါ မှသင့်၏။

ဣဿာပကတော ဝ/ဣဿာပဂတော ဝ

ဣဿာ+အပ+ကတ=ဣဿာသည် ပင်ကိုယ်သဘောမှ ကင်းအောင်ပြုအပ်သည် ဟု အတ္ထယုတ္တိကိုထောက်သော် ပြုခြင်းအနက်ဟော ကရဓာတ်ဖြင့်သာ ရနိုင်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ဣဿာသည် လွှမ်းမိုးနှိပ်စက်အပ်၏-ဟု အဘိဘဝနအနက်ကို ယူပြန်ကလည်း ဘူကရာသဗ္ဗဓာတွတ္ထဗျာပကာ ဟူသောပရိဘာသာအရ သဗ္ဗဓာတွတ္ထဝါစီဓာတ်ဖြစ်သော ကရဓာတ်သည်သာ ယင်းအနက်ကိုဟောနိုင်သောကြောင့်လည်းကောင်း ဣဿာပကတော ပါဌ်သာသင့်။ယင်းကဲ့သို့ ဂမုသည်မဟောနိုင်သောကြောင့် ဣဿာ ပဂတော ပါဌ်မသင့်။

ဝါကျစဉ်(၂၄) ဟညာမိ/ဟညိဿာမိ

သန္တိကတ္တအနာဂါတ်အနက်ရှိသော ပုရာသဒ္ဒါနှင့်ယှဉ်ရာ၌ ဝတ္တမာန်ဝိဘတ်သည် အနာဂါတ်ကာလ၌ သက်၏-ဟု ဆိုသောကြောင့် ဟညာမိ ပါဌ်သာသင့်။

(ခ) အတ္တနော/အတ္တနာ

ဘာဋီ၌ "အတ္တနော-မိမိ၏" -ဟုပေး၍ လေသေနပုဒ်၏ သမ္ဗန်အဖြစ်အနက်ပေးသည်။မအူ၌ "အတ္တနာ-မိမိသည်" -ဟုအဝုတ္တကတ္တားအဖြစ်အနက်ပေး၏။အတ္ထယုတ္တိများ

http://www.dhammadownload.com

ရှိကြ၍ သင့်သည်သာ။အဋ္ဌကထာ၌ အတ္တနာ-ဟုရှိ၏။

လေသေန/လိသေန

လေသံ လိသန္တိ ပဒဒွယံ ဝေဝစနံ-ဟုယောဇနာ၌ ဆိုအပ်သောကြောင့် လေသနှင့်လိသသည် ပရိယာယ်မျှဖြစ်၍ နှစ်ပါဌ်သင့်။

ဝါကျစဉ်(၂၅) ဘာသိတာ/ဘာသိတွာ/ဘာသိတံ

ဘာသိတန္တိပဒံ တွန္တပဒဿ ဝိသေသနံ-ဟု ယောဇနာ၌ဆိုသောကြောင့် တွံနှင့် ပုံလိင်ခြင်းအရတူ၍ ဘာသိတာ ပါဌ်သင့်။

ဓေရူပိံ ဝါစံ ဘာသိတွာတိ ပါဌော-ဟု ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာ၌ ဆိုသောကြောင့်လည်း ကောင်း၊ဘာသိတွာတိ ပဒံ သရသီတိပဒေ ပုဗ္ဗကာလကြိယာ-ဟု ယောဇနာ၌ဆိုသော ကြောင့်လည်းကောင်း ဘာသိတွာ ပါဌ်လည်းသင့်။

ဘာသိတန္တိပိ အတ္ထိ သော န ယုဇ္ဇတိ-ဟု ယောဇနာ၌ ဆိုသောကြောင့်လည်း ကောင်း၊ဓေရူပိံ ဝါစံနှင့် ဝါစ္စ/ဝါစကလိင်ကွဲပြားသောကြောင့်လည်းကောင်း ဘာသိတံ ပါဌ်မသင့်။ဘာသိတံ နပုံလိင်၊ဓေရူပိံ ဝါစံ ဣတ္ထိလိင်။

ဝါကျစဉ်(၂၆) တုမှာဒိသာနံ/တုမှာရိသာနံ

တုမှပုဒ်+ဒိသဓာတ်+ကွိပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသောကြောင့်လည်းကောင်း၊မှ၏အကို ဒီဃ ပြု၍ပြီးသောကြောင့်လည်းကောင်း တုမှာဒိသာနံ ပါဌ်သင့်။

ဒိသဿ ဒကာရော ရကာရမာပဇ္ဇတေ-ဟုဒိသ၏ ဒအက္ခရာသည် ရအဖြစ်သို့ အချို့ရောက်နိုင်၏-ဟု ဆိုသောကြောင့် တုမှာရိသာနံ ပါဌ်လည်းသင့်။

ဝါကျစဉ်(၂၇) ဝိညူပုရိသံ/ဝိညုပုရိသံ/ဝိညုံ ပုရိသံ

သမာသ်အလယ်သို့ရောက်သော ဦကိုဥရဿပြု၍ ပြီးသောကြောင့်လည်း-ကောင်း၊သမာသ်နှင့်ဝါကျသာထူး၍ အနက်ထူးမရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း ဝိညု ပုရိသံ/ဝိညုံ ပုရိသံ' နှစ်ပါဌ်သင့်။(ဝိညုပုရိသံကားသမာသ်၊ဝိညုံ ပုရိသံကားဝါကျ။)

ပဗ္ဗဇိတ/ပဗ္ဗဇ္ဇိတ

ဇကားဒွေဘော်ဌာနမဟုတ်သောကြောင့် ပဗ္ဗဇိတ ပါဌ်သာသင့်။

ပဗ္ဗဇ္ဇာ၌ကား ပ+ဝဇ+ယ ဈကိုဇပြု၍၊ယဝတံသုတ် ပြီးပြယုဂ် အဟုတ်ဒွေဘော် ချည်းသာ-ဆိုသဖြင့်ဒွေဘော်လာရသည်၊ဤပဗ္ဗဇိတ၌ ဒွေဘော်ဌာနမဟုတ်ပါ။

http://www.dhammadownload.com

ယံ ပဗ္ဗဇ္ဇလိင်္ဂဘူတံ/ပဗ္ဗဇ္ဇလိင်္ဂဘူတံ

နိဿယတို့၌ ယံကိုထည့်၍ အနက်မပေးကြသော်လည်း အရဟဒ္ဓဇော သတ္တိ အဝဇ္ဈရူပေါကိုင်သောကြောင့် ဟေဋ္ဌာပေက္ခအနက်ရှိသော ယံ-သဒ္ဒါပါသော ယံ ပဗ္ဗဇ္ဇလိင်္ဂဘူတံ ပါဌ်သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၂၈) ပရိသတိ/ပရိသတိံ

တိံသဘာပရိသာယ၊မေဂ်၊၂။၁၀၄။သုတ်အရ သမ္ဗိဝိဘတ်ကို တိံပြု၍ပြီးသောကြောင့် ပရိသတိံ ပါဌ်သင့်။(သီဟိုဠ်မူ)

တိံသဘာပရိသာယ၊နိရုတ္တိဒီပနီ၊၂။၉၀။သုတ်အရ သမ္ဗိဝိဘတ်ကို တိပြု၍ ပြီးသောကြောင့် ပရိသတိ ပါဌ်သင့်။(မြန်မာမူ)တိကြောင့် သာ၏အာကိုရဿပြု။

လာမကတောဝါ/လာမကတောဝ

အဝဓာရဏရဝိကပ်အနက်ရှိသော ဝါကျဖြစ်၍ ယင်းကိုထွန်းပြတတ်သော ဝါသဒ္ဒါ ဖြစ်သောကြောင့် လာမကတော ဝါ-ဟု ဝါဖြင့် ရှိသောပါဌ်သင့်။

ဝိတ္ထာရိကံ/ဝိတ္ထာရိတံ

ဝိတ္ထာရေ သဉ္ဇာတော အဿ အတ္ထီတိ ဝိတ္ထာရိတော။(အဝဏ္ဏော)သဉ္ဇာတ အဿတ္ထိအနက်၌ ဣတပစ္စည်းသက်၍ ပြီးသောကြောင့် ဝိတ္ထာရိတံ ပါဌ်သင့်။(ဘာဋီ)

ဝိတ္ထာရေ အဿ အတ္ထီတိ ဝိတ္ထာရိကော။(အဝဏ္ဏော)ရှိးရှိးအဿတ္ထိအနက်၌ ဣကပစ္စည်းသက်၍ ပြီးသောကြောင့် ဝိတ္ထာရိကံ ပါဌ်လည်းသင့်။(နိယကော/နိယတော ပုဒ်တို့ကဲ့သို့ ကာရီ/ကာရိယမျှသာ ထူး၏။)

ခီယန္တိ/ခိယျန္တိ/ခိယန္တိ

ခီဓာတ်၏ဤကိုဤယပြုက ခီယန္တိ၊ဣယျပြုကခိယျန္တိ၊ဣယပြုကခိယန္တိ အသီးသီးပြီးနိုင်ကောင်းသောကြောင့် သုံးပါဌ်လုံးသင့်။(ဓာတွတ္ထ၊၈၂။)

ဝါကစဉ်(၂၉) ဂိဟိကာလ/ဂိဟီကာလ

ဂေဟံ အဿ အတ္ထီတိ ဂိဟီ၊ဂိဟိနော ဥပ္ပန္နော ကာလော ဂိဟိကာလော-ဟု သမာသ်အလယ်၌ ဤကိုဣရဿပြု၍ ပြီးသောကြောင့် ရဿဖြင့်ရှိသော ဂိဟိကာလ ပါဌ်သာသင့်။

ပုရာဏော/ပေါရာဏော

အနက်မထူး၊ဝုဒ္ဓိရောက်/မရောက်သာ ထူးသောကြောင့် နှစ်ပါဌ်သင့်။(ဂဏ္ဌိ၌

http://www.dhammadownload.com

ပေါရာဏော-ဟုရှိသည်။)

မဟာအမစ္စော/မဟာမစ္စော

ယတ္ထ သန္ဓိတော သရော အတ္ထံ ဒီပေတိ၊တတ္ထ န သန္ဓိ ဟူသော နီတိသုတ်တို့အရ အနက်ပျက်မည့်နေရာ၌ သန္ဓိမစပ်အပ်၊ထို့ကြောင့် မဟာအမစ္စော ပါဠ်သာသင့်ပါသည်။မဟန္တော စသော အမစ္စောတိ အဟာအမစ္စော။

ဝါကျစဉ်(၃၀) သေနိယော/သေနိကော

သေနာ အဿ အတ္ထီတိ သေနိကော၊သေနိကောယေဝ သေနိယော-ဟု သာရတ္ထ၌ ဆိုသောကြောင့် သေနိယော ပါဠ်သာသင့်။

ဗိမ္ဗိသာရော/ဗိမ္ဗိသာရော

ဗိမ္ဗီတိ သုဝဏ္ဏံ၊တသ္မာ သာရသုဝဏ္ဏသဒိသဝဏ္ဏတာယ ဗိမ္ဗိသာရောတိ ဝုစ္စတိ။ ဟူ၍ သာရတ္ထ၌ ဆိုသောကြောင့် တတိယက္ခရာဖြင့်ရှိသော ဗိမ္ဗိသာရော ပါဠ်သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၃၁) ကဟာပဏာ/ကရိသာပဏာ

ရိသကို ဟာပြု၍ ပြီးသောကြောင့် ကဟာပဏာပါဠ်သင့်၊ရိသကိုဟာမပြုသော် ကရိသာပဏာပါဠ်သင့်။အထော ကဟာပဏော နိတ္ထိ၊ကထျတေ ကရိသာပဏော။(ဓာန်၊ ၄၈၁။) ဂါထာအရ အနက်တူပရိယာယ်ပုဒ်တို့မျှသာ ဖြစ်သည်။

နီလကဟာပဏာ/နေလကဟာပဏာ

(နီလ/နေလအဆုံးအဖြတ်ရှု)

ဦနံဝါ/ဩနံဝါ

ဦနံဩနန္တိ စဒွေ ပါဌာဟူသော ယောဇနာကိုထောက်၍ နှစ်ပါဠ်သင့်။
(ဦဟာဓာတ်။ဟာချေ၊ဦကို ဩပြု။)

ရုဒြဒါမကေန/ဒုဒြဒါမကေန

ရုဒြဒါမေန ဥပ္ပါဒိတော ရုဒြဒါမကော-သာရတ္ထ၊၂။၁၂၃။ရုဒြဒါမေန နာမ တေနပိ ဥပ္ပါဒိတော ရုဒြဒါမကော။ဝိမတိ။၁။၁၉၆။တို့ကိုထောက်၍ ရုဒြဒါမကေန ပါဠ်သင့်။

ဂဏ္ဌိ၌ ဒုဒါမကာဒီနံ-ဒုဒြဒါမအရပ်၌ဖြစ်သော ကဟာပဏာစသည်တို့၏။ ဟုယောဇနာသောကြောင့်လည်းကောင်း နာမည်ဟော သဒ္ဒါမျှ ဖြစ်သောကြောင့် အနက်အစိပ္ပါယ်မပျက်နိုင်ရကား ဒုဒြဒါမကေန ပါဠ်လည်းသင့်။

http://www.dhammadownload.com

ဝါကျစဉ်(၃၂) သာယန္ဟ/သာယဏှ

ပုဗ္ဗာဒိဟုတ္တရပဒသံ အဟာသ ဏှာဒေသော ဟောတိ-ဟု မောဂ္ဂလာန်၌ဆို သော ကြောင့် မုဒ္ဓဇပဉ္စမက္ခရာဖြင့်ရှိသော သာယဏှပါဠိသင့်။

(ပုဗ္ဗပရဇ္ဇသာယမဇ္ဈေဟာဟသ ဏှော။မောဂ်၊၃။၁၁၀။)သုတ်။

သီဟိုဠ်မူ၌ အဟကို ဒန္တဇပဉ္စမက္ခရာဖြင့် နှာပြုဟုဆိုသောကြောင့်လည်း ကောင်း၊ရူပသိဒ္ဓိ၌ တေသုဝုဒ္ဓိသုတ်ကြီးဖြင့် အဟကို တဝဂ်ပဉ္စမက္ခရာဖြင့် နှာပြုသည် ကိုပြဆိုသော ကြောင့်လည်းကောင်း သာယန္ဟ-ပါဠိသင့်

အဟာသံ ပုဗ္ဗံ ပုဗ္ဗဏှံ၊ဧဝံ သာယန္ဟံ တေသု ဝုဒ္ဓိ တိ အာဒိနာ အဟာသ နှာ ဒေသော။(ရူ၊၁၆၈။)

ဝါကျစဉ်(၃၃) အပက္ကန္တာ/အပဂန္တာ

ယတော ဂါမတော အပက္ကန္တာတိ ပဒေ အပါဒါနံ၊သော ဂါမော အမနုဿ ဂါမော နာမ -ဟူသော ယောဇနာကိုထောက်၍ ထိုအလို အပက္ကန္တာ ပါဠိသင့်။

မနုဿသဒ္ဒါနှင့်အရတူသောကြောင့်လည်းကောင်း၊နိဿယများ၌ မနုဿာ- တို့သည်။အပက္ကန္တာ-ဖဲသွားကုန်ပြီ။သော ဝါ-ထိုရွာသည်လည်းကောင်း။အမနုဿဂါမော နာမ-မည်၏။-ဟု အနက်ယောဇနာသောကြောင့်လည်းကောင်း အပက္ကန္တာ ပါဠိသင့်။

(ယတော ဝါ အပက္ကန္တာ၊သော အမနုဿော နာမ၊ယတော ဂါမတော အာဂန္တု ကာမာဧဝ အပက္ကန္တာ။ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာ၊၁၂၅)

ဝါကျစဉ်(၃၄) ဣန္ဒခီလ/ဣန္ဒခိလ

ဣန္ဒဿဝ ပါဒံ ခိပတိ ဓွေတိ ဣန္ဒခီလော။ခိပ ပေရဏေ၊ပဿ လော။ အထဝါ ဣံ ဂမနံ ဒဒါတီတိ ဣန္ဒော၊(ဒွါရံ)တတ္ထ ဌပိတော ခီလော ဣန္ဒခီလော ကဏ္ဍကောတိ ဣန္ဒခီလော-ဟူသော အဘိဓာန်ဋီကာကိုထောက်၍ ဣန္ဒခီလော ပါဠိသင့်။

ခီလော ကဠိနတ္ထေ(ဓာတွတ္ထ၊၈၄။)သင်္ကုတု ခိလ ဟောတိသု(ဓာန်၊၁၁၁၅) တို့၌ ခိလသဒ္ဒါသည်သာ တံခါးခုံ,တံခါးငုတ် အနက်ကိုဟော၍ ရဿဖြင့်ရှိသော ဣန္ဒခိလပါဠိလည်းသင့်။

ဒီဃပြု/မပြုသာထူး၏။အနက်ထူးမရှိ ထို့ကြောင့် နှစ်ပါဠိသင့်။

ဆဠ္ဌမူ ပါ,ဋ္ဌ,ဋီ,နှင့် နိဿယတို့၌ ဒီဃဖြင့်သာ ရှိ၏။

http://www.dhammadownload.com

(ဃ)ဘဿ/ဘဿ ဝါ

တဿဝါ ဂါမဿ၊ဝါသဒ္ဒေါ ဝေမဇ္ဈမေဝါတိ ယော်ဇေတဗ္ဗော။ဝါသဒ္ဒေါ ဣန္ဒခီလေတိ အပေက္ခတိ-ဟူသော ယောဇနာကိုထောက်၍ ဝါပါသော တဿ ဝါ ပါဌ်သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၃၅) အဇ္ဈောဟာရဏီယ/အဇ္ဈောဟာရနီယ

ဟာရဓာတ်+အနီယ ပစ္စည်းဖြင့်ပြီးသော်လည်း ကရဏီယံပုဒ်ကဲ့သို့ ရကာရန္တဓာတ်နောင်ရောက်၍ နကိုဏပြု၍ ပြီးသောကြောင့် အဇ္ဈောဟာရဏီယံ ပါဌ်သာသင့်။

သာမိ/သာမီ

သ ံ အဿ အတ္ထီတိ သာမီ၊ဒီဃာဒိ၊ရဿန္တေ သာမိပိ-ဓာန်ဋီ(၇၂၅)ဂါထာ၌ ဆိုသောကြောင့် နှစ်ပါဌ်သင့်။

ဒန္တပေါဏ/ဒန္တပေါန

ဒန္တေ ပုနာတိ သောဓေတိ ဧတေနာတိ ဒန္တပေါနော။(ရှု)ဒန္တပေါဏောကိပိ။ (ဓာန်၊ဋီ၊၄၄၂။)၌ ဆိုသောကြောင့် နှစ်ပါဌ်သင့်။

ဝါကျစဉ်(၃၆) ပပဉ္စသင်္ခါ/ပပဉ္စသညာ

သတ္တာနံ သံသာရေ ပပဉ္စေန္တိ စိရာယန္တီတိ ပပဉ္စာ။တဏှာမာနဒိဋ္ဌိယော။ ပပဉ္စ ဧဝ သင်္ခါ ပပဉ္စသင်္ခါ-ဟု ယောဇနာ၊ကင်္ခါဋီကာသစ်တို့၌ ဆိုသောကြောင့် ပပဉ္စသင်္ခါ ပါဌ်သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၃၇) အနာဒိယိတွာ/အနာဒရိတွာ

ဗုဒ္ဓနံ အနာဒရိတွာ ဗုဒ္ဓနေ အာဒရံ အကတွာ သဒ္ဓမနပေက္ခိတွာတိ အဓိပ္ပါယော၊အနာဒိယိတွာတိပိ အတ္ထိ-ဟူသော ယောဇနာကိုထောက်၍ နှစ်ပါဌ်သင့်။

အနာဒိယန္တောတိ တဿ ဝစနံ အဂဏှန္တော၊အာဒရံ ဝါ အကရောန္တော-ဟူသော အဋ္ဌကထာဆရာကိုယ်တိုင်ပင် (ဋ္ဌ-နာ၊၃၂၉) ၌ ဖွင့်ဆိုအပ်သည်ကို ထောက်၍ဒါ ဓာတ် သည် ဂဟဏအနက်၊အာဒရအနက် နှစ်မျိုးဟောနိုင်သောကြောင့် အနာဒရိတွာ-ပါဌ်သည် ယုတ္တတရ ဖြစ်ပါသည်။

ဝါကျစဉ်(၃၈) သမ္ဗဟု/အမ္ဗဟု

သမ္ဗဟုလန္တိ အပ္ပဟုံ-ဟူ၍ ဋီကာတို့၌ ဖွင့်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊သံဥပသာရသည် အပ္ပအနက်ကို ဟောနိုင်သောကြောင့်လည်းကောင်း သမ္ဗဟု ပါဌ်သင့်။

http://www.dhammadownload.com

သမ္ဗဂ္ဂသဒ္ဒါ အပ္ပဂ္ဂသဒ္ဒါတို့သည် အနက်အားဖြင့် မထူးသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ အဋ္ဌေါတိဘဏ္ဍာဋ္ဌေါ အဖွင့်၌ အပ္ပဋ္ဌေါ ဟောတိ-ဟုတွေ့မြင်အပ်သောကြောင့်လည်းကောင်း အပ္ပဂ္ဂ ပါဌ်လည်းသင့်။

ဂဏ္ဌိ၌ သမဂ္ဂံ ပါဌ်ရင်းဟုဖွင့်၏၊လက်ရှိသာရတ္ထ၊၂။၁၃၃။ဝိမတိ၊၁။၁၇၄။ တို့နှင့် မညီသောကြောင့်မသင့်။

တသ္မာ ယံ ဘဏ္ဍံ/တသ္မာ တံ ဘဏ္ဍံ

ယ၏ရှေးပုဒ်သည် တနောင်၌ စပ်ပုဒ်ရှိ၏၊ဤ တံ ဘဏ္ဍံကား တသ္မိံ ယေဝ ကာလေ၏နောက်၌စပ်ပုဒ်မရှိ၊ထို့ကြောင့် တံ ဘဏ္ဍံ-ဟု မရှိအပ်၊ယံ ဘဏ္ဍံ-ဟုသာရှိရမည်။

အဝဟာရ၌ စပ်။ဤယံကိုပင် ကဿဟု နောက်၌ နိယမပုဒ်ပြုလတ့်ဖြစ်သော ကြောင့် တသ္မာ ယံ ဘဏ္ဍံ ပါဌ်သင့်။

(စ)ဝါကျ၌လည်း တမ္ပိ ဘဏ္ဍံဟု မရှိအပ်၊ယံ ဟိ ဘဏ္ဍံ-ဟုရှိအပ်၏(ဘာဋီ)

အဝဟာရံ/အဝဟာတံ

အဝပုဗ္ဗ+ဟရဓာတ်+တပစ္စည်းဖြင့်ပြီးသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ဌာနေ တဿ ဒုက္ကဋံ ပဟာဋ္ဌော-ဟု သဒ္ဒနီတိ၌ ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း မုဒ္ဓဇဋ္ဌအက္ခရာဖြင့်ရှိသော အဝဟာဋ္ဌံ ပါဌ်သင့်။

ဝါကျစဉ်(၃၉) အာဏတ္တိဂဏ္ဌိကာဟဋော/အာဏတ္တိဂဏ္ဌိကာပါဋော/ အာဏတ္တိဂဏ္ဌိကာလုဋော

အာဏတ္တိစ ဂဏ္ဌိကာစ အာဏတ္တိဂဏ္ဌိကာ(ဒွန်တွဲ)အာဏတ္တိဂဏ္ဌိကာ ဟဋာ ကဿတ္ထိ အာဏတ္တိဂဏ္ဌိကာဟဋော-ဟု မအူနိသျ ဝစနတ္ထပြု၍ တွဲအပ်ပြီးသောမျှော့၊ဖှာအပ်ပြီးသော အဖှာရှိသောသပိတ်-ဟု အနက်ယောဇနာ၍ ပြဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း၊အာဟဋာ အာဏတ္တိဂဏ္ဌိကာ တဿတ္ထိ အာဏတ္တိဂဏ္ဌိကာဟဋော-ဟု ဘာဋီ၌ ဖွင့်ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း။ထည့်သွင်းအပ်သောစို့မယ်န,တည်းသွင်းအပ်သောအထုံးအဖွဲ့ရှိသော သပိတ်ဟု အာဟဋပုဒ်ကို အာဏတ္တိပုဒ်+ဂဏ္ဌိကာပုဒ်တို့နှင့် စပ်၍ ဘာဋီ၌အနက်ပြန်ဆိုသောကြောင့် လည်း ကောင်း ထိုနိသျများအလို အာဏတ္တိဂဏ္ဌိကာဟဋော ပါဌ်သင့်။

အာဏတ္တိစ ဂဏ္ဌိကာစ အာဏတ္တိဂဏ္ဌိကာ-ဟု ဒွန်တွဲ။ပတနံ ပါဋော။အာဏတ္တိဂဏ္ဌိကာနံ ပါဋော အာဏတ္တိဂဏ္ဌိကာပါဋော-ဟု ဝစနတ္ထပြု၍ စို့မယ်နအဖှာအသေးတို့၏

http://www.dhammadownload.com

ကျ ရောက်ခြင်းဟု ယောဇနာ,ဆင်တဲဂဏ္ဌိတို့၌ အနက်ပြန်ဆိုသောကြောင့် ထိုအလို အာဏိဂဏ္ဌိကာပါတော ပါ၌သင့်။

ရွှေဥမင်နိသျ၌ အာဏိဂဏ္ဌိကာလတော-မျှော့ကိုင်သောကာလ,ဖာထေးသော ကာလမှစ၍-ဟု အနက်ပြန်ဆိုသောကြောင့် ထိုအလို အာဏိဂဏ္ဌိကာလတော ပါ၌သင့်။

အာဏိဂဏ္ဌိကာဟတောတိ အာဏိနာ ဂဏ္ဌိကာစ ဟတသောဘနေော။ဝိသုဒ္ဓိမဂ် ဋီကာ၊၁။၁၂၉။အဖွင့်ကိုထောက် အာဏိဂဏ္ဌိကာဟတော ပါ၌သည်ယုတ္တတရ။

(ဂ)ဟတော ဝါ/ဟတော

ဘိန္နဆိဒ္ဒနှစ်မျိုးနှင့်တွဲရမည်ဖြစ်၍ ဟတော ဝါ၌ ဝါသဒ္ဒါ မပါသင့်။(ဘာဋီ) ကွဲသောသပိတ် ပေါက်သောသပိတ်တို့မှကြွင်းသော ဖာထေးထားသောသပိတ်ကို ပါရိသေသ နည်းဖြင့် ယူသင့်၍ ဟတောဝါ၌ ဝါသဒ္ဒါပါသင့်။(ဆရာများအလို)

အာဏိ/အာဏီ/အဏိ

တာသံဂ္ဂဂတေ ဂ်ီလေ အာဏီ၊ က္လတ္ထိ အဏိပိ။ အဏ သဒ္ဒေ၊ဏိ၊ပုဗ္ဗပက္ခေ နဝုဒ္ဓိ၊အနံ ပါဏာနေဝ၊ ဏာတ္တံ။ဓာန်ဋီ၊၃၇၄။ဂါထာ၌ ဖွင့်ဆိုသောကြောင့် အာဏီ အဏိပါ၌ တို့သင့်။

အဏာတိ သဒ္ဒံ ကရောတီတိ အာဏိ။အဏာ+ဣဏ် ပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသောကြောင့် အာဏိ ပါ၌သင့်။

နာဘိ/နာဘီ (နာဘိ က္လတ္ထိ၊ဤပစ္စယေ နာဘီစ)

နေမိ/နေမီ (နယတိ စက္ကံ နေမိ၊၊နီ နယေ၊မိ။ဤပစ္စယေ နေမီစ)

(နှစ်ပါ၌မှန်နည်းတူဖြေပါ။)

ဝါကျစဉ်(၄၀) (ဃ) ဟရတိ/အဝဟရတိ

အာဒိယေယျ ဟရေယျ အဝဟရေယျ-ဟုခိုးခြင်းပရိယာယ် ကြိယာသဒ္ဒါတို့ကို အတူဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ပါဒ္ဓဂ္ဂနကံ-ဟူသော ပုဒ်ကိုထောက်၍ ဤ၌ ခိုးခြင်း အနက်ကို အလိုရှိအပ်သောကြောင့်လည်းကောင်း အဝဥပသာရရှိ/မရှိသာထူး၍ ခိုးခြင်း အနက်မထူးသောကြောင့်လည်းကောင်း နှစ်ပါ၌သင့်။

ဥပပရိက္ခိတဗ္ဗံ/ဥပပရိက္ခိတဗ္ဗော

ပရိဘောဂဟူသော ကံပုဒ်ပုံလိင်ကိုထောက်၍ ဥပပရိက္ခိတဗ္ဗော-ဟု ရှိနိုင် ကောင်း သော်လည်း ဤ၌ တဗ္ဗပစ္စည်းသည် ကံဟောမဟုတ်၊ဘောဟောဖြစ်သောကြောင့်

http://www.dhammadownload.com

ဘာဝေ ကိစ္စပ္ပစ္စယန္တာ နပုံသကာ(ရှု တေကိစ္စာ)သုတ် အဖွင့်အရ နပုံလိင်ဒေကာဝုစ်ဖြင့် ဥပပရိက္ခိတဗ္ဗံ ပါဌ်သင့်။

ဝါကျစဉ်(၄၁) အက္ခဒဿာ/အက္ခရဿာ

အက္ခသဒ္ဒေန ကိံရ ဝိနိစ္ဆယသာလာ ဝုစ္စတိ၊တတ္ထ နိသိဒိတွာ ဝဇ္ဇာဝဇ္ဇံ ပဿန္တီတိ အက္ခဒဿာ ဝုစ္စန္တိ ဓမ္မဝိနိစ္ဆနကာ-ဟု သာရတ္ထဋီ၌ ဖွင့်ဆိုအပ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊နျာသာဒီနံ ဝိဝါဒါနံ အက္ခဒဿော ပဒဋ္ဌရိ-ဟု အဘိဓာန်(၃၄၁)ဂါထာ၌ဆိုအပ်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ဤ၌ တရားသူကြီးတို့ကို အလိုရှိအပ်သောကြောင့်လည်းကောင်း တဝဂ် ဓာတိယက္ခရာဖြင့်ရှိသော အက္ခဒဿာ ပါဌ်သင့်။

မှတ်ချက်။ ။အက္ခာယံ ဓမ္မသဘာယံ နိသီဒိတွာ ရသန္တိ ဝိနိစ္ဆိနန္တီတိ အက္ခရဿာ။ (ဂဏ္ဍိပေါင်း)၌ ဆိုအပ်၏။ထိုအလို အက္ခရဿာ သင့်။

သက်ိသရိယနိဿိတာ/သကဝီရိယနိဿိတာ

နှစ်ပုဒ်လုံးတို့သည် အစိုးရသူ မင်းသားကိုသာ ရနိုင်သောကြောင့် နှစ်ပါဌ်သင့်။ သို့သော် သက်ိဿရိယနိဿိတာ-ဟူသောပါဌ်သည် ရာဇကုလနိဿိတာ-ဟူသော ပါဌ်ဖြင့်ပင် ပြီးနိုင်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊မိမိ၏လုံးလကိုမှီ၍ အုပ်စိုးသူဟူသော အနက်သည်သာ ရာဇကုလနိဿိတာပုဒ်မှ ထူးသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ယင်းပုဒ်ကိုပင် နိဿယများ၌ အနက်သမ္ဗန်အပ်သောကြောင့်လည်းကောင်း သကဝီရိယနိဿိတာ ပါဌ်သည် ယုတ္တတရ။

ဝါကျစဉ်(၄၂) (က)ဆိန္နေယျုံ/ဆိဇ္ဇေယျုံ

ဆိဒိ ရ ဒွေဓာကရဏေ၊ဒိ ဆိန္ဒနေ-ဟု ဓာတွတ္ထသင်္ဂဟ၌ ဆိုသောကြောင့် လည်း ကောင်း၊သီလာဒိစ္ဆေဒနေန-ဟု ဋီကာ၌ ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း၊သကမ္မကဖြစ်သော ရုဓာဒိဂိုဏ်း ဆိဒိဓာတ်ကိုသာ ဤ၌ အလိုရှိအပ်သောကြောင့်လည်းကောင်း ဆိန္နေယျုံ ပါဌ်သင့်။

ရှင်းချက်။ ။ရုဓာဒိဂုဏ်း ဆိဒိဓာတ်သည် သကမ္မက၊ဒိဝါဒိဂိုဏ်းဆိဒိဓာတ်သည် အကမ္မက။ဟနန်ံ နာမ ဟတ္ထပါဒါဒီဟိ ပေါထနစ္ဆေဝ သီသာဒိစ္ဆေဒနဥ္စ ဟောတိ ဟု ဋီကာ၌ သီသာဒိ-ဟု ကံထည့်၍ ဖွင့်ဆိုအပ်သောကြောင့် သကမ္မကဖြစ်သော ရုဓာဒိဂဏ်ိကဆိဒိဓာတ်ကို ဤ၌အလိုရှိအပ်သောကြောင့် ဆိန္နေယျုံ ပါဌ်သင့်။

ဒိဝါဒိဂဏ်ိကဆိဒိဓာတ်ကို ဤ၌ အလိုမရှိအပ်သောကြောင့် ဆိဇ္ဇေယျုံ

http://www.dhammadownload.com

ပါဠိမသင့်။

မေကုနံ ခမ္ဗံ/မေထုနခမ္ဗံ

သမာသ်အစီအရင်အားလုံးတို့သို့ ဝိဘာသာသဒ္ဒါလိုက်အပ်သောကြောင့် သမာသ်မှန်သမျှ အနိစ္စဝိဓိဖြစ်၍ မေထုနံ ခမ္ဗံဟူ၍လည်းကောင်း၊မေထုနခမ္ဗံ ဟူ၍လည်းကောင်း ဝါကျ/သမာသ်နှစ်မျိုးရှိနိုင်ကောင်းသောကြောင့် နှစ်ပါဠိသင့်။

ဝါကျစဉ်(၄၃) ဒုဋ္ဌံ ကတံ/ဒုဋ္ဌုကတံ(ဒုဋ္ဌုံ ကတံ)

ယံ ဟိ ဒုဋ္ဌုကတံ ဝိရူပံ ဝါ ကတံ၊တံ ဒုက္ကဋံ။(ဝိ၊ဋ္ဌ၊၄။၁၉၂။)အဖွင့်ကို ရှု၍ ဒုဉပသာရပုဒ်၏ ဒုဋ္ဌုအနက်မှတစ်ပါး ဝိရူပအနက်ဖွင့်ရာဖြစ်သောကြောင့် ဒုဋ္ဌု-ပျက်စီးခြင်းဟူသည် ပင်ကိုယ်မဟုတ်၊ဖေါက်ပြန်ခြင်းပင်၊ ဖြစ်၏ဟု အနက်အဓိပ္ပါယ်ယူဆနိုင်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ကမ္မဓာရယသမာသ် ပြုရာဖြစ်၍ ဝိဘတ်ကျေဖြစ်သင့်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ဒီဃစက္ကုအဘိဉ္စဉ် ကာယဒုစ္စရိတာအဖွင့်(၊ဝိ၊ဋ္ဌ၊၁။၁၃၄။)ဒုဋ္ဌုစရိတံ ဒုဋ္ဌံ ဝါ စရိတံ-ဟုတွေ့အပ်သောကြောင့်လည်းကောင်း ဒုဋ္ဌံ ကတံ ပါဠိသင့်။

နိဿယတို့၌ ဒုဋ္ဌုပုဒ်ဖြင့်အတ္ထယောဇနာသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ကာယဒုစ္စရိ တအဖွင့် ဋီကာ(သာရတ္ထ၊၁။၄၀၄။)၌ ကာယေန ဒုဋ္ဌု စရိတံ။ပ။ကိလေသပူတိကတ္တာ ဒုဋ္ဌုစရိတံ-ဟု ဒုဋ္ဌုပုဒ်ဖြင့် ကမ္မဓာရယ်သမာသ်ကိုဖွင့်ဆိုအပ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊မကောင်းဟူသည် ဖေါက်ပြန်မှုတစ်မျိုးပင် ဖြစ်၏-ဟု အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ယူဆနိုင်သောကြောင့်လည်းကောင်း ဒုဋ္ဌု ကတံ ပါဠိလည်းသင့်။(ဒုဋ္ဌုံ ကတံ ပါဠိမသင့်)

ဘိက္ခုကြိယာနံ/ဘိက္ခုကိရိယာနံ

ကရဓာတ်+ရိရိယ ပစ္စည်း ဓာတွန်ရနှင့်ရအနုဗဏ်ကို ချေ၍ပြီးသောကြောင့် ဘိက္ခုကိရိယာနံ ပါဠိသင့်။

ကကိုရိသို့ ကပ်၍ပြီးနိုင်သောကြောင့် ဘိက္ခုကြိယာနံ ပါဠိလည်းသင့်။ (အက္ခရစိန္တကာ ပန ကြိယာတ္တစ္စပိ ပဒမိစ္ဆန္တိ။ဓာတုမာလာ၊၂၇၆။ကရ+ကရဲဏော ဇော္ဇာ။ က္လကာရာဂမော အဿိ၊ဝဏ္ဏာဝိပရိယယေ ကြိယာ၊ရိရိပစ္စယေ ကိရိယာ။ဓာန်ဋီ၊၇၅၈။ ဂါထာ။)

(ဃ)ဝိရဒ္ဓံ/ဝိရဒ္ဓံ

ဂဏ္ဌိ၌ ဝိရဒ္ဓံ-ဟု ရှိသော်လည်း စုဏ္ဏိယအဖွင့်၌ ဝုတ္တကိစ္စံ ဝိရာဓေတွာ။ ဝိပုဗ္ဗ ရာဓဓာတ်ကို ဖွင့်၍၊ဝိပုဗ္ဗရဓဓာတ်ကို မဖွင့်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ကုသလံ

http://www.dhammadownload.com

ဂ်ရှိတွာ ပဝတ္တတ္တာ ဝိရဒ္ဓံ-ဟု(သာရတ္ထ၊၂။၁၃၄။)၌ဖွင့်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊မူရင်း ပရိဂါပါဠိတော်၌ အပရဒ္ဓံ ဝိရဒ္ဓံ-ဟု ရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း ဝိပုဗ္ဗ+ရာဓာတ်+ တပစ္စည်းဖြင့်ပြီးသော ဝိရဒ္ဓံ ပါဌ်သာသင့်။

ပထမံ/ပဌမံ

ပဌ-ဝိယတ္တိယံ ဝါစာယံ၊အမော။ပထ-သချ်ာနေဝါ၊အမော။ဝဏ္ဏာဝိကာရော ပဌမံ၊ပထမန္တိပိ။(ဓာန်ဋီ၊၇၁၅။)ဂါထာ။

ဝါကျစဉ်(၄၄) (က)ထူလစ္စယ/ထုလ္လစ္စယ

(ခ)ဝါကျလာ သံယောဂါဘာဝေါ-ဟူသော အဖွင့်ကိုထောက်၍ သံယုတ် နှင့်တကွ ထုလ္လစ္စယ ပါဌ်သင့်။

(က)ထူလတ္တာ အစ္စယဿ/ထူလတ္တာ အစ္စယတ္တာ

ပရိဂါပါဠိတော် ဂါထာသင်္ဂဏိ အဋ္ဌကထာ၌ "ထူလတ္တာ အစ္စယဿ ဧတံ ထုလ္လစ္စယန္တိ ဝုစ္စတီတိ အဒွော" ဟု ရှိ၏။ထိုသို့ရှိမှုလည်း အစ္စယနှင့်ထူလကို့ အရကူ မည်ဖြစ်ကြောင်း သိသာ၏။ထို့ကြောင့် ဤ၌လည်း ထူလတ္တာ အစ္စယဿ-ဟု ရှိသင့် သည်ကို ဘာဋီ၌ဆိုသောကြောင့် ထိုအလို ထူလတ္တာ အစ္စယဿ ပါဌ်သင့်။(ဝိ၊ဋ္ဌ၊၄။ ၁၉၁။)

သာရတ္ထဋီကာ၌ ထူလတ္တာ အစ္စယတ္တာစ ထုလ္လစ္စယန္တိ ဝတ္တဗ္ဗေ ထုလ္လစ္စယန္တိ ဝုတ္တံ-ဟူသော အဖွင့်ကို ထောက်၍ ထူလတ္တာ အစ္စယတ္တာ ပါဌ်လည်းသင့်။(သာရတ္ထ၊၂။ ၂၃၄။)

ဝါကျစဉ်(၄၅) ကုမ္ဘီဂတံ/ကုမ္ဘိဂတံ

ဝါကျမဟုတ် သမာသ်ပုဒ်ဖြစ်၍ သမာသ်အလယ်ရောက် ဤ၊ဦ နိစ္စက္ကတ္ထိလိင် ပုဒ်တို့ကို ရဿပြုရသောကြောင့် ကုမ္ဘိဂတံ ပါဌ်သင့်။ကုမ္ဘီဂတံ ပါဌ်မသင့်။

ကွစာဒိမဇ္ဈုတ္တရာနန္တိ အာဒိနာ မဇ္ဈေ ဤကာရူကာရာနံ ရဿတ္တံ။(ရူပသိဒ္ဓိ၊ အမာ ဒယောပရပဒေဘိ-သုတ်အဖွင့်။)နိစ္စက္ကတ္ထိလိင် အာဖြစ်သော် ရဿမပြုအပ်။

ကုမ္ဘိဂတဘဏ္ဍာဂဟဏတ္ထံ/ကုမ္ဘိဂတဘဏ္ဍဂ္ဂဟဏတ္ထံ

ဂဟဓာတ်၏ အာဒိဗျည်းသည် ဒွေဘော်ဌာနဖြစ်သောကြောင့် ဒွေဘော်ဖြင့် ရှိသော ကုမ္ဘိဂတဘဏ္ဍဂ္ဂဟဏတ္ထံ-ပါဌ်သင့်။

ဝါကျစဉ်(၄၆) အဝဗျူဟာန္တော့ပိ/အပဗျူဟာန္တော့ပိ

http://www.dhammadownload.com

အဝဇ္ဈုပ္ပာဟန္တော အပဇ္ဈုပ္ပာဟန္တောတိစ ဒွေ ပါဌာ-ဟု ယောဇနာ၌ ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ပနှင့်ဝတို့သည် ကာရိ/ကာရိယမျှသာ ထူးသောကြောင့်လည်းကောင်း နှစ်ပါဌ် သင့်ပါသည်။

ပကာရသ ဝကာရာဒေသော ဟောတိ ပစ္စေဿတိ ဝိစ္စေဿတိ ဝါ။(ကစ္စည်း)

အပဇ္ဈုပ္ပာဟန္တောတိ ဌိတဋ္ဌာနတော အပနယနဝသေန ဝိယူဟန္တော ရာသိံ ကရောန္တော။(ဝိမတိ၊၁။၁၇၇။)၌ ဆိုသောကြောင့် အပဇ္ဈုပ္ပာဟန္တော ပါဌ်သည် ယုတ္တတရ။ဤ၌ အပိသဒ္ဒါပါမှသင့်သည်။အပိသဒ္ဒေါ ယာဝ ဧကဗဒ္ဓန္တိ အာဒိနာ ဝုတ္တံ ပုဂ္ဂလံ အပေက္ခတိ။

ဝါကျစဉ်(၄၇) အာရူဠှ/အာရုဠှ

ရုဟ-ဇနနေ အာရုဟတီတိ အာရုဠှော။(ရုဠှော)ဟု (ရူပသိဒ္ဓိ)ဟန္ဒေဟိ ဟောဟဿ လော ဝါ အဒဟနဟာနံ-ဟူသောအဖွင့်၌ ရုဟဓာတ်အရာ၌ ဒီဃအပြုကိုမဆိုသောကြောင့် ရဿဖြင့် အာရုဠှ ပါဌ်သာသင့်။(ရုဟ+တ)

မှတ်ချက်။ ။ပါဠိများ၌ အာရူဠှ-ဟု အတွေ့များပါသည်။

သောဝဏ္ဏမယာနိ/သုဝဏ္ဏမယာနိ

ဝုဒ္ဓိပြု/မပြုမျှသာ ထူးသောကြောင့် နှစ်ပါဌ်လုံးသင့်။

ဝါကျစဉ်(၄၈) ဝစနတောပေတံ/ဝစနတောစေတံ

ဝစနတောစာတိ ပဒံ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ ပဒေ ဉာပကဟေတု၊စသဒ္ဒေါ ဝိနယဝိနိစ္ဆယောတိ အာဒိ ဟေတုံ အပေက္ခတိ၊ဝစနတောပေတန္တိပိ အတ္ထိ-ဟု ယောဇနာ၌ ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း၊စသဒ္ဒါအပိသဒ္ဒါတို့သည် အပေက္ခအနက်ကို ဟောနိုင်ကြသောကြောင့်လည်း ကောင်း နှစ်ပါဌ်သင့်။

အာကာသဂတံ အကရောန္တဿ/အာရောပေန္တဿ/ကရောန္တဿ

အာရောပေန္တဿာတိ ပဒံ ဝေဠုနယေနာတိ သမ္ဗန္ဓော-ဟု ယောဇနာ၌ ဆိုသောကြောင့် ထိုအလို အာရောပေန္တဿ ပါဌ်သင့်။

ထိုသို့ပင် ဆိုငြားသော်လည်း ဝေဟာသဋ္ဌ-လာ စကားတို့နှင့် ညီညွတ်မှုမရှိသောကြောင့် အဓိပ္ပါယ်မရှိ၊ထိုကြောင့် မသင့်။

ကရောန္တဿ သဒ္ဒါလည်း အာရောပေန္တဿ သဒ္ဒါနှင့်မထူးရကား မသင့်။

အကရောန္တဿ သဒ္ဒါသည်သာ အထက်ဝေဟာသဋ္ဌ စကားတို့နှင့်ညီညွတ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ဤ၌လိုအပ်သောအနက်ကိုပြီးစေနိုင်သောကြောင့်လည်းကောင်း

http://www.dhammadownload.com

အကာရောန္တသဿ ပါဠိသင့်။

မှတ်ချက်။ ။အာရောပေန္တဿပါဠိကား ယောဇနာ၊ကရောန္တဿပါဠိကားမအုရှိသျ၊အကာရောန္တဿ ပါဠိကား ဘာဋီ။

ဝါကျစဉ်(၄၉) **ဒုက္ကုလသာဋကံ/ဒုက္ကူလသာဋကံ**

ကူလ အာဝရဏေ၊ဒုက္ကေန ကုလျတေတိ ဒုက္ကူလံ။ဒုမေဟိ ဇာတံ ကူလန္တိ ဝါ ဒုက္ကူလံ-ဟူသော ဓာန်ဋီ(၂၉၁)ဂါထာကို ထောက်၍ ဒုက္ကူလသာဋကံ ပါဠိသာသင့်။ (ဋီကာ၌ ကုလံ-ဟု ရသဖြင့် ရှိသည့်ကား ပါဠိပျက်။)

ပိတမတ္တော/ပီတမတ္တော

ဌာပါနမိဉ်စ-သုတ်ကို ထောက်၍ ပီတမတ္တော ပါဠိသာသင့်။

သုက္ကတဋ္ဌာကေ သုက္ကမာတိကာယ/

သုက္ကတဋ္ဌာကသုက္ကမာတိကာ

ယသုက္ကတဋ္ဌာကေတိ ပဒံ သုက္ကမာတိကာယာတိ ပဒေ အာဓာရော-ဟု ယောဇနာ ၌ ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း၊အသုခုစ္စာရဏေ အဝိဒိတတ္တေစ ဝါကျမေဝ-ဟူသောသဒ္ဒနီတိသုတ်နှင့် အညီ အဝိဒိတတ္တဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း သုက္ကတဋ္ဌာကေ သုက္ကမာတိကာယ ပါဠိသာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၅၀) **ဂလိတေ/ဂဠိတေ**

ဂဠော-ပဋ္ဌရဏေ-ဟု ဓာတွတ္ထ(၉၆)၌ ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ဂဠဓာတ် တပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသောကြောင့်လည်းကောင်း ဂဠိတေပါဠိသင့်။

ဂလော ဘူ သဒ္ဒေ စ ဘူ သဝေ-ဟု ဓာတွတ္ထ(၉၄)၌ ဆိုသောကြောင့် ဂလိတေ ပါဠိသင့်။

မှတ်ချက်။ ။ဂဠ-ဂလ နှစ်ပုဒ်လုံးပင် ယိုစီးခြင်း လျောကြခြင်း အနက်ကို ဟောနိုင်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။

(ဃ)တတြ/တတ္ထ

တတ္ထာတိ ဩမဋ္ဌာဒီသု-ဟု ယောဇနာ၌ ဆိုသောကြောင့် ထိုအလို တတ္ထ ပါဠိသင့်။တ္ထ/တြ ပစ္စည်းမျှသာထူး၍ အနက်မထူးသောကြောင့် တတြ ပါဠိလည်းသင့်။

ဝါကျစဉ်(၅၁) **ကပါလမဇ္ဈတော/ဗာဟိရမဇ္ဈတော**

ဝေမဋ္ဌအပေါက်၌ ၁။အတွင်းစွန်း။၂။အပစွန်း။၃။အိုအုံအလယ်အားဖြင့် အာပတ်

http://www.dhammadownload.com

ကို ဆုံးဖြတ်ရာ ဌာနသုံးပါးဖြစ်သင့်ရာဝယ် ဆိုလတံ့သော (ဃ)ဝါကျစသည်ကို ထောက်၍ အိုးအုံအလယ်ပင် ဟူသော အနက်သာဖြစ်သင့်ရကား ကပါလမ္ဗူတောပါဠ်သာသင့်။ (ဆင်တဲဂဏ္ဌိ၌ ဆိုသော ဗာဟိရမ္ဗူတောပါဠ်ကား အဋ္ဌယုတ္တိမရှိသောကြောင့်မသင့်။

ကတာဆိဒ္ဒေ/ကတာဆိဒ္ဒေန

မဇ္ဈေ ဌပေတွာ ကတာဆိဒ္ဒေတိ မဇ္ဈေ ထောကံ ကပါလံ ဌပေတွာ ပစ္ဆာ တံ ဆိဒ္ဒန္တေန ကတာဆိဒ္ဒေ-ဟု သာရတ္ထဒီပနီ ဋီကာတို့၌ဆိုသောကြောင့် ကတာဆိဒ္ဒေပါဠ်သာသင့်။

သမေတိ/န သမေတိ

ထိုအဋ္ဌကထာ၌ ဆိုအပ်သောစကားသည် အတွင်းမှလည်းကောင်း၊အပမှလည်းကောင်း စ၍၊အလယ်၌ ပါးပါးချန်ထား၍ နောက်၌ထိုအလယ်သားကို ဖေါက်၍ပြုအပ်သော ဝေမဋ္ဌအပေါက်ကို ရည်ရွယ်၍ သာဝသေသအားဖြင့် ဆိုသောစကားဟု ပြလိုသည်ဖြစ်၍ တံပန စသော စကားကို အရှင်ဗုဒ္ဓဃောသဆရာဆိုသတည်း။

ကန့်ဘောင်ရိုးကို ဖေါက်ခြင်းနှင့် မညီဟု ပြလိုသဖြင့် ဆိုအပ်သောစကား မဟုတ်ချေ၊ထိုကို ပြလိုသည်ဖြစ်၍ ဆိုသောစကားဖြစ်လျှင် တံ ပန တဋ္ဌာကသာ စသည်ဖြင့်သာ ဆိုရာ၏။အန္တော စ ဗဟိစ စသည်ကို ထည့်၍ မဆိုရာ။ဆိုလည်းဆိုခဲ့၏။ ထိုကြောင့် သမေတိ-ဟူသော ပါဠ်သာသင့်။

(သာရတ္ထနှင့်ယောဇနာတို့၌လည်း န အက္ခရာ မပါချေ။)

ဝါကျစဉ်(၅၂) ဘိန္နတိ/ဘဇ္ဇတိ

နာဂေါ ပါကာရံ ဘိန္နတိ-စသော ပါဠ်တို့၌ကဲ့သို့ သကမ္မကဓာတ်အရာဖြစ်သောကြောင့် ဘိန္နတိ ပါဠ်သာသင့်။

မုရုန္ဒိကေ္ခပေန/မူရုန္ဒိကေ္ခပေန

မရေ ဓာရဏေ၊အဿု-ဟူသော ဓာန်ဋီ(၃၅၇)ဂါထာကို ထောက်၍ မုရုန္ဒိကေ္ခပေန ပါဠ်သင့်။

ဝါကျစဉ်(၅၃) ဆဋ္ဋေတိ/ဆဒ္ဒေတိ

ဆဒ္ဒော ဆဋ္ဋော ဆဒ္ဒနေ စု-ဟု ဓာတွတ္ထသင်္ဂဟ၌ ဆိုသောကြောင့် စုရာဒိဂိုဏ်း ဆဒ္ဒဓာတ်၊ဆဋ္ဋဓာတ် နှစ်မျိုးလုံးပင် စွန့်ခြင်းအနက်ကို ဟောရကား နှစ်ပါဠ်လုံးသင့်။

http://www.dhammadownload.com

ဝါလိကာ/ဝါလုကာ

သဒ္ဒနီတိသုတ္တမာလာ မတ္တာဘေဒအခန်း၌ ပရိယာယ်အဖြစ်ဖြင့် နှစ်ပုဒ်လုံးကို ဆိုထားသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ဝါလိကာတိ ဝါလုကာယေဝ။(ဝိ၊ဋ္ဌ၊၃။၂၁။)ဝလ-သံဝရဏေ၊ဏ္ဍု အသု ဝါလုကာ။ခာန်ဋီ(၆၆၃)ဂါထာတို့၌ ပရိယာယ်တူပြသောကြောင့် လည်းကောင်း နှစ်ပါဌ်သင့်။

ဝါကျစဉ်(၅၄) ဘဏ္ဍာဒေယျံ/ဘဏ္ဍာဒေယျံ

ဒါတဗ္ဗန္တိ ဒေယျံ၊ဘဏ္ဍဿ တံ ဒေယျဉ္စာတိ ဘဏ္ဍာဒေယျံ-ဟု အောက်၌ ယောဇနာဆရာဆိုသောကြောင့် ဘဏ္ဍာဒေယျံ ပါဌ်သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၅၅) ဓေမေကေ/ဓေဧကေ

ဓဝံ ဂုတ္တနယေန ဓကေ အာစရိယာ ဝဒန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။(ယောဇနာ)ဓဝံ ဝိနိစ္ဆယံ ဝဒန္တီတိ။(ဋီကာ)တို့၌ ဆိုသောကြောင့် ဧဝမေကေ-ဟု ရှိသောပါဌ်သာသင့်။

ပဏ္ဍိန္နံ/ပဏ္ဍိနံ/ပက္ခိတ္တံ

ယံ ဝန ဝတ္ထုံ ဇတ္တ ကုမ္ဘိယာ ဘိက္ခုနာ ပက္ခိတ္တံ-ဟု ယောဇနာ၌ ဆိုသောကြောင့် ပက္ခိတ္တံ ပါဌ်သင့်။

ပဏ္ဍိနုဿ ခါဒနံ ဣတရဿ ပါနဉ္စ.(ပျစ်ချွဲခဲနေသော ထောပတ်စသည်ကို စားခြင်း၊မပျစ်မခဲသော ထောပတ်စသည်ကို သောက်ခြင်း)ဤသို့ ဝိမတိ၊၁။၁၇၈။၌ ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ပပုဗ္ဗ ထီနဓာတ်+တအသဒိသဒွေဘော်လာ၍ ပြီးသောကြောင့်လည်းကောင်း ပဏ္ဍိနံ ပါဌ်သင့်။

ပဒတ္ထမဉ္ဇူသာ၌ ပဏ္ဍိန္န/ပဏ္ဍိန-တင်းသောခတ်တရော်ရှိသော-ဟု ပရိယာယ်တူ ဖွင့်သောကြောင့် ပဏ္ဍိန္နံ ပါဌ်လည်းသင့်။(နိသျတို့၌ ပဏ္ဍိန္န-ဟု ရှိ၏။)

ကောဗဒ္ဓမေဝ-ဟူသော သဒ္ဒန္တရိတ်ကို ထောက်သော် ပဏ္ဍိန္နံ/ပဏ္ဍိနံ ပါဌ်တို့သာ ယုတ္တတရ ဖြစ်၏။

ဝါကျစဉ်(၅၆) အစာဝေတုကာမောဝ/အစာဝေတုကာမောစ

အစာဝေတုကာမောစာတိ ထေယျစိတ္တေန အစာဝေတုကာမော၊စသဒ္ဒေါ ဌာနာ စာဝေတုကာမတံ အပေက္ခတိ-ဟူသော ယောဇနာဆိုသောကြောင့် အစာဝေတုကာမောစ ပါဌ်သင့်။

သို့သော်လည်း ထိုစကားသည် တိဏ္ဍဋ္ဌာပကော ဝိယဟူသော ဥပမာစကားနှင့်

http://www.dhammadownload.com

ဆန့်ကျင်၏။ထို့ကြောင့် ၄င်းဝတ္ထုဋ္ဌ ဈာပိတာဘိဏော ဋ္ဌာနာစဝနသ အဘာဝေါ ဒုက္ကဋ္ဌံ -ဟုအဋ္ဌကထာ၌ မိန့်လတ္တံ့။ထို့ကြောင့် ယောဇနာစကားကို ဆင်ခြင်ပါ။

စသဒ္ဒါကို ဝိစိကိစ္ဆာ စိတ္တေစ ဟူသော ပါဌ်ကဲ့သို့ အဝဓာရဏတ္ထ ယူသော် နှစ် ပါဌ်သင့်။

သို့သော်လည်း ဋီကာတို့၌ စေသဒ္ဒါနှင့် ပဒုဒ္ဓါရပြုသောကြောင့် အစာဝေတုကာမောဝ-ဟူသော ပါဌ်သာသင့်မြတ်ပါသည်။

ပတ္တိနံ့/ပက္ကိတ္တံ

ယံ ဝါ ပန ဝတ္ထု စ္ဆေ ကုမ္ဘိယာ ဘိက္ခုနော ပက္ခိတ္တံ တံ ဝတ္ထု-ဟု ယောဇနာ၌ ဆိုသောကြောင့် ပက္ခိတ္တံ ပါဌ်သင့်။

ဂဏ္ဌိ၌လည်း ၄င်းသာဓကကိုဆောင်၍ ပက္ခိတ္တံ ပါဌ်သင့်၏-ဟု ဆို၏။ သို့သော် လည်း အတ္ထယုတ္တိမရှိ၍ ဆင်ခြင်ပါ။

အခါဒိတဗ္ဗံ ဝါ အပါတဗ္ဗံ ဝါ ကရောတ်-ဤအဋ္ဌကထာ ပတ္တိနံ့သ ခါဒနံ လ္လတရသ ပါနဉ္စ သပ္ပိ အာဒီနံ ပရိဘောဂေါတိ အာဟ။အခါဒိတဗ္ဗံ ဝါ အပါတဗ္ဗံ ဝါ ကရောတီတိ။၄င်းအဖွင့် (သာရတ္ထဋီကာ၊၁၃၇။)တို့နှင့် အညီ (ဂ)ဝါကျဖြင့် အိုးကွဲ သောကြောင့် ကြည်သောဆီ-စသည်တို့၏ ယိုစီးထွက်ကျခြင်းကို ပြ၍၊(ဃ)ဝါကျ ဖြင့် ပျစ်ခဲခက်မာသော ထောပတ်ပျားရည်စသည်တို့၏ အိုးနှင့်တကွ နက်စပ်သည်ဖြစ်၍ တည်ခြင်းကိုပြ၏။ထို့ကြောင့် ပတ္တိနံ့ ပါဌ်သာသင့်။

ပယိရုပါသိတ္ဗာ/ပရိယုပါသိတ္ဗာ

ပရိယာဒီနံ အရိယာဒိဝဏ္ဏာသ ယရာဒီဟိ ဝိပရိယာယော-ဟူသော သဒ္ဒနီတိ သုတ်ကိုထောက်၍ ပယိရုပါသိတ္ဗာ ပါဌ်သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၅၇) **ဗလီဗဒ္ဒသ/ဗလိဗဒ္ဒသ/ဗလီဗဒ္ဓသ/ဗလိဗဒ္ဓသ**

ဤစ ဝရောစ ဤဝရောဗလံ အသ အတ္ထီတိ ဗလီ၊ဤဝရံ ဒဒါတီတိ ဤဗဒ္ဒေါ၊ဗလီ စသော ဤဗဒ္ဒေါစာတိ ဗလိဗဒ္ဒေါ။(ပါစိတ်ဘာဋီ)ဗလံ ဝဒ္ဒယတီတိ ဗလီဗဒ္ဒေါ။နိပါတနာ။ဓာန်ဋီ၊(၄၉၅)ဂါထာကိုထောက်၍ ဗလီဗဒ္ဒသ ပါဌ်သင့်။

(ခွန်အားပြည့်မတ် ကျက်သရေဆုလပ်ကို ပေးတတ်သောနွားလား)

အဟံ ကာရေနု ဗလီနာ ထာမဝန္တေန ဗဒ္ဒတိ အဟမိတိ ကရောတီတိ ဗလီဗဒ္ဒေါ-ကို ထောက်၍ ဗလီဗဒ္ဒ ပါဌ်သင့်။(အုဌ်ကျောင်းဆရာတော်)

http://www.dhammadownload.com

ဝါကျစဉ်(၅၈) **နိမ္ဗေဓဝေနွေဿ/နိဗ္ဗေဓေနွေဿ/နိဗ္ဗေဓေနွေဿ**

နိဗ္ဗေဓေနွေဿ နိဗ္ဗေဓေနွေဿဟိ စ ဒွေ ပါဌာ-ဟု ယောဇနာ၌ ဆိုသော်လည်း ဝေဋ္ဌဓာတ်သည်သာ ရစ်ပတ်ခြင်းအနက်ဟောသောကြောင့် နိပုဗ္ဗ ဝေဋ္ဌဓာတ်+အန္တ ပစ္စည်း ဖြင့်ပြီးသော နိဗ္ဗေဓဝေနွေဿ ပါဌ်သာသင့်။(စာပေတို့၌ ရစ်ပတ်ခြင်းအနက်ဟောမှာ ဝေဌေတိ ဝေဋိတ္တာ ဒိဋ္ဌိနိဗဝေဌနံ-စသည်ဖြင့် ဓ-အက္ခရာဖြင့် ပါဌ်ပျက်သည်များ၏။ (ဓာတွတ္ထ၊၃၆၉။)ဂါထာ။

ဝေဌေတွာ/ဝေဓေတွာ နည်းတူ။

ဝါကျစဉ်(၅၉) **ဘိန္နိဝါလ/ဘိဏ္ဍိဝါလ/ဘိန္နိပါလ/ဘိဏ္ဍိ ဝါ ဝါလံဝါ/ဘိန္နိဝါဠ**

ဘိန္ဒနသီလတာယ ဘိန္ဒိ၊ဝါတိ ဂစ္ဆတိ ဇဝေနာတိ ဝါလော၊အလော။ဘိန္ဒိစ သော ဝါလော စာတိ ဘိန္ဒိဂါလော၊ဠွတ္တေ ဘိန္ဒိဝါဠော။ရှေ့သော-ဓာန်ဋီ(၃၉၄)ဂါထာကို ထောက်၍ ဘိန္ဒိဝါလ/ဘိန္ဒိဝါဠ နှစ်ပါဌ်သင့်။(ဘိဏ္ဍိဝါလ ဘိဏ္ဍိ ဝါ ဝါလံဝါ-မသင့်)

ဘေဒနံ ပါလယတီတိ ဘိန္ဒိပါလော၊(ခက်ရင်း)ပိဋကတ်ပေါ်၌ကား ဘိဏ္ဍိဝါလော/ဘဏ္ဍိပါလော ပါဌ်နှစ်မျိုးရှိ၏။ပကိုဝပြုသည်-ဟု ကြံ။ဓာတွတ္ထသင်္ဂဟ ဘိန္ဒိဓာတ် အဖွင့်၌ ဆိုသောကြောင့် ဘိန္ဒိပါလလည်းသင့်။

အင်္ကုသကေ/အင်္ဂုသကေ

အင်္ကတိ အနေန အညေတိ အင်္ကုသော၊အင်္က+သက် ပစ္စည်း၊အင်္ကဓာတ်နောင် ဥလာ၍ ပြီးသောကြောင့်လည်းကောင်း၊အင်္ကုသပုဒ်နောင် ကပစ္စည်း သက်၍ပြီးသော ကြောင့် လည်းကောင်း အင်္ကုသကေ ပါဌ်သင့်။

ဝါကျစဉ်(၆၀) **ပါရာဇိကဝတ္ထု ပူရတိ/ပါရာဇိကဝတ္ထုံ ပူရတိ**

ယသ္မိံ ဖလေ ဟူသော အာဓာရပုဒ်ကို ထောက်၍ ပါရာဇိကဝတ္ထု-ဟု သုဒ္ဓကတ္တား ပုဒ် ဖြစ်သင့်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊သုဒ္ဓကတ္တား အားလျော်စွာ ပူရတိ-ဟု သုဒ္ဓကြိယာ ရှိသင့်သောကြောင့်လည်းကောင်း ပါရာဇိကဝတ္ထု ပူရတိ ပါဌ်သာသင့်။

ဝဏ္ဏာဋ္ဌာနံ/ဝဏ္ဍဋ္ဌာနံ

ဝဏ္ဍံ ပုပ္ဖာဒိဗန္ဓနံ။(ဓာန်၊၅၄၄။)ဂါထာ။ဝဏ္ဍတ္တိ ဇလ္လာတိ ဝဏ္ဍော။(ကစ္စည်း) လောကီကျမ်းတို့၌ ဋ္ဌဖြင့်ရှိ၏။မာဂကျမ်းတို့၌ကား ဍဖြင့်ရှိ၏။ဝဍိဓာတ်၌လည်း ဘာဇ နဋ္ဌစသည်တာရကား နှစ်ပါဌ်သင့်။

http://www.dhammadownload.com

ပတမာနာ သဒ္ဒံ/ပတမာနံ သဒ္ဒံ

ပတမာနသဒ္ဒါသည် သဒ္ဒံ-ဟူသော နောက်ပုဒ်၏ ဝိသေသနမဟုတ်၊ဆိန္နမတ္တာ (ပိဏ္ဍိ)ဟူသော နောက်ပုဒ်တို့နှင့် အရတူသောကြောင့် တုလျာဓိကရဏပုဒ်ဖြစ်၍ ထိုပုဒ်တို့ အားလျော်စွာ ဣတ္ထိလိင်ပဌမန္တဖြစ်သင့်သောကြောင့် ပတမာနာ သဒ္ဒံ ပါဠ်သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၆၁)　　အာပါဠ္မေသု/အပါဠ္မေသု

အပါဠ္မေ အာပါဠ္မေတိစ ဒွေ ပရိယာယာ-ဟု ယောဇနာ၌ ဆိုသောကြောင့် နှစ်ပါဌ်သင့်။

ခုဒ္ဒကမာတိကာသု/ခုဒ္ဒိကာမာတိကာသု

ခုဒ္ဒကသဒ္ဒါသည် ဟောဘူးသော ပုံလိင်ဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ကမ္မဓာရည်းသမာသ်ဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊မာတိကာဟူသော ဣတ္ထိလိင်သဒ္ဒါနှောင်းသော ကြောင့်လည်းကောင်း၊ပုံလိင်ကဲ့သို့ငဲ့၍ ပြီးသောကြောင့်လည်းကောင်း ခုဒ္ဒကမာတိကာသု ပါဠ်သာသင့်။(ဗြာဟ္မဏီစ သာ ဒါရိကာစာတိ ဗြာဟ္မဏဒါရိကာ ကဲ့သို့မှတ်ပါ)

တဏ္ဍုဂတိကာ/တဏ္ဍုကတိကာ

တဏ္ဍု ဂတာ တဏ္ဍုဂတာ၊တဏ္ဍုဂတာဝိယာတိ တဏ္ဍုဂတိကာ-ဏိကပစ္စည်း ဥပမာအနက်၌ သက်၍ပြီးသောကြောင့်လည်းကောင်း၊တဏ္ဍုဂတိကာ ပုဒ်ကို နိသျဂဏ္ဍိတို့၌ အတ္ထယောဇနာသောကြောင့်လည်းကောင်း တဏ္ဍုဂတိကာ ပါဠ်သင့်။

သာရတ္ထဋီကာ၌ကား န အဝဟာရောတိ ဣဒံ ပုဗ္ဗသဒိသံ နပေါတိတိ အာဟ "တသ္မာ။ပ။ ဓဝရူပါဟိ တဏ္ဍုကတိကာတိ ဟု ဖွင့်ဆိုသည်၊ထိုအလို တဏ္ဍုကတိကာ ပါဠ်သင့်။(သာရတ္ထ၊၂။၂၄၁။)

ဝါကျစဉ်(၆၂)　　(ခ)ဝေဒိတဗ္ဗော/ဝေဒိတဗ္ဗာ

ရဇနဒေါဏိကာပဒံ အပေက္ခိတွာ ဝေဒိတဗ္ဗာတိ ဝုတ္တံ။ဝေဒိတဗ္ဗောတိပိ အတ္ထိ ဟူသော ယောဇနာကို ထောက်၍ နှစ်ပါဌ်သင့်။

ထိုသို့ယောဇနာ ဆိုသော်လည်း "ဓောဝနိ ပုဗ္ဗကိစ္စန္တိ ဝုစ္စတိ" စသည်၌ကဲ့သို့ အာကာရရှိသော ကံဝါကျ၌ ကံ၏လိင်ဝုစ်ကို လိုက်၍ ကြိယာကိုထားလေ့မရှိ၊အာကာရကိုသာ လိုက်၍ ကြိယာကိုသိင်ဝုစ်ထားလေ့ရှိသောကြောင့် ဝေဒိတဗ္ဗာသည် ယုတ္တံတရ။ **ဆောင်။** ။ကံ အာကာရ ထိုနှစ်ဝ အရမပြားပေ။

http://www.dhammadownload.com

အန္တောခဏိတွာ/အန္တောခဏိတာ

အန္တောခဏိတာတိ ပဒံ ဓုဝနာဝါကိ ပဒဿ ဝိသေသနံ။ခဏိတွာတိပိ အတ္ထိ-ဟု ယောဇနာဆိုသောကြောင့် နှစ်ပါဌ်သင့်။

ထိုသို့ပင် ယောဇနာ၌ဆိုသော်လည်း စပ်သောလှေသည် ဓုဝနာဝါမဖြစ်ရာ ရောက် ရကား ဆင်ခြင်ပါ-ဟု ဂဏ္ဌိ၌ ဆိုသောကြောင့်၊အန္တောခဏိတွာ ပါဌ်သည် ယုတ္တတရဖြစ်ပါသည်။

ဝိပ္ပန္နဋ္ဌနာဝါ/ဝိပ္ပနဋ္ဌနာဝါ/ဝိပ္ပနဋ္ဌာ နာဝါ

ဝိပ္ပန္နဋ္ဌာနာဝါတိ ဝိသမဝါတေဟိ ဝိနာသံ ပတ္တာ ဥဒကေ။နိမုဇ္ဇိတွာ ဟေဋ္ဌာ ဘူမိ တလံ အပတ္တာ မဇ္ဈေ ဋ္ဌိတံ သန္ဓာယ ဝဒတိ။(သာရတ္ထ၊၂။၁၄၁။)

ဝိပန္နဋ္ဌနာဝါတိ ဝိသမဝါတေဟိ ဒေသန္တရံ ပလာတာ၊ဘိန္ဒိတွာ ဝါ ဝိနာသံ ပတ္တာ။(ဝိမတိ၊၁။၁၈၀။)

ဝိပန္နာ ဟုတွာ တိဋ္ဌတီတိ ဝိပန္နဋ္ဌာ။(ဘာဋီ)(ပျက်စီးသည်ဖြစ်၍တည်၏)

ဝိပန္နဋ္ဌ ဇတိသာ နာဝါ ယာတိ ဝိပန္နဋ္ဌာ။(ပျက်သောတည်ရာရှိသောလှေ)မဒ္ဒ။

ဝိပ္ပန္နဋ္ဌနာဝါ -ကွဲသောပျက်သောလှေ။(ဂဏ္ဌိ)

ဝိပန္နဋ္ဌာ စသာ နာဝါစာတိ ဝိပန္နဋ္ဌာနာဝါ။(ယောဇနာ)'

ညှိနှိုင်းချက်။ ။ဝိ+ပ+နသ+တပစ္စည်းဖြင့် ပြီးနိုင်ကောင်းသောကြောင့်လည်း-ကောင်း၊ပသည်ဒွေဘော်ဌာနဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း ဝိပ္ပနဋ္ဌာနာဝါ ပါဌ်သင့်။

ဘာဋီအလို-ဝိ+ပဒ+တပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ဝိပန္န-ပုဒ်၊ဌာ ဓာတ်+ကွိပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသောကြောင့်လည်းကောင်း ဝိပန္နဋ္ဌာနာဝါ-ပါဌ်သင့်။

ပ-ဥပသာရသည် ဒွေဘော်အက္ခရာဖြစ်၍ ပဒဓာတ်၏အာဒိဗျည်းသည်ဒွေဘော် ဌာနမဟုတ်၊ဝိပတ္တိပုဒ်ကဲ့သို့ ပဒဓာတ်သည် ဝိရှေးရှိသော် ပျက်စီးခြင်းအနက်ဟောနိုင်၏။ ထိုကြောင့် ဋီကာဖွင့်များ၌ ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်နေသောလှေ-ဟူသော အဓိပ္ပါယ်ကို သူနည်းသူဟန်ဖြင့် ညီညွတ်ကြသည်ကို တွေ့ရသည်။

ဝါကျစဉ်(၆၃) ပဏ္ဏာမေတွာ/ပန္နာမေတွာ

တဏာ ဏော နဿ ပ ပရိ အာဒိတော-ဟု ရူပသိဒ္ဓိ(၄၂)သုတ်၌ ဆိုသောကြောင့် မုဒ္ဓဇဏဖြင့်ရှိသော ပဏ္ဏာမေတွာ ပါဌ်သာသင့်။

http://www.dhammadownload.com

ဝိက္ကိဏိတွာ/ဝိက္ကီဏိတွာ/ဝိက္ကိနိတွာ/ဝိက္ကီနိတွာ

နာမှိ ကိဿ ရဿတ္တံ၊နော စ ဏော။(နီတိသုတ်၊၁၀၆၆။)ကိုထောက်၍ ရဿ မုဒ္ဓဇ ဏဖြင့်ရှိသော ဝိက္ကိဏိတွာ ပါဌ်သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၆၄) ကုမိန/ကုမီန

ကမ ပဒဝိက္ခေပေ၊အဿ ဥတ္တံ။ကမန္တိ ဧတ္ထ မီနာဒယော ပဝိသန္တီတိ ကုမိနံ။(မဇ္ဈိမဒ္ဒနော ကပဏဝိသေသော-ဏွာဒိ၊၁၀၃။)၌ ကမု+ဣန+အကိုဥပြု၍ပြီးသောကြောင့်လည်းကောင်း၊မိ-ဟိံသာယံ။ပ။ကုမီနန္တိ ကုစ္ဆိတာကာရေန မစ္ဆေ မိနန္တိ ဟိံသန္တိ ဧတေနာတိ ကုမီနံ။(မစ္ဆေဗန္ဓနပဉ္ဇရော)ဟု နီတိဓာတု၊၂၄၅။နှင့် ဓာတွတ္ထသင်္ဂဟတို့၌ ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း ကုမိနံ/ကုမီနံ နှစ်ပါဌ်သင့်။

ယထာဝုတ္တသီသပရိစ္ဆေဒံ အနတိက္ကာမေန္တော၀/ ယထာဝုတ္တသီသပရိစ္ဆေဒအနတိက္ကာမေန္တော၀

န-ပဒါနံ ဝိပ္ပကာတေ နုတ္တရေန သမာသော-ဟူသော နီတိသုတ်(၆၀၀)ကို ထောက်၍လည်းကောင်း၊တဝန္တုမာနန္တာဒိ ကိတန္တေဟိ ဝါကျမေဝ ဝတ္တိတဝိဘာသာ ဓိကာ ရတောအနာဘိဓာနတောဝါဟူသောရူပသိဒ္ဓိ(၁၉၃)ကိုထောက်၍လည်းကောင်း၊ ယထာဝုတ္တသီသပရိစ္ဆေဒံ အနတိက္ကာမေန္တော၀-ဟု ဝါကျအနေဖြင့်ရှိသောပါဌ်သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၆၅) သီသေဘာရံ/သီသဘာရံ

အနိစ္စသမာသ်အရာ၌ ဝတ္တိစ္ဆာအားဖြင့် သမာသ်ဝါကျနှစ်ပါဌ်ဆိုနိုင်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ပါဠိအဋ္ဌကထာတို့၌လည်း သမာသ်ဝါကျနှစ်ပါးထင်သောကြောင့်လည်းကောင်း နှစ်ပါဌ်သင့်။

ဂဟနဋ္ဌာနံ/ဂဟဏဋ္ဌာနံ

နဝ န ဂဟနာဒီသု (နီတိသုတ်၊၁၁၃၆။)ကို ထောက်၍ ဒန္တဇ နဖြင့် ဂဟနဋ္ဌာနံ ပါဌ်သာသင့်။(ရဟာဒိတော ဏ-သုတ်ဖြင့် ဥပါဒါနအနက်ဟော ဂဟဓာတ်နောင်သာ နကို ဏပြုရသည်။တစ်ပါးသော ဟကာရန္တဓာတ်တို့နောင် နကိုဏမပြုအပ်။)

(ဤ၌ ဟနဓာတ်-ဟု ဓာန်ဋီ၊၇၁၉။ဂါထာ၌ ဆိုသည်။ဂစ္ဆန္တံ ဟန္တီတိ ဂဟနံ)

ဝါကျစဉ်(၆၆) အဒိန္နာဒါနဿ/အဒိန္နဒါနဿ

ဒါ ဒါနေ၊အာပုဗ္ဗော ဂဟဏေ၊နီတိဓာတု၊၇၄။၌ ဆိုသောကြောင့် ဤ၌ ဒါဓာတ်သည် ဒါနတ္ထ၌မဖြစ်၊ဂဟဏတ္ထ၌ ဖြစ်သောကြောင့် အာရှေးရှိသော အဒိန္နာဒါနဿ

http://www.dhammadownload.com

ပါဠိသင့်။

ဝိနိစ္ဆယပ္ပသုတံ/ဝိနိစ္ဆယပသုတံ

ဝိနိစ္ဆယပ္ပသုတန္တိ ဝိနိစ္ဆယေ နိယုတ္တံ။(သာရတ္ထ)၌ သံဝဏ္ဏောတဗ္ဗ တည်ပုဒ်ပြုထား သောကြောင့်လည်းကောင်း၊သဒ္ဒရမှာ ပ ပဋိ ပတိနံ ပဿ ဒွိတ္တံ-ဟု နိရုတ္တိဒီပနီ၌ အသရနောင် ပ ပဋိ ပတိတို့၏ ပသည် ဒွေဘော်ဌာနဖြစ်သောကြောင့် ဝိနိစ္ဆယပ္ပသုတံ-ဟု ဒွေဘော်ဖြင့် ရှိသောပါဠိသာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၆၇) ဥက္ကောစံ/ဥက္ကောဋံ

ဥက္ကောစံ ဥက္ကောဋန္တိ စ ဒွေ ပရိယာယော-ဟူသော ယောဇနာကို ထောက်၍ နှစ်ပါဠိသင့်။

ဝါကျစဉ်(၆၈) ခုရံ နိကခ္ခိပါပေတုံ/ခုရံ နိက္ခိပါပေတုံ

ခုရ ခာရဏေ၊အဿု။(ဓာန်ဋီ၊၃၇၅။)ဂါထာ။ခုရဝါဟိ ခေရယ္ယာ၊ဓာန်၊၄၉၆။ ဂါထာ၊ ဝန် ဟူသော အနက်ကို ခုရသဒ္ဒါကသာ ဟောနိုင်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ခုရ ဓာတ်၊ခ-၏အ-ကို ဥပြု၍ ပြီးသောကြောင့်လည်းကောင်း ခုရံ နိက္ခိပါပေတုံ-ပါဠိသင့်။

အဘိယုဉ္ဇိတွာ/အဘိယုဉ္ဇိတွာ

အားထုတ်ခြင်း ယုဇဓာတ်ကိုသာ ဤ၌အလိုရှိအပ်၏။စစ်ထိုးခြင်း ယုဓဓာတ်ကို ဤ၌အလိုမရှိအပ်၊ထိုကြောင့် အဘိ+ယုဇ+ဓာတ်၊ရုဓာဒိဂိုဏ်း အပစ္စည်း၊နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊တွာ ပစ္စည်း၊ဣအာဂုံတို့ဖြင့် ပြီးသောကြောင့် အဘိယုဉ္ဇိတွာ ပါဠိသာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၆၉) အပရဏ္ဏံ/အပရန္နံ

ပုဗ္ဗန္နတော အပရာဘာဂေ ပဝတ္တံ အန္နံ အပရန္နံ၊အပရဏ္ဏဉ္စ။ဓာန်ဋီ၊၄၅၀။ ဂါထာ၌ ဆိုသောကြောင့် နှစ်ပါဠိသင့်။

နိရုမ္ဘိတွာ/နိရုမ္ပိတွာ/နိရုမ္ဘိတွာ/နိဒမ္ဘိတွာ

နိရုမ္ဘိတွာတိ အစ္ဆိန္ဒိတွာ၊ရုမ္ဘဓာတု အစ္ဆေဒနေ၊(ယောဇနာ)၌ ဆိုသောကြောင့် နိ+ရုမ္ဘ(ရုဗိ)ဓာတ်+တွာ ပစ္စည်း၊ဣအာဂုံတို့ဖြင့် ပြီးသော နိရုမ္ဘိတွာ ပါဠိသင့်။

နိဒမ္ဘော တု နိဒမ္ဘနေ။(ဆွဲဟ်ချုးသယ်ယူခြင်း၌)ဓာတွတ္ထ၊၂၁၄။ဂါထာ၌ နိဒမ္ဘ ဓာတ်ကို ပြဆိုသောကြောင့် နိဒမ္ဘိတွာ ပါဠိသင့်။

ဝါကျစဉ်(၇၀) (က)အရညန္တိ အာဟ/အရညန္တိ ဝုတ္တံ

အနုပုဗ္ဗ တက်လာက၊တားကြအာဟမှန်-ဟူသော နိယံအရ (က)ဝါကျသည်

http://www.dhammadownload.com

အနုသန္ဓေဝါကျ ဖြစ်သောကြောင့် "အာဟ" ဖြင့် ရှိသော အရညန္တိ အာဟ ပါဠိသာသင့်။

(င)အရညန္တိ အာဟ/အရညန္တိ ဝုတ္တံ

(င)ဝါကျသည် အနုသန္ဓေဝါကျမဟုတ်၊အရည-ဟု ထပ်ဆင့်ဆိုရပုံကို ပြလို၍ တက်လာသော ဝါကျဖြစ်ရကား "ကွေကောက်စကား တက်လာငြား၊ပုဒ်ထားဝုတ္တ မှန်" ဟူသော နိယံအရ အရညန္တိ ဝုတ္တံ ပါဠိသာသင့်။

တံ အရညန္တိ အာဟ/အရညန္တိ အာဟ

(င)ဝါကျ ယံ မနုဿာနံ ပရိဂ္ဂဟိတံ ဟောတီတိ ဝတွာ ပုန အရညန္တိ ဝုတ္တံ ဟူသော အဖွင့်ကို ထောက်၍ တံ မပါသော အရညန္တိ အာဟ ပါဠိသာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၇၁) ဝနပ္ပတိ/ဝနမ္ပတိ

ဝနပ္ပတိဿ ပဿ မော ဝနပ္ပတိ ဝနမ္ပတိဝါ၊အထဝါ ပတိမှိ ဝနာကာရော အမံ ဝနမ္ပတိ-ဟူသော သဒ္ဒနီတိသုတ်တို့ကို ထောက်၍လည်းကောင်း၊ ယောဇနာ၌လည်း ဝနပ္ပတိ ဝနမ္ပတိစ ဒွေပါဌာ၊သဒ္ဒနီတိယမ္ပိ ဝနမ္ပတီတိ ဝုတ္တံ-အဖွင့်ကို ထောက်၍လည်းကောင်း နှစ်ပါဌ်သင့်။

လဗုဇ/လဗုစ

လဗုနာမ ပဗ္ဗတေ ဇာယတီတိ လဗုဇော၊လဗုသဒ္ဒူပပဒ၊ဇန+ကွိ ပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသောကြောင့် လဗုဇ ပါဌ်သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၇၂) ရာဇဂ္ဂံ/ရာဇကံ/ရာဇဂ္ဃံ

ရာဇ+ဂဟဓာတ်+ကွိပစ္စည်း၊ဓာတွန် ဟနှင့်တကွ ကွိကိုချေ၊ဂဒွေဘော်လာ၍ ပြီးသောကြောင့် ရာဇဂ္ဂံ ပါဌ်သင့်။

ယင်း အဋ္ဌကထာ၌ပင် ရာဇကန္တိပိ ပါဌော၊အယမေဝတ္ထော-ဟု ဖွင့်ဆိုသော ကြောင့် လည်းကောင်း၊ရာဇကန္တိ ရာဇာယတ္တံ၊(သာရတ္ထ)၌ ဖွင့်ဆိုသောကြောင့်လည်း ကောင်း၊ရူပသိဒ္ဓိ ကုဒ်ံ ရာဇကံ-ဟု ဝစနတ္ထပြ၍ ပြီးသောကြောင့်လည်းကောင်း ရာဇကံ ပါဌ်လည်းသင့်။

ထိုရာဇဂ္ဂံ အဖွင့်၌ပင်လျှင် ယတော ရညော။ပ။အဂ္ဃနကံ သုကံ- စသဖြင့်အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ကို ထောက်ဆ၍လည်းကောင်း၊ဘဏ္ဍ+အဂ္ဃ နှစ်ပုဒ်စပ်၍ ဘဏ္ဍဂ္ဃ ပြီးသကဲ့သို့၊ရာဇ+ အဂ္ဃ ပုဒ်တို့ကို စပ်၍ပြီးနိုင်ရကား ရာဇဂ္ဃ ပါဌ်လည်း သင့်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

သုကီဃာတ/သုံကဃာတ

သုစ+ဏာ၊ဏာပစ္စည်းကြောင့် စကိုကပြု၊ဝါစာသိလိဋ္ဌ နိဂ္ဂဟိကဲလာ၍ ပြီးနိုင်သော ကြောင့်လည်းကောင်း၊နိဂ္ဂဟိတ်ကို ငပြု/မပြု ပြီးနိုင်ကောင်းသောကြောင့်လည်းကောင်း နှစ်ပါဋ္ဌသင့်ပါသည်။

ဝါကျစဉ်(၇၃) ရာဇာရဟံ/ရာဇရဟံ

ရာဇရဟံ ရာဇာရဟန္တိ စ ဒွေပါဠာ-ဟု ယောဇနာ၌ဆိုသဖြင့် ဒီဃပြု/မပြုသာ ထူး၍ အနက်မထူးသောကြောင့် နှစ်ပါဋ္ဌသင့်။

ဦရုနာ သန္ဓိ/ဥရုနာ သန္ဓိ

ဦရုနာ ဥရုနာတိစ ဒွေ ပါဠာ-ဟု ယောဇနာ၌ ဆိုသောကြောင့် ယင်းအလို နှစ်ပါဋ္ဌသင့်။ထိုသို့ ဆိုသော်လည်း အရ-ဂမနေ၊ဥ။အဿူကာရော-ဟု ဓာန်ဋီ၊၂၇၆။ ဂါထာနှင့်။အရ-ဂမနေ၊အဿ ဥဋ္ဌမုတ္တဥ္စ၊အရတိ မဟန္တဘာဝံ ဂစ္ဆတီတိ ဥရု၊(မဟာ) အရတိ အနေနာတိ ဥရု၊(သတ္တိ)-ဟု မောဂ္ဂလာန်၊၇၆။သုတ်၌ သဲဟောလျှင် ဥရု၊ပေါင် ဟောလျှင် ဦရု၊ဤ၌ ပေါင်(သတ္တိ)အနက် လိုအပ်ရကား ဦရုပါဋ္ဌသည် ယုတ္တတရဖြစ်၏။

ဝါကျစဉ်(၇၄) ခနက္ကီတော/ခနက္ကိတော

ကီဓာတ်၊တပစ္စည်း ဖြင့်ပြီးသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ကီဓာတ်သည် ဒွေဘော်ဌာန ဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ဒီဃဖြင့်ရှိသော ခနက္ကီတော ပါဋ္ဌသာသင့်။

ကရမရာနီတ/ကရမရာဏီတ

ရကာရန္တဓာတ်နောင် န အက္ခရာရောက်သော်လည်း အနအပြု၊အနီယပစ္စည်းတို့ န-မဟုတ်သောကြောင့် ဏ-မပြုနိုင်ရကား၊ကရမရာနီတ ပါဋ္ဌသာသင့်။

အနာနီယာဒိ နဃောဝ၊သမထျာယံ န-ဏာရဘာ။(ရူ၊၅၅၃။)သုတ်။

ဝါကျစဉ်(၇၅) ပက္ခဇာတာ/ဇာတပက္ခာ

ဆန္ဒဇာတာဒီသု ဝိသေသနဝိသေသိတဗ္ဗာ ယဒိစ္ဆိတတ္တာ ဥဘယံ ပုဗ္ဗံ နိပတိ။ (ရူ၊၃၅၂။)သုတ်အဖွင့်အရ ဇာတသဒ္ဒါ ရှေ့နေ/နောက်နေ နှစ်ထွေသင့်နိုင်သောကြောင့် နှစ်ပါဋ္ဌသင့်။

ဝဂ္ဂုလိ/ဝဂ္ဂုလီ

ပုံလိင်၌ ဝဂ္ဂုလိ-ဟု ရဿဖြင့်ရှိ၏၊ဣတ္ထိလိင်၌ ဣတ္ထီဇောတက ဤပစ္စည်း သက်၍ ပြီးသောကြောင့် ဝဂ္ဂုလီ-ဟု ဒီဃဖြင့် ရှိ၏၊ထိုကြောင့် နှစ်ပါဋ္ဌသင့်။

http://www.dhammadownload.com

ဝါကျစဉ်(၇၆) ဒုဋ္ဌပိတံ/ဒုတ္တပိတံ

ဋ္ဌပိတံ ထပိတံ ပါဌ်ကဲ့သို့ နှစ်ပါဌ်သင့်။ဤ၌ ဒုနောင်ဖြစ်၍ ဋ္ဌဘော်ရောက်ခြင်းမျှသာ ထူး၏။တစ်နည်း ပုဒ်တစ်ပုဒ်နောင်ရောက်သော ဋ္ဌကို ဋ္ဌပြု၍ ပြီးရကား ဒုဋ္ဌပိတံ ပါဌ်သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၇၇) ဩနီ/ဩဏီ

ပ ပရိနှင့် နိ ဥ ဩနောက်နေငယ်ရောက်၊မဖေါက် ဏကြီးပြန်လေပါ-နိယံ အရ ဩနောင်ရောက်သော နကိုဏပြန်၍ ပြီးရကား ဩဏီ ပါဌ်သာသင့်။

ပသိဗ္ဗနာဒီ/ပသိဗ္ဗနာဒီ ပုန ပါကတိကံ

ပသိဗ္ဗနာဒီ-ချုပ်ခြင်း,အပ်လျှိုခြင်း,အစရှိသော။ပါကတိကံ-ပင်ကိုယ်သဘောရှိသည်ကို။ပသိဗ္ဗနာဒိ-အိတ်စသည်ကို။ပုန-တစ်ဖန်။ပါကတိကံ။ဤသို့ ဂဏ္ဌိ၌နှစ်ပါဌ်ရှိ၏။ ထိုအလိုနှစ်ပါဌ်သင့်။

နိဿယတို့၌ ပသိဗ္ဗနာဒီ ပါဌ်ကိုသာ အတ္ထယောဇနာကြ၏။

ပသိဗ္ဗကံ ဝါ ပုဋကံ ဝါ ဆိန္ဒိတွာ-ပါဌ်ဖြင့် အိတ်ကိုဖေါက်ပြီး,ဖြဲပြီး၍၊ယင်းအိတ်ကိုတစ်ဖန် ပြန်၍ပင်ကိုယ်သဘောအတိုင်းဖြစ်အောင် ချုပ်ခြင်းအဓိပ္ပါယ်ကို ပြရာဖြစ်သောကြောင့် ပသိဗ္ဗနာဒီပါဌ်သည်သာ ယုတ္တတရ။

ဝါကျစဉ်(၇၈) အညမညသညတ္တိယာ/အညမညပညတ္တိယာ

ပညတ္တိယာတိ ပဒံ ကတတ္တတိ ပဒေ တတိယဝိသေသနံ-ဟု ယောဇနာ၌ ဆိုသောကြောင့် ယင်းအလို အညမညပညတ္တိယာ ပါဌ်သင့်။

သတ္တိယာသည် သံ+ဉာ+တိပစ္စည်းဖြင့် ပြီးရကား ပညတ္တိယာနှင့်သံဥပသာရ၊ ပဥပသာရမျှသာထူး၍ အနက်မထူးသောကြောင့် အညမညသညတ္တိယာပါဌ်လည်းသင့်။

သံဝိဓာယပုဒ်၏ အဖွင့်ဖြစ်၍ သံဥပသာရရှေးရှိသော ဉာဓာတ်ဖြင့် ပြီးသော သဥ္စနနအနက်သည် ပဉပနအနက်ထက် ပို၍ဤနေရာ၌ သင့်တော်သောကြောင့်အညမည သညတ္တိယာ ပါဌ်သည် အတိယုတ္တ။

(ဂ)သံဝိဒဟိတွာ/သံဝိဓဟိတွာ

သံ+ဝိ+ဓာဓာတ်၊တွာပစ္စည်း၊ဓာဓာတ်ကို ဓာ+ဓာဟု ဒွေဘော်ပြု၊ရှေ့ဓကိုဒပြု၊ နောက် ဓကိုဟပြု၊အာကို အရဿ၊ဣလာ၍ပြီးသောကြောင့် သံဝိဒဟိတွာ ပါဌ်သင့်။

ဝါကျစဉ်(၇၉) (ဂ)ဝုတ္တေ/ဝုတ္တော

http://www.dhammadownload.com

ဣတိ ဝစနေ ဘိက္ခုနာ ဝုတ္တော၊ ဝုတ္တောတိပိ အတ္ထိ-ဟု ယောဇနာ၌ ဆိုသော ကြောင့် နှစ်ပါဌ်သင့်။

ပုရေဘတ္တံ အဝဟာရာတိ/ပုရေဘတ္တံ အဝဟရတူတိ

ပုရေဘတ္တံ ဝါ။ပ။တေန သင်္ကေတေန တံ ဘဏ္ဍံ အဝဟာရာတိ-ဟူသောပါဌ် တော်ကို ထောက်၍ မဋ္ဌမပုရိသ် တုမယောဂ တွံကတ္တားနှင့်ယှဉ်သောကြောင့် ပဥ္စမီဟိ-ဝိဘတ်ကျေသော ပုရေဘတ္တံ အဝဟာရာတိ ပါဌ်သင့်။

(ဘာသာဋီကာ၌ အဝဟရတု ပါဌ်ကို အနက်ယောဇနာတော်မူသည်။)

ဝါကျစဉ်(၈၀) (ခ)တိဓာ/တိဝိဓာ

တီဟိ ပကာရေဟိ တိဓာ၊တိသချာနောင် ပကာရအနက်၌ ဓာပစ္စည်းသက်၍ ပြီးသောကြောင့် တိဓာပါဌ်သင့်။(မအူ)

တိသချာပုဒ်၊ပကာရအနက်ဝိဓ ပုဒ်တို့ကို တယော ဝိဓာ ယေသန္တိ တိဝိဓာ-ဟု ဝစနတ္ထပြု၍ ပြီးသောကြောင့် တိဝိဓာ ပါဌ်သင့်။(ဘာဋီ)

တံ နိမိတ္တကမ္မံ၊ဟိဓာ ဘဂဝတာ ဝုတ္တံ။(ယောဇနာ)ကို ထောက်သော် ဟိဓာ ပုဒ်သည် မူရင်းပုဒ် ဖြစ်ဟန်ရှိ၏။

(ဂ)ဂီဝုနာမန/ဂီဝုန္နာမန

ဟတ္ထာလင်္ကိစ ပါဏိပ္ပဟာရော စ အင်္ဂုလိဖောဋနဥ္စ ဂီဝုန္နာမနဥ္စ ဥက္ကေသနဥ္စ ဟတ္ထာ။ပ။နာနိ-ဟူ၍ ယောဇနာ၌ ဒွန်သမာသ် ဝိဂ္ဂဟကိုထောက်၍လည်းကောင်း၊နမုဓာတ် သည် ဥ-ဥပသာရနောင်ရောက်၍ " ဥ ဒ္ဒ နိနောက်၊ဒွေဘော်ရောက်၊မဖောက်ကေန်မြဲ" နိယံနှင့်အညီ ဒွေဘော်ဌာန ဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း ဂီဝုန္နာမန-ဟု ဒွေဘော်ဖြင့် ရှိသော ပါဌ်သင့်။(ဂဏ္ဌိ၌ ဂီဝုနာမန-ဟု ရှသဖြင့် ရှိပါသည်။)

နိခနိဿာမိ/နိခဏိဿာမိ

နိ+ခဏ+ဿာမိ ဝိဘတ်ဖြင့် ပြီးသောကြောင့် နိခဏိဿာမိ ပါဌ်သင့်။ ခဏဓာတ်ကို မောဂ္ဂလာန်၌ ဆိုပါသည်။ကျမ်းတစ်ပါး၌ကား န-နှင့်သာရှိ၏။-ဟု ဓာတွတ္ထ၌ ဆိုသောကြောင့် ယင်းအလို နိခနိဿာမိ ပါဌ်သင့်။

ပဒတ္ထမဥ္ဇူသာ၌ နိခနိယာတိ-(နိ+ခနိ+ယ+တိ)မိုတ်အပ်၏။ပြုအပ်၏-ဟု နငယ် ဖြင့် ခနိဓာတ်ကို ဆိုအပ်၏။

ဝါကျစဉ်(၈၁) နိယောဇိတောတိ/နိယောဇိတော

http://www.dhammadownload.com

ဣတိသဒ္ဒေါ သမာပနော-ဟု ယောဇနာ၌ ဆိုသောကြောင့် သမာပနတ္ထနိပါတ် ဣတိသဒ္ဒါဖြင့်ရှိသော နိယောဇိတောတိ ပါ၌သာသင့်။

စတုန္နမ္ပိ ဇနာနံ/စတုန္နံ ဇနာနံ

လေးပါးပေါင်းမှ ပါရာဇိကကျသည်မဟုတ်၊တစ်ပါးစီတစ်ပါးစီ အသီးသီးလည်း ပါရာဇိကကျသည်ကို သိစေလိုသောကြောင့် အစိပ်အစိပ်ဆည်းသော အဝယဝတ္ထသမုစ္စည်း အပိသဒ္ဒါဖြင့်ရှိသော စတုန္နမ္ပိ ဇနာနံ ပါ၌သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၈၂) အဓိဝတ္ထော/အဓိဝတ္ထော

အဓိပုဗ္ဗ၊ဝသဓာတ်+တပစ္စည်း၊ဓာတွန်နှင့်တကွ တပစ္စည်းကို ဥတ္ထပြု၊ဝ-နောင် ဥကိုချေ၍ ပြီးသောကြောင့်လည်းကောင်း၊တစ်နည်း သကိုတသို့ကပ်၊သ္တကိုတ္ထပြု၍ ပြီးသောကြောင့်လည်းကောင်း အဓိဝတ္ထော ပါ၌သာသင့်။

တသ္မိံယေဝ သရီရေ/တသ္မိံ စ သရီရေ

သမုစ္စည်းအနက်လိုပ်သောကြောင့် တသ္မိံ စ သရီရေ-ဟု စဖြင့် ရှိသောပါ၌မှန်။

ဝါကျစဉ်(၈၃) သိင်္ဂါလ/သိဂါလ

သရတိသ သိဂေါ၊သသာဒယော သရတိ ဟိံသတီတိ သိဂါလော၊ကောတ္ထု။ မောဂ်၊၇။၁၈၆။-ထောက်၍ သရဓာတ်ကို သိဂပြု၊နအနုဗန္ဓ်ရှိသော အာလပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသောကြောင့် သိဂါလ ပါ၌သင့်။

သသာဒယော သရတိ ဟိံသတီတိ သိင်္ဂါလော။ကောတ္ထု။သရတိဿ သိင်္ဂေါ။ ဟု ဓာတွတ္ထ၌ ဆိုသောကြောင့် ယင်းအလို သိင်္ဂါလ ပါ၌သင့်။

ကုလာလ/ကုလလ

ကုလဓာတ်+ကာလပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသော ကုလာလပုဒ်ကား အိုးထိန်းသည်အနက် ကိုဟော၏။ကုလတိ အတ္တနော သိပ္ပံ ပတ္ထရတီတိ ကုလာလော။(ကုမ္ဘကာရော)ဤ၌ ယင်းအနက်ကို အလိုမရှိအပ်သောကြောင့် ကုလာလ ပါ၌မသင့်။

ကုလဓာတ်+ကလပစ္စည်းဖြင့် ကုလလပုဒ်သည်သာ ပက္ခီဇာတိ သိမ်းစွန်အနက် ကို ဟော၏။ကုလတိ ပက္ခေ ပသာရေတီတိ ကုလလော (ပက္ခီဇာတိ)ဤ၌ ယင်းအနက်ကို အလိုရှိအပ်ရကား ကုလလပါ၌သာသင့်။

ဥပဒ္ဒဝါ/ဥပ္ပဒ္ဒဝါ

ဥ+ဒု+ဏပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ဥပ၏ ပဗျည်းသည် ဒွေ

http://www.dhammadownload.com

ဘော်ဌာနမဟုတ်၊ဥပနောင်ရောက်သော ဒုတိယ၏သာ ဒွေဘော်ဌာနဖြစ်သောကြောင့် ဥပဒ္ဓဝါ ပါဌ်သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၈၄) ဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိ/ဝိကုပ္ပနိဒ္ဓိ

ဝိဝိဓမ္ပိ သေနာဗျူဟံ ဒဿေတီတိ။ပ။ပဝတ္တတ္တာ ဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိ နာမ။ဝိမတိ၊၁။၂၀၅။၌ ဖွင့်ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ဝိ+ကရ+ဩ+ယုပစ္စည်း၊က၏အကိုဥ၊ဩကိုဥ၊ ဥကို ဝပြု၊ဓာတွန်ရကိုချေ၊ဝဒွေဘော်လာ၊ဝနှစ်လုံးဗပြု၊ယုကိုအနပြု၍ ပြီးသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ရူ(၅၂၂)အဖွင့် နိရုတ္တိဒီပနီ(၆၈၃)တို့၌ ကရကိုကုဗ္ဗပြု၍ပြီးသောကြောင့်လည်းကောင်း ဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိ ပါဌ်သာသင့်။

အာဝဋ္ဋနံ/အာဝတ္တနံ

အာပုဗ္ဗ+ဝဋ္ဋ(ဝတု)ဓာတ်နှစ်မျိုးလုံးပင် အာဝဋ္ဋန-ခြာခြာလည်ခြင်း အနက်ဟော နိုင်သောကြောင့် နှစ်ပါဌ်သင့်။

အက္ကမိတွာ ပဝတ္တေတီတိ။ပ။ဝဋ္ဋေန္တော ပရိဝဋ္ဋေန္တော ဝိဟေဌေန္တော ပါတေတိ။ဝိဋ္ဌ၊၁။၂၄၃။အဖွင့် ပရိယာယ် ကိုရှုပါ။

ကဏ္ဌကော/ကဏ္ဍကော

ခဒိ ကဒိ ဆေဒနေ။ကဏ္ဋော်တီတိ ကဏ္ဋော-ဟု နီတိဓာတုမာလာ၌ ဆိုသောကြောင့် တတိယက္ခရာဖြင့်ရှိသော ကဏ္ဌကပါဌ်သင့်။

ကဏ္ဍတီတိ ကဏ္ဍကော-လောကီကျမ်းတို့၌ ရှုးဟောကဏ္ဍကသဒ္ဒါသည် ပထမက္ခရာဖြင့် ရှိ၏ဟု ဓာတွတ္ထဆို၏။ထိုဓာတွတ္ထ၌ တိုက်ရိုက်မဆိုသော်လည်း သာသနာတော်ကျမ်းတို့၌ကား ရှုးဟောသဒ္ဒါသည် တတိယက္ခရာဖြင့်သာ ရှိသင့်၏-ဟု အနက် ပြီးရကား နီတိဓာတုမာလာနှင့် ညီညွတ်၏။လောကီကျမ်းတို့အလို ကဏ္ဍက-ဟု ရှိသော ပါဌ်သင့်ပါသည်။

ဒွေဘာယော/ဒွေဘိဿော/ဒွတ္တာယော

ပသုမှိ ဝသုဓာ ယဋ္ဌ၊ဝါစာဒေါ ဂေါ ပုမိတ္ထိယံ-ဓာန်(၈၆၉)နှင့်အညီ ဂေါသဒ္ဒါသည် ဣတ္ထိလိင် ပုံလိင်ဖြစ်သောကြောင့် ဒွေဘာယော/ဒွေဘိဿော ပါဌ်တို့သင့်။

သမာသ်ဝါကျမှုသာထုး၍ အနက်မထုးရကား ဒွတ္တာယော ပါဌ်လည်းသင့်။

ဥဋ္ဌာပေန္တော/ဥဋ္ဌာပေန္တော (ဝိဋ္ဌ၊၁။၂၅၉။)

ဥဋ္ဌာပေန္တောကား ဥ+ဌိဓာတ်+ဏာပေ ပစ္စည်း၊အန္တပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသောကြောင့်

http://www.dhammadownload.com

လည်းကောင်း၊ဣိစာတ်သည် ပျံ့သန့်ခြင်းအနက်ကို ဟောနိုင်သောကြောင့်လည်းကောင်း ဥဋ္ဌာပေန္တော ပါဌ်သင့်။

ဥဋ္ဌာပေန္တောသည် ဥ+ဋ္ဌာစာတ်+ဏာပေ+အန္တပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသောကြောင့်-လည်း ကောင်း၊ထစေခြင်းဟူသည် ပျံ့သန့်းခြင်းပင် ဖြစ်၏ဟူသော အဓိပ္ပါယ်အနက်ရ အပ်သောကြောင့်လည်းကောင်း ဥဋ္ဌာပေန္တော-ပါဌ်လည်းသင့်။

သုပ္ပပါတ/သုပ္ပိပါတ

သုပ္ပပါတော သုပ္ပိပါတောတိ စ ဒွေ ပါဌာ(ယောဇနာ)ကောက် နှစ်ပါဌ်သင့်။

ဥဇုကမေဝ တိဋ္ဌတိ၊ဥဇုကမေဝ ပတတိ။(ဝိ၊ဋ္ဌ၊၁။၃၀၃။)

ဥဇုကမေဝ တိဋ္ဌတီတိ ဣမိနာ၀ စသည်ဖြင့် ဝိမတိဋီကာ၌ ဆိုသောကြောင့် ဥဇုကမေဝ တိဋ္ဌတိ ပါဌ်သင့်။

သန္ထာရိတတ္တာ/သန္ထရိတတ္တာ/သန္တရိတတ္တာ

သန္ထာရိတတ္တာတိ ဆိန္နဿ ရုက္ခဿ ပတိတုံ အာရဒ္ဓဿ သန္ထာရဏာမတ္တေန ဝုတ္တံ-ဟု ဝိမတိ၌ ဖွင့်ဆိုသောကြောင့် သံ+ဓရ+တ+အာဝုဒ္ဓိ ရောက်၍ သန္ထာရိတတ္တာ ပါဌ်သင့်။ သန္ထရိတတ္တာတိပိ အတ္ထိ၊သမ္ဗန္ဓတ္တာတိ အတ္ထော။(ယောဇနာ)

ဂဏ္ဌိ၌ သန္တရိတတ္တာ ရှိ။(ခံသောကြောင့်-ဟု ပေးတော်မူ၏။)အထက်ပါဋီကာ အဖွင့် ရှုကမသင့်။

ပါကာရော/ပကာရော

အကတ္တရိစ ကာရကော၊သညာယံ ဏော ရဿဿ ဒီဃတာ-ဓာန်ဋီ(၂၀၃) ဂါထာကို ထောက်၍ ပ၏အကို ဒီဃပြု၍ ပြီးရကား ပါကာရော ပါဌ်သင့်။

ဣဋ္ဌကပါကာရံ/ဣဋ္ဌကာပါကာရံ

ဣဋ္ဌကာဟိ ကတော ပါကာရော ဣဋ္ဌကာပါကာရော၊ဣဋ္ဌကာ သဒ္ဒါသည် နိယတဣတ္ထိလိင် ဖြစ်၍၊သမာသ်လယ်မှာ ထီမြဲအာ၊ရဿမပြုရာ-ဟု ဆိုသော်လည်း ဤ၌ ဝါစာသိလိဋ္ဌအကျိုးငှါ ရဿပြု၍ပြီးသောကြောင့် ဣဋ္ဌကပါကာရံ ပါဌ်သာသင့်။

မဉ္ဇူသာ/မဥ္ဇုသာ

မနိဿ ဇူက်၊မညတိ သခေတ္တံ တောယာတိ မဉ္ဇူသာ။ကတ္တုပေဋ္ဌာ။မနစာတ်+သက်ပစ္စည်း၊မနနောင် ဇူလာ၊နကိုနိဂ္ဂဟိတ်ပြု၊နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဥပြု။မဉ္ဇူသာ ပါဌ်သင့်။ မောဂ်၊၇။၂၁၅။သုတ်။

http://www.dhammadownload.com

မန ဉာဏောဿော ဇု မန္တော၊ကိုထောက်၍ မန္တဿာ-ဟု ရဿဖြင့် ရှိသော ပါဠိသင့်။(ဓာန်ဋီ။၅၂၄)ဂါထာ။

အယမေတ္တ သာမိစီ/အယမေတ္တ သာမီစိ

သမ္မာ ဘာဝေါ သာမိစီ၊ဏပစ္စည်းသက်၊တဒမိနာဒိသုတ်ဖြင့် စလာ၊အာကို ဣပြု၊မသံယုတ်ချေ၊ဝုဒ္ဓိပြု၊ဝီပစ္စည်းသက်ဟု မောဂ္ဂလာန်၊၄။၅၉။သုတ်၌ ဖွင့်ဆိုသော ကြောင့် သာမိ စီ-ပါဠိသင့်။(ပါဠိတော်တို့၌ သာမီစိကို အများစုတွေ့ရပါသည်။)

ဣတော/ဘတော

ဣတောတိ ယာနဋ္ဌတော၊ဣတောတိပိ အတ္ထိ။ယောဇနာကို ထောက်၍ နှစ်ပါဠိ သင့်။အာသန္နပစ္စက္ခ အနက်ဟော ဣတောက ပိုကောင်းသည်။

နိယံ။ ။အနီးကမ၊တေအလယ်၊အဝေးဝယ်၊တနယ်ဟူ၍မှတ်။

ဂဠောဝါဠကာ/ဂလဝါဠကာ

သော ဂဏ္ဍော ဟိ ခန္ဓဘောဓ္မလေယျပေယျသန်ါတံ စတုဗ္ဗိဓံ အသနံ ဂလတိ ပဿောဝ ဟုတွာ ကုစ္ဆိယံ ပတတိ ဣတောတိ ဂလောတိ ဝုစ္စတိ။အာဝါဋ္ဌောယေဝ ခုဒ္ဒကဋ္ဌေန အာဝါဋ္ဌကော၊ခုဒ္ဒကတ္ထေ ဏော။ဂလေ ဋ္ဌိတော အာဝါဋ္ဌကော ဂလဝါဋ္ဌကော အကာရ တော ဟိ အာကာရဿ လောပေါ ပပဉ္စ အာဒိသု ဝိယ။(ပါစိတ်ယောဇနာ၊၁၃၂) ထောက်၍ ဂလပုဒ်+အာဝါဋ္ဌကပုဒ်၊ပပံ(ပ+အာပံ)ဟု ပုဒ်ပြီးသကဲ့သို့ ဤ၌ လနောင် အာကိုချေ၍ပြီးသောကြောင့် ဂလဝါဋ္ဌကပါဠိသာသင့်။

သီသဿ တာဝ/သီသံ တာဝ

သီသဿ ပရိစ္ဆေဒေါ တာဝ ဝေဒိတဗ္ဗော၊သီသန္တိပိ အတ္ထိ-ဟု ယောဇနာကို ထောက်၍ နှစ်ပါဠိသင့်။

မဏ္ဍူကကဏ္ဍကံ/မဏ္ဍူကကဏ္ဍကံ/မဏ္ဍူကကဏ္ဍကံ/ မဏ္ဍူကကဏ္ဍကံ။(ဝိ၄၊၁၊၃၀၃။)

မဏ္ဍူကကဏ္ဍကံ ဝါတိ ဝိသန္တိ မဏ္ဍူကဝန် နင်္ဂုဋ္ဌေ အဂ္ဂကောဋိယံ ဋ္ဌိတကဏ္ဍ ကန္တိ ဝဒန္တိ။(ဝိမတိ၊၁။၁၇၈။သာရတ္ထ၊၂။၁၄၈။မဏ္ဍောတိ ဇလံ ဘူသေတီတိ မဏ္ဍူကော။ ဘေကော။(မောဂ်၊၇။၂၅။)မဏ္ဍ+ဦက။မဏ္ဍ-ဘူသနေ။ဥကော။ဒီဃော။(ဓာနီဋီ၊၆၇၅) ဂါထာတို့ကို ထောက်၍ မဏ္ဍဓာတ်+ဦကပစ္စည်း။(တစ်နည်း)ဥကပစ္စည်း ဦဒီဃပြု၍ ပြီးသောကြောင့် မဏ္ဍူကကဏ္ဍကံ ပါဠိသာသင့်။

http://www.dhammadownload.com

မဏ္ဍူကကဏ္ဍကံ ဝါ ဝိသံ/မဏ္ဍူကကဏ္ဍကံ ဝါ ဝိသံ ဝါ

(ဝိ၊ဋ္ဌ၊၁။၃၀၃။)

မဏ္ဍူကကဏ္ဍကံ ဝါ ဝိသံ/မဏ္ဍူကကဏ္ဍကံ ဝါ ဝိသံ ဝါ

မဏ္ဍူကကဏ္ဍက နာမံ ဝိသံ ဝါ အဖွင့်ကိုထောက်၍ မဏ္ဍူကကဏ္ဍကံ ဝါဝိသံ ပါဠ်သာသင့်။

ကီလာပေက္ခော/ကီဠာပေက္ခော

ကီလာပေက္ခော/ကီဠာပေက္ခောတိ စ ဒွေ ပါဌာ-ဟု ယောဇနာ၌ ဆိုသော ကြောင့် နှစ်ပါဠ်သင့်၏။

ဓာတွတ္ထ၌ ကီလဓာတ်သည် ဗန္ဓနတ္ထ၊ကီဠဓာတ်သည် ကီဠာယံ-ကစားမြူးတူး ခြင်း၌-ဟုရှိပါသည်။ထိုအလို ကီဠာပေက္ခော ပါဠ်သာသင့်။

ရဿဖြင့် ကီလဓာတ်သည် ကီလနတ္ထ(ပင်ပန်းခြင်း အနက်၌)ဖြစ်၏။

ဒုပါရာဇိကကဏ်စာစဉ် ပြီး၏။

****

တ/စ ပါရာဇိကကဏ်စာစဉ်

ဝါကျစဉ်(၁) သဗ္ဗညုတပ္ပတ္တောယေဝ/သဗ္ဗညုဘာဝပ္ပတ္တောယေဝ

တဒ္ဓိတ်ပုဒ်သမာသ်တို့မျှသာထူး၍ အနက်မထူးသောကြောင့် နှစ်ပါဠ်သင့်။

သဗ္ဗာကာရေန/သဗ္ဗာကာရတော

အနိစ္စတော စသည်၌ကဲ့သို့ တောပစ္စည်းသည်လည်း တတိယာဝိဘတ်အနက်ကို ဟောနိုင်သောကြောင့် သဗ္ဗာကာရေနနှင့်အနက်မထူးရကား နှစ်ပါဠ်သင့်

လိင်္ဂတ္တေ ကတ္တုကမ္မေသု၊ဟေတွတ္တေ ဝဓိသာမိသု။

ဝိသေသနေစ ဘုမ္မတ္ထေ၊နိဒ္ဒါရဏေစ တောဘဝေ။

ဝေပုလ္လံ/ဝေပုလ္လတံ

ဝိပုလဿ ဘာဝေါ ဝေပုလ္လံ-ဟု ဝစနတ္ထပြု၍ ဘာဝတဒ္ဓိတ်အနက်ကို ရရှိပြီး ဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ကြီးကျယ်ခြင်းအနက်ဟော ဝေပုလ္လသဒ္ဒါကိုသာ အဘိဓာန် ၌ တွေ့အပ်သောကြောင့်လည်းကောင်း ဝေပုလ္လံ ပါဠ်သင့်။

ဝေပုလ္လပုဒ်နောင် သွတ္ထအနက်၌ တာပစ္စည်းသက်၍ ပြီးနိုင်ကောင်းသော ကြောင့် ဝေပုလ္လတံ ပါဠ်လည်းသင့်။

http://www.dhammadownload.com

ဝိသာလီဘူတတ္တာ/ဝိသာလီဘူတတ္တာ

အဘူတတဗ္ဘာဝေ ကရာသဘူယောဂေ ဝိကာရစီ။(မောဂ်၄။၁၁၉။)ကရ အာသ ဘူဓာတ်တို့အယှဉ်ဝယ် အဘူတတဗ္ဘောအနက်၌ စီပစ္စည်းသက်၍ ပြီးသောကြောင့် ဝိသာလီဘူတတ္တာ ပါဌ်သင့်။

ယထာရဟမိဝဏ္ဏာဂမော ဘူကရေသု-ဟူသော နီတိသုတ်ကိုထောက်သော် နှစ်ပါဌ်လုံးသင့်။ဘူ ကရ ဓာတ်တို့အယှဉ် ထိုက်သင့်သည့်အားလျော်စွာ ဣ,ဤ လာနိုင်၏-ဟု ဆိုသောကြောင့်တည်း။

ဝါကျစဉ်(၂) ဟံသဝဏ္ဏကစ္ဆဒနေန/ဟံသဝဏ္ဏကစ္ဆန္နေန

ဟံသဝဏ္ဏကစ္ဆန္နေနာတိ ဟံသမဏ္ဍလာကာရဆန္နေန-ဟု သီ၊ဋီ၊သစ်။၌ ဖွင့်ဆိုသောကြောင့် ယင်းအလို ဟံသဝဏ္ဏကစ္ဆန္နေန ပါဌ်သင့်။

ဟံသဝဏ္ဏကစ္ဆဒနေနာတိ ဟံသဝဏ္ဏကပရိစ္ဆန္နေန-ဟု ဝိမတိ၊သာရတ္ထတို့၌ ဖွင့်ဆိုသောကြောင့် ဟံသဝဏ္ဏကစ္ဆဒနေန ပါဌ်သင့်။

ဝါကျစဉ်(၃) အာဒိသ အာဒိသ/အာဒိဿ အာဒိဿ

သံဝဏ္ဏနာ၌ အာဒိသန္တောကို ရှု၍ အာဒိသ+အန္တ တည်။န္တကို န္တကိုကဲ့သို့၌၊သိ နှင့်တကွ န္တကို အံပြု၊အာဒိသံ ပြီး၏။ယင်းအလို အာဒိသ အာဒိသ-ဟု သံယုတ်မဲ့ပါဌ် သင့်။

အာ+ဒိသ+ဒိဝါဒိ ယပစ္စည်း+အန္တ ပစ္စည်းကြံသော် အာဒိဿ အာဒိဿ-ဟု သံယုတ်ဖြင့် ရှိသောပါဌ်သင့်။

မေထုနံဓမ္မသမာပတ္တိယာ/မေထုနဓမ္မသမ္ပတ္တိယာ

မေထုနဓမ္မေန သမင်္ဂီဘာဝတော-ဟု သာရတ္ထ၊၂။၁၇၈။၌ ဆိုသောကြောင့် သံ+ပဒ+ဓာတ်သည်သာ သမင်္ဂီအနက်ဟော၍၊ဘာဝတောဖြင့် တိပစ္စည်းဘာဝသာဓန အနက်၌ ဖြစ်၏။ထို့ကြောင့်, မေထုနဓမ္မသမ္ပတ္တိယာ ပါဌ်သင့်။

သံ+အာ+ပဒ ဓာတ်ကား ရောက်ခြင်း ပတ္တိအနက်ကိုသာဟော၏၊သမင်္ဂီအနက်ကို မဟော၊ထို့ကြောင့် မေထုနဓမ္မသမာပတ္တိယာ ပါဌ်မသင့်။ဋီကာ၌ရှိသော မေထုနဓမ္မသမာပတ္တိယာတိကား ပါဌ်မှားလျှက်ရှိသည်ဟု မန္တလေး ဘုရားကြီးတိုက် အမရပူရကျောင်း ဆရာတော်မိန့်။

ဝါကျစဉ်(၄) ကမ္မဝိပါကော နာမ/ကမ္မဝိပါကံ နာမ

http://www.dhammadownload.com

ဝဋ္ဋတိ သက္ကာ၊တုံလာယှဉ်ငြား၊ကတ္တား တတိယာ၊ကံပထမာ၊ရုံခါမမြဲကြ-ဟူသော နိယံအရ ကံ၌ ပထမာဝိဘတ်မမြဲဟု ဆိုသောကြောင့် နှစ်ပါဌ်သင့်။

မှတ်ချက်။ ။သက္ကသဒ္ဒါနှင့် ယှဉ်ရာ၌ ပဌမာဝိဘတ်အတွေ့များ၏။

ပုံစံ။ ။ဗုဒ္ဓါနံ ဇီဝိတဿ န သက္ကာ ကေနစိ အန္တရာယော ကာတုံ စသည်ရှု။

သုဂတိပရာယဏာ/သုဂတိပရာယနာ

ပရံ အယနံ ပရာယနံ၊သုဂတိ ပရာယနံ ဧတေသန္တိ သုဂတိပရာယနာ-ဟူသော ယောဇနာ ဝိဂ္ဂဟကိုထောက်၍ ဒန္တဇပဥ္စမက္ခရာဖြင့် ရှိသော သုဂတိပရာယနာ ပါဌ်သင့်။

သမ္ဗောဓိပရာယဏောပုဒ်ကဲ့သို့ နကိုဏပြန်၍ ပြီးသည်ကို တွေ့မြင်အပ်သော ကြောင့်လည်းကောင်း ပဒတ္ထမဉ္ဇူသာ၌ ပရာယနာ/ပရာယဏာ နှစ်ပုဒ်ကိုပရိယာယ်တူ ပြဆိုသောကြောင့် လည်းကောင်း မုဒ္ဓဇပဥ္စမက္ခရာဖြင့် ရှိသောပရာယဏာပါဌ်လည်းသင့်။

ဝါကျစဉ်(၅) အာရောစယိတာပိ/အာရောစိတာပိ

ယောဇနာ၌ အာရောစိတာပိ-ဟု ရှိငြားသော်လည်း အာရေးရှိသော ရုစဓာတ် သည် ပြောဆိုခြင်းအနက်ဟောသော စုရာဒိဂိုဏ်းဖြစ်ရကား အာ+ရုစ+ဏယ+တပစ္စည်း၊ က္လအာဂုံတို့ဖြင့် ပြီးသောကြောင့် အာရောစယိတာပိ ပါဌ်သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၆) အနေကကာ ရဏာသမ္ဘိဿော/အနေကာ ကာ ရသမ္ဘိဿော

ကာယဿ အသုစိဒုဂ္ဂန္ဓဇေဂုစ္ဆပဋိကူလာဘာဝအနေကကာရဏံ-ဟု သာရတ္ထ၌ ဖွင့်ဆိုသောကြောင့် အနေကကာရဏာသမ္ဘိဿော ပါဌ်သာသင့်။

ယုတ္တပယုတ္တာ/ယုတ္တပ္ပယုတ္တာ

ဝိပ္ပယုတ္တော ဝိပ္ပယောဂေါ ပြယုဂ်၌ကဲ့သို့ ယုဇဓာတ်၏ရှေး၌ရှိသော ပဥပ သာရသည် ဒွေဘော်၌အနုဖြစ်ရကား ယုတ္တပ္ပယုတ္တာ-ဟု ဒွေဘော်ဖြင့် ရှိသောပါဌ်သင့်။

ဒွေဘော်သည် အနိစ္စဝိဓိဖြစ်သောကြောင့် ယုတ္တပယုတ္တာ ပါဌ်လည်းသင့်။

ယုတ္တာပုဒ်+ပယုတ္တာပုဒ်-ဟု ဝါကျကြံကလည်း အနက်မထူး၍ သင့်မည်သာ။

ဝါကျစဉ်(၇) သီသံန္ဟာတော/သီသန္ဟာတော

ဝါစာသိလိဋ္ဌနိဂ္ဂဟိတ်လာ၍ ပြီးသောကြောင့် သီသံန္ဟာတော ပါဌ်သာသင့်။

သီသံန္ဟာတောတိ သီသံ ဓောဝိတွာ န္ဟာတောတိ အတ္ထော။နီတိ၊ဓာ၊၂၄၁။

http://www.dhammadownload.com

နှာတော/နဟာတော

အပွက္ခရာနံ ဗဟုဘာဝေ နဟာယတိ-ဟူသော နီတိ၊ဓာ၊၂၄၁။ကိုထောက်၍ အနက်မထူးရကား နှစ်ပါဠ်သင့်။

မဏ္ဍနကဇာတိကာ/မဏ္ဍနကဇာတိယာ

ကနှင့်ယတို့သည် ကာရိကာရိယမျှသာထူးသောကြောင့် နှစ်ပါဠ်သင့်။

သကျပုတ္တိကာ/သကျပုတ္တိယာတို့ကဲ့သို့တည်း။

ဝါကျစဉ်(၈) သိခါမတ္တံ/သိခမတ္တံ

သိခါသဒ္ဒါသည် နိယတဣတ္ထိလိင်သဒ္ဒါဖြစ်၍ ရဿမပြုအပ်သောကြောင့် သိခါမတ္တံ ပါဠ်သာသင့်။နိယံရေးပြီး။

အံသေကတ္တာ/အံသံကတ္တာ

ကရဓာတ်သည် သကမ္မကဓာတ်ဖြစ်၍ ကံရှိငြားသော်လည်း ဒွိကမ္မကဓာတ် မဟုတ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ဧကံ-ဟု ကံပုဒ်ရှိပြီးဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ယင်းကံပုဒ်၏မှီရာ အာဓာရကို လိုအပ်သောကြောင့်လည်းကောင်း အံသေကတ္တာ-ဟု သတ္တမီဝိဘတ်ဖြင့်ရှိသော ပါဠ်သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၉) သမနုညာ အပဟောသုံ/သမနုညာပေသုံ

သမနုညာပေသုံန္တိ အနုဇာနာပေသုံ။(ယောဇနာ)၌ ကာရိတ်ကြိယာအဖြစ်ဖြင့် ဖွင့်ပြ အပ်သောကြောင့် သမနုညာပေသုံ ပါဠ်သင့်။

အရိယာပုဒ်၏ ဝိကတိကတ္တားဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊နိဿျတို့၌လည်း ယင်းသမနုညာပါဠ်ကိုသာ အတ္ထယောဇနာတော်မူကြသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ခွင့်ပြု ခြင်း အနက်ဟောရာတွင် သမနုညာပါဠ်ကိုသာ အသုံးတွေ့အပ်သောကြောင့်လည်းကောင်း သမနုညာ အပဟောသုံ ပါဠ်လည်းသင့်။

လောဟိတကံ/လောဟိတဂတံ

လောဟိတပုဒ်နောက် ကပစ္စည်းသက်၍ ပြီးသောကြောင့်လည်းကောင်း၊အလိုရှိ အပ်သောအနက် ရအပ်သောကြောင့်လည်းကောင်း လောဟိတကံ ပါဠ်သင့်။

လောဟိတဂတန္တိပိ ပဌန္တိ-ဟု သာရတ္ထဋီကာ၌ မူကွဲပါဠ်ကိုဖွင့်ဆိုသောကြောင့် လောဟိတဂတံ ပါဠ်လည်းသင့်။

ဝါကျစဉ်(၁၀) ပုညသမ္မတာ/ပုညသမတာ

http://www.dhammadownload.com

သံပုဗ္ဗ မနခာတ်+တ္တပစ္စည်း၊ကအနုဗန်နှင့်တကွခာတွန် နကိုချေ၊နိဂ္ဂဟိတ်ကို မပြု၍ ပြီးသောကြောင့် ပုညသမ္ဘတာ ပါဌ်သင့်။(ဘျာဒီဟိမတိဗုဓိပူဇာဒီဟိ ဧတ္တာ-သုတ်ရှု)ဆင်တဲဂဏ္ဌိပောင်း၌ ပုညသမတော-ဟု ဒွေဘော်မဲ့ ပါဌ်ရှိ၏။ထိုသို့ပင်ရှိငြားသော်လည်း ယင်းသုတ်အဖွင့်နှင့်မညီသောကြောင့် မသင့်ပါ။

(ခ)သောပိ/သော

အပိသဒ္ဒေါ အဩေ ဇနေ အပေက္ခတိ-ဟု ယောဇနာဖွင့်ဆိုသောကြောင့် သောပိ ပါဌ်သင့်။

ဝါကျစဉ်(၁၁) အာယတိံ/အာယတိ

အာယတိသဒ္ဒါသည် အာဂမိကာလတ္ထ(အနာဂါတ်အနက်ဟော)နာမ်ပုဒ်ကြံ၍ ယင်း နာမ်ပုဒ်နောင် ကာလတ္ထသတ္တမီအနက်၌ ဒုတိယာဝိဘတ်သက်၍ ပြီးသောကြောင့် အာယတိံ ပါဌ်သင့်။

အာယတိသဒ္ဒါသည် ကာလတ္ထသတ္တမီနိပါတ်ဖြစ်၍ ယင်းနိပါတ်နောင် သတ္တမီဝိဘတ်ချေ၍ ပြီးသောကြောင့် အာယတိ ပါဌ်လည်းသင့်။(ဒုပါရာဇိကဏ်၌ ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပြီး)

တမေဝတ္ထံ/တဒေဝတ္ထံ

ဝါကျအရာ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဒအပြုသည် နပုံလိင်နောင်းရာ၌ဖြစ်ပြီး၊မ-အပြုသည် ပုံလိင်,ဣတ္ထိလိင်အရာ၌ ဖြစ်ရကား ဤ၌ အတ္ထသဒ္ဒါသည် ပုံလိင်ဖြစ်ရကား မ-လာ၍ ပြီးသင့်သောကြောင့် တမေဝတ္ထံ ပါဌ်သင့်။(ပထမပါရာဇိက ဝါကျစဉ်(၂)

အယမေတ္ထ/အယံဟေတ္ထ

တမေဝတ္ထံ ဒဋ္ဌ ကရောတိ-ဟူသောစကားကို ထောက်ခံရန် ယုတ္တိဝါကျဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊နိသျတို့၌ ဟိ-သဒ္ဒ-ဟု ယုတ္တိဇောတကတ္ထ နိပါတ်ကြံ၍ အနက်ယောဇနာသောကြောင့်လည်းကောင်း အယဟေတ္ထ ပါဌ်သာသင့်။

မှတ်ချက်။ ။ဝါကျအစ၌ အယံဟေတ္ထ အဓိပ္ပါယော၊ဝါကျအဆုံး၌ အယမေတ္ထ အဓိပ္ပါယော-ဟု ရှိရမည်ကို သတိပြုပါကုန်။

တမေဝတ္ထံ/တမေဝ အတ္ထံ

ပုဒ်စပ် ပုဒ်ဖြတ်မျှသာထူး၍ အနက်ထူးခြားမှုမရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း၊လိုအပ်သောအနက်ပြီးသောကြောင့်လည်းကောင်း နှစ်ပါဌ်သင့်။

ဝါကျစဉ်(၁၂) ဒုလ္လဒ္ဓံ/ဒုလဒ္ဓံ

http://www.dhammadownload.com

ဥ ဒု နိနော၀က်၊ဒွေဘော်ရောက်၊မဖောက်ကေန်မြဲ-နိယံအရ ဒုနောင်ရောက်သော ကြောင့် ဒွေဘော်ဖြင့် ဒုလ္လဒ္ဓံ ပါဌ်သင့်။

ယွာဟံ/ယောဟံ

ကသ္မာ ဣတိ စေ ပုစ္ဆေယျ၊ယွာဟံ။ပ။ဝေါရောပေသိတိ ဝဒေယျံ-ဟု ယောဇနာ ၌ ဖွင့်ဆိုအပ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊သြကိုပပြု၍ ပြီးနိုင်ကောင်းသောကြောင့် လည်းကောင်း ယွာဟံ ပါဌ်သင့်။

သြကိုဝပြုခြင်းသည် နိစ္စဝိဓိမဟုတ်၊အနိစ္စဝိဓိဖြစ်သောကြောင့် သြကိုဝမပြု သော် ယောဟံ ပါဌ်လည်းသင့်။

မှတ်ချက်။ ။ဝမောဒုဒန္တာနံ သုတ်အဖွင့်၌ ယွာဟံ/ယောဟံ-ဟု ဒွိရုပ်ကို ပြသည်။

ဝါကျစဉ်(၁၃) ပရိမောစေတိ/ပရိမောစေသီတိ

(ဂ) သံဝဏ္ဏနာဝါကျသည် ပဒတ္ထသံဝဏ္ဏနာဝါကျဖြစ်၍ သမာပနတ္ထဣတိ နိပါတ်ကို အလိုရှိအပ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ဣတိ(အဝေဿာ)ဟု နိသျတို့၌ အတ္ထယောဇနာ သောကြောင့်လည်းကောင်း ပရိမောစေသီတိ-ဣတိဖြင့်ရှိသော ပါဌ်သင့်။

မိလက္ခာ ဝိယ/မိလက္ခု ဝိယ

မိလေဆ-အဝိယတ္တာယံ ဝါစာယံ၊မိလေစ္ဆတိ၊မိလက္ခူ။(နီတိဓာ)

မိလေစ္ဆော မိလစ္ဆတီတိ မိလက္ခူ။(ဓာတွတ္ထ)မိလေဆ(မိလေစ္ဆ)ဓာတ်+ခု ပစ္စည်း ဖြင့် ပြီးသောကြောင့် မိလက္ခု ဝိယ ပါဌ်သာသင့်။

မိလက္ခ-အဗျတ္တသဒ္ဒေ၊မိလက္ခန္တေ အဗျတ္တံ ဘာသန္တေတိ မိလက္ခာ။(ဓာန်ဋီ) မိလက္ခဓာတ်+အပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသောကြောင့် မိလက္ခာ ဝိယပါဌ်လည်းသင့်။

ဝါကျစဉ်(၁၄) ဥဒ္ဓံ ဋ္ဌိတလောမတာ/ဥဒ္ဓဋ္ဌိတလောမတာ

ဥဒ္ဓံပုဒ်သည် သတ္တမျန္တနိပါတ်ပုဒ်ဖြစ်၍ နိဂ္ဂဟိတ်ဖြင့် ရှိနိုင်ကောင်းသောကြောင့် ဥဒ္ဓံ ဋ္ဌိတလောမတာ ပါဌ်သင့်။

ဥဒ္ဓကမ္မ၊ဥဒ္ဓကမ္မဒေဟိတ ပုဒ်တို့ကဲ့သို့ ဂါစာသိလိဋ္ဌအကျိုးငှါ နိဂ္ဂဟိတ်ကိုချေ ၍ ပြီးနိုင်ကောင်းသောကြောင့် ဥဒ္ဓဋ္ဌိတလောမတာ ပါဌ်လည်းသင့်။

သဗ္ဗမွေတံ/သဗ္ဗမေတံ

သဗ္ဗမ္ပေဘန္တိ သဗ္ဗမ္ပိ တေတံ ဘယာဒိကံ-ဟု ယောဇနာ၌ ဆိုသောကြောင့်လည်း ကောင်း၊တစ်ပါးစီသော ဘယစသည်မဖြစ်ဟု အစိပ်စိပ်ကိုဆည်းသော သမုစ္စယဇော

http://www.dhammadownload.com

တကတ္တ အပိသဒ္ဒါ ရှိသင့်သောကြောင့်လည်းကောင်း သဗ္ဗမွေတံ-ပါဌ်သင့်။

ဝါကျစဉ်(၁၅) ဧကီဘာဝတော/ဧကီဘာဝကော

စီကြိယတ္တေဟိ။မောဂ်၊၃။၁၄။သုတ်အရ ကြိယာအနက်ကိုဟောသော သဒ္ဒါနောင် စီပစ္စည်းသက်၍ ပြီးသောကြောင့် ဧကီဘာဝတော ပါဌ်သင့်။

ဝိရဠ္ဌဝိရဋ္ဌော ဝိယ/ဝိရဠ္ဌဝိရဋ္ဌော ဝိယ

ဝိရဋ္ဌံ ပေလဝံ တနု။ဓာန်၊၇၀၇။ဂါထာအရ တနုသဒ္ဒါ၏ ယှဉ်ဘက်ဖြစ်၍ ဝိရဠ္ဌဝိရဋ္ဌော ဝိယ ပါဌ်သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၁၆) အာနာပါန/အာနာပါဏ

ဂဏ္ဍိ၌ မုဒ္ဓဇပဉ္စမက္ခရာ ဏဖြင့်ရှိသော်လည်း အာနံ ဝုစ္စတိ ဗဟိနိက္ခမနဝါတော တတော အပဂတံ အပါနံ-ဟု ဓာန်ဋီ၌ ဒန္တဇပဉ္စမက္ခရာ နဖြင့်ဖွင့်ဆိုသောကြောင့်အာနာပါန-ဟု ရှိသော ပါဌ်သင့်။

အပါန၌ ပ+အန၊ပဥပသာရကြောင့် ပမာဏပုဒ်ကဲ့သို့ နကိုဏပြု၍ ပြီးသောကြောင့် မုဒ္ဓဇပဉ္စမက္ခရာဖြင့် ရှိသော အာနာပါဏ ပါဌ်လည်းသင့်။(ဘာဋီနှင့်ထောမနီတိ)

ဗဟုလီကတော/ဗဟုလီကတော

အဘူတတဗ္ဘာဝေ ကရာသဘူယောဂေ ဝိကာရ စီ-မောဂ်၊၄။၁၁၉။သုတ်။ အဘူတတဗ္ဘာဝအနက်၌ ကရဓာတ်အယှဉ် စီပစ္စည်းသက်၍ ပြီးသောကြောင့် ဤအက္ခရာဖြင့်ရှိသော ဗဟုလီကတော ပါဌ်သင့်။အဗဟုလောပိ ဗလုလောဝိယ ကတော ဗဟုလီကတော။

ဓဝမေတ္တ/ဓဝမွေတ္တ

နယန္တရ ဝါသဒ္ဒါပါပြီးဖြစ်၍ သမုစ္စည်းအနက်ကို ရနိုင်သောကြောင့် ပိသဒ္ဒါသည် ဆည်းဖွယ်ရာအနက်မရှိ၊ထို့ကြောင့် ဓဝမေတ္တ ပါဌ်သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၁၇) ပဋ္ဋိကုလ/ပဋ္ဋိကူလ

အာဟာရေ ပဋ္ဋိကူလသညာ စသည်တို့ကဲ့သို့ ကူလဓာတ်၏ အာဒိဗျည်းသည် ဒွေ ဘော်ဌာနမဟုတ်သောကြောင့် ပဋ္ဋိကူလဟူသော ဒွေဘော်မဲ့ပါဌ်သင့်။

မှတ်ချက်။ ။စာအုပ်တို့၌ကား ပဋ္ဋိက္ကူလ-ဟု ဒွေဘော်ပါဌ်ဘို့ကို အတွေ့များ၏။

အဋ္ဌသာလိနီ အဿုဘကထာရှု။

ဝါကျစဉ်(၁၈) ပရိကမ္မေန ဝါ/ပရိကမ္မံ ဝါ

http://www.dhammadownload.com

ပရိကမ္မံ ဝါတိ ကသိဏပရိကမ္မံ။(ဝဇီရဗုဒ္ဓိ)ပရိကမ္မံ ဝါ သန္တာဘာဝနိမိတ္တံ။ (သာရတ္ထ)ဤသို့ ဋီကာတို့၌ ပဌမန္တကို ဖွင့်ဆိုသောကြောင့် ပရိကမ္မံ ဝါ ပါဌ်သင့်။

ဥပစာရေန ဝါ-ဟူသော သဒ္ဒန္တရိတ်ကို ထောက်၍ ယင်းနှင့်အလားတူ တတိယန္တ ဖြစ်သင့်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊သန္တအဖြစ်၏ အကြောင်းပြစကား ဖြစ်နိုင်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ပရိကမ်ကြောင့်လည်း သန္တအဖြစ်မရှိဟူသော အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ရနိုင်သောကြောင့်လည်းကောင်း ပရိကမ္မေန ဝါ ပါဌ်လည်းသင့်။

အာဒိမနသိကာရတော/အာဒိသမန္နာဟာရတော

မနသိကာရပုဒ်။သမန္နာဟာရပုဒ်တို့သည် အာဝဇ္ဇန်းကို ရသောပုဒ်တို့ဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊သာရတ္ထဋီကာ၌ အာဒိမနသိကာရတောပုဒ်ကိုဖွင့်ဆိုပြီး၊ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာ၌ အာဒိသမန္နာဟာရတော ပုဒ်ကိုဖွင့်ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း နှစ်လုံးသွင်းခြင်း အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို နှစ်ပုဒ်လုံး၌ ရနိုင်သောကြောင့်လည်းကောင်း နှစ်ပါဌ်သင့်။

ဝါကျစဉ်(၁၉) အရိယမဂ္ဂဝုဋ္ဌိပ္ပတ္တော/အရိယမဂ္ဂဝုဋ္ဌိပ္ပတ္တော

ဝဍ္ဎ ဝဍ္ဎနေတိ ဒလောပေါ်၊ဓေဟာဟေဟိ ဓဟာစ၊အဿုဝုဍ္ဎိ ဝုဍ္ဎိပိ-ဟူသော ဓာန်ဋီကို ထောက်၍ နှစ်ပါဌ်သင့်။(ဓာန်ဋီ၊၇၀၆။)ဂါထာ

အဋ္ဌမာသေ/အဒ္ဓမာသေ

မဟာဝဂ္ဂအာနာပါနသံယုတ္တ အဋ္ဌကထာ၌ ဓွေဆောင်းကို ရည်ရွယ်၍ အဋ္ဌမာသော-ဟုရှိ၏။ထိုကြောင့် အဋ္ဌမာသေ ပါဌ်သင့်။

အာသဠှစုဏ္ဏပက္ခေ သကလံ အဒ္ဓမာသံ-ဟူသော နောက်ပါဌ်ကိုထောက်၍ အဒ္ဓမာသံ ပါဌ်သင့်။

ဦဟတံ/ဥဟတံ

ဥ+ဟန+တ။ဟနဓာတ်သည် ဂတိအနက်ဟော သတ္တတ၌(ဉရ်)ရှိသောကြောင့် ရ်အစား ဥကိုဦဒီဃပြု၍ ဦဟတံ ပါဌ်သင့်။(ဘာဋီ)

ဥကို ဥဒ္ဓံအနက်ဟောကြံ၍ ဒီဃမပြုသော် ဥဟတံ ပါဌ်သင့်။သံဝဏ္ဏနာဥဒ္ဓံ ဟတံ ရှ။

ဝါကျစဉ်(၂၀) အာသဠှစုဏ္ဏပက္ခေ/အာသဠှီစုဏ္ဏပက္ခေ

အသယော ရဝိ အတြာတိ အာသဠှော၊ယဿ ဠှော။ဓာန်ဋီ။

ဥတ္တရာသာဠှာယ ယုတ္တော မာသော အာသဠှော၊အာသဠှီ ဝါ(ရှ)တို့၌ ပုံလိင်၊

http://www.dhammadownload.com

ဣတ္ထိလိင် နှစ်လိင်ဖွင့်ဆိုသောကြောင့် နှစ်ပါဌ်သင့်။

အဒ္ဓမာသံ/အဒ္ဓမာသေ

ဤ၌ ကာလအစ္စန္တသံယောဂဖြစ်သောကြောင့် သကလံ ဟူသော သဒ္ဒန္တရိတ်ကို ထောက်၍ ဆယ့်ငါးရက်ပတ်လုံး မိုးရွာ၏-ဟု အဓိပ္ပါယ်ရသောကြောင့် အဒ္ဓမာသံ-ဟု ဒုတိယာဝိဘတ်ဖြင့် ရှိသောပါဌ်သင့်။

ဝါကျစဉ်(၂၁) အညေဟိ/အညေ

အညေဟီတိ သကာယပဋိညာယသစ္စာဘိညေဟိ-ဟူ၍ မူလပဏ္ဏာသပါဠိ။ (နှာ။၉၂။)အောက်ချေမှတ်ချက် ဖွင့်ဆိုသောကြောင့် ယင်းအလို အညေဟိ ပါဌ်သင့်။

နိဿယတို့၌ ဗရပ္ပဝါဒါပုဒ်၏ ဝိသေသန ပုဒ်အဖြစ်ဖြင့် အတ္ထယောဇနာသော ကြောင့် ထိုနိဿယများအလို အညေပါဌ်သင့်။

အယံ ဟေတ္ထ/အယမေတ္ထ

တမေဝတ္ထံ ပါကဋံ ကတွာ ဒဿေတုံ အယံ ဟီတိ အာဒိမာဟ-ဟူ၍ ဋီကာ ၌ တပ္ပါကဋီကရဏာဓောတက ဟိနိပါတ်ဖြင့် ဖွင့်ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဟီတိ ဟိသစ္စံ-ဟူ၍ ယောဇနာ၌ ဖွင့်ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း ဝါကျတ္ထဓောတက ဟိနိပါတ်ဖြင့်ရှိသော အယံ ဟေတ္ထ ပါဌ်သင့်။

ဝါကျစဉ်(၂၂) ဓာတုစရိယာနုကူလံ/ဓာတုစရိယာနုရူပံ

သေမှာဒိဓာတုတ္တယဿ မောဟာဒိစရိတတ္တယဿ အနုကူလံ-ဟု သာရတ္ထ၌ ဖွင့်ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ဓာတုစ စရိယာနိစ ဓာတုစရိယာနိ၊ဓာတုစရိယာနံ အနုကူလံ ဓာတုစရိယာနုကူလံ-ဟု ယောဇနာ၌ ဝိဂ္ဂဟကိုတွေမြင်အပ်သောကြောင့် လည်းကောင်းဓာတုစရိယာနုကူလံ-ပါဌ်သာသင့်။

အလီနာနုဒ္ဓစ္စပက္ခိကံ/အလီနာနုဒ္ဓစ္စပက္ခ

အလီနာနုဒ္ဓစ္စပက္ခ-ဟုရှိသော်လည်း လီဓာတ်ဖြင့်ပြီးသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ အလီနာနုဒ္ဓ စ္စပက္ခေ ဘဝါ အလီနာနုဒ္ဓစ္စပက္ခိကံ-ဟုဘဝအနက်၌ ဣယပစ္စည်းသက်၍ပြီး သောကြောင့် လည်းကောင်း အလီနာနုဒ္ဓစ္စပက္ခိကန္တိ အသင်္ကောစာဝိက္ခေပပက္ခိကံ-ဟု သာရတ္ထ၌ ဖွင့်ဆို အပ်သောကြောင့်လည်းကောင်း အလီနာနုဒ္ဓစ္စပက္ခိကံ ပါဌ်သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၂၃) အာဘုဇိတွာ/အာဘုဉ္ဇိတွာ

ရုဓာဒိဂိုဏ်း ဘဉ္ဇဏတ္ထ ဘုဇဓာတ်ကို အလိုမရှိအပ်၊အာဗန္ဓိတွာ-ဟူသော

http://www.dhammadownload.com

သံဝဏ္ဏာ နာကိုထောက်၍ ဘူဝါဒိဂိုဏ်း ကောဋ္ဌိလ္လတ္ထ ဘုဇဓာတ်ကိုသာ အလိုရှိအပ်သော ကြောင့် အာဘုဉ္ဇိတွာ ပါဌ်သင့်။

ဝါကျစဉ်(၂၄) နာ်ဘိ/နာဘိ

နာဘိ ဣတ္ထိ။ဤပစ္စယေ နာဘိစ။(ဓာန်ဋီ၊၃၇၄။)ဂါထာထောက်၍ နှစ်ပါဌ်သင့်။

ဝိက္ခေပဂတံ/ဝိက္ခေပကတံ

ဝိက္ခေပဂတန္တိ ဝိက္ခေပံ ဥပဂတံ။(သာရတ္ထ)ကိုထောက်၍ တတိယက္ခရာဖြင့် ရှိသော ဝိက္ခေပဂတံ ပါဌ်သင့်။

သာရဇ္ဇာယ/သာရဇ္ဇါယ

သာရဇ္ဇါယာတိ သရဇ္ဇဘာဝါယ-ဟု သာရတ္ထ၌ ဆိုသောကြောင့် သာရဇ္ဇါယ ပါဌ်သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၂၅) ဝုတ္တနယေနေဝ/ဝုတ္တနယေန

ဝုတ္တနယေနာတိ ဣမဿ ဟိ ဘိက္ခုနော အပရိဂ္ဂဟိတကာလေတိ အာဒိနာ ကာယသင်္ခါရေ ဝုတ္တနယေန-ဟု ယောဇနာ၌ ဆိုသောကြောင့် ဧဝသဒ္ဒါမပါသော ဝုတ္တနယေန ပါဌ်သင့်။

သောတိ သော ပဿမ္ဘနပရိယာယေန ဝုတ္တော နိရောဓော။ဣမဿ ဟိ ဘိက္ခုနော ပုဗ္ဗေ အပရိဂ္ဂဟိကာလေတိ အာဒိနာ ဝိတ္ထာရိတော ကာယသင်္ခါရော ဝုတ္တော၊တသ္မာ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော-ဟု သာရတ္ထ၊၂။၂၄၃။ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မဟာဋီ ကာ၊၁။၃၄၁။တို့၌ ဆိုသော ကြောင့် ဝုတ္တနယေနေဝ ပါဌ်သင့်။

ထိုသာရတ္ထ၊ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မဟာဋီကာတို့၌ တတ္ထ ကာယသင်္ခါရဝသေန အာဂတော ဣဓ စိတ္တသင်္ခါရဝသေနာတိ အယမေဝ ဝိသေသော-ဟု အနုညာတတ္ထပါဌ်ကိုထုတ်ပြ သောကြောင့် ဧဝ-ပါရှိသော ဝုတ္တနယေနေဝ ပါဌ်သည် ယုတ္တတရ။

ဝါကျစဉ်(၂၆) (ဃ)ဘဿ/တေန

တဿာတိ တေန ပဋိသံဝိဒိတာတိ ဟိ ပဒံ အပေက္ခိတွာ ကတ္တုအတ္ထေ ဇတံ သာမိဝစနံ(သာရတ္ထ)ထောက်၍ တဿ ပါဌ်သင့်။

ပီတိံ/ပိတိံ

ပီဏေတိ တပ္ပေတီတိ ပီတိ၊ပီဓာတ် တိပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသောကြောင့် ပီတိံ ပါဌ်သင့်။

http://www.dhammadownload.com

ဝါကျစဉ်(၂၇) (စ)ဘဿ/တဿာ

တဿာယ အနိစ္စတာယာတိ ခဏိကဘင်္ဂသင်္ခါတာယ အနိစ္စတာယ-ဟူသော ဋီကာကို ထောက်၍ တသည် လွှန်ပြီးဝါကျဖြင့် ပြအပ်သော ခဏဘင်နှင့်အတူဖြစ်သော အနိစ္စတာဟူသော ပသိဒ္ဓလျှင် စွဲရာဝိသယရှိသည်၏အဖြစ်ကို ဖွင့်ပြသောကြောင့် တဿာ ဟူသော ဣတ္ထိလိင်ဖြင့်ရှိသောပါဌ်သာသင့်။

(ဂ)တေသည္ဆေဝ/တေသုယေဝ/တေသံယေဝ

တေသံ ယေဝါကို ပဋ္ဌကန္ဒန္တန်။(ယောဇနာ)အနိစ္စတာတိ တေသံယေဝ ဥပ္ပါဒဝယညထတ္တန္တိ . ဝတ္တာ။(သာရတ္ထ)အဖွင့်တို့ကို ထောက်၍ တေသံ ယေဝ ပါဌ်သင့်။

နိဂ္ဂဟိတ်နှင့်တကွ ယကိုဥပြု၍ ပြီးနိုင်ကောင်းသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ အနက်အထူးမရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း တေသညေ့ဝ ပါဌ်လည်းသင့်။

ဆိုအပ်ပြီးသော အဖွင့်တို့နှင့်မညီသောကြောင့် တေသုယေဝ ပါဌ်မသင့်။

ဝါကျစဉ်(၂၈) သမန္နာဂတော/သမန္နာဂတော/သမ္မန္နာဂတော(ဆုံးဖြတ်ပြီး)

ဝါကျစဉ်(၂၉) ပဋိနိဿဂ္ဂ/ပဋိနိသဂ္ဂ

နိဉပသာရရှေးရှိ၍ ယင်းဥပသာရသည် ဓာတွတ္ထာဗာဓကအနက်ရှိသောကြောင့် ဒွေဘော်ဖြင့်ရှိသော ပဋိနိဿဂ္ဂ ပါဌ်သာသင့်။

မှတ်ချက်။ ။သဇဓာတ်သည် ကပ်ငြိခြင်းအနက်ကိုဟောသော်လည်း နိဉပသာရကြောင့် မငြိကပ်ခြင်း၊စွန့်ခြင်းကို ဟောသည်။ထို့ကြောင့် နိအနက်ရှိ ဖြစ်၍ ဒွေဘော်ရောက်ရသည်။နိကာယောပုဒ်၌ အနက်မရှိ၍ ဒွေဘော်မရောက်-ဟု ဝိသုဒ္ဓါသုတ်နက်ကြီး၌ ရူပသိဒ္ဓိဋီကာ ယူ၍ ရေးသားထားသည်-ဟု ဆရာဘုန်းကြီး ပြောဘူးသည်။ဘာဋီတို့၌ ပဋိနိသဂ္ဂ ဟု ဒွေဘော်မဲ့ကို တွေ့ရပါသည်။ဒွေဘော်သည် အနိစ္စဝိဓိဖြစ်၍ အများမဆိုသာ။

(ခ)တဗ္ဗိပရီတော/တဗ္ဗိပရိတော

တဗ္ဗိပရီတော-ထိုသင်္ခတမှပြန်သောနိဗ္ဗာန်၌။(ဂဏ္ဌိဟောင်း)၌ ဤသို့အနက်သမ္ဗန်သောကြောင့် ယင်းအလို တဗ္ဗိပရိတော ပါဌ်သင့်။

ထိုသို့ဆိုသော်လည်း နိစ္စာဒိဝသေန တဗ္ဗိပရီတော(သာရတ္ထ)တဗ္ဗိပရီတောတိ တတော သင်္ခါရတော ဝိပရီတော။(ယောဇနာ)တို့၌ ဖွင့်ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း၊တဗ္ဗိပရီတော ပုဒ်သည်သာ သဒ္ဒယုတ္တိရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း တဗ္ဗိပရီတော ပါဌ်သာသင့်။

(င)တန္နိဿတာယ/နိဿတာယ

http://www.dhammadownload.com

ဂင်္ဂါဟောင်း၌ နိန္နတာယ တန္နိန္နတာယ-ဟူ၍ နှစ်ပုဒ်ရှိနိုင်ကြောင်းကို ဖွင့်ဆို၏။ ထိုအလို နှစ်ပါဌ်သင့်။

တန္နိန္နတာယာတိ တဒဓိမုတ္တတာယ-သာရတ္ထ။တန္နိန္နတာယာတိ တသ္မိံ နိန္နဌာနေ နိန္နတာယ။(ယောဇနာ)၌ ဖွင့်ဆိုသောကြောင့် ယင်းတို့အလို တန္နိန္နတာယ ပါဌ်သင့်။

ဝါကျစဉ်(၃၀) ဒုဇ္ဇီဝိတေန/ဒုက္ခေန ဇီဝိတေန

ဝိဘာသာသဒ္ဒါ လိုက်လာသောကြောင့် သမာသ်သည် များသောအားဖြင့်အနိစ္စသမာသ်သာဖြစ်၍ သမာသ်ဝါကျအနက်ထူးမရှိ၊ထိုကြောင့်နှစ်ပါဌ်သင့်။

ဒုဇ္ဇီဝိတေနာတိ ဒုက္ခဇီဟုလတ္တာ၊ဒုက္ခေန ဇီဝိတေန။(ကင်္ခါဋီကာသစ်၊၂၁၆)

ကိဗ္ဗိသံ/ကိဗ္ဗိသော

ကိဗ္ဗိသ သဒ္ဒါသည် ပုံလိင်/နပုံလိင်ဖြင့် ဒွိလိင်ရှိနိုင်ကောင်းသောကြောင့် နှစ်ပါဌ်သင့်။

ဝါကျစဉ်(၃၁) ဥဿုက္ကာဝစန/ဥဿုကဝစန

ဥဿုက္ကော သဒ္ဒေါ သဏ္ဍဲပာဌော။(ရှု-မဏ္ဍိတ်ာသုက္ကော သု)သုတ် အဖွင့်ကို ရှု၍လည်းကောင်း၊ဥဿုက္ကဝစနန္တိ ပုဗ္ဗကာလကြိယာဝိသေသနံ-ဟူသော သာရတ္ထကို ထောက်၍လည်းကောင်း၊ဒွေဘော်ဖြင့် ရှိသော ဥဿုက္ကဝစနံပါဌ်သင့်။

ဥဋ္ဌာနံ သုဋ္ဌု ကာယတီတိ ဥဿုကော။ဓာန်ဋီ၊၇၂၇။ဂါထာ၊အဖွင့်ကိုရှု၍ ဥ+သု+ ကာဓာတ်+ကွိပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသောကြောင့် ဒွေဘော်မဲ့ ဥဿုကဝစနံ ပါဌ်လည်းသင့်။

သဋ္ဌိစ္စာတိ/စိစ္စာတိ

သန္တိ ဥပသဂ္ဂေါ၊တေန သဒ္ဓိံ-ဟုဖွင့်၍၊ထိုသံဥပသာရပုဒ်နှင့်အတူတကွ-ဟုဆိုရ ကား စိစ္စ-ဟုသာ ရှိသင့်၏။(ဘာဋီ)၌ ဆိုအပ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊(ဃ)ဝါကျ၌စေစ္စ အဘိဝိတရိတ္ဘာ ဝီတိက္ကမော-ဟု သံဥပသာရ ဖျောက်၍ ဖွင့်ဆိုအပ်သောကြောင့်လည်းကောင်း ယင်းတို့အလို စိစ္စ ပါဌ်သာသင့်။

သုဋ္ဌု စေတေတွာ/သဒ္ဓိံ စေတေတွာ

သန္တိ သဟတ္ထေ ဥပသဂ္ဂေါ၊(ကင်္ခါဋီကာ)အဖွင့်နှင့်၊သဒ္ဓိံ စေတေတွာ(ကင်္ခါ) အဖွင့်တို့ကိုထောက်၍ သဒ္ဓိံ စေတေတွာ ပါဌ်သင့်။

သံသည် ဥပသာရပုဒ်ဖြစ်၍ အနေကတ္ထအနက်ကို ဟောနိုင်ရကား သုဋ္ဌုအနက်

http://www.dhammadownload.com

လည်းဖြစ်နိုင်သောကြောင့် သုဋ္ဌု စေတေဘ္ဘာ ပါဠ်လည်းသင့်။

ဝါကျစဉ်(၃၂) မာတုကုစ္ဆိသ္မိံ/မာတုကုစ္ဆိယံ

မန္တြိမ် ကုစ္ဆိသု ဒွိသု-အဘိဓာန်အရ ကုစ္ဆိသဒ္ဒါသည် ပုံလိင်ဣတ္ထိလိင် နှစ်လိင် ဆက်ဆံသောကြောင့် နှစ်ပါဠ်သင့်။

သိခါပွတ္တော/သိခပွတ္တော/သိခါပတ္တော

တဏှာက္ခယော/တဏှက္ခယော-ပုံစံတို့ကဲ့သို့ အာဒီဃနောက်ရောက်သော ပ-သည် ဒွေဘော်ဌာနဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊သံယုတ်ကြောင့် ရဿပြု/မပြု နှစ်မျိုး ရှိနိုင်သောကြောင့်လည်း သိခါပွတ္တော/သိခပွတ္တော ပါဠ်တို့သင့်။

ဒွေဘော်သည် အနိစ္စဝိဓိဖြစ်၍ သိခါပတ္တောလည်းသင့်။

ဝါကျစဉ်(၃၃) ဝီသဝဿသတာယုကဿ/ဝီသံ ဝဿသတာယုကဿ

ဝါစာသိလိဋ္ဌနိဂ္ဂဟိတ်ချေ၍ ပြီးသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ဝီသဝဿသတာ ယုကဿာတိ နိဒဿနမတ္တံ၊တတော ဦနာဒိကာယုကမနုဿာနမ္ပိ သင်္ဂဟော-ဟု ဋီကာ၌ ဖွင့်ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း ဝီသဝဿသတာယုကဿ-ပါဠ်သင့်။

ဝါကျစဉ်(၃၄) ပဝေဏိဃဋ္ဋနံ/ပဝေဏီဃဋ္ဋနံ

ဤ၌ ဃဋ္ဋဓာတ်၏ စေ့ဆော်အားထုတ်ခြင်းအနက်ကို အလိုမရှိအပ်၊သဃ်ာဋ္ဋ-ပေါင်းစည်းခြင်း၊ဆက်စပ်ခြင်း ဃဋ္ဋဓာတ်ကိုသာ အလိုရှိအပ်သောကြောင့် ပဝေဏိဃဋ္ဋနံ ပါဠ်သင့်။

ပဝေဏီဃဋ္ဋနံ/ပဝေဏိဃဋ္ဋနံ

ရဿအပြု/မပြု နှစ်မျိုးလုံးရှိနိုင်၍ နှစ်ပါဠ်သင့်။ဋီကာ၌ ဇိဝိတိန္ဒြိယဿ ပဝေဏီဃဋ္ဋနံ-ဟု ဒီဃဖြင့်ရှိ၏။ဂဏ္ဌိ၌ ပဝေဏိ-အစဉ်ကို။ဃဋ္ဋနံ-အစပ်ကို။ဤသို့ အနက်ယောဇနာသည်ကိုတွေ့အပ်၏။ယင်းအလို ပဝေဏိ ဃဋ္ဋနံ-ဟု ရှိရမည်။ ယင်းပါဠ်သည် ဋီကာကို ထောက်၍ အလျဉ်းမသင့်။

ဝါကျစဉ်(၃၅) ဥပ္ပါဒဇရာဘင်္ဂသမ်ဂီ/ဥပ္ပါဒဇရာဘင်္ဂသမ်ဂိ

ဇီဝိတိန္ဒြေကို အရကောက်၍ နပုံလိင်ဖြစ်သောကြောင့် ရဿဖြင့်ရှိသော ဥပ္ပါဒဇရာဘင်္ဂသမ်ဂိ ပါဠ်သင့်။

ပုံလိင်ဆိုလျှင် ဤ၊နပုံလိင်ဖြစ်က ဣဖြင့် ရှိသည်ကို ယေဘုယျ မှတ်သားပါ။

ဥပက္ကမော/ဥပ္ပက္ကမော

http://www.dhammadownload.com

ဥပဓ၏ ပသည် ဒွေဘော်ဌာနမဟုတ်၊ကမ္မဓာပ္ပ၏ အာဒိဗျည်းသည်သာ ဒွေဘော်ဌာ ဖြစ်သောကြောင့် ဥပက္ကမောပါဠ်သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၃၆) ယာဝ ဝါ ဥဏှတော/ယာဝတာ ဥဏှတော

စာအုပ်များ၌ ယာဝ ဝါ-ဟုရှိသည်ကား မကောင်း-ဟု ဘာဋီ၌ ဆိုသောကြောင့် ယင်းအလို ယာဝတာ ပါဌ်သင့်။

ဋီကာ၌ ယာဝ ဝါ ဥဏှတော အာဂန္တာတိ-ဟူ၍ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပဒဒ္ဓါရပြုသောကြောင့်လည်းကောင်း၊အောက်စာပိုဒ်၌ သီတတောဝါ ရှိ၍ဥဏှတော နောင်လည်း ဝါသဒ္ဒါ ယှဉ်စပ်သင့်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊အာဂန္တာ ပဝိသိတွာတို့၏ ကြိယာဝိသေသနဖြစ်သင့် သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ယာဝ ဝိသဘာဂဥတုပါတုဘာဝေန စသည်ဖြင့် အလားတူပုဒ်တို့ကို တွေ့မြင်အပ်သောကြောင့် ယာဝ ဝါ ဥဏှတောပါဌ်လည်းသင့်။

ဝါကျစဉ်(၃၇) ဗျဥ္ဇနံ အနာဒိယိတွာ/ဗျဥ္ဇနံ အနာဒရိတွာ

ဗျဥ္ဇနေ အာဒရံ အကတွာ သဒ္ဒတ္ထမနုပက္ခိတ္វာတိ အဓိပ္ပါယော-ဟု ဖွင့်သောကြောင့်ယင်းအလို ဗျဥ္ဇနံ အနာဒရိတွာ ပါဌ်သင့်။

အနာဒိယိတွာတိပိ အတ္ထိ-ဟု ဖွင့်သောကြောင့် ယင်းအလို ဗျဥ္ဇနံ အနာဒိယိတွာ ပါဌ်လည်းသင့်။(ဒုပါရာဇိကဏ်ယောဇနာ)

ကာလက်တော/ကာလကတော

ကာလက်တော ကတကာလော ဟုတ္វာ ကာလံ ကတွာ။(ဝိဋ္ဌ၊၂။၃၆)အဖွင့်အရ ကတော ကာလော ယေနာတိ ကာလကတော၊ကာလံ ကရောတီတိ ကာလကတော-ဟု ဝစနတ္ထပြု၍ ပြီးသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ကာလကိရိယာပုဒ်ကဲ့သို့ ကာလနောင် နိဂ္ဂဟိတ် မလာမူ၍ ပြီးနိုင်သောကြောင့်လည်းကောင်း ကာလကတော ပါဌ်သင့်။

ဝါစာသိလိဋ္ဌနိဂ္ဂဟိတ်လာ၍ ပြီးနိုင်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊နှစ်ပုဒ်အနက်ထူး မရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း၊အလုတ္တသမာသ်ဖြစ်နိုင်သောကြောင့်လည်းကောင်း ကာလက်တော ပါဌ်လည်းသင့်။

ဝါကျစဉ်(၃၈) စိတ္တသဒ္ဒသ/စိတ္တသ

စိတ္တာသ အတ္ထဒီပနတ္ထံ ဝုတ္တောတိ စိတ္တသဒ္ဒသ-ဟု စိတ္တသကို သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပြု၍ ယင်းကို စိတ္တသဒ္ဒသ-ဟု သံဝဏ္ဏနာဖွင့်ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ကခ်ါအဋ္ဌကထာ၌လည်း စိတ္တသ-ဟုသာ ရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း စိတ္တသ ပါဌ်သင့်။

http://www.dhammadownload.com

ဝါကျစဉ်(၃၉) သံဝိဒဟာနသ/သံဝိဒဟာနမတ္တသ

သံဝိဒဟာနမတ္တသာတိ သညာစေတနာဝိတက္ကသင်္ခါတဿ ကမ္မဿ သံဝိဒဟာနဿ သာမညတ္တော ဟေတ္တ မတ္တသဒ္ဒေါ-ဟု ကင်္ခါဋီကာသစ်၌ ဖွင့်ဆိုသောကြောင့် သာမညအနက်ရှိသော မတ္တသဒ္ဒါဖြင့် သံဝိဒဟာနမတ္တသ ပါ၌သင့်။

ဝါကျစဉ်(၄၀) ပဋိဂ္ဂဟိတမတ္တေ/သမ္ပဋိစ္ဆိတမတ္တေ

အနက်ထူးမရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ဝဇိရဗုဒ္ဓိ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ-ကို သမ္ပဋိစ္ဆတိ-ဟု ဖွင့်ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း၊မအုန်နိဿယ၌ သမ္ပဋိစ္ဆိတမတ္တေ-ကို အနက်သမ္ဘန်သောကြောင့်လည်းကောင်း သမ္ပဋိစ္ဆိတမတ္တေ ပါ၌သင့်။

ပဋိဂ္ဂဟိတမတ္တေတိ တွေ့ အဝဿံ စေ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ။(သာရတ္ထ)၌ ဖွင့်ဆိုသောကြောင့် ပဋိဂ္ဂဟိတမတ္တေ ပါ၌သင့်။ပဋိဂ္ဂဏှာတိ ကြိယာ၏အဖွင့်ဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဋီကာအဖွင့်နှင့်ညီသောကြောင့်လည်းကောင်း ပဋိဂ္ဂဟိတမတ္တေသည် ယုတ္တတရ။

ဝါကျစဉ်(၄၁) ဘယုပ္ပတ္တိယံ/အယုပ္ပတ္တိယံ

ဂဏ္ဌိ၌ အယုပ္ပတ္တိယံ၌ စပ်ဟုဆိုသော်လည်း ဤ၌ အတ္ထယုတ္တိမရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ပါဠိတော်လာ ဥတြသတိ ကြိယာကိုဖွင့်ရာဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း အယုပ္ပတ္တိယံ မသင့်။ဘယုပ္ပတ္တိယံသာသင့်၏။

မနာပိယေပိ/မနာပိကေပိ

ပါဠိတော်၌ မနာပိကံ ရူပံ-ဟုဆိုသောကြောင့် မနာပိကေပိ-ပါ၌သင့်။ကနှင့်ယသည် အနက်မထူး ကာရီ၊ကာရိယမျှသာ ဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊မနာပိယေပိ သေဝ နယောတိ တေန မနာပိကံရူပံ ဥပသံဟရတိ-စသည်ဖြင့် ဋီကာ၌ ဖွင့်ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း မနာပိယေပိ ပါ၌လည်းသင့်။

သုဿိတွာ မရတိ/သုဿိတွာ မရတိ ပါရာဇိကံ(နှာ၊၅၉)

အလာဘကေန သုဿိတွာ မရတီတိ တွေ့ ပါရာဇိကောတိ ပါဌသေသော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။(ဝိမတိ)ကိုထောက်၍ ပါရာဇိကံပုဒ် မပါသော သုဿိတွာ မရတိ ပါ၌သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၄၂) အဂ္ဂကိရိယံ/အဂ္ဂကြိယံ

ကရဓာတ်နောင် ရိရိယပစ္စည်းသက်၍ ပြီးသောကြောင့်လည်းကောင်း၊အက္ခရစိန္တကာ ပန ကြိယာဂ္ဂဟဏမ္ပိ ပဒမိစ္ဆန္တိ ကကာရ,ရကာရသံယောဂဝန္တာနိ ပဒါနိ ဒိဿန္တိ-ဟု နီတိ၌ ဖွင့်ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း နှစ်ပါ၌သင့်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မအူဠ္ဌ အင်္ဂုကြိယံ-ဟုရှိ၏။

ဝါကျစဉ်(၄၃) (ခ)ဗန္တတ္တိ/ကရောန္တိ

ယံ အင်္ဂကံ ဇနာ ကရောန္တိ။(ယောဇနာ)အဖွင့်အရ ယင်းအလို ကရောန္တိ ပါဌ်သင့်။ ဘိက္ခူ နဝကမ္မံ ကရောန္တာ အင်္ဂကံ ဗန္တတ္တိ ပါဠိတော်၏ အဖွင့်သံဝဏ္ဏနာ ဖြစ်သောကြောင့် ဗန္တတ္တိ ပါဌ်သင့်။

ပါဠိတော်နှင့် ညီညွတ်သောကြောင့် ဗန္တတ္တိ ပါဌ်သည် ယုတ္တတရ။

(က)ဘိန္ဒေယျ/ဘိန္ဒေယျ

ရှာဓာဒိဖြစ်သော ဘိဒိဓာတ်၏ ဒွိဓာကရဏတ္ထကို အလိုမရှိအပ်၊ဒိဝါဒိ ဘိဇ္ဇနတ္ထ ကိုသာ ဤ၌ အလိုရှိအပ်သောကြောင့် ဘိန္ဒေယျ ပါဌ်သင့်။

ဝါကျစဉ်(၄၄) န အတ္တာ ပါတေတဗ္ဗော/န အတ္တာနံ ပါတေတဗ္ဗံ

ဝိဘတ္တိဗျတ္တယေန ပနေတံ ဝုတ္တံ-ဟု အဋ္ဌကထာဆရာကိုယ်တိုင်ပင် ဖွင့်ဆိုအပ် သောကြောင့်လည်းကောင်း၊အတ္တာနံ ပုဒ်သည် ပထမာဝိဘတ်မှ ဒုတိယာဝိဘတ်သို့ပြန်သော ဝိဘတ္တိဝိပလ္လာသပုဒ်ဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ကံဟော ဝါကျဖြစ်၍ ဟောရာဟောရာပထမာ ပဌမာဝိဘတ်သာ ဖြစ်သင့်သောကြောင့်လည်း ကောင်း န အတ္တာ ပါတေတဗ္ဗော ပါဌ်သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၄၅) ဟသေယန/ဟသေန

ဟသဓာတ်၊ဘောဟော ဏျပစ္စည်း၊သျကိုသ၊သကိုဒွေဘော်လာ၍ ပြီးသော ကြောင့် ဟသေယ-ပါဌ်သင့်။မအူနိဿယ၌ ဟသေန ဟုရှိ၏။ယင်းအလို ဟသဓာတ် ဘောဟော ဏပစ္စည်းဖြင့်ပြီးသည်။ အနက်မထူး၍ နှစ်ပါဌ်သင့်။

ခိဋ္ဍါယ/ခိဍ္ဍါယ

ခိဠ-ကီဠာယံ ခိဍ္ဍါ။ခိဍ္ဍါတိပိ ပါဌော-ဟု ဓာန်ဋီ၊၁၇၆။ဂါထာကိုထောက်၍ နှစ်ပါဌ်သင့်။

သိလာတိ ပါသာဏော/သိလန္တိ ပါသာဏံ

သိလံ ပဝိဇ္ဈိသု-ဟု ပါဠိတော်ရှိသောကြောင့် သိလန္တိ ပါသာဏံ-ဟု ဒုတိယန္တ ရှိရမည်-ဟု ဘာဋီ၌ ဆုံးဖြတ်သောကြောင့် သိလန္တိ ပါသာဏံ ပါဌ်သင့်။

(ခ)သိလာတိ ပါသာဏော-အဖွင့်သည် သိလံ ပဝိဇ္ဈိသု-ဟူသော ရှေးပုဒ်၏ အဖွင့်ဟု မယူဆမူ၍ ဒဝါယ သိလာ ပဝိဇ္ဈိတဗ္ဗာ-ဟူသော နောက်ပုဒ်၏ အဖွင့်ဟု

http://www.dhammadownload.com

ယူဆခဲ့သော် လည်းကောင်း၊ရေးပုဒ်အဖွင့်ယူဆသော်လည်း ဒန္တစ္ဆေဒန-နည်း ယူဆအပ် သောကြောင့်လည်း ကောင်း သီလာတိ ပါသာဏော-ဟူသော လက်ရှိအဋ္ဌကထာပါဠ် ကိုလည်း အမှားဟုမဆိုသာ။

န ကေဝလဥ္စ ပါသာဏော/န ကေဝလဥ္စ ပါသာဏံ

(င)ဝါကျရှိ ပဝိဋ္ဌိတုံ န ဝဋ္ဋတိ-၌ စပ်အပ်သောကြောင့် ဒါရုခဏ္ဍံ ဣဋ္ဌကာ ခဏ္ဍံတို့နည်းတူ ပါသာဏံ-ဟု ဒုတိယာဝိဘတ်ဖြင့်ရှိသော ပါဠ်သင့်။

ဝါကျစဉ်(၄၆) ပဝုတ္တပတိကာ/ဝိပ္ပမုတ္တပတိကာ/ပဝုတ္ထပတိကာ

ပပုဗ္ဗ+ဝသဓာတ်+တပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ပဝါသံ-ဟူ သော သံဝဏ္ဏနာကိုရှု၍လည်းကောင်း ပဝုတ္ထပတိကာ ပါဠ်သင့်။

ဝိပ္ပမုတ္တပတိကာတိပိ အတ္ထိ-ဟုယောဇနာ၌ ပါဠ္ဌနန္တရကို ဖွင့်ဆိုသောကြောင့် ဝိပ္ပမုတ္တပတိကာ ပါဠ်လည်းသင့်။

ပ+ဝသဓာတ်+တပစ္စည်း၊သွ့ကို ထပြု၊အသဒိသဒွေဘော် ဟလာ၍ ပြီးသောကြောင့် ပဝုတ္ထပတိကာ ပါဠ်လည်းသင့်။

ကုစ္ဆိယံ/ကုစ္ဆိသ္မိံ

ကုစ္ဆိတု ဒွိသု-ဟု အဘိဓာန်၂၇၁။ဂါထာအရ ကုစ္ဆိ-သဒ္ဒါ ပုံလိင်+ဣတ္ထိလိင် နှစ်လိင် ဖြစ်နိုင်ကောင်းသောကြောင့် နှစ်ပါဠ်သင့်။

ဝါကျစဉ်(၄၇) အဒ္ဒူဟလပါသာဏာ ဝိယ/အဒ္ဒုဟလပါသာဏာ ဝိယ/ အဒ္ဒူဟလပါသာဏာ ဝိယ

အဒ္ဒူဟလပါသာဏော ဝိယာတိ အဒ္ဒူဟလေ အာရောပိတပါသာဏော ဝိယ။ (ဋီကာ)ကိုထောက်၍ အဒ္ဒူဟလပါသာဏာ ဝိယ-ဟု ဒီဃဖြင့် ရှိသော ပါဠ်သင့်။

မိဂဗန္ဓိ မိဂံ မာရေန္တော အဒ္ဒုဟလေ အာရောပိတပါသာဏော ဝိယ။(ယောဇနာ) ကို ထောက်၍ ရဿဖြင့်ရှိသော အဒ္ဒုဟလပါသာဏာ ဝိယ ပါဠ်သင့်။

ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ဋီကာ/ယောဇနာ အဖွင့်တို့မရှိသောကြောင့် အဒ္ဒူဟလပါသာ ဏော ဝိယ ပါဠ်မသင့်။

တတိယပါရာဇိကကဏ္ဍစာစဉ်ပြီး၏။

http://www.dhammadownload.com

စတုတ္ထပါရာဇိကကဏ်စာစဉ်

ဝါကျစဉ်(၁) လောဏာတိကဋ္ဌကာဒီနိ/လောဏာကဋ္ဌကာဒီနိ

ငရုပ်,ပိတ်ချင်း,ဂျင်း သုံးမျိုးကို တိကဋ္ဌုက-ဟု ဆိုအပ်သောကြောင့် လောဏာတိကဋ္ဌုကာဒီနိ ပါဠ်သာသင့်။

ဂိဟီ/ဂီဟိ/ဂိဟိ

ဂဟ် အဿ အတ္ထီတိ ဂိဟိ အဿိ,ရသော်စ။ဓာန်ဋီ၊၄၄၆။ဂါထာအဖွင့်ကို ထောက်၍ ဂဟပုဒ်+ဤပစ္စည်း။ဂ၏အကိုဣပြု၊ဤပစ္စည်းကို ဣရဿပြု၍ ပြီးသောကြောင့် ဂိဟိ ပါဠ်သင့်။ဤပစ္စည်းကို ရဿမပြုသော် ဂိဟီ ပါဠ်သင့်။

မှတ်ချက်။ ။ဂိဟီကမ္မ/ဂိဟိကမ္မ မေးသော် သမာသ်အလယ်ရဿပြုရကား ဂိဟိကမ္မပါဠ်သာသင့်။

ဒူတကမ္မံ/ဒုတကမ္မံ

ဒုဗ္ဗစတ္တာ ဒုဝတိ ပရိတာပေတီတိ ဒူတော။ဒု+တ။ဒီဃပြု၍ ပြီးသောကြောင့် ဒူတကမ္မံ ပါဠ်သင့်။

ဝါကျစဉ်(၂) ပရိကန္တော်တိ/ပရိကတ္တော်တိ

ကတိစာတ်သည် ဆေဒနအနက်ကိုဟော၏။ဣကာရန္တစာတ်ဖြစ်၍ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊တပစ္စည်းသက်လျှင် ပရိကန္တော ပါဠ်သင့်။

သလ္လကတ္တောစသည်၌ကဲ့သို့ နိဂ္ဂဟိတ်မလာမူ၍ တပစ္စည်းသက်၍ ပြီးနိုင်သောကြောင့် ပရိကတ္တော ပါဠ်လည်းသင့်။

ပရိကတ္တော်တိပိ ပါဌော ယုဇ္ဇတိ။(ဝိ၊ဋ္ဌ၊၂။၇၄။)

အညေနအညဿ/အညမညဿ

အညမညဿာတိ ပဒံ ဥဇ္ဇု။ပ။ဓမ္မဿာတိ ပဒေ သမ္ဗန္ဓော-ဟု ဆိုသောကြောင့် ယင်းအလို အညမညဿ ပါဠ်သင့်။သို့သော်လည်း အညမညဿ-ဟူသောပါဠိတော်သံဝဏ္ဏောတဗ္ဗကို ဖွင့်ဆိုရာ၌ အညေန အညဿ ဖွင့်ဆိုရမည်ဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း အချင်းချင်းဟူသော အနက်သည် တစ်ပါးသည်၊တစ်ပါး၏ဟူသော အနက်ဖြစ်သင့်သောကြောင့်လည်းကောင်း အညေန အညဿ ပါဠ်လည်းသင့်။

ဝါကျစဉ်(၃) ပီဏဳန္ဒြိယ/ပိဏဳန္ဒြိယ

သဏ္ဍတဉ္စ ပြိဏာတပ္ပဏောစာတ်ရှိသောကြောင့် ပိဏ-ဟု ယူသင့်၏။ပိဏန္တီတိ

http://www.dhammadownload.com

ပိဏ္ဍာနိ၊ပိဏ္ဍာနိ ဣန္ဒြိယာနိ ယေသန္တိ ပိဏ္ဍိန္ဒြိယာနိ-ဟု ပြီး၏။ဤအလို ပိ-ဟုရသဖြင့် ရှိသော ပိဏ္ဍိန္ဒြိယာနိ ပါဌ်သင့်။

ယင်းသက္ကတဥပင် ပြီ-တပ္ပဏေ-ဟု ရှိပြန်၏။ပြီဓာတ်နောင် ယုပစ္စည်းကို အနပြုနကိုဏပြန်လျှင် ပီဏ-ဟု ပြီးနိုင်၏။ထို့ကြောင့် ပီဏိန္ဒြိယာနိ-ဟု ဒီဃဖြင့်ရှိသော ပါဌ်လည်းသင့်။(ဘာဋီ)

ဝါကျစဉ်(၄) ဂမေတုံ/ကမေတုံ

ယာပေတုန္တိ ဝဟိတုံ ပဝတ္တေတုံ တေနာဟ "ဂမေတု"န္တိ။သာရတ္ထကို ထောက်၍ ဂမေတုံ ပါဌ်သာသင့်။

ယာပေတုံ/ယပေတုံ

ယပဓာတ်သည် စုရာဒိဂိုဏ်းဖြစ်၍ ဏေပစ္စည်းရှိရကား ဝုဒ္ဓိလာ၍ ပြီးသောကြောင့် ယာပေတုံ ပါဌ်သာသင့်။တစ်နည်း-ယာဓာတ်+ဏာပေ ပစ္စည်းဖြင့်ပြီး၏။

ဝါကျစဉ်(၅) ဝိပ္ပသန္နဆဝိဝဏ္ဏာတိ ယေန စ တေ/တေ

ယေနစပါဌ်သည် ယောဇနာ၌မရှိ၊နိဿယ၌လည်းမပေး-ဟု ဂဏ္ဌိ၌ဆိုသော်လည်း ယေန ဝဏ္ဏေန-ဟု ယောဇနာ၌ တွေ့အပ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊တာဒိသော-ဟူသော နိယမပုဒ်ရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း "ယေန စ" ရှိသောပါဌ်သင့်သည်။

မဟာကဏိကာရပုပ္ဖာဒိသဒိသေန/ကဏိကာရပုပ္ဖာဒိသဒိသေန

ကဏိကာရော ဒုမုပ္ပလော-ဓာန်၊၅၇၀။ အရ မဟာလှေကားပန်းအနက်ကို ကဏိကာရပုဒ်ရင်းကပင် ဟောနိုင်သောကြောင့် မဟာမပါသော်လည်းသင့်ရကား နှစ်ပါဌ်သင့်

အနုယုဉ္ဇန္တာ/အနုယုဉ္ဇန္တိ

အနုယုဉ္ဇန္တာ ဣမံ သရီရသောဘံ ပါပုဏိံသူတိ သမ္ဗန္ဓော-ဟု ရှိသောကြောင့် အနုယုဉ္ဇန္တာ ရှိသောပါဌ်သင့်။

ဣတိဟ တေ/ဣတိ တေ

ဟေတိ နိပါတော-ဟု ယောဇနာဆိုသောကြောင့် ဣတိဟ တေ ပါဌ်သင့်။

ဝါကျစဉ်(၆) ဝိဇ္ဇမာနမဂ္ဂီ/ဝိဇ္ဇမာနဂုဏမဂ္ဂီ

ဝိဇ္ဇ။ပ။မဂ္ဂီတိ ဝိဇ္ဇမာနဂုဏသ ဝိနာသကော-ဟု ယောဇနာ၌ ဖွင့်ဆိုသောကြောင့် ဝိဇ္ဇမာနဂုဏမဂ္ဂီ ပါဌ်သင့်။ဂဏ္ဌိ၌ ဝိဇ္ဇမာနမဂ္ဂီ-ဟုရှိ၏။

http://www.dhammadownload.com

အဝိပ္ပဋိသာရာဒိဝတ္ထုကံ/အဝိပ္ပဋိသာရဝတ္ထုကံ

အာဒိဖြင့် ပါမောက္ခပိတ်ပြယသဒ္ဒိစသည်ကို ယူအပ်သောကြောင့် အာဒိဖြင့် ရှိသော အဝိပ္ပဋိသာရာဒိဝတ္ထုကံ ပါဌ်သင့်။ယောဇနာ၌ အဝိပ္ပဋိသာရာဒိဝတ္ထုကရဏံ-ဟု ရှိ၏။

ဝါကျစဉ်(၇) အသန္တံ တံ ခမ္မံ/အသန္တံ အဘူတံ တံ ခမ္မံ

အသန္တန္တိ အဝိဇ္ဇမာနံ အဘူတန္တိ အနုပ္ပန္နံ အနုပ္ပန္နတ္တာ ဟိ တဿ တံ အသန္တန္တိ ပုရိမဿ ပဋ္ဌိမံ ကာရဏာဝစနံ-ဟု သာရတ္ထ၌ ဖွင့်ဆိုသောကြောင့် အသန္တံ အဘူတံတံ ခမ္မံ ပါဌ်သင့်။(စာမေးပွဲ၌ မြန်မာပြန်၍ဖြေကလည်း ဖြစ်၏။ယခု အဋ္ဌကထာ၌ အဘူတံ ပါဌ်မပါရှိပေ။

ဝါကျစဉ်(၈) သေ့ဟေ/သိနေဟေ

သိနေဟဓာတ် အပစ္စည်း၊သိနိယှတေ သိနေဟော၊သိနေဟော ဧတေသံ အတ္ထီတိ သိနေဟော-ဟု ပြီးသောကြောင့် သိနေဟေ ပါဌ်သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၉) အယောဂုဠော/အယဂုဠော

ဧတေသမော လောပေ-သုတ်သို့ ဝါသဒ္ဒါ သီဟဂတိကနည်းအားဖြင့် လိုက်ဏသောကြောင့် သမာသ်အလယ် ဩလာမမြဲသည်ကို "အယကပလ္လံ" ပုံစံထောက်၍သိအပ်သောကြောင့် ဩလာ/မလော နှစ်ပါဌ်သင့်။(ရူ၊၄၈၊)သုတ်။

သဗ္ဗညုတညာဏေနပိ/သဗ္ဗညုတဉာဏေနပိ(ဆုံးဖြတ်ပြီး)

သဗ္ဗညုနော ဘာဝေါ သဗ္ဗညုတာ၊ကွစာဒိနာ တာပစ္စယေ ရဿတ္တံ။ဉာဓာတ်သည် ဒွေဘော်ဌာနဖြစ်၍ တာ၏အာနောင်ရောက်သောကြောင့် ညာ-ဟု ဒွေဘော်ဖြင့်ရှိ၏။ညာ-သည် သံယုတ်ဖြစ်၍ တာ၏အာကို ရဿပြု၊သဗ္ဗညုတညာဏေနပိ ပါဌ်သင့်။

ဝါကျစဉ်(၁၀) သမထဝိပဿနာဗလေန/သမထဝိပဿနာဝသေန

ယင်းအဋ္ဌကထာ၌ပင် သမာဓိဗလေန ကိလေသာ ဝိက္ခမ္ဘိတာ ဝိပဿနာဗလေန သခ်ါရာသုပရိဂ္ဂဟိတာ။ဝိ၊ဋ္ဌ၊၂။၈၀။အဖွင့်ကိုထောက်၍ သမထဝိပဿနာဗလေန ပါဌ်သင့်။

မအူ၌ သမထဝိပဿနာဝသေန-ဟု ပါဌ်ရှိ၏။ဝသသဒ္ဒါသည် အစွမ်းသတ္တိ အနက်ဟောနိုင်သောကြောင့် အမှားဟု မဆိုသာ။

(ဂ)ရာဂါယပိ စိတ္တံ နမတိ/ရာဂါယ စိတ္တံ နမတိ

http://www.dhammadownload.com

ပ၊ဠိတော်၌ ရာဂါယပိ-ဟု အပိသဒ္ဒါဖြင့် ရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း၊အပိ သဒ္ဒေါ် န ကေဝလံ ဒေါသမောဟတာ(ယ စိတ္တံ နမတီတိ ဉာပေတိ-ဟု ယောဇနာ၌ဖွင့်ဆို သောကြောင့်လည်းကောင်း ရာဂါယပိ စိတ္တံ နမတိ-ဟု အပိသဒ္ဒါ ပါသောပါဠ်သင့်။

ဝါကျစဉ်(၁၁) ယသ္မာ ပန ယံ/ယသ္မာ ပနာယံ

ယသ္မာ ပနာယံ-ဟု အချို့ပါဠ်ရှိ၏။အယံ ပုဂ္ဂလော သမုဒါစရတိ-ဟု အနက် သမ္ဗန်အပ်၏။ယောဇနာအဆို ဂဏ္ဌိကိုထောက်၍ ယင်းအလို ယသ္မာ ပနာယံ ပါဠ်သင့်။ သို့သော်လည်း ယန္တိ ယံ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မံ-ဟု ဋီကာဖွင့်ဆိုသောကြောင့် ယသ္မာ ပန ယံ- ပါဠ်သည်သာယုတ္တတရ။

ဝါကျစဉ်(၁၂) မယိ သန္တိသန္တိ/မယိ သန္တိ

ငါ၌ ရှိ၏-ဟု တိုက်ရိုက်ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မရှိသည်ကို မဆိုလို၊သွယ်ဝိုက်၍ပြော ရာဖြစ်သောကြောင့် သန္တိသန္တိ ပါဠ်သင့်။ပါဠိတော်၌ အဋ္ဌကထာ ရှိ၍ ယင်း၏ပရိယာယ် သန္တကို ထည့်၍၊ ငါ၌ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မရှိ၏-ဟု ပြောဆိုကလည်း အဋ္ဌုပနာယိကဖြစ် နိုင်၏။ထို့ကြောင့် သန္တိ ပါဠ်လည်းသင့်။

ဝါကျစဉ်(၁၃) (ဃ)ခမ္မေတိ ဣဒံ/ခမ္မေတိ အာဒိ (င)ခမ္မာတိ အာဒိ/ခမ္မာတိ ဣဒံ

(ဃ)အာဒိသဒ္ဒါဖြင့် ယူအပ်သောအာဒိဝန် မရှိသောကြောင့် ခမ္မေတိ ဣဒံ ပါဠ်သင့်။ (ပါဠိတော်ရှု)

(င)အာဒိသဒ္ဒါဖြင့် မယိ အဟာဠ ဧဝံသု သန္တိဿာမိကို ယူအပ်သောကြောင့် ခမ္မာတိ အာဒိ ဟူ၍ ရှိသော ပါဠ်သင့်။

ဝါကျစဉ်(၁၄) သိထိလော/သထလော/သေထိလော/သဋ္ဌိလော

သိထလေန ကတော သေထိလော-ဟု (သိထိလဂ္ဂါဟေန ကတော)ဟူသော ဋီကာကို ထောက်၍ ဘာဋီ၌ ဝိဂ္ဂဟပြုပါသည်။ယင်းအလို သိထိလ+ဏပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသော သေထိလော ပါဠ်သင့်။

သဟ-ခမာယံ၊သဟိဿ သိထတ္တံ၊သဟိတုမလန္တိ သိထိလံ-မောဂ်၊၇။၁၉၁။ သုတ်-အရ သိထိလပါဠ်သင့်။

သထ-သေဋ္ဌိလ္လေ၊သထတိ သထလော ဟိ ပရိဗ္ဗာဇော ဘိယ္ယော အာကိရတေ ရဇံ၊သိထိလောတိပိ ပါဠ္ဌိ ဒိဿတိ။နီတိဓာ။၇၃။ကိုထောက်၍ သထလော သိထိလော

http://www.dhammadownload.com

ပါဠ်တို့ လည်းသင့်။(ဓာတွတ္ထသင်္ဂဟ သဓဓာတ်ရှု)

အဇာနမေဝံ/အဇာနမေဝ

အဇာနမေဝါတိ ပါဌေ ဧဝါတိ အဝဓာရဏတ္ထေ နိပါတော၊အဇာနမေဝန္တိ ပါဌေ ပန ဧဝံ ဇာနာမိ ဧဝံ ပဿာမီတိ အဝစန္တိ ယောဇေတဗ္ဗံ။(သာရတ္ထ)ကိုထောက်၍ နှစ်ပါဌ်သင့်။

ဝါကျစဉ်(၁၅) ကာမရာဂဒေါသာနံ/ရာဂဒေါသာနံ

ကာမရာဂံ သန္ဓာယ တတိယမဂ္ဂေန ဟိ ရာဂဒေါသာနံ ပဟာနန္တိ ဝုတ္တံ။နပန ရူပရာဂအရူပရာဂေ သန္ဓာယ-ကို ထောက်၍ ရာဂဒေါသာနံ ပါဌ်သာသင့်။

(ဂ)တတိယ/တတီယ

တိယ/တီယ ပစ္စည်းနှစ်မျိုးရှိနိုင်သောကြောင့် နှစ်ပါဌ်သင့်။

(င)အာဒိတ္တိကေ/အာဒိတိကေ

"တိကာဒိတို့ အာဒိဗျည်းမှာ ဒွေဘော်သာတည်း" ဟူသော ဒွေဘော်လင်္ကာကြီး အရ အာဒိတ္တိကေ-ဟု ဒွေဘော်ပါဌ်သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၁၆) ဝုတ္တဝတော/ဝုတ္တဝစနတော

ဝုတ္တံ တေသ အတ္ထီတိ ဝုတ္တဝါ-ဝန္တု၊ ပစ္စယော-ဟု ယောဇနာ၌ ဖွင့်သောကြောင့် ဆဋ္ဌီသဝိဘတ်နှင့်တကွ န္တုကို တောပြု၍ ပြီးသောကြောင့် ဝုတ္တဝတော ပါဌ်သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၁၇) ဝိတုဒ္ဒေန္တိ/ဝိတုဧန္တိ/ဝိတုဏ္ဏေတိ

ဝိနိဗ္ဗိတွာ ဒုေန္တိ။ပ။ဂစ္ဆန္တိ ၊သာရတ္ထနှင့် ဒို(ဒ္ဒေ)ဓာတ် ဂတိအနက်၌ဖြစ်သောကြောင့် ဝိတုဒ္ဒေန္တိ ပါဌ်သင့်။ဝိတုဧန္တိ/ဝိတုဏ္ဏေတိ ပါဌ်တို့ မသင့်။(ဘာဋီ)

ဝိတုဏ္ဏေန္တိ ဝိ+တုဒိဓာတ်၊ပီဠနတ္ထ၊တုဏ္ဏတိ ဧတေနာတိ တုဏ္ဏံ။(နှုတ်သီး) ဓာတွတ္ထ၌ ဆိုသောကြောင့် ဝိတုဏ္ဏေန္တိ ပါဌ်သင့်နိုင်၏။

ဝိတုဒန္တိ /ဝိတုဒေန္တိ

တုဒဓာတ်သည် ဘူဝါဒိဖြစ်၍ ဝိတုဒေန္တိ-ဟု မရှိစေရ-ဟု ဘာဋီဆိုသော ကြောင့် ဝိတုဒန္တိ ပါဌ်သင့်။

တိခိဏေန/တိခိနေန

တိဓ နိသာနေ၊ကွနော ဧသ ခေါ ဏတ္တံ-တိခိဏံ။ဓာန်ဋီ၊၇၁၁။ဂါထာ၌

http://www.dhammadownload.com

ဆိုသော ကြောင့် တိခိဏေန ပါ၌သင့်။

ဝါကျစဉ်(၁၈) (ဃ)စက္ခုံ ဥပ္ပါဒေတွာ/စက္ခု ဥပ္ပါဒေတွာ

ဥ+ပဒဓာတ်သည်၊အကမ္မကဓာတ်ဖြစ်သော်လည်း ဤ၌ ဥပ္ပါဒေတွာ ပုဒ်သည် ကာရိတ်ပုဒ်ဖြစ်သောကြောင့် ကာရိတ်ကံကို အလိုရှိအပ်ရကား စက္ခုံ ဥပ္ပါဒေတွာ ပါ၌သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၁၉) သူစကော/သုစကော

ဂဏ္ဌိ၌ အနေန သုစကေန-ဟု တွေ့အပ်သောကြောင့် ယင်းအလို သုစကော-ဟု ရသဖြင့် ရှိသောပါ၌သင့်။

ထိုသို့ပင်ဆိုသော်လည်း ပေသုညပသံဟာရဝသေန ဣတော သုတံ အမုတြ အမုတြဝါ သုတံ ဣဒံ သူစေတီတိ သူစကော-ဟု သာရတ္ထဋီကာ၌ ဖွင့်ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ သူစဓာတ်သည်သာ ပေသုညအနက်ဟောသောကြောင့်လည်းကောင်း သူစကော ပါ၌သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၂၀) လဉ္ဆ/လဥ္စ/လဥ္ဇ

ဓာတ်ကျမ်း၌ လဆိဓာတ်မရှိသောကြောင့် လဉ္ဆ ပါ၌မသင့်။လဆိဓာတ်သည် အမှတ် တံဆိပ်ခပ်နှိပ်ခြင်း အနက်၌သာဖြစ်၍ လဥ္ဇ ပါ၌မသင့်။

လဇိဓာတ်သည်သာ ပေးခြင်းအနက်၌ ဖြစ်သောကြောင့် လဥ္စ ပါ၌သာသင့်။

ပဒတ္ထမဥ္ဇူသာ၌ လဥ္စသဒ္ဒါသည် တံစိုးလက်ဆောင်အနက်ဟောသည်-ဟုဖွင့်ဆိုသောကြောင့် လဥ္စ ပါ၌သင့်။

သာမိ/သာမီ

သံ အဿ အတ္ထီတိ သာမိ၊သာမီတိပိ-ဟု ဓာန်ဋီ၊၇၂၅။ကို ထောက်၍ နှစ်ပါ၌သင့်။

ဝါကျစဉ်(၂၁) ဝိပရိဝတ္တမာနာ/ဝိပဋိဝတ္တမာနာ

ပဋိ ပတိ ရှေးရှိသော ဝတ္တ/ဝတုဓာတ်သည် ဆုတ်နစ်ခြင်းဟူသော ပဋိသေဓ အနက်ဟောသည်။ပရိ+ဝတ္တ/ဝတု ဓာတ်သည် အထက်အောက် တစ်ပြောင်းပြန်ပြန် အနက်ကိုဟောသည်။ဤ၌ တစ်ပြောင်းပြန်ပြန်ဖြစ်နေခြင်းကို အလိုရှိအပ်သောကြောင့် ဝိပရိဝတ္တမာနာ ပါ၌သင့်။

ပတိဝတ္တေတွာတိ ဣမမေဝတ္ထ ပဋိသေဓေတွာ ပရိဝတ္တေတွာတိပိ ပါဌော၊

http://www.dhammadownload.com

ယောဋ္ဌု ပရိယာယံ ကတွာတိ အတ္ထော။ပါစိတ်ယောဇနာ၊၄၄၀။

ဩကိရိန္နိ/ဩကိရိဏီ

ဩကိရိပုဒ်နောင် ဣနီ ပစ္စည်းသက်၍ ပြီးသောကြောင့် ဩကိရိန္နိ ပါဠ်သာ သင့်။ဘာဋီ၌ ရအက္ခရာနောင်ဖြစ်၍ နီကိုဏီပြန်လျက် ဩကိရိဏီ-ဟုရှိသည်ကို တွေ့ အပ်၏။

ဝါကျစဉ်(၂၂) နာနာဝဏ္ဏနေန/နာနာဝဏ္ဏနေဟိ

နာနာနိပါတ်၏ ပုထုဝစနအများအပြားအနက်ကို ဟောငြားသော်လည်း မနော ဒွါရာဝဏ္ဏနံးစိတ်သည် တစ်ပါးတည်းသာရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ဝီထိအများ၌ အများ အပြားပင်ဖြစ်သော်လည်း ဓာတ်ခြင်းတူသောကြောင့်လည်းကောင်း နာနာဝဏ္ဏနေန-ဟု ဧကဝုစ်ဖြင့် ရှိသောပါဠ်သာသင့်။

အတီတေနိဒါသဿ/အတီတနိဒါသဿ

အတိတ်ဖြစ်သောခန္ဓာအစဉ်ကို အောက်မေ့အမှတ်ရသည်မဟုတ်၊အတိတ်၌ နေဘူး သော ခန္ဓာအစဉ်ကို အမှတ်ရသည်ဖြစ်၍ နိဝါသသဒ္ဒါသည် အာဓာရကိုငဲ့သော ပုဒ်ဖြစ်သော ကြောင့်လည်းကောင်း နိဿယတို့၌လည်း ဝါကျအဖြစ်ဖြင့်သာ အတ္ထယော ဇနာသောကြောင့်လည်းကောင်း အတီတေနိဝါသဿ-ဟု ဝါကျဖြင့် ရှိသောပါဠ်သာသင့်။

ဝါကျစဉ်(၂၃) ခုဒ္ဒါနုခုဒ္ဒကာနိ/ခုဒ္ဒကာနုခုဒ္ဒကာနိ

ခုဒ္ဒကေဟိစ အနုခုဒ္ဒကေဟိစ (ဝိ၊ဋ္ဌ၊၃။၁၄၆။)စသဒ္ဒေါ ခုဒ္ဒါနုခုဒ္ဒကပဒဿ ဒွန္ဒဝါကျံ ဒဿေတိ၊ပုဗ္ဗပဒေ ကကာရလောပေါ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။(ပါစိတ်ယောဇနာ၊၁၁၇)ကို ထောက်၍ ရှေ့ပုဒ်၌ ကကျေ၍ ပြီးသောကြောင့် ခုဒ္ဒါနုခုဒ္ဒကာနိ ပါဠ်သာသင့်။

ဂရုကာရုပ္ပတ္တော/ဂုရုကာရုပ္ပတ္တော

ကေစိ ပနာစရိယာ ဂုရု ဂရူတိစ ဒွိဓာ ဂဟေတွာ ဗာဟိယဝါစကတ္တေ ဂရု သဒ္ဒေါ ဋ္ဌိတော၊ပါဋ္ဌိဝိသယေတိ သဗ္ဗေသမ္ပိ ယထာဝုတ္တာနံ ·အတ္ထာနံ ဝါစကတ္တေ ဂရု သဒ္ဒေါယေဝ ဣစ္ဆိတဗ္ဗော၊အကာရဿ အာကာရဘာဝေ ဂါရဝန္တိ။သဝုဒ္ဓိကဿ တဒ္ဓိတန္တ ပဒဿ ဒဿနတော။ဓာတုမာလာ၊၁၅၇။ကိုထောက်၍ ဂရုကာရုပ္ပတ္တော ပါဠ်သင့်။

သက္ကတဘာသာဝိသယေ ပန ဂုရုသဒ္ဒေါယေဝ ဣစ္ဆိတဗ္ဗော ဥကာရဿဝုဒ္ဓိ ဘာဝေ အညထာ တန္တိ ပဒဿ ဒဿနတော။ဓာတုမာလာ၊၂၅၇။ကိုထောက်၍သက္ကတ ကျမ်းအလို ဂုရုကာရုပ္ပတ္တော လည်းသင့်။

http://www.dhammadownload.com

နောက်ဆက်တွဲ ကာယဝိစ္ဆန္ဒနိယကထံ/ကာယဝိစ္ဆိန္ဒနိယကထံ/ ကာယဝိစ္ဆိန္ဒိယကထံ

ကာယဝိစ္ဆန္ဒနိယကထန္တိ ကရဇကာယေ ဝိရာဂုပ္ပါဒနကထံ။(ဝိမတိ)အဖွင့်ကို ရှု၍ ဝိဂတော ဆန္ဒော ဝိစ္ဆန္ဒော၊ကာယေ ဝိစ္ဆန္ဒော ကာယဝိစ္ဆန္ဒော၊ကာယဝိစ္ဆန္ဒံ ဉပ္ပါဒေတီတိ ကာယဝိစ္ဆန္ဒနိယာ၊ကာယဝိစ္ဆန္ဒပုဒ်နောင် ဣယပစ္စည်း၊န-အာဂုံလာ၍ ပြီးသောကြောင့် ကာယဝိစ္ဆန္ဒနိယကထံ ပါဌ်သင့်။

နမလာသော် ကာယဝိစ္ဆန္ဒိယကထံ ပါဌ်သင့်။

ယင်းအလို ကရဇကာယ၌ ကင်းသောရာဂကို ဖြစ်စေကြောင်းစကားကို-ဟု အနက်ပေးပါ။

ကာယဝိစ္ဆိန္ဒနိယကထန္တိ အတ္တနောစ ပရဿစ ကရဇကာယေ ဝိစ္ဆိန္ဒနုပ္ပါဒနကထံ။သာရတ္ထကို ရှု၍။ဝိစ္ဆိန္ဒတီတိ ဝိစ္ဆိန္ဒော၊ကာယေ ဝိစ္ဆိန္ဒော ကာယဝိစ္ဆိန္ဒော၊ကာယဝိစ္ဆိန္ဒံ ဉပ္ပါဒေတီတိ ကာယဝိစ္ဆိန္ဒနိယာ-ဟု ဝစနတ္ထပြု၍ ပြီးသောကြောင့် ကာယဝိစ္ဆိန္ဒနိယာ ပါဌ်သင့်။ ယင်းအလို မိမိအတ္တဘောသူတစ်ပါးအတ္တဘော၌ တပ်တတ်သောဆန္ဒရာဂကို ပယ်ဖြတ်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သောစကားကို-ဟု ပေးပါ။

ဆဋ္ဌမူတို့၌ ကာယဝိစ္ဆန္ဒနိယကထံ-ဟုသာ ရှိနေသည်ကို တွေ့ရသည်။

ယောဇနာ၌ ကာယနိဗ္ဗိန္ဒနိယကထန္တိပိ အတ္ထိ-ဟု မူကွဲပါဌ်တစ်မျိုးကို ရေးသေးသည်။

တိဝိဓတ္တေဂတံ/တိဝိဓတ္တေကတံ(ဝိ၊၄၊၂၂။၃။)

ဇဝံ တိဝိဓတ္တေဂတန္တိ ဇဝံ ယထာဝုတ္တေန ဝိဓိနာ ပဋိပဒါ ဝိသုဒ္ဓိပက္ခန္ဒနဉပေက္ခာနုဗြူဟနဉာဏသမ္ပဟံသနဝသေန တိဝိဓဘာဝံ ဂတံ။(သာရတ္ထ)ကို ထောက်၍ တိဝိဓတ္တေဂတံ ပါဌ်သင့်။

သန္ဓိပတိတော/သန္ဓိပါတိတော

သန္ဓိပါတောဟိ သန္ဓိပါတေတွာ-ပါဌ်တို့ကို ထောက်၍ သန္ဓိပါတိတော-ဟု ကာရိတ်ဖြင့် ရှိသောပါဌ်သင့်။

ဘိက္ခုသံဃေ၏ အရတူ ကိတ်ကြိယာပုဒ်ကြံက သန္ဓိပတိတော ပါဌ်သင့်။ သန္ဓိပတိတော-စည်းဝေးပြီးပါပြီ။သန္ဓိပါတိတော-စည်းဝေးစေအပ်ပါပြီ။

တ/စ ပါရာဇိကဏ်စာစဉ်ပြီး၏

http://www.dhammadownload.com

အဒ္ဓနိယံ/အဒ္ဓနီယံ

အဒ္ဓနိ ဒီဃတ္တေ သာဒျုတိ အဒ္ဓနိယံ အဒ္ဓါနက္ခမံ အဒ္ဓယောဂျန္တိ သာဓုအတ္တေ နိယပစ္စယော။(ပါစိတ်ယောဇနာ၊၁၁၇။)ကို ထောက်၍ အဒ္ဓနိယံ-ဟု ရှသဖြင့် ရှိသော ပါဠ်သင့်။

ကဋ္ဌိယံ/ကဋ္ဌိကံ

ကဋ္ဌိယန္တိ ဗိလင်္ဂံ။တံ ဟိ ကေန ဇလေန အဋ္ဌိယံ အဘိဗျတ္တံ အဿာတိ ""ကဋ္ဌိယ""န္တိ ဝုစ္စတိ၊တမေဝ ကဋ္ဌိယံ ယကာရဿ ကကာရံ ကတွာ။(ပါစိတ်ယောဇနာ၊ ၈၉။)ကိုထောက်၍ ကဋ္ဌိကံ ပါဠ်သင့်။ကမပြုသော် ကဋ္ဌိယံ ပါဠ်သင့်။

ဗိမ္ဗောဟနံ/ဗိမ္ဗောဟနံ

ဝိသေသေန သီသံ ဝဟတီတိ ဗိမ္ဗောဟနံ၊ယု၊ဗတ္တံ,အသေသာတ္တာဥ္က။(အဘိဓာန်၊ဋီကာ၊၃၁၁။)ဂါထာ ကိုထောက်၍ ဝဟဓာတ်+ယုပစ္စည်းဝကိုဗ၊အကိုဩပြု၊ဒွေဘော်လာ၍ ပြီးသောကြောင့် ဗိမ္ဗောဟနံ ပါဠ်သာသင့်။

ပါရာဇိကဏ် နံပါတ်(၇) ပြီး၏။

http://www.dhammadownload.com